

Stadsenquête Leiden 2005

Colofon

Serie Statistiek 2005/10a

Uitgave
Projectleiding

Concernstaf, gemeente Leiden, oktober 2005
BOA (Beleidsinformatie, Onderzoek en Advies)
mw. drs. E. Dijkstra
tel: 071 - 516 5123
e-mail: boa@leiden.nl

Onderzoeksuitvoering
Oplage
Druk

WBK Marktonderzoek, Den Haag
250
Stadsdrukkerij gemeente Leiden

INHOUD

	Samenvatting	7
1	Inleiding	23
1.1	Achtergrond	23
1.2	Indeling rapport	23
2	Profiel Leidenaar	24
2.1	Aantal inwoners Leiden	24
2.2	Districten	24
2.3	Sekse en leeftijd	25
2.4	Huishoudensamenstelling	25
2.5	Etnische herkomst	25
2.6	Opleiding	26
2.7	Huishoudinkomen	26
3	Algemene “overall” beoordeling	27
4	Contact en beoordeling gemeentelijke diensten	28
4.1	Contact gemeentelijke diensten	28
4.2	Onderwerp contact	29
4.3	Wijze contact	29
4.4	Beoordeling contact	30
4.5	Beoordeling dienstverleningsaspecten	31
4.6	Bekendheid en beoordeling Servicepunten	32
5	Beoordeling onderhoud in eigen wijk	33
6	Beoordeling verloedering in eigen wijk	34
6.1	Spontaan genoemde overlast	34
6.2	Mate van overlast van tien voorvallen/activiteiten	35
7	Lawaai- en stankoverlast	36
7.1	Twaalf vormen van lawaai- en stankoverlast	36
7.2	Bezorgdheid over verontreiniging en ongevallen	37
8	Kwaliteit gebouwen voorzieningen	38
8.1	Gebruik zes voorzieningen	38
8.2	Beoordeling voorzieningen	38
8.3	Verbeterpunten	39
9	Groen en water	40
9.1	Beoordeling groen en water in Leiden	40
9.2	Meest waardevolle stuk groen en/ of water	40
9.3	Bezoek groen- en watergebieden	41
9.4	Beoordeling meest bezochte groen- en watergebieden	43
10	Trendvragen financiële situatie	44
10.1	Verandering financiële situatie in afgelopen jaar	44
10.2	Noodzaak van bezuinigingen op primaire levensbehoeften	45
10.3	Schuldsituatie	45
11	Financiële situatie	46
11.1	Rondkomen met het huishoudinkomen	46
11.2	Afsluiten van leningen	46
11.3	Betalingsachterstand	47

12	Financiële dienstverlening	48
12.1	Bekendheid regelingen	48
12.2	Gebruik regelingen	48
12.3	Bekendheid en gebruik Stadsbank	49
13	Arbeidsmarkt	51
13.1	Beroepsbevolking	51
13.2	Werkenden	51
13.3	Niet-werkenden	53
14	Gemeentelijke informatievoorziening	56
14.1	Beoordeling gemeentelijke informatievoorziening	56
14.2	Stadskrant	56
14.3	Burgerjaarverslag	58
15	Gemeentelijke website	59
15.1	Beschikking internet	59
15.2	Gebruik internet en email	59
15.3	Bekendheid en bezoek gemeentelijke website	60
16	Bekendheid werkzaamheden gemeente in wijk	61
16.1	Tevredenheid informatievoorziening	61
16.2	Contact over onderhoud wijk	62
17	Afval en milieu	63
17.1	Milieustraat	63
17.2	Kringloopwinkel	65
17.3	Scheiden van GFT-afval, papier en KGA	66
18	Bezoek Burgerzaken	67
18.1	Openingstijden	67
18.2	Bezoek Burgerzaken	67
18.3	Voorkeur voor langsgaan Burgerzaken met of zonder afspraak	68
18.4	Gebruik website voor uittreksel / verhuizing	69
18.5	Verbeter tips voor gemeentelijke dienstverlening middels internet	69
19	Vrijwilligerswerk (en mantelzorg)	70
19.1	Aantal vrijwilligers en aantal mantelzorgers	70
19.2	Beschrijving omvang en type vrijwilligerswerk	71
19.3	Mantelzorg	72
19.4	Bekendheid en gebruik Steunpunt Vrijwilligerswerk	72
20	Sport	73
20.1	Sportbeoefening in het algemeen	73
20.2	Sportbeoefening naar doelgroep	73
20.3	Meest beoefende sporten naar doelgroep	74
20.4	Sportfrequentie meest beoefende sport	75
20.5	Organisatorisch verband meest beoefende sport	75
20.6	Tevredenheid sportmogelijkheden ongeorganiseerd verband	76
21	Cultuur	77
21.1	Culturele voorstellingen en voorzieningen	77
21.2	Cultureel erfgoed	79
21.3	Uitleenvoorzieningen	80
21.4	Culturele instellingen/ plekken	81
21.5	Culturele festivals	82
21.6	Culturele activiteiten	83
21.7	Cultuureducatie	84

22	Openbare bibliotheek	85
22.1	Lenerspassen	85
22.2	Bezoek bibliotheek	85
22.3	Bezoekgedrag bibliotheekbezoekers	86
22.4	Beoordeling dienstverlening bibliotheek	87
23	Stadsbezoek	88
23.1	Historische kern Leiden	88
23.2	Horeca Leiden	89
23.3	Bezoek musea	89
23.4	Rembrandt en andere schilders	90
24	Warenmarkten	91
24.1	Bezoek markten in Leiden	91
24.2	Meest gebruikte vervoermiddel naar bezochte markt	92
24.3	Meest gekochte producten	93
24.4	Behoeftte aan nieuwe markt in Leiden	93
25	Parkeren	94
25.1	Parkeren bij huis	94
25.2	Beoordeling eigen parkeermogelijkheden bij huis en voor bezoekers	95
25.3	Vervoer naar het Centrum	96
25.4	Parkeren in het Centrum	96
25.5	Bekendheid en gebruik shuttlebus	97
26	Fietsgebruik	98
26.1	Frequentie en doel	98
26.2	Motivatie keuze fiets	98
26.3	Fietsergernissen	99
27	RijnGouweLijn	100
27.1	Bekendheid RijnGouweLijn	100
27.2	Houding ten opzichte van de RijnGouweLijn	101
27.3	Mogelijk gebruik RijnGouweLijn	102
28	Functioneren B&W en de gemeenteraad	103
28.1	Functioneren van het college van burgemeester en wethouders	103
28.2	Bekendheid taken en beoordeling functioneren gemeenteraad	103
29	Districtsraden	105
30	Kwaliteit inspraak	107
30.1	Bekendheid en deelname aan inspraak	107
30.2	Tevredenheid met inspraakprocedure	108
31	Bekendheid twee instellingen	109
31.1	Advies- en Steunpunt Huiselijk Geweld	109
31.2	Meldpunt Vangnet en Advies	110
32	Huisarts en tandarts	111
32.1	Ingeschreven bij huis- en tandarts	111
32.2	Wie zijn er niet ingeschreven bij huis- en tandarts	111
33	Overlast drugs- en alcoholverslaafden en dak- en thuislozen	112
34	Onderzoekverantwoording	113
34.1	Vaststellen vragenlijst	113
34.2	Methodologie	113
34.3	Steekproeftrekking	113
34.4	Responseverantwoording	114

34.5	Representativiteit	114
34.6	Betrouwbaarheid en nauwkeurigheidsmarges	115
	Bijlage A: Overzichtskaart Leiden	117
	Bijlage B: Vragenlijst	118

SAMENVATTING

Het gemeentebestuur van Leiden heeft in de maanden mei en juni 2005 voor het vijfde achtereenvolgende jaar de Stadsenquête laten uitvoeren. De animo van de diensten was dusdanig groot dat de enquête is gesplitst in meerdere deelonderzoeken die telefonisch aan 625 tot 1250 mensen zijn voorgelegd. In totaal hebben dit jaar ruim vierduizend inwoners van Leiden van 18-75 jaar aan de Stadsenquête meegewerkt. Hier volgt een samenvatting.

Hfst 2. Profiel Leidenaar

Leiden heeft op 1 januari 2005 118.598 inwoners. Hoofdstuk 2 geeft een profiel van de inwoners van Leiden. Dit hoofdstuk is gebaseerd op zowel kerncijfers uit de Gemeentelijke Basis Administratie (aantal inwoners, sekse, leeftijd en etniciteit), als sociaal-demografische vragen die gesteld zijn in de Stadsenquête (opleiding en inkomen). Over de profielvraag 'betaald werk' is evenals vorig jaar een apart hoofdstuk geschreven (hoofdstuk 13).

Hfst 3. Algemene 'overall' beoordeling

Al vijf jaar wordt de respondenten gevraagd of ze "overall" vinden dat de gemeente het beter, vergelijkbaar of minder heeft gedaan in vergelijking met vorig jaar. Per saldo ziet de burger, evenals in voorgaande jaren, een lichte vooruitgang (verbeterd 13%: achteruitgegaan 9%). De vooruitgang is wel iets kleiner dan in eerdere jaren. Als punten van verbetering worden de informatievoorziening en/of de communicatie, de schonere stad en het beter worden geholpen/verbeterde dienstverlening genoemd. Anderen zien het schoonhouden van de stad en de dienstverlening juist als punten die voor verbetering vatbaar zijn.

Hfst 4. Contact en beoordeling gemeentelijke diensten

Net als eerdere jaren heeft circa zes op de tien Leidenaren in het afgelopen jaar contact gehad met één of meer gemeentelijke diensten en afdelingen. Bijna zes op de tien contacten vindt plaats middels een persoonlijk bezoek, drie op de tien contacten verloopt telefonisch en 12% is schriftelijk. Om contact te leggen met de gemeente wordt email, evenals in voorgaande jaren, nog beperkt gebruikt. De meeste contacten vinden plaats met de dienst Informatie en Dienstverlening, waaronder o.a. Burgerzaken en Belastingen vallen, en hebben veelal betrekking op het aanvragen/verlengen van het rijbewijs/paspoort en in mindere mate op onderwerpen als de burgerlijke stand/adreswijziging en/of een uittreksel. Milieu en Beheer wordt vaak benaderd over de afvalinzameling en Bouwen en Wonen voor vergunningen, subsidies, nieuwbouwplannen en verbouwingen. Het contact met de verschillende diensten wordt dit jaar gelijk beoordeeld aan vorig jaar en wat minder dan in 2002 en 2003.

Tabel S4: Perc. tevreden over contact (beoordeling goed/uitstekend)

	2002	2003	2004	2005
Algemene tevredenheid	82%	84%	78%	78%
Bezoek/persoonlijke contacten	87%	88%	83%	86%
Telefonische contacten	74%	80%	77%	75%
Schriftelijke contacten	72%	66%	52%	65%
Informatie en Dienstverlening	86%	88%	86%	82%
Milieu en beheer	76%	80%	75%	79%
Bouwen en Wonen	70%	74%	64%	61%

De gemeente kent vier Servicepunten waar mensen terecht kunnen voor vragen over "Burgerzaken en Belastingen", de "Woonomgeving", "Bouwen en Wonen" en "Parkeren". Ruim eenderde van de Leidenaren is bekend met één of meerdere Servicepunten en 16% is zich er van bewust het afgelopen jaar met een Servicepunt te hebben gebeld.

Het meest gebelde Servicepunt is "Woonomgeving". Vergelijkbaar met vorige jaren is ruim acht op de tien bellers tevreden met de aspecten: behulpzaamheid, juistheid van afhandeling, snelheid van opnemen en de mate waarin de vraag/klacht is afgehandeld.

Hfst 5. Beoordeling onderhoud in eigen wijk

De Leidse burgers hebben, evenals de afgelopen jaren, vijf aspecten beoordeeld die betrekking hebben op het onderhoud van de stad. De resultaten zijn vergelijkbaar met voorgaande jaren. In het rapport worden de resultaten per district gegeven.

Tabel S5: Beoordeling vijf aspecten onderhoud in eigen wijk (berekend rapportcijfer)

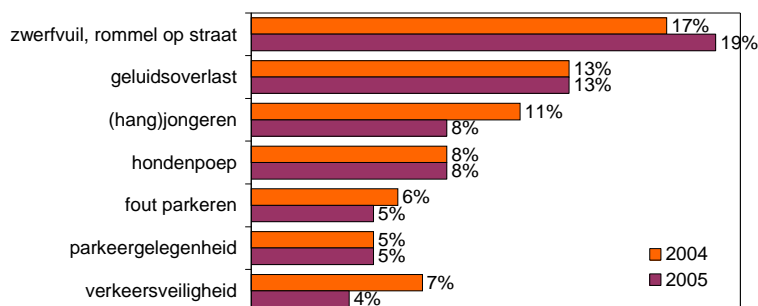
	2001	2002	2003	2004	2005
Beperking overlast door werkzaamheden eigen wijk	7,2	7,0	7,1	7,1	7,1
Vuilnisophalddienst	6,8	7,1	7,1	7,0	6,9
Onderhoud groen eigen wijk	6,6	6,4	6,4	6,5	6,6
Vegen straten en wegen	#	6,3	6,4	6,4	6,5
Onderhoud straten en wegen	6,5	6,4	6,5	6,5	6,4

niet gevraagd

Hfst 6. Beoordeling verloedering

Dit jaar is voor de tweede keer middels een open vraag onderzocht aan welke zaken de Leidse burgers zich wel eens ergeren in de eigen buurt. Tweederde van de Leidenaren noemt spontaan één of meerdere ergernissen. Zwerfvuil en geluidsoverlast worden hierbij net als in 2004 het vaakst genoemd.

Grafiek S6a: Top 7 aan overlast in eigen buurt, spontaan (in % van alle Leidenaren)

In onderstaande tabel wordt het percentage Leidenaren weergegeven dat behoorlijke of ernstige overlast ervaart van een aantal mogelijke vormen van verloedering. De meeste overlast wordt ondervonden van hondenpoep en rommel op straat. Vergelijken met de afgelopen drie jaar is de overlast van hondenpoep afgenomen. Ook de overlast van graffiti en wildplakken lijken wat af te nemen, evenals de overlast van het onderhoud aan de watergangen.

Tabel S6b: Perc. behoorlijke of ernstige overlast in eigen wijk

	2002	2003	2004	2005
Hondenpoep	34%	34%	37%	31%
Rommel op straat	27%	28%	29%	31%
Hangjongeren	#	#	#	12%
Vernieling telefoocellen en bushokjes	7%	10%	7%	5%
Evenementen	#	#	#	3%
Graffiti	6%	8%	4%	2%
Wildplakken van posters	3%	2%	1%	0%
<i>in % van resp. met watergangen in wijk:</i>				
Drijfvuil op water	#	14%	9%	11%
Onderhoud watergangen	#	5%	4%	2%
Stankoverlast watergangen	#	#	2%	1%

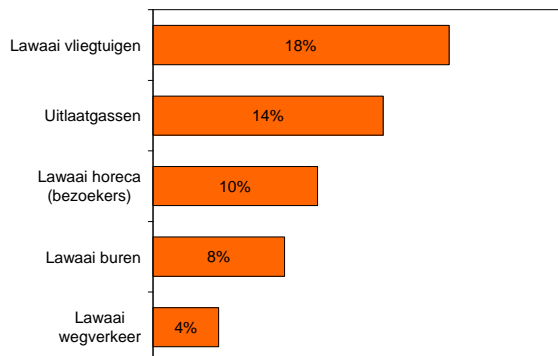
niet gevraagd

Hfst 7. Lawaai- en stankoverlast

Dit jaar zijn voor het eerst twaalf vormen van lawaai- en stankoverlast aan de respondenten voorgesteld, met de vraag of de Leidenaren hiervan overlast ondervinden in de eigen woonomgeving. Het lawaai van vliegtuigen, stank van uitlaatgassen en het lawaai van horeca (bezoekers), burens en wegverkeer vormen de grootste bronnen van overlast.

Grafiek S7: Top 5 van 12 vormen van lawaai- en stankoverlast (% behoorlijke of (zeer) ernstige overlast)

Naast lawaai- en stankoverlast is ook gevraagd naar de bezorgdheid over het zich voordoen van een vijftal vormen van verontreiniging en ongevallen in de eigen woonomgeving. Het meest bezorgd is men over luchtverontreiniging: 38% maakt zich hier zorgen om, waarvan 13% veel.

Hfst 8. Kwaliteit gebouwen voorzieningen

De Leidenaren hebben net als in 2004 aangegeven of iemand in het huishouden gebruik maakt van één of meerdere van de volgende voorzieningen: sportvoorzieningen, onderwijs, buurthuizen, kinderopvang, huisartsen/tandartsen en culturele voorzieningen. Negen op de tien huishoudens maakt gebruik van een (tand)arts, zeven op de tien van culturele voorzieningen en ruim de helft van sportvoorzieningen. Van de overige voorzieningen wordt minder vaak gebruik gemaakt. Vergeleken met vorig jaar zijn er geen significante verschillen in het gebruik van de sportvoorzieningen. Vervolgens zijn de gebouwen/ accommodaties waarin deze voorzieningen zijn gevestigd beoordeeld op hoeveelheid en kwaliteit. De culturele voorzieningen scoren op beide punten het best (beide 7,6). Verder valt op dat Leidenaren de sportvoorzieningen, het onderwijs en de buurthuizen op hoeveelheid wat hoger waarderen dan op kwaliteit. Voor kinderopvang en (tand)artsen geldt juist het omgekeerde. In het rapport is per voorziening een overzicht van verbeterpunten opgenomen.

Hfst 9. Groen en water

In de gemeente Leiden liggen diverse groen- en watergebieden. De hoeveelheid en kwaliteit van het groen en water in Leiden worden beiden met een 6,8 beoordeeld. Dit is vergelijkbaar met vorig jaar toen gemiddeld een 6,7 werd gegeven.

Acht op de tien Leidenaren bezoekt wel eens een groen- of watergebied in Leiden, veelal enkele keren per jaar of af en toe. De belangrijkste reden voor een bezoek aan een groen- of watergebied is de rust en ruimte, op afstand gevolgd door de mooie natuur, de recreatiemogelijkheden, bereikbaarheid en de speelmogelijkheden voor kinderen. Overeenkomstig worden de gebieden vooral bezocht om te wandelen en in mindere mate om gewoon lekker niets te doen, recreatief te fietsen of om met de kinderen te spelen.

Tabel S9a: Meest ondernomen activiteiten (meerdere antwoorden mogelijk)

	2004	2005
Wandelen	74%	70%
Zitten, zonnen, niets doen	19%	21%
Recreatief fietsen	19%	16%
Spelen met kinderen	15%	15%
Genieten van rust en stilte	10%	6%
Sporten/ trimmen	9%	7%

Het bezoek, de bezoekredenen, de ondernomen activiteiten en de waardering voor de belangrijkste groen- en watergebieden in Leiden variëren. Onderstaand een overzicht van de top 3. Over het algemeen is men positief over de verschillende groen- en watergebieden in Leiden. De gemiddelde beoordeling ligt tussen de 7,1 en 8,0. In het rapport wordt een overzicht gegeven van mogelijke verbeterpunten.

Tabel S9b: Bezoek, waardering, bezoekredenen en ondernomen activiteiten naar meest bezochte groen-/ watergebieden

	% één van de twee meest bezochte groengebieden	Gem. rapportcijfer	Belangrijkste bezoekredenen	Meest ondernomen activiteiten
Leidse Hout	21%	7,6	rust/ruimte, leuk voor kinderen, dichtbij. mooi. natuur	wandelen, zitten/zonnen, spelen
Cronesteyn	18%	8,0	rust/ruimte, dichtbij, mooi, natuur	wandelen, fietsen
Het Plantsoen	16%	7,3	natuur, rust/ruimte, bereikbaarheid	wandelen, zitten/zonnen

Hfst 10. Trendvragen financiële situatie

Jaarlijks worden drie trendvragen gesteld die inzicht geven in de financiële positie van de Leidenaar. De resultaten maken duidelijk dat een deel van de Leidenaren hun financiële situatie wat minder ervaart dan enkele jaren geleden. De laatste twee jaren hebben Leidenaren per saldo het idee dat hun financiële situatie verslechtert. Dit jaar vindt 19% van de respondenten de eigen inkomenspositie in het afgelopen jaar verbeterd, terwijl 30% aangeeft dat deze verslechterd is. Met name de lage en middeninkomens en de 35-plussers hebben hun financiële situatie zien verslechteren.

Tabel S10: Verandering financiële situatie Leidenaar

	2001	2002	2003	2004	2005
Indicator eigen financiële situatie (verbeterd-verslechterd)	+29	+11	-8	-13	-11
Perc. moet wel eens bezuinigen op primaire levensbehoeften	13%	17%	20%	26%	24%
Perc. heeft schulden	10%	11%	10%	12%	12%

Hfst 11. Financiële situatie

In hoofdstuk 10 was te zien dat een deel van de mensen aangeeft dat hun financiële situatie is verslechterd. Dit wordt bevestigd door het aandeel Leidenaren dat aangeeft rond te kunnen komen met hun inkomen. Dit jaar geeft bijna tweederde van de Leidenaren aan gemakkelijk rond te komen met het huishoudinkomen, een kwart komt net rond en 13% kan (zeer) moeilijk rondkomen. De lagere inkomensgroepen geven vaker aan (zeer) moeilijk te kunnen rondkomen.

Vier op de tien Leidenaren, iets meer dan in de laatste jaren, heeft in de afgelopen 12 maanden geld geleend. Dit geldt relatief vaker voor 35-minners en de lagere inkomensgroepen. De meest gebruikte vorm van geld lenen is rood staan bij de bank of giro, gevolgd door een persoonlijke lening of doorlopend krediet.

Vergelijkbaar met vorige jaren heeft 5% van de Leidenaren in het afgelopen jaar een betalingsachterstand (gehad) op hun vaste lasten of een lening. Circa een kwart van hen geeft aan door hun schulden in de problemen te zijn gekomen en 7% heeft in verband met de betalingsachterstand ook hulp gezocht bij een hulpverlenende instantie (met name de Sociale Dienst).

Hfst 12. Financiële dienstverlening

Dit hoofdstuk behandelt de bekendheid en het gebruik van vijf Leidse inkomensondersteunende regelingen onder respondenten met een netto huishoudinkomen van 1350 euro of minder, die zelf hun financiële zaken regelen. De regeling Kwijtschelding Gemeentelijke Belastingen is het best bekend, en wordt samen met de regeling AV-gemeente Standaard/ Top het vaakst gebruikt. Ruim driekwart van de respondenten uit de genoemde inkomensgroep kent minimaal één van de vijf regelingen en drie op de tien maakt van minimaal één van de regelingen gebruik. De resultaten zijn vergelijkbaar met eerdere jaren, ofschoon dit jaar wat meer mensen aangeven van geen van de regelingen gebruik te maken.

Tabel S12: Perc. bekendheid/gebruik regelingen (in % hh inkomen ≤ 1350 euro en regelt financiële zaken zelf)

	Bekendheid			Gebruik		
	2003	2004	2005	2003	2004	2005
Minimaal 1 bekend/gebruikt	77%	82%	77%	37%	36%	31%
Kwijtschelding Gemeentelijke Belastingen	63%	67%	67%	19%	20%	21%
Bijzondere Bijstand	55%	58%	56%	8%	9%	9%
AV-gemeente Standaard/ Top	41%	45%	35%	23%	23%	22%
Declaratieregeling	39%	37%	35%	12%	7%	10%
Langdurigheidstoeslag	#	24%	14%	#	5%	1%

Stadsbank

Inwoners van Leiden kunnen bij de Stadsbank terecht voor financieel advies, leningen en voor hulp bij het oplossen van schulden en budgetbeheer. Vergelijkbaar met vorige jaren kent 59% van de Leidenaren de Stadsbank en heeft 6% (veelal mensen met een lager inkomen) er wel eens gebruik van gemaakt. Negen op de tien Leidenaren die wel eens gebruik hebben gemaakt van de Stadsbank is tevreden over de geleverde dienstverlening.

Ruim driekwart van de Leidenaren die de Stadsbank van naam kennen, geeft aan ook te weten waarvoor ze bij de Stadsbank terecht kunnen. Dit is een toename ten opzichte van eerdere jaren toen tweederde aangaf dit te weten. Het lenen van geld en schuldbemiddeling worden hierbij het vaakst genoemd. Van de Leidenaren die nog nooit gebruik hebben gemaakt van de Stadsbank kan circa één op de tien zich voorstellen dat ze dit in de toekomst misschien wel gaan doen. Een grote meerderheid denkt echter van niet.

Hfst 13. Arbeidsmarkt

De potentiële beroepsbevolking wordt gedefinieerd als alle inwoners van 15-64 jaar en bestaat uit ruim 86.000 Leidenaren. Van hen verricht ruim zeven op de tien betaald werk voor minimaal 12 uur per week. De participatie is lager onder jongeren tot 25 jaar en 55-plussers. Van de mensen met betaald werk voor minstens 12 uur per week, heeft negen op de tien een vast dienstverband en één op de tien een tijdelijk dienstverband. De gezondheidszorg, het onderwijs, (zakelijke) dienstverlening en de overheid zijn sectoren waar veel Leidenaren werken. Evenals vorig jaar leeft bij ongeveer 12% van de werkenden de angst om in het komende jaar hun baan te verliezen. Werkenden met een tijdelijk contact of een lager inkomen geven wat vaker aan bang te zijn hun baan te verliezen.

Circa vier op de tien werkende Leidenaren is werkzaam in Leiden, 12% werkt in de Leidse regio en 43% werkt buiten de regio. In het rapport wordt een meer uitgebreide verdeling gegeven. Van de Leidenaren die buiten de regio werken geeft de helft aan dat ze liever binnen de Leidse regio zouden werken. De meerderheid van hen onderneemt hier op dit moment echter (nog) geen pogingen voor.

Circa 15.000 Leidenaren van 25-64 jaar (de groep tot 24 jaar is om onderzoekstechnische redenen in de berekening buiten beschouwing gelaten) hebben op dit moment geen betaald werk voor minstens 12 uur per week. De niet-werkenden zijn relatief wat ouder, vaker vrouw en aanzienlijk vaker lager opgeleid. Van hen ontvangt bijna de helft binnen hun huishouden een uitkering, zoals AAW/WAO, WW, WWB of VUT/Pre-pensioen. Bijna de helft van de 15.000 niet-werkenden zou wel weer willen werken, twee op de tien onderneemt hier ook pogingen toe. De economische situatie, leeftijd, gezondheid en het regelen van kinderopvang worden door de respondenten die pogingen ondernemen (weer) te gaan werken als belangrijkste obstakels ondervonden.

De groep niet-werkenden die actief zoekt, wordt gedefinieerd als de feitelijke arbeidsreserve van Leiden en wordt in dit rapport geschat op twee tot drieduizend mensen van 25-64 jaar. Indien jongeren tot 24 jaar wordt meegerekend is de feitelijke arbeidsreserve hoger.

Hfst 14. Gemeentelijke informatievoorziening

De gemeente communiceert op verschillende manieren met haar bewoners. Evenals voorgaande jaren vindt acht op de tien Leidenaren dat de gemeente hen voldoende op de hoogte houdt van het gemeentelijk nieuws.

Eén van de media die de gemeente gebruikt om burgers te informeren is de Stadskrant. 85% van de Leidenaren kent deze, driekwart ontvangt de krant regelmatig en ruim tweederde leest hem ook. Na een geleidelijke toename van de ontvangst en leesbereik in 2001-2003, zijn beide percentages de afgelopen twee jaar weer iets afgenomen. Een vaste rubriek van de Stadskrant is Gemeenteberichten. Van de lezers is 86% hiermee bekend en 45% gebruikt de informatie uit de rubriek ook. Vergeleken met eerdere jaren is zowel de bekendheid als het gebruik van de rubriek Gemeenteberichten toegenomen.

Om meer inzicht te krijgen in de tevredenheid van de lezers met de Stadskrant is hen gevraagd drie aspecten te beoordelen. De leesbaarheid wordt beoordeeld met een 7,1, de interessantheid en de lay-out beide met een 6,8. De beoordeling is vergelijkbaar met vorig jaar.

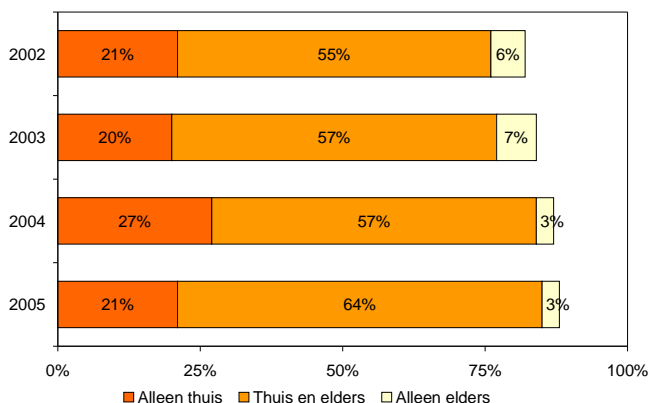
Burgerjaarverslag

De gemeente publiceert jaarlijks een Burgerjaarverslag, waarin de kwaliteit van de gemeentelijke dienstverlening wordt geëvalueerd. Dit jaar is het Burgerjaarverslag voor het eerst als bijlage bij de Stadskrant verspreid. Binnen een maand na verspreiding kan circa één op de tien Leidenaren zich herinneren het Burgerjaarverslag te hebben ontvangen en heeft 6% het jaarverslag ook gelezen of bekeken. De vormgeving/ lay-out van het Burgerjaarverslag wordt met een 6,9 het best beoordeeld. De hoeveelheid en interessantheid van de informatie en de duidelijkheid/ leesbaarheid krijgen resp. een 6,5 en 6,6. Bijna alle lezers vinden het prettig als het Burgerjaarverslag volgend jaar weer als bijlage bij de Stadskrant wordt gevoegd.

Hfst 15. Gemeentelijke website

Van alle Leidenaren heeft 88% de beschikking over internet: 85% beschikt ook thuis over internet, 3% alleen elders. Dit is vergelijkbaar met vorig jaar. De beschikbaarheid over internet lijkt zich te stabiliseren. Leiden scoort met dit percentage hoog op de lijst van Nederlandse gemeenten, wat mede veroorzaakt wordt door het hoger opleidingsniveau van de gemiddelde Leidenaar en het feit dat Leiden een Universiteitsstad is. Ouderen en mensen met een lagere opleiding en/of huishoudinkomen kunnen nog steeds relatief minder vaak over internet beschikken.

Grafiek S15: Beschikking internet (thuis of elders)

Van de Leidenaren die beschikken over internet maakt zeven op de tien er (vrijwel) dagelijks gebruik van, meestal om informatie op te zoeken of om te emailen. Daarnaast wordt internet in toenemende mate gebruikt voor het bestellen van producten. Ruim de helft van de internetgebruikers heeft dit wel eens gedaan. Evenals vorige jaren geeft ruim zes op de tien internetgebruikers aan bekend te zijn met de gemeentelijke website www.leiden.nl, en de helft heeft deze ook al eens bezocht (=42% van alle Leidenaren).

Hfst 16. Bekendheid werkzaamheden gemeente in de wijk

De gemeente Leiden informeert buurtbewoners middels verschillende informatiebronnen over (komende) werkzaamheden in de wijk. Vergelijkbaar met vorig jaar vindt ruim acht op de tien (83%) Leidenaren dat de gemeente hen in voldoende mate hierover informeert, 14% geeft aan onvoldoende op de hoogte te worden gehouden. De werkzaamheden waarbij men aangeeft informatie te missen betreffen veelal wegwerkzaamheden en opbrekingen. Men heeft hierbij met name behoefte aan informatie over de startdatum en de duur van de werkzaamheden en de eventuele omleidingen die deze met zich meebrengen. De meest gebruikte informatiebronnen om op de hoogte te blijven van werkzaamheden en plannen van de gemeente zijn bewonersbrieven, de Stadskrant en huis-aan-huis folders.

Van alle Leidenaren heeft 16% in de afgelopen 12 maanden de gemeente benaderd, omdat zij vonden dat er iets aan het onderhoud in hun wijk moest worden gedaan. De onderwerpen hebben veelal betrekking op het onderhoud aan de groenvoorzieningen, de bestrating, zwerfvuil en rommel op straat, de openbare verlichting en wateroverlast (overlopende kolken/putten/riool).

Vergelijkbaar met voorgaande jaren, is ruim de helft van de mensen die contact hebben gehad naar tevredenheid geholpen. Iets minder dan de helft is ontevreden, vaak omdat er in hun ogen nog niets of onvoldoende aan hun probleem is gedaan. Hierbij dienen wel twee nuanceringen te worden geplaatst. Ten eerste valt een deel van de klachten niet onder de verantwoordelijkheid van de gemeente, en ten tweede kunnen niet alle klachten verholpen worden binnen het vastgestelde beleidskader van de gemeente.

Hfst 17. Milieu

Leiden heeft een Milieustraat aan de J.C. Rijpstraat. Vergeleken met voorgaande jaren is de bekendheid hiervan verder toegenomen, het gebruik is vergelijkbaar met vorig jaar. In de Stadsenquête van dit jaar blijkt acht op de tien Leidenaren de Milieustraat te kennen, en 43% heeft er in het afgelopen jaar gebruik van gemaakt. Bezoekers komen er jaarlijks meestal één of enkele keren, met name voor het inleveren van grof huishoudelijk afval en bouw- en sloopafval. Van de Leidenaren die bekend zijn met de Milieustraat weet bijna de helft dat het gebruik veelal gratis is en vier op de tien zegt bekend te zijn met de openingstijden.

Tegenover de Milieustraat ligt de kringloopwinkel 'Het Warenhuis'. Vergelijkbaar met vorig jaar is bijna negen op de tien Leidenaren bekend met de kringloopwinkel en bijna vier op de tien is er in het afgelopen jaar geweest. De kringloopwinkel is het best bekend vanwege de inzameling van herbruikbare goederen en het opknappen en verkopen van tweedehands goederen. Ruim tweederde van de bezoekers heeft de winkel bezocht om er rond te kijken of iets te kopen, zeven op de tien om zelf spullen in te leveren.

Vervolgens zijn er vragen gesteld aangaande verschillende vormen van afvalinzameling, te weten groente-, fruit- en tuinafval, papier en klein chemisch afval.

Evenals in eerdere jaren scheidt zeven op de tien het groente-, fruit- en tuinafval. Meestal wordt het afval gescheiden met behulp van een eigen minicontainer, en in minder mate middels een wijkcontainer. Redenen om GFT-afval niet te scheiden zijn met name dat men geen eigen (mini)container heeft, gemakzucht of het nauwelijks hebben van GFT-afval.

Vergelijkbaar met voorgaande jaren geeft negen op de tien Leidenaren aan papier te scheiden, met name via de papierbak. De mensen die hun papierafval niet scheiden noemen hiervoor gemakzucht als belangrijkste reden.

Ruim negen op de tien Leidenaren zegt klein chemisch afval te scheiden (KCA). Ze leveren dit in de meerderheid van de gevallen in bij de chemokar die elk kwartaal door de straat rijdt, gevolgd door winkeliers en de standplaatsen van de chemokar. Het nauwelijks hebben van KCA en gemakzucht zijn de belangrijkste redenen voor het niet scheiden hiervan.

Hfst 18. Bezoek Burgerzaken

De afdeling Burgerzaken is dagelijks open tot 16.00 uur en donderdag doorlopend van 8.30 tot 20.00 uur. Van de Leidenaren is driekwart (74%) bekend met de openingstijden. Dit is hoger dan vorig jaar toen zes op de tien hiermee bekend was. Ruim acht op de tien vindt dat de huidige openingstijden voldoende gelegenheid bieden om hun zaken bij Burgerzaken te regelen. 35-minners vinden relatief minder vaak dat er voldoende mogelijkheden zijn.

Bijna vier op de tien Leidenaren (36%) geeft aan Burgerzaken in het afgelopen jaar te hebben bezocht. Bezoekers komen met name voor (de aanvraag van) een rijbewijs, paspoort of ander reisdocument. Anderen komen voor zaken als een uittreksel uit het bevolkingsregister of de aangifte van een geboorte, adreswijziging of huwelijk/ondertrouw.

Bezoekers hebben naar eigen inzicht gemiddeld circa 21 minuten moeten wachten voordat ze werden geholpen. Dit is een verbetering ten opzichte van de afgelopen twee jaren toen dit op circa 25 minuten lag. Tweederde van de bezoekers vond de feitelijke wachttijd acceptabel. De maximaal acceptabele wachttijd ligt gemiddeld rond de 21 minuten en is daarmee gelijk aan de feitelijke wachttijd.

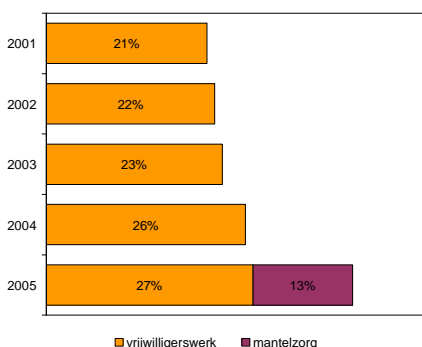
Om de wachttijden te verminderen is het mogelijk om voor bepaalde producten vooraf telefonisch een afspraak te maken via de Servicelijn. Circa vier op de tien Leidenaren is hiermee bekend en twee op de tien heeft hier ook al eens gebruik van gemaakt. Burgerzaken denkt erover om burgers ook via de gemeentelijke website de mogelijkheid te bieden om vooraf een afspraak te maken. Indien dit mogelijk wordt, dan zegt vier op de tien hier de voorkeur aan te geven, ruim een kwart maakt liever een afspraak via de Servicelijn en twee op de tien gaat liever langs zonder afspraak.

Vanaf komend jaar wordt het mogelijk om via de website van de gemeente Leiden een uittreksel uit de registers van de burgerlijke stand aan te vragen of een verhuizing door te geven. Als mensen hiermee te maken zouden krijgen en van deze mogelijkheid wisten dan denkt driekwart hier gebruik van te maken.

Hfst 19. Vrijwilligerswerk

Ruim een kwart van de Leidenaren verricht op dit moment vrijwilligerswerk. Dit is vergelijkbaar met vorig jaar. De meeste vrijwilligers zijn werkzaam binnen de gemeente Leiden en besteden enkele uren per week aan het vrijwilligerswerk. Dit jaar is extra gekeken naar een specifieke vorm van vrijwilligerswerk: de mantelzorg. Van de Leidenaren zegt 16% in de mantelzorg actief te zijn: 3% geeft aan dit als vrijwilligerswerk te zien (onderdeel van de 27% in onderstaande grafiek). Als Leidenaren wordt uitgelegd wat precies onder mantelzorg wordt verstaan, dan geeft nog eens 13% aan het afgelopen jaar mantelzorg te hebben verricht.

Grafiek S19: Percentage Leidenaren dat vrijwilligerswerk doet

De meeste vrijwilligers zijn, evenals in voorgaande jaren, werkzaam bij een sportvereniging. Overige sectoren waarin men veel actief is, zijn het onderwijs, kerkelijke of levensbeschouwelijke organisaties en de zorg- en dienstverlening. De sector verschilt per doelgroep, zo zijn mannen vaker actief bij sportverenigingen en vrouwen vaker binnen het onderwijs. Ruim acht op de tien vrijwilligers verricht uitvoerende taken, eenderde doet bestuurlijke werkzaamheden en bijna een kwart houdt zich bezig met coördinerende of leidinggevende activiteiten.

Zoals eerder vermeld, geeft 16% van de Leidenaren aan mantelzorg te verrichten, met name voor ouders of andere familieleden. Gemiddeld genomen heeft de helft van de mantelzorgers hier meer dan 96 uur aan besteed in de afgelopen twaalf maanden. De bezigheden bestaan met name uit boodschappen doen, huishoudelijke hulp en de (dagelijkse) verzorging.

Het vrijwilligerswerk in Leiden wordt gecoördineerd door het Steunpunt Vrijwilligerswerk/WAVeS, voorheen ook wel bekend als de Vrijwilligerscentrale. Ruim vier op de tien Leidenaren geeft aan wel eens van deze organisatie te hebben gehoord. Dit is vergelijkbaar met voorgaande jaren. 4% van de Leidenaren heeft wel eens gebruik gemaakt van de diensten van het Steunpunt.

Hfst 20. Sport

Van de Leidenaren zegt tweederde in de afgelopen 12 maanden te hebben gesport: een kwart van de Leidenaren doet één sport, eenderde twee of drie sporten en 6% zegt zelfs vier of meer sporten te beoefenen. Ruim vier op de tien Leidenaren geeft aan zeker wekelijks te sporten. Het landelijk standaardmodel (RSO) definieert het percentage sporters als iedereen die jaarlijks 12x of vaker sport: dit is in Leiden 65% van alle Leidenaren.

De mensen die niet sporten geven hiervoor met name als reden dat ze hiervoor geen tijd of interesse hebben (jongeren) of dit vanwege hun gezondheid of leeftijd (ouderen) niet meer te kunnen.

Jongeren tot 35 jaar, hoger opgeleiden en mensen met een hoger huishoudinkomen doen relatief meer aan sport. De meest beoefende sporten zijn fitness/conditie, op enige afstand gevolgd door hardlopen, zwemmen, fitness/kracht en wielersport. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de vijf meest beoefende sporten voor mannen en vrouwen en verschillende leeftijdsgroepen.

Tabel S20: Sportbeoefening per doelgroep

	% dat sport (>12x p.j.)	Top 5: meest beoefende sporten				
		1e	2e	3e	4e	5e
Totaal	65%	Fitness/ conditie	Hardlopen	Zwemsport	Fitness/ kracht	Fietsen/Wielersport
<i>Sekse</i>						
Mannen	66%	Hardlopen	Fitness/ conditie	Fietsen/Wielersp.	Tennis	Zwemmen/ Fitn.kracht
Vrouwen	64%	Fitness/ conditie	Hardlopen	Zwemmen	Fitness/ kracht	Fietsen/Wielersport
<i>Leeftijd</i>						
18-24	76%	Fitness/ conditie	Hardlopen	Veldvoetbal	Fitness/ kracht	Zwemsport
25-34	75%	Fitness/ conditie	Hardlopen	Fitness/ kracht	Zwemsport	Squash
35-49	65%	Fitness/ conditie	Hardlopen	Fietsen/Wielersp.	Zwemsport	Fitness/ kracht
50-64	59%	Fietsen/Wielersp.	Fitness/ conditie	Zwemsport	Tennis	Wandelsport
65+	41%	Zwemsport	Wandelsport	Fietsen/Wielersp.	Fitness/ conditie	Bridge

Wandelaars, beoefenaars van fitness/kracht of vecht/verdedigingssporten en roeiers beoefenen hun sport het meest regelmatig, terwijl skiën/langlaufen het minst regelmatig wordt beoefend.

Vier op de tien beoefende sporten vindt plaats in verenigingsverband, zes op de tien ongeorganiseerd (alleen of met vrienden). Hockey, vecht- en verdedigingssporten en gymnastiek/turnen worden vrijwel uitsluitend in verenigingsverband beoefend, wandelen, wielrennen, skaten en hardlopen voornamelijk ongeorganiseerd.

Van de mensen die hun meest beoefende sport in ongeorganiseerd verband beoefenen is bijna negen op de tien tevreden over de mogelijkheden om hun sport te beoefenen. Fitness-beoefenaars, hardlopers, wielrenners en zwemmers zijn relatief het meest tevreden en skeeleraars/skaters en watersporters het minst tevreden. Mensen die ontevreden zijn met de sportmogelijkheden voor sporten in ongeorganiseerd verband, noemen met name het gebrek aan geschikte loop- fiets- en skatepaden en te weinig zaal-/veldruimte.

Hfst 21. Cultuur

Evenals in 2003, heeft driekwart van de Leidenaren in de afgelopen 12 maanden één of meerdere culturele voorstellingen of voorzieningen bezocht. De bioscoop is veruit het meest populair, ruim de helft van de Leidenaren is in het afgelopen jaar naar de film geweest, op afstand gevolgd door toneelvoorstellingen, cabaret en kleinkunst, pop- en wereldmuziek, klassieke concerten en musicals. Jongeren, hoger opgeleiden en de hoogste inkomensklasse bezoeken relatief vaker een culturele voorstelling. Jongeren gaan relatief vaker naar de film, een popconcert, dance-/houseparty of cabaret voorstelling, 50-64 jarigen naar een concert klassieke muziek en 65-plussers naar een literaire bijeenkomst.

De gemiddelde Leidenaar gaat acht keer per jaar naar een culturele voorstelling, waarvan bijna zes keer in Leiden. De bioscoop kent niet alleen de grootste groep bezoekers maar wordt tevens het meest frequent bezocht. De bioscoop, literaire bijeenkomsten en concerten van een harmonie /brassband worden relatief vaak in Leiden bezocht, musicals, dansvoorstellingen en opera's vaak buiten Leiden.

Culturele plekken

Zes op de tien Leidenaren heeft het afgelopen jaar een museum bezocht, bijna de helft bezocht bezienswaardige gebouwen/dorpen, een kwart een galerie of atelier en 5% een (gemeente-)archief. Zes op de tien bezoeken vinden plaats in Leiden, vier op de tien buiten Leiden. Vergeleken met 2002 is het bezoek aan bezienswaardige gebouwen toegenomen.

Uitleenvoorzieningen

De bibliotheek en videotheek zijn het afgelopen jaar door iets minder dan de helft van de Leidenaren bezocht, de fonothek/muziekuitleen door 3%. Het bezoek aan de bibliotheek en videotheek lijkt vergeleken met drie jaar geleden iets teruggelopen.

Culturele instellingen.

Voor tien culturele instellingen is ingegaan op de bekendheid en het bezoek in de afgelopen 12 maanden. Over het algemeen zijn de meeste instellingen vrij bekend, alleen de Q-bus en het Theater Imperium in mindere mate. De openbare bibliotheek en de Pieterskerk worden het meest bezocht, bijna de helft van de Leidenaren is hier het afgelopen jaar geweest. Daarnaast heeft vier op de tien het afgelopen jaar de Leidse Schouwburg bezocht en een kwart de Stadsgehoorzaal en het Stedelijk museum De Lakenhal. Hoger opgeleiden en Leidenaren uit de hogere inkomensklassen bezoeken relatief vaker één of meerdere van de culturele instellingen. Jongeren bezoeken vaker het LVC, de Q-bus en de bibliotheek, ouderen vaker de Pieterskerk en De Lakenhal.

Festivals

Van de negen onderscheiden Leidse festivals is Werfpop het best bekend (84% bekendheid), gevolgd door het Rapenburgconcert (77%) en het Leidse Festival van het Levenslied (60%). Het Rapenburgconcert is het best bezocht, twee op de tien Leidenaren is hier het afgelopen jaar geweest. 50-64 jarigen bezoeken de onderscheiden culturele festivals relatief wat vaker, jongeren tot 25 jaar het minst vaak. Uitzondering hierop is Werfpop dat relatief veel jongere bezoekers kent.

Culturele activiteit

Evenals drie jaar geleden, beoefent vier op de tien Leidenaren zelf een culturele activiteit. Muziek maken (instrument bespelen of zingen) is het meest populair, gevolgd door tekenen/schilderen en fotografie/film. Jongeren tot 35 jaar en hoger opgeleiden beoefenen relatief vaker zelf een culturele activiteit, 50-plussers en lager opgeleiden relatief het minst vaak. Van alle Leidenaren is 13% aangesloten bij een instelling of vereniging, meestal in Leiden. Dit is wat lager dan in 2002, toen 17% hierbij was aangesloten. Culturele activiteiten die niet vaak in een instelling of bij een vereniging worden gedaan zijn verhalen/gedichten schrijven, fotograferen en muziek maken op de computer. Toneel, dans en zingen worden juist wel vaak in verenigingsverband gedaan.

Cultuureducatie op scholen

Een van de onderdelen van het voortgezet onderwijs is cultuureducatie. Van de ouders met kinderen die hier (binnenkort) mee te maken hebben, geeft ruim negen op de tien (94%) aan het van belang te vinden dat er cultuureducatie op school plaatsvindt en eenderde geeft aan dat de aandacht voor cultuureducatie op school meespeelt bij de schoolkeuze.

Hfst. 22. Bibliotheekbezoek

Ruim vier op de tien volwassen Leidenaren bezoekt wel eens een vestiging van de Leidse Openbare Bibliotheek, 32% geeft aan ook bij de bibliotheek te lenen. De meeste van hen geven aan over een eigen lidmaatschapspas te beschikken. Het bezoek aan de bibliotheek is vergelijkbaar met eerdere jaren. Vrouwen, 35-54 jarigen (vaak ouders met kinderen) en de hogere inkomens- en opleidingsgroepen bezoeken relatief vaker de bibliotheek. De mensen die nooit naar de bibliotheek gaan, geven evenals in eerdere jaren met name aan zelf boeken te kopen, weinig te lezen of er geen tijd voor (over) te hebben.

Vrijwel alle bibliotheekbezoekers bezoeken wel eens de Centrale Bibliotheek, eenderde bezoekt (ook) een filiaal. Dit laatste geldt met name voor bewoners uit de districten Stevenshof en Merenwijk, voor wie de afstand naar de Centrale het grootst is. Vergeleken met voorgaande jaren is het percentage bibliotheekbezoekers dat één of meerdere filialen heeft bezocht verder toegenomen. De bezoekers geven, evenals in 2001 en 2003, aan met name naar de bibliotheek te gaan voor het lenen van boeken, het zoeken naar specifieke informatie en het lenen van audiovisueel materiaal (cd, dvd en cd-rom).

Om inzicht te krijgen in wat bezoekers nu belangrijk vinden aan een bibliotheek, is hen zeven aspecten voorgelegd, waarvan de aanwezigheid van een compleet assortiment en een overzichtelijke indeling over het algemeen het belangrijkste worden gevonden. De bezoekers zijn over het algemeen tevreden over de dienstverlening van de bibliotheek. Gemiddeld worden de bibliotheken met een ruime 7 beoordeeld. De Centrale bibliotheek wordt, zoals te verwachten valt, beter beoordeeld op assortiment, de filialen beter op openingstijden, bereikbaarheid, service en overzichtelijke indeling. In het rapport worden door bezoekers ideeën of opmerkingen aangedragen voor een verdere verbetering van de dienstverlening van de bibliotheek.

Hfst 23. Stadsbezoek

De stad Leiden is onlosmakelijk verbonden met zijn historische kern. Bijna zeven op de tien Leidenaren wandelt wel eens rond om van hiervan te genieten. Zij vinden de historische kern met name aantrekkelijk vanwege de sfeer van de verschillende historische gebouwen, grachten en hofjes. De historische kern van Leiden wordt gemiddeld met een 7,8 beoordeeld. Vergeleken met drie andere historische steden wordt Leiden iets beter beoordeeld dan Delft (7,7) en beter dan Haarlem (7,5) en Dordrecht (7,0). De beoordelingen zijn vergelijkbaar met voorgaande jaren.

Negen op de tien Leidenaren heeft in het afgelopen jaar wel eens een horecagelegenheid in Leiden bezocht om er iets te eten of te drinken. Acht op de tien heeft een restaurant bezocht, driekwart een terrasje, tweederde heeft een lunch/broodje genuttigd en 63% heeft iets gedronken in een café. Deze resultaten zijn redelijk vergelijkbaar met eerdere jaren.

Leiden kent een grote verscheidenheid aan musea. Ruim vier op de tien Leidenaren heeft in de afgelopen 12 maanden één of meerdere Leidse musea bezocht. Dit is een afname ten opzichte van 2004 en gelijk aan 2002. De ontwikkeling in het aantal Leidse bezoekers geldt voor vrijwel alle (grote) musea. De top drie van bezochte Leidse musea bestaat ook dit jaar uit Naturalis, Rijksmuseum voor Volkenkunde en het Rijksmuseum voor Oudheden.

Wanneer de Leidenaren wordt gevraagd naar schilders die in Leiden hebben gewoond, blijkt evenals in eerdere jaren Rembrandt veruit de bekendste, op ruime afstand gevolgd door Jan Steen. Evenals in eerdere jaren is ruim negen op de tien Leidenaren (94%) ervan op de hoogte dat Rembrandt in Leiden heeft gewoond. Van het feit dat het in 2006 precies vierhonderd jaar geleden is dat Rembrandt in Leiden werd geboren is zes op de tien Leidenaren zich bewust. Bijna zes op de tien weet dat de gemeente zijn geboortjaar uitgebreid gaat vieren. De bekendheid van de 400ste geboortedag en de bijbehorende festiviteiten zijn fors toegenomen in de afgelopen jaren.

Hfst 24. Markten

Leiden kent op twee dagen de Centrummarkt en op drie dagen verschillende wijkmarkten. Acht op de tien Leidenaren bezoekt wel eens één van deze markten. De Centrummarkt op zaterdag wordt veruit het vaakst bezocht: driekwart van de Leidenaren gaat hier wel eens naartoe. Vergeleken met vorig jaar lijkt het bezoek aan de markten in Leiden gemiddeld iets toegenomen. Niet-bezoekers geven veelal aan liever een supermarkt te bezoeken, of hebben geen interesse of geen tijd (er voor over).

Ruim de helft van de marktbezoekers komt met de fiets naar de markt, drie op de tien gaat lopen, het overige deel maakt gebruik van een ander vervoermiddel. De bezoekers van wijkmarkten komen relatief vaker met de auto. Op iedere markt zijn groenten en fruit de meest verkochte producten, op afstand gevolgd door vis en kaas/zuivel. Evenals vorig jaar geeft ruim acht op de tien marktbezoekers aan geen producten op de markt te missen, twee op de tien bezoekers heeft suggesties.

Van de marktbezoekers geeft 22% aan behoefte te hebben aan een nieuwe markt. Zij denken hierbij met name aan een markt voor stoffen, biologische producten of een rommel-/ vlooiemarkt. Als specifiek gevraagd wordt naar de behoefte aan een Kerstmarkt, dan geeft bijna zes op de tien aan dit op prijs te stellen.

Op of bij de markt staan vaak kraampjes met etenswaren, zoals een loempiakraam of visboer. Zes op de tien Leidenaren vindt deze kraampjes prettig, 5% vindt ze hinderlijk, de rest maakt het niet uit.

Hfst 25. Parkeren

Van alle Leidse huishoudens heeft circa acht op de tien een auto. Jongeren, inwoners uit de Binnenstad, alleenstaanden en huishoudens met een lager inkomen hebben relatief minder vaak een auto, gezinnen met kinderen, de hoogste inkomensgroepen en mensen uit de buitenwijken van Leiden relatief vaker. Van de Leidenaren met een auto geeft 15% aan dat zij een parkeervergunning hebben. Dit zijn voornamelijk inwoners van de Binnenstad.

Circa twee op de tien auto's kan thuis op een privé-plaats worden geparkeerd, ruim vier op de tien op straat vlak voor het huis, een kwart tot 75 meter van huis en de resterende 12% verder dan 75 meter van huis. Van de mensen die niet beschikken over een privé parkeerplaats is tweederde (redelijk) tevreden over de parkeermogelijkheden bij huis en benoemt 14% deze als slecht. De mogelijkheden voor bezoekers om bij hen in de buurt te parkeren wordt minder positief beoordeeld: hier is ruim de helft tevreden en vindt twee op de tien deze slecht. De belangrijkste oorzaak voor de parkeerproblemen is een gebrek aan parkeerplaatsen.

Van alle Leidenaren met een auto zegt drie op de tien vaak of regelmatig problemen te hebben met het parkeren rond hun eigen huis en een kwart heeft soms problemen. Deze problemen spelen met name rond het avondeten of later op de avond.

Naar district valt op dat inwoners van het Stevenshofdistrict relatief vaker ontevreden zijn over de mogelijkheden om hun auto dichtbij huis te parkeren en hier ook vaker problemen bij ondervinden. Dit is opvallend omdat tweederde van hen tevens aangeeft hun auto vlakbij huis of op een privé-plaats te kunnen parkeren. Inwoners uit de Binnenstad moeten hun auto gemiddeld het verst van huis parkeren, maar beoordelen hun parkeermogelijkheden toch vrijwel gemiddeld.

Bijna alle Leidenaren bezoeken wel eens het Centrum van de stad. Zes op de tien gaat hier meestal met de fiets naar toe, een kwart lopend en één op de tien met de auto. Van de bezoekers die wel eens met de auto naar het Centrum gaan, parkeert tweederde hun auto wel eens in een parkeergarage in het Centrum en zes op de tien op één van de parkeerterreinen net buiten het Centrum. Het meest genoemde nadeel van de parkeerterreinen is dat ze te ver van het Centrum liggen en bij de parkeergarages dat mensen niet van parkeergarages houden (te klein/laag/smal).

Van de autobezitters beoordeelt vier op de tien de bereikbaarheid van het Centrum met de auto als onvoldoende. Zijn noemen hiervoor met name de parkeerproblemen als reden, maar ook dat het er te druk is, het eenrichtingsverkeer en de wegwerkzaamheden in het Centrum. In totaal is de helft van de autobezitters negatief over de parkeermogelijkheden in het Centrum. Zij vinden vooral dat er te weinig parkeerplaatsen zijn en dat deze te duur zijn.

Voor mensen die problemen ondervinden met het parkeren in het Centrum is het mogelijk om vanuit het parkeerterrein aan de Haagweg betaald te parkeren met van daaruit iedere 2/3 minuten gratis vervoer per shuttlebus naar het Centrum. Op zaterdag is dit ook mogelijk vanaf het ROC terrein aan de Lammenschansweg. Ruim acht op de tien Leidenaren weet hier van en vier op de tien heeft er ook wel eens gebruik van gemaakt. De autobezitters die hier geen gebruik van maken vinden het veelal te ver weg of te duur.

Hfst 26. Fietsgebruik

Ruim negen op de tien Leidenaren van 18-75 jaar zegt over een fiets te beschikken en vrijwel alle mensen met een fiets fietsen wel eens. De fiets wordt door acht op de tien ondervraagden elke week wel eens gebruikt. Dit percentage is globaal vergelijkbaar met eerdere jaren. De fiets wordt vooral gebruikt om boodschappen te doen, om naar het werk of school te gaan en/of voor reizen naar de binnenstad of het station. Voor ritten binnen Leiden kiest men met name voor de fiets omdat het sneller is, een fietser geen parkeerproblemen heeft, vanwege het gemak of vanwege de lichaamsbeweging. Omgekeerd laten mensen hun fiets staan als men teveel boodschappen mee moet nemen en/of de afstand te groot is.

Fietsgebruikers is een aantal mogelijke ergernissen voorgelegd die ze onderweg kunnen tegenkomen. Onderstaand een top 10. Fietsers ergeren zich met name aan het gedrag van andere weggebruikers, het wachten bij verkeerslichten en het geen voorrang krijgen.

Tabel S26: Percentage fietsers dat zich vaak /regelmatig ergert aan aspect

	2002	2003	2004	2005
1. Gedrag andere weggebruikers	49%	47%	46%	51%
2. Wachten bij verkeerslichten	38%	37%	40%	49%
3. Geen voorrang krijgen	50%	34%	40%	46%
4. Afwezigheid fietsenrekken	40%	33%	39%	39%
5. Hobbelig wegdek	36%	29%	36%	39%
6. Diefstal	37%	31%	35%	34%
7. Auto's op fietspaden	29%	25%	29%	27%
8. Geluid- en stankhinder	23%	15%	16%	26%
9. Geen voorrang op hoofdroutes	28%	21%	21%	23%
10. Fietspaden te smal	25%	18%	21%	22%

Hfst 27. RijnGouweLijn

Ruim acht op de tien Leidenaren weet dat er een nieuwe light-railverbinding komt die Leiden, Gouda en de kust van Noordwijk en Katwijk met elkaar verbindt. Dit is een toename ten opzichte van 2002 toen tweederde hier mee bekend was. Van de Leidenaren die ermee bekend zijn kan ruim de helft desgevraagd ook de naam van de verbinding, namelijk "RijnGouweLijn" noemen.

Leidenaren die bekend zijn met de light-railverbinding houden zich hier met name van op de hoogte via het Leids Dagblad, de Stadskrant en het Leids Nieuwsblad.

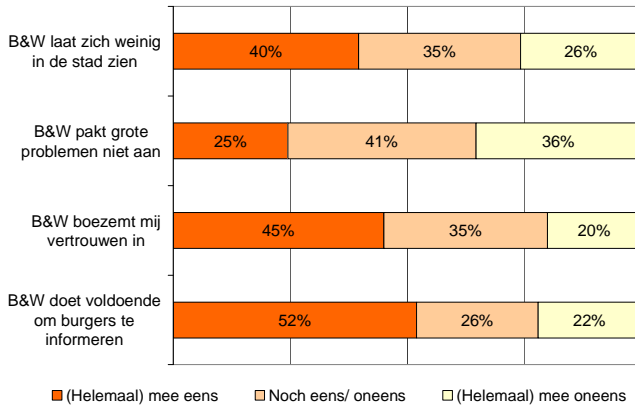
Om meer inzicht te krijgen in de houding van de Leidenaren ten opzichte van de RijnGouweLijn zijn 20 stellingen voorgelegd. Over het algemeen wordt de RijnGouweLijn gunstig beoordeeld ten opzichte van de bus. Ook denkt een meerderheid dat de RijnGouweLijn goed is voor de (Leidse) economie. Daar staat tegenover dat bijna de helft van de Leidenaren denkt dat de lightrailverbinding het parkeerprobleem in de stad niet zal oplossen, dat de huidige situatie met veel bussen in de Breestraat ook niet zal verbeteren en de Binnenstad niet beter bereikbaar zal maken voor het openbaar vervoer.

Als de Leidenaren die bekend zijn met de RijnGouweLijn een situatie wordt voorgelegd waarin de nieuwe verbinding 8 keer per uur zal gaan rijden, dan kan circa zes op de tien respondenten één of meerdere reisdoelen noemen, waarvoor ze het gebruik van de RijnGouweLijn zouden overwegen. Men blijkt de RijnGouweLijn vooral te zien als een mogelijk vervoermiddel naar het strand, Katwijk en Noordwijk.

Hfst 28. Functioneren B&W en de Gemeenteraad

Het college van burgemeester en wethouders is beoordeeld aan de hand van vier stellingen. Het meest positief zijn de Leidenaren over de inspanningen van het college om de burgers te informeren en het vertrouwen dat B&W inboezemt. Minder positief is men over de mate waarin B&W zich in de stad laat zien en de aanpak van grote problemen.

Tabel S28: Beoordeling vier stellingen m.b.t. functioneren B&W (excl. geen mening)

Van de Leidenaren geeft 55% aan bekend te zijn met de taken van de gemeenteraad. Dit is iets hoger dan in 2003 en 2002 toen dit percentage op respectievelijk 53% en 50% lag. Evenals eerdere jaren is het controleren van B&W voor de meeste inwoners de belangrijkste taak van de gemeenteraad, op afstand gevolgd door het besturen van de stad, het behartigen van de belangen van de burgers en het stellen van kaders en randvoorwaarden. Van de mensen die bekend zijn met de taken van de gemeenteraad heeft driekwart redelijk tot veel vertrouwen in de gemeenteraad, twee op de tien heeft weinig vertrouwen en 4% helemaal geen.

Van de mensen die bekend zijn met de taken van de gemeenteraad vindt ruim driekwart dat de raad redelijk tot goed functioneert, een kwart beoordeelt dit matig tot slecht. Vergeleken met eerdere jaren stijgt het percentage respondenten dat vindt dat de gemeenteraad goed tot redelijk functioneert. De mensen die vinden dat de gemeenteraad niet goed functioneert noemen hiervoor als belangrijkste reden: geen of trage besluitvorming.

Hfst 29. Districtsraden

Tweederde van de Leidenaren weet dat er in hun buurt, wijk of district een vereniging is die de belangen behartigt van de buurtbewoners. Als voorbeeld denkt men hierbij met name aan de wijkorganisaties. Van de Leidenaren heeft 16% in het afgelopen jaar contact gehad met zo'n belangenbehartiger en 5% is zelf lid/betrokken bij de buurtvereniging. Van de mensen die bekend zijn met de belangenbehartigers geeft ruim negen op de tien aan in het afgelopen jaar wel eens informatie van hen te hebben gekregen, zoals een wijkkrant of een brief.

Per 1 januari 2005 wordt er in de tien districten van Leiden gewerkt met zogenoemde districtsraden. Bijna een kwart van de Leidenaren weet van het bestaan van de districtsraden, 12% zegt tevens te weten hoe ze hiermee in contact moeten komen.

Voor elk district is er een budget beschikbaar waaruit bepaalde zaken en activiteiten op het gebied van leefbaarheid en veiligheid in de buurt betaald kunnen worden. Bijna alle Leidenaren vinden het positief dat bewoners kunnen meepraten over de besteding van dit budget. De volgende onderwerpen worden genoemd: de parkeerproblematiek, groenvoorziening, zwerfvuil/schone straten, veiligheid, honden(poep), inrichting buurt, speelvoorzieningen, verkeersveiligheid en hangjongeren.

Hfst 30. Kwaliteit inspraak

In Leiden bestaat de mogelijkheid tot het geven van inspraak op veel gemeentelijke beleidsvoorstellen. Ook bestaat de mogelijkheid voor burgers een klacht in te dienen over een gevoerde inspraakprocedure bij de inspraakcommissie. Eenderde van de Leidenaren is bekend met de inspraakcommissie en 2% heeft het afgelopen jaar deelgenomen aan een inspraakprocedure. De onderwerpen waarom Leidenaren hebben deelgenomen of dit hebben overwogen, betreffen met name bouw-/ bestemmingsplannen en in mindere mate het parkeerbeleid, verkeers-beleid, RijnGouweLijn, slaaphuis voor daklozen/verslaafden en uitbreiding van de basisschool.

Van de deelnemers aan een inspraakprocedure is ruim zes op de tien tevreden over het inspraakproces. Dit is een stijging ten opzichte van vorig jaar, toen dit nog de helft was. De mensen die tevreden zijn over de inspraakprocedure geven aan dat ze resultaat hebben geboekt, er geluisterd is, ze correct zijn geholpen of dat ze goed zijn geïnformeerd. De mensen die ontevreden zijn, geven aan dat er niets mee gebeurt, de gemeente toch haar eigen zin doet of dat er niet goed wordt geluisterd.

Hfst 31. Bekendheid twee instellingen

Sinds 25 november 2004 bestaat er een Advies- en Steunpunt Huiselijk Geweld. Dit is bedoeld voor mensen die, op wat voor manier dan ook, te maken hebben gekregen met huiselijk geweld. Van alle Leidenaren geeft ruim vier op de tien aan dit Steunpunt van naam te kennen, meestal zijn ze op de hoogte gekomen via de krant.

Van alle Leidenaren kent 5% één of meerdere personen in hun buurt die met huiselijk geweld te maken hebben. Als deze persoon om raad zou vragen dan zou driekwart van de respondenten, indien de situatie daarom vraagt, de persoon mogelijk adviseren eens contact op te nemen met het Advies- en Steunpunt. De mensen die dit niet zouden aanraden geven als redenen: wil zich niet met anderen bemoeien, zou zelf proberen te praten, zou naar de politie gaan, wil eerst meer weten van het Steunpunt.

Een andere instelling is het Meldpunt Vangnet en Advies. Hier kunnen mensen situaties melden waarover men zich ernstige zorgen maakt of waarvan men overlast ondervindt. Van alle Leidenaren geeft 14% aan dit Meldpunt van naam te kennen. Ook hier is de krant de voornaamste informatiebron. Van alle Leidenaren kent 7% één of meerdere personen in hun buurt die in een zorgwekkende situatie leven. Mensen met een lager inkomen kennen vaker mensen in dit soort situaties.

Van degenen die op de hoogte zijn van zorgelijke situaties bij hen in de buurt geeft ruim de helft aan dat zij hierover, indien de situatie erom vraagt, mogelijk contact zouden opnemen met het Meldpunt. De mensen die dit niet zouden doen noemen hiervoor als redenen: de situatie is niet erg genoeg, wil zich niet met anderen bemoeien, al bekend bij politie, enz.

Of mensen daadwerkelijk anderen zullen adviseren om contact op te nemen met het Advies- en Steunpunt Huiselijk geweld of dat zelf contact zullen opnemen met het Meldpunt Vangnet en Advies hangt van veel factoren af. Zie hiervoor de voetnoot over Yankelovich in hoofdstuk 27.

Hfst 32. Huisarts en tandarts

Van alle Leidenaren zegt 92% ingeschreven te staan bij een huisarts in Leiden, 7% buiten Leiden en 1% zegt niet ingeschreven te staan. 35-minners, de laagste inkomensklassen en inwoners uit de Binnenstad staan relatief wat minder vaak ingeschreven bij een huisarts.

Negen op de tien Leidenaren staat ingeschreven bij een tandarts: tweederde heeft een tandarts in Leiden en een kwart buiten Leiden. Een op de tien heeft geen tandarts, 3% zou echter wel een tandarts willen. De laagste inkomensklassen en ouderen hebben relatief minder vaak een tandarts.

Hfst 33. Overlast drugs- en alcoholverslaafden en dak- en thuislozen

Twee op de tien Leidenaren ondervindt in meer of mindere mate overlast van drugs- en alcoholverslaafden en/of dak- en thuislozen; 3% ondervindt hier ernstige tot zeer ernstige overlast van. De overlast verschilt sterk per district. Inwoners van de Binnenstad en Leiden Noord ondervinden relatief vaker (enige) overlast. Vergeleken met vorig jaar is de overlast in alle districten afgenomen. De afname is het grootst in Binnenstad-Zuid en het Morsdistrict.

1. INLEIDING

1.1 Achtergrond

Voor gemeentelijke instellingen is het van belang om op de hoogte te zijn van hetgeen er leeft onder de inwoners van hun gemeente. Dit is niet alleen belangrijk om het huidige beleid te toetsen, maar ook om informatie en ideeën te krijgen voor het verbeteren en ontwikkelen van het toekomstig beleid. Ook in Leiden heeft de gemeenteraad besloten om middels een Stadsenquête extra te investeren in beleidsinformatie.

In dit kader is dit jaar 2005 voor het vijfde achtereenvolgende jaar een Stadsenquête gehouden. De Stadsenquête is gehouden in de maanden mei en juni door middel van telefonisch onderzoek onder 4.392 inwoners van Leiden van 18 tot en met 75 jaar. De onderwerpen die aan de orde zijn gekomen, kunnen worden onderverdeeld in:

Trend- en beoordelingsvragen: deze geven inzicht in de beoordeling van de gemeentelijke dienstverlening en de effecten van het gemeentelijk beleid. Hierbij is waar mogelijk een vergelijking gemaakt met voorgaande jaren. De trend- en beoordelingsvragen zijn aan 1.250 inwoners voorgelegd.

Beleidsvragen: Deze vragen, gesteld door verschillende diensten en een aantal gemeenteraadsfracties, hebben veelal een eenmalig karakter. De beleidsvragen zijn aan 1.250 of 625 inwoners voorgelegd. De keuze van de steekproefgrootte is afhankelijk van de mate van belang die aan uitsplitsing van de resultaten naar de belangrijkste districten en andere doelgroepen wordt gehecht.

Veelkleurig Leiden (in een separaat rapport gerapporteerd): Om inzicht te krijgen in de tevredenheid, de overeenkomsten en de verschillen tussen vijf verschillende bevolkingsgroepen in Leiden, is dit jaar voor het eerst een apart vragenblok opgenomen dat aan 777 Leidenaren is voorgelegd. De bevolkingsgroepen die zijn onderscheiden zijn Leidenaren van Nederlandse, Surinaamse, Turkse, Marokkaanse en Antiliaanse afkomst.

Aan alle respondenten zijn de algemene persoonskenmerken gevraagd, zoals leeftijd en opleiding.

1.2 Indeling rapport

In dit rapport worden de resultaten van de eerste twee onderdelen van Stadsenquête gepresenteerd. De rapportage geeft allereerst in hoofdstuk twee een profiel van de inwoners van Leiden op basis van een verscheidenheid aan algemene gegevens, gebaseerd op kerncijfers van de afdeling BOA (Beleidsinformatie, Onderzoek en Advies) en de Stadsenquête 2005. Deze laatste cijfers zijn gebaseerd op 4.392 respondenten.

Vervolgens worden in de hoofdstukken 3 tot en met 33 de trend-, beoordelings- en beleidsvragen behandeld. Deze hoofdstukken gaan in op de beoordeling van de Leidenaren voor diverse vormen van dienstverlening. Elk hoofdstuk behandelt een ander onderwerp.

Het rapport wordt afgesloten met de responseverantwoording. In de bijlage is een overzichtskaart van Leiden en de vragenlijst opgenomen.

Naast dit eindrapport is aan alle deelnemende diensten een tabellenboek geleverd met een complete uitdraai van alle tabellen inclusief een overzicht van de open antwoorden.

2. PROFIEL LEIDENAAR

In dit hoofdstuk wordt een profiel van de inwoners van Leiden gegeven, gebaseerd op kerncijfers van de afdeling BOA (Beleidsinformatie Onderzoek en Advies) en de Stadsenquête 2005. Deze laatste cijfers zijn gebaseerd op 4.392 respondenten. Immers de algemene vragen zijn in de verschillende deel-enquêtes aan de respondenten gesteld. In dit hoofdstuk komt een grote verscheidenheid aan algemene onderwerpen aan de orde, te weten het aantal inwoners, de stadsdelen en districten, de bevolking naar sekse en leeftijd, de huishoudsamenstelling, etniciteit, opleidingsniveau en het huishoudinkomen.

2.1 Aantal inwoners Leiden

Leiden heeft op 1 januari 2005 118.598 inwoners.

Tabel 2.1: Aantal inwoners Leiden

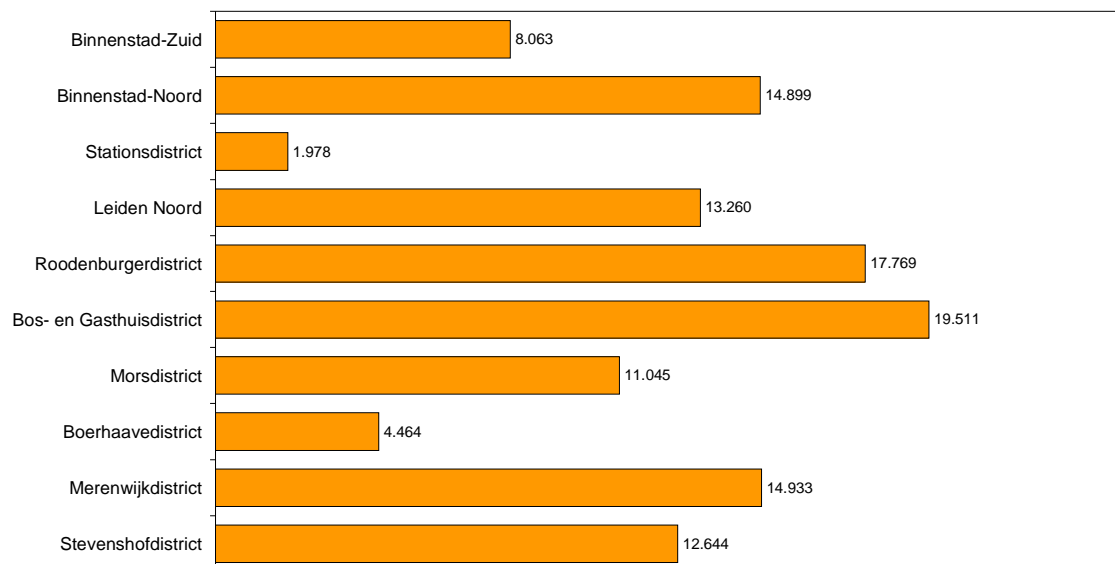
	Inwoners
1981	103.246
2001	117.031
2002	117.183
2003	117.732
2004	118.745
2005	118.598

Bron: GBA Leiden, stand per 1 januari

2.2 Districten

Leiden bestaat uit vier stadsdelen (Midden, Noord, Zuid en West) en tien districten. In de bijlage van dit rapport is een kaart van Leiden opgenomen. Onderstaande figuur geeft de grootte van de districten naar het aantal inwoners. Het Bos- en Gasthuisdistrict is het grootst, gevolgd door het Roodenburgerdistrict.

Grafiek 2.2: Aantal inwoners per district (bron: GBA Leiden, stand 1-1-2005)

2.3 Sekse en leeftijd

Van alle inwoners van Leiden is 49% man en 51% vrouw. Onderstaande tabel geeft de leeftijdsverdeling van de bevolking en vergelijkt deze met vorige jaren. In de Stadsenquête zijn inwoners onderzocht van 18 tot en met 75 jaar. 90.516 Leidenaren vallen in deze leeftijdsgroep.

Tabel 2.3: Leeftijdverdeling in Leiden

	2001	2002	2003	2004	2005
0- 17 jaar	19%	19%	19%	19%	19%
18-24 jaar	12%	12%	12%	12%	13%
25-34 jaar	20%	20%	20%	19%	19%
35-49 jaar	22%	23%	23%	23%	23%
50-64 jaar	15%	15%	16%	16%	16%
65-75 jaar	5%	6%	6%	6%	6%
76 jaar en ouder	6%	5%	5%	5%	5%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%

Bron: GBA Leiden, stand per 1 januari

2.4 Huishoudensamenstelling

Van de volwassen Leidenaren is twee op de tien alleenstaand, ruim eenderde woont met z'n tweeën en ruim vier op de tien woont in een gezin met kinderen.

Tabel 2.4: Huishoudensamenstelling inwoners 18-75 jaar

	2001	2002	2003	2004	2005
Alleenstaand (< 40 jaar)	13%	12%	12%	11%	10%
Twee volwassenen (< 40 jaar)	19%	18%	17%	15%	16%
Gezin met kinderen (incl. eenoudergezinnen)	42%	43%	41%	44%	45%
Twee volwassenen (> = 40 jaar)	20%	20%	21%	21%	20%
Alleenstaand (> = 40 jaar)	7%	8%	9%	9%	9%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%

Bron: Stadsenquête Leiden

2.5 Etnische herkomst

Een kwart van de bevolking van Leiden is van allochtone afkomst. Dit betekent dat minstens één van hun ouders in het buitenland is geboren; als ze zelf ook in het buitenland zijn geboren is het een allochtoon van de 1e generatie anders van de 2e generatie. Bij de resultaten van een Stadsenquête kan het interessant zijn om te kijken naar de verschillen in resultaten tussen autochtonen en allochtonen. Toch moet hierbij opgepast worden, omdat de groep allochtonen zeer divers is. Hierbij kan gedacht worden aan het verschil tussen de 1^e en 2^e generatie, maar vooral aan de verschillen naar het land van herkomst.

Tabel 2.5: Etnische herkomst van de inwoners Leiden

	2001	2002	2003	2004	2005
Nederland	76,8%	75,9%	75,1%	74,5%	74,2%
Marokko	3,7%	3,8%	3,9%	4,0%	4,1%
Turkije	1,8%	1,8%	1,8%	1,8%	1,9%
Suriname	1,7%	1,7%	1,7%	1,7%	1,7%
Aruba/Nederlandse Antillen	1,2%	1,2%	1,2%	1,2%	1,2%
Overige niet-westerse landen	3,9%	4,3%	4,7%	5,1%	5,3%
Westerse landen	<u>10,9%</u>	<u>11,3%</u>	<u>11,5%</u>	<u>11,6%</u>	<u>11,6%</u>
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Autochtoon	76,8%	75,9%	75,1%	74,5%	74,2%
Niet- westerse allochtonen	12,3%	12,8%	13,3%	13,8%	14,2%
Westerse allochtonen	<u>10,9%</u>	<u>11,3%</u>	<u>11,5%</u>	<u>11,6%</u>	<u>11,6%</u>
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Autochtoon	76,8%	75,9%	75,1%	74,5%	74,2%
Allochtoon 1 ^e generatie	12,9%	13,7%	14,3%	14,6%	14,6%
Allochtoon 2 ^e generatie	<u>10,3%</u>	<u>10,4%</u>	<u>10,6%</u>	<u>10,9%</u>	<u>11,2%</u>
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Bron: GBA Leiden, stand per 1 januari

2.6 Opleiding

Onderstaande tabel geeft het opleidingsniveau van de Leidenaren van 18 tot en met 75 jaar. In deze paragraaf is het opleidingsniveau ingedeeld in vier groepen: lager onderwijs I, lager onderwijs II, middelbaar onderwijs en hoger onderwijs. In de rapportage zijn de eerste twee groepen samengevoegd, zodat daar drie groepen worden onderscheiden.

Relatief wonen de meeste volwassen Leidenaren met een hogere opleiding in de Binnenstad-Zuid, de Stationsbuurt en het Boerhaavedistrict, terwijl in Leiden Noord en het Stevenshofdistrict relatief veel burgers met een lagere opleiding wonen.

Tabel 2.6: Opleidingsniveau Leidenaren

		2001	2002	2003	2004	2005
1. Lager onderwijs I:	Geen onderwijs	1%	1%	1%	1%	1%
	Basisonderwijs	5%	3%	4%	3%	4%
2. Lager onderwijs II:	LBO	10%	12%	11%	11%	9%
	MAVO	9%	10%	9%	9%	9%
3. Middelbaar onderwijs	KMBO, leerlingwezen, CBO	1%	1%	1%	1%	2%
	MBO	14%	15%	16%	14%	15%
	HAVO/VWO	13%	17%	14%	13%	14%
4. Hoger onderwijs:	HBO	19%	20%	19%	22%	21%
	Wetenschappelijk onderwijs	26%	22%	25%	26%	25%
		100%	100%	100%	100%	100%

Bron: Stadsenquête Leiden

2.7 Huishoudinkomen

Leidenaren is gevraagd naar het gezamenlijk netto (=schoon) maandinkomen van het huishouden.

Hierbij worden uitkeringen, pensioengelden, alimentatie en dergelijke als inkomen gezien.

Vakantiegeld, kinderbijslag en huursubsidie worden niet meegerekend. Eén op de tien huishoudens heeft een maandinkomen van 1.130 euro of minder, ruim vier op de tien van 1.131 - 2.500 euro en 46% heeft een inkomen van meer dan 2.500 euro.

Tabel 2.7a: Netto huishoudinkomen per maand*

	2002	2003	2004	2005
≤ 1.130 euro	13%	11%	9%	10%
1.131 - 2.000 euro	28%	27%	27%	31%
2.001 - 2.500 euro	14%	15%	16%	13%
2.501 - 3.000 euro	15%	14%	14%	14%
> 3.000 euro	32%	33%	34%	32%
Totaal	100%	100%	100%	100%

* bedragen geïndexeerd

In het onderzoek is de respondent gevraagd in welke van 8 inkomensklassen hun netto huishoudinkomen valt. Als van deze inkomens de klassenmiddens worden genomen, kan een gemiddeld huishoudinkomen worden geschat. Evenals vorig jaar wordt deze geschat op 2.400 euro netto per maand.

Tabel 2.7b: Schatting gemiddeld netto huishoudinkomen naar district

	2004	2005
<i>Gemiddeld Leiden</i>	2.400	2.400
Binnenstad-Zuid	2.400	2.425
Binnenstad-Noord	2.200	2.200
Stationsdistrict	2.500	2.375
Leiden Noord	2.100	1.950
Roodenburgerdistrict	2.600	2.625
Bos- en Gasthuisdistrict	2.250	2.200
Boerhaave district	2.750	2.925
Morsdistrict	2.300	2.275
Merenwijkdistrict	2.700	2.700
Stevenshofdistrict	2.450	2.450

3. ALGEMENE "OVERALL" BEOORDELING

Voordat in de volgende hoofdstukken specifieke onderwerpen aan de orde komen, wordt in dit korte hoofdstuk het algemene oordeel van de burgers over de ontwikkeling van de gemeentelijke dienstverlening gepresenteerd. Deze vraag is in de afgelopen vier Stadsenquêtes gesteld.

Per saldo vindt de Leidenaar de gemeentelijke dienstverlening in het afgelopen jaar vooruitgegaan; 13% vindt dat de dienstverlening van de gemeente het afgelopen jaar is verbeterd, 9% vindt dat deze is verslechterd. Het valt op dat op deze vraag jaarlijks vergelijkbaar wordt geantwoord.

Tabel 3.1a: Beoordeling dienstverlening gemeente, vgl. 2001-2005 (excl. geen antwoord)

	Kengetal (kolom A-C)	Verbeterd (A)	Gelijk gebleven (B)	Verslechterd (C)	Totaal
2001	+ 6	11%	84%	5%	100%
2002	+ 10	19%	72%	9%	100%
2003	+ 9	17%	74%	8%	100%
2004	+ 8	16%	76%	8%	100%
2005	+ 4	13%	78%	9%	100%

Toelichting bij kengetal: hoe groter het positieve/negatieve saldo, des te beter/slechter de waardering

Beoordeling naar doelgroep

Wanneer gekeken wordt naar de verschillende leeftijdsgroepen, blijkt dat 65-plussers de gemeentelijke dienstverlening per saldo achteruit vinden gegaan. Ditzelfde geldt voor Leidenaren uit de laagste inkomensklasse. Verder valt op dat mannen de dienstverlening positiever beoordelen dan vrouwen. Ook tonen de inwoners van het Merenwijkdistrict en Binnenstad-Noord en -Zuid zich per saldo iets vaker tevreden over de ontwikkeling van de dienstverlening.

Vervolgens is gevraagd eventuele verbeteringen of verslechtingen toe te lichten. Als voornaamste verbeteringen noemt men dat de informatievoorziening en communicatie zijn verbeterd, de wachttijden zijn korter geworden en de stad ziet er schoner uit. Anderen zien de netheid/ onderhoud van de stad juist als punt dat voor verbetering vatbaar is. Veel van de genoemde aspecten zullen in de hierna volgende hoofdstukken nader aan de orde komen.

Tabel 3.1b: Redenen waarom betere of mindere dienstverlening (excl. geen antwoord)

Waarom betere dienstverlening:	Waarom mindere dienstverlening:
Betere communicatie en informatievoorziening (24x)	De stad wordt minder schoongemaakt/ schoongehouden (5x)
Het is schoner/ er wordt beter schoongemaakt (22x)	Slecht/ geen onderhoud straten/ wijk (4x)
Je wordt beter en vriendelijker geholpen (15x)	Ophalen huisvuil; niet op tijd, moet vaker, gaat rommelig (4x)
De dienstverlening/bereikbaarheid is verbeterd (10x)	Onderhoud groen gebeurt niet of te weinig (4x)
Het is duidelijker/ overzichtelijker geworden (5x)	Ze zijn langzamer geworden/ diensten duren langer (3x)
Meer toezicht/ wordt beter opgelet ((milieu)politie) (4x)	Men doet weinig aan de wijk/ buurt (3x)
Gemeente is zichtbaar(der) geworden (4x)	Gemeente doet eigen zin en luistert niet naar de burger (2x)
Betere groenvoorziening/ onderhoud (3x)	Te lange wachttijden (2x)
Vuilnis wordt beter opgehaald (3x)	Lastig om te bellen naar gemeente (2x)
De stad ziet er beter uit (3x)	Werkzaamheden gaan traag, termijn overschreden (2x)
Mogelijkheid afspraken maken voor verlengen paspoort (3x)	Voorzieningen worden minder/ slechter (2x)
Het stadhuis heeft een betere functie gekregen (2x)	Burgers meer betrekken/ inspraak (2x)
Betere bereikbaarheid (2x)	Weinig/ geen interesse of betrokkenheid van de gemeente (2x)
Mogelijkheid om naar wethouder te gaan (2x)	
Meer activiteiten/ festivals etc. (2x)	
Betere openingstijden (2x)	

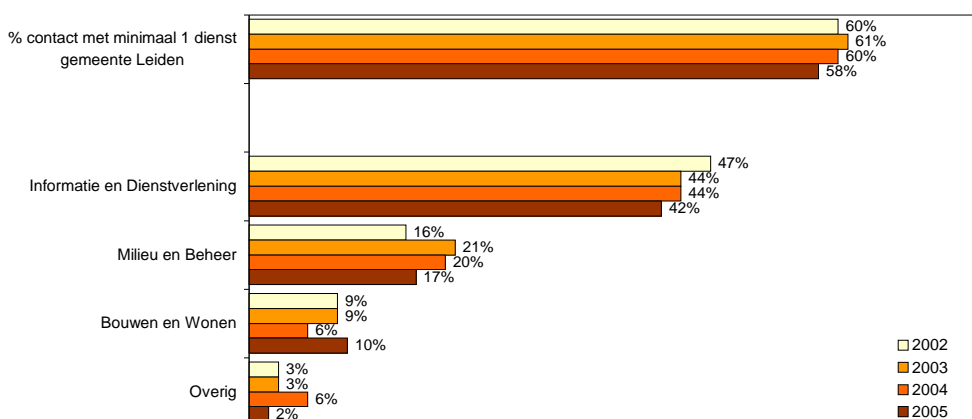
4. CONTACT EN BEOORDELING GEMEENTELIJKE DIENSTEN

Dit hoofdstuk behandelt de beoordeling van de gemeentelijke dienstverlening in het algemeen en van de meest gecontacteerde publieksdiensten in het bijzonder. Ook wordt er gekeken naar verschillen in de beoordeling naar gemeentelijke dienst en de wijze waarop contact met de dienst is opgenomen. De vragen worden voor het vierde jaar gesteld waardoor vergelijking mogelijk is.

4.1 Contact gemeentelijke diensten

Circa zes op de tien Leidenaren heeft in het afgelopen jaar contact gehad met één of meerdere gemeentelijke diensten. Het vaakst heeft men contact gehad met Informatie en Dienstverlening, waaronder o.a. de afdelingen Burgerzaken en Belastingen vallen, gevolgd door Milieu en Beheer en Bouwen en Wonen. De percentages lijken in de afgelopen jaren vrij stabiel.

Grafiek 4.1a: Percentage heeft contact gehad met gemeentelijke diensten

Contact naar doelgroep

55-minners, hoger opgeleiden en respondenten uit de hogere inkomensklassen hebben relatief vaker contact met de gemeente gehad.

Tabel 4.1b: Percentage heeft contact gehad met één of meerdere gemeentelijke diensten

	2002	2003	2004	2005		2002	2003	2004	2005
Totaal	60%	61%	60%	58%	<i>Werken (≥ 12 uur per week)</i>				
					Ja	63%	62%	63%	60%
					Nee	54%	60%	51%	55%
<i>Sekse</i>					<i>Netto huishoudinkomen</i>				
Man	58%	59%	59%	57%	≤ 1600	59%	53%	57%	50%
Vrouw	63%	63%	60%	59%	1601-3000	60%	64%	59%	58%
<i>Leeftijd</i>					>3000	72%	68%	71%	68%
18-34 jaar	65%	66%	62%	61%	<i>Huishoudsamenstelling</i>				
35-54 jaar	61%	60%	63%	60%	Alleenstaand	60%	53%	51%	51%
55+	48%	52%	49%	50%	2 personen	58%	61%	60%	62%
<i>Opleiding</i>					Gezin met kinderen	63%	64%	64%	59%
Lager	46%	47%	42%	47%					
Middelbaar	63%	60%	61%	50%					
Hoger	69%	69%	69%	68%					

4.2 Onderwerp contact

De contacten met Informatie en Dienstverlening hebben met name betrekking op producten van Burgerzaken, nl. het aanvragen/verlengen van het rijbewijs/paspoort of de burgerlijke stand/adreswijziging/ uittreksel. Milieu en Beheer wordt met name benaderd over de afvalinzameling en Bouwen en Wonen over vergunningen, subsidies, bestemmingsplannen, nieuwbouwplannen en verbouwingen. De cijfers zijn vergelijkbaar met voorgaande jaren.

Tabel 4.2: Belangrijkste contactredenen voor de drie meest benaderde diensten

Informatie en Dienstverlening	Milieu en Beheer	Bouwen en Wonen
1. Rijbewijs, reisdocumenten (57%)	1. Afvalinzameling/ grof vuil (57%)	Aanvragen vergunningen, subsidies, verbouwingen, bestemmingsplannen, nieuwbouwplannen, WVG, huren/verhuren
2. Burgerlijke stand, adreswijziging (23%)	2. Straatvegen/ prullenbakken (8%)	
3. Belastingen (14%)	3. Openbaar groen (7%)	

4.3 Wijze contact

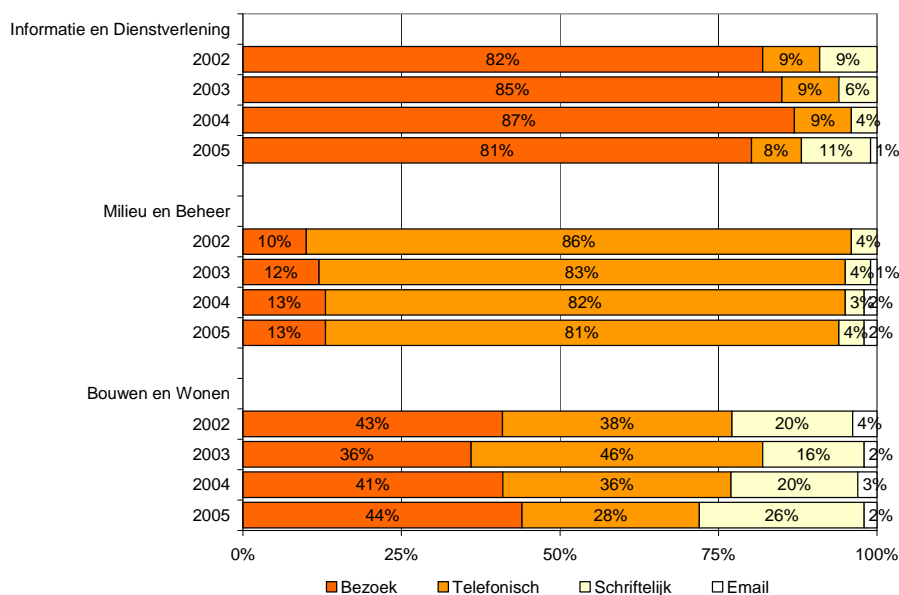
De meeste contacten met de gemeente verlopen via een persoonlijk bezoek of per telefoon. Email wordt nog nauwelijks gebruikt.

Tabel 4.3a: Wijze contact gemeentelijke diensten/afdelingen (in % contacten)

	Bezoek	Telefonisch	Schriftelijk	Email	Totaal
Totaal 2002	61%	29%	10%	0%	100%
Totaal 2003	57%	36%	6%	1%	100%
Totaal 2004	56%	35%	7%	1%	100%
Totaal 2005	58%	29%	12%	1%	100%

Contacten met Informatie en Dienstverlening vinden met name plaats via een persoonlijk bezoek, contacten met Milieu en Beheer verlopen veelal telefonisch en voor Bouwen en Wonen wordt de gemeente met name middels een bezoek of telefonisch benaderd. Ook per dienst zijn er weinig verschillen in de afgelopen jaren.

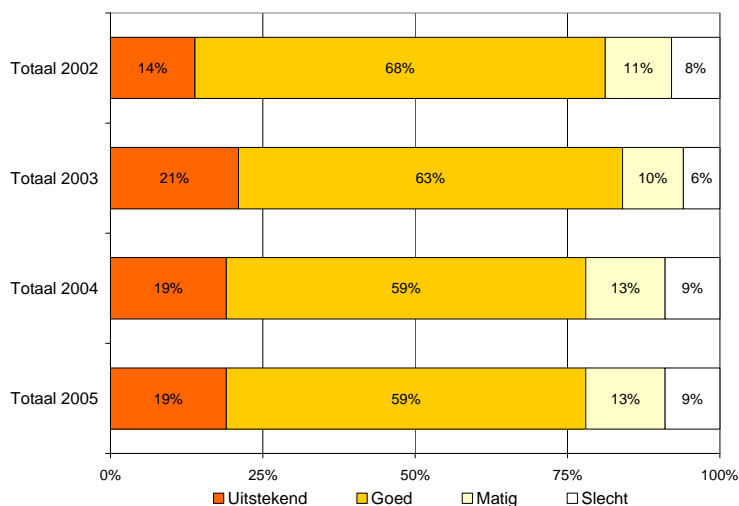
Grafiek 4.3b: Wijze contact gemeentelijke diensten/afdelingen (in % contacten)

4.4 Beoordeling contact

Om meer inzicht te krijgen in de tevredenheid van de Leidenaren over het contact, is hen gevraagd een algemene beoordeling te geven. Twee op de tien contacten wordt met uitstekend beoordeeld, zes op de tien met goed en circa twee op de tien met matig of slecht. Dit is gelijk aan vorig jaar.

Grafiek 4.4a: Beoordeling contact (in % contacten)

Contacten met Informatie en Dienstverlening en contacten die hebben plaatsgevonden via een persoonlijk bezoek worden wat positiever beoordeeld, contacten met Bouwen en Wonen en schriftelijke contacten minder positief. De afnemende beoordeling voor Bouwen en Wonen van vorig jaar heeft zich dit jaar doorgezet. Ook Informatie en Dienstverlening wordt dit jaar wat lager beoordeeld. Voor beide diensten geldt dat dit mogelijk te maken heeft met het wat hogere percentage schriftelijke contacten dit jaar.

Bij bovenstaande moet worden opgemerkt dat een vergelijking tussen de diensten eigenlijk niet goed mogelijk is omdat de contacten betrekking hebben op onderwerpen met een verschillende mate van ingewikkeldheid en 'beladenheid'.

Tabel 4.4b: Percentage contacten dat met uitstekend of goed beoordeeld wordt (in % contacten)

	2002	2003	2004	2005
Totaal	82%	84%	78%	78%
Dienst				
Informatie en Dienstverlening	86%	88%	86%	82%
Milieu en Beheer	76%	82%	75%	79%
Bouwen en Wonen	70%	74%	64%	61%
Wijze contact				
Bezoek	87%	88%	83%	86%
Telefonisch	74%	80%	77%	75%
Schriftelijk	72%	66%	52%	65%

De mensen die ontevreden zijn over de dienstverlening noemen bij Informatie en Dienstverlening met name de lange wachttijd en bij Milieu en Beheer met name dat er niets gedaan is met de klacht/melding.

Tabel 4.4c: Redenen waarom ontevreden met dienstverlening

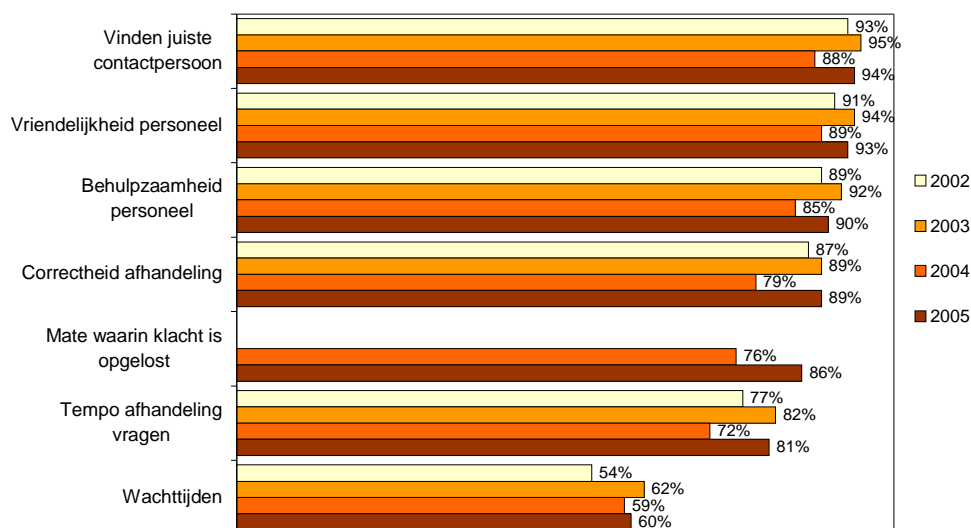
Informatie en Dienstverlening	Milieu en Beheer	Bouwen en Wonen
1. Te lange wachttijd (28x)	1. Niets gedaan met klacht/melding (15x)	1. Foute/onvolledige info gekregen (5x)
2. Verkeerde/onvolledige informatie (9x)	2. Slechte (telefon.) bereikbaarheid (4x)	2. Veel doorverwezen (4x)
3. Procedure/aanvraag duurt te lang (6x)	3. Geen antwoord/reactie gehad (3x)	3. Duurde te lang (3x)
4. Geen reactie gekregen (6x)		4. Geen antwoord/niet teruggebeld (3x)

4.5 Beoordeling dienstverleningsaspecten

In de vorige paragraaf werd ingegaan op de algemene tevredenheid over het contact met de gemeente. In deze paragraaf wordt hier aan de hand van de beoordeling van zeven aspecten meer uitgebreid op ingegaan. De beoordelingen hebben betrekking op de gehele afhandeling van het laatste contact van begin tot eind.

Alle onderdelen van het contact worden door een meerderheid van de respondenten positief gewaardeerd. Over met name de wachttijden is men relatief minder positief. Vergeleken met vorig jaar worden de aspecten wat beter beoordeeld en zijn daarmee vrijwel terug op het niveau van 2003.

Grafiek 4.5a: Perc. beoordeling aspect met uitstekend of goed (laatste contact van begin tot eind)¹

Beoordeling naar dienst

Eerder kwam in paragraaf 4.4 naar voren dat de contacten met Informatie en Dienstverlening wat positiever beoordeeld worden met Milieu en Beheer als goede tweede. Hetzelfde beeld is te zien als de beoordeling van de zeven aspecten naar dienst worden uiteengezet. Vergeleken met vorig jaar valt met name de verbetering op van de mate waarin de vraag/klacht is opgelost bij Milieu en Beheer.

Tabel 4.5b: Perc. beoordeling aspect met uitstekend of goed naar dienst

	Informatie en Dienstverlening				Milieu en Beheer				Bouwen en Wonen			
	2002	2003	2004	2005	2002	2003	2004	2005	2002	2003	2004	2005
Algemene tevredenheid (§4.4)	86%	88%	86%	82%	76%	82%	75%	79%	70%	74%	64%	61%
Vinden juiste contactpersoon	++	++	++	++	+	++	+	++	+	+	+	+
Vriendelijkheid personeel	++	++	++	++	+	++	+	++	++	++	+	+
Behulpzaamheid personeel	++	++	++	++	+	++	+	++	+	++	0	0
Correctheid afhandeling	++	++	+	++	0	+	0	+	0	0	0	0
Mate waarin vraag/klacht is opgelost	#	#	+	++	#	#	-	+	#	#	-	-
Tempo afhandeling vragen	+	+	0	+	0	+	0	+	-	0	-	-
Wachttijden	---	--	--	--	0	0	0	+	-	0	-	--

100%-90% = ++, 89%-80% = +, 79%-70% = 0, 69%-60% = -, 59%-50% = --, 49%-40% = ---
niet gevraagd

¹ De beoordelingscategorieën van het aspect 'vinden juiste contactpersoon' zijn ivm de vergelijkbaarheid aangepast. De oorspronkelijke categorieën zijn: 'ging goed/snel/makkelijk', 'ging redelijk/even doorvragen, maar lukte wel', 'ging moeilijk/van kastje naar muur, maar lukte wel', 'niet gevonden/niet gelukt'.

Beoordeling naar wijze contact

In paragraaf 4.4 was eerder te zien dat een persoonlijk bezoek positiever beoordeeld wordt dan een telefonisch of schriftelijk contact. Dit beeld is ook te zien als de beoordeling van de zeven aspecten uiteen worden gezet naar de wijze waarop het contact heeft plaatsgevonden. Het schriftelijk contact wordt na een dip vorig jaar weer vergelijkbaar aan 2003 beoordeeld. Met name de mate waarin de vraag/klacht is opgelost en het tempo van afhandeling worden dit jaar beter beoordeeld.

Tabel 4.5c: Perc. beoordeling aspect met uitstekend of goed naar wijze contact

	Bezoek				Telefonisch				Schriftelijk			
	2002	2003	2004	2005	2002	2003	2004	2005	2002	2003	2004	2005
Algemene tevredenheid (§4.4)	87%	88%	83%	86%	74%	80%	77%	75%	72%	66%	52%	65%
Vinden juiste contactpersoon	++	++	+	++	+	++	+	+	++	+	+	+
Vriendelijkheid personeel	++	++	++	++	+	++	+	++	0	++	0	0
Behulpzaamheid personeel	++	++	++	++	+	+	0	+	0	+	0	-
Correctheid afhandeling	++	++	+	++	0	+	0	+	-	0	0	0
Mate waarin vraag/klacht is opgelost	#	#	+	++	#	#	-	+	#	#	---	-
Tempo afhandeling vragen	+	+	0	+	0	+	0	+	--	-	---	-
Wachttijden	--	--	--	--	-	0	0	0	---	--	---	---

100%-90% = ++, 89%-80% = +, 79%-70% = 0, 69%-60% = -, 59%-50% = --, 49%-40% = ---; # niet gevraagd

4.6 Bekendheid en beoordeling Servicepunten

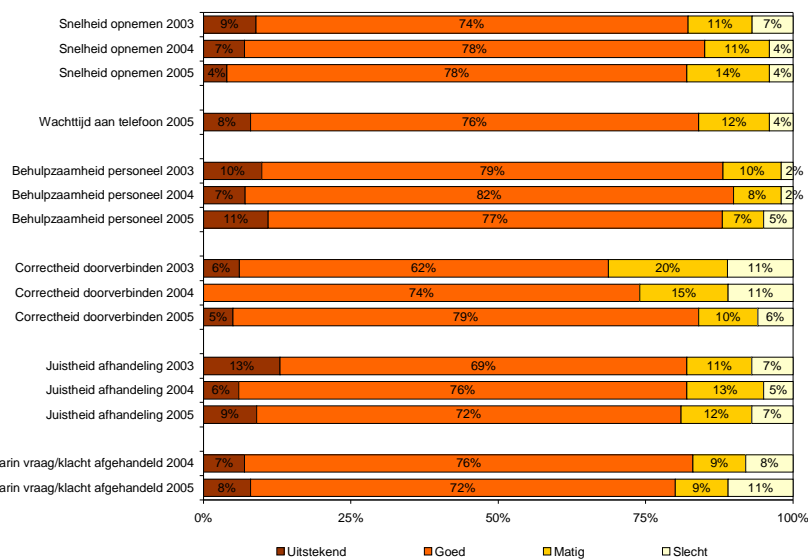
De gemeente Leiden kent vier Servicepunten waar mensen terecht kunnen voor vragen over 'Burgerzaken en Belastingen', de 'Woonomgeving', 'Bouwen en Wonen' en 'Parkeren'. Deze Servicepunten moeten worden gezien als het eerste aanspreekpunt met de gemeente. Ruim eenderde van de Leidenaren is bekend met één of meerdere Servicepunten. Jongeren zijn relatief vaker onbekend met de Servicepunten. De verschillen naar andere doelgroepen zijn over het algemeen beperkt. Van de Leidenaren is 16% zich ervan bewust dat ze het afgelopen jaar al eens met een Servicepunt gebeld hebben. Het meest gebelde Servicepunt is 'Woonomgeving'.

Tabel 4.6a: Bekendheid Servicepunten en % bewust gebeld met een Servicepunt

	% bekend met 1 of meer Servicepunten	% ervan bewust dat met Servicepunt is gebeld
Totaal 2002	36%	#
Totaal 2003	32%	12%
Totaal 2004	35%	13%
Totaal 2005	37%	16%

Van de respondenten die wel eens met een Servicepunt hebben gebeld is ruim zeven op de tien direct geholpen, de overige mensen werden doorverbonden. Dit is vergelijkbaar met eerdere jaren. Vervolgens is het Servicepunt op een zestal aspecten beoordeeld. De aspecten worden over het algemeen, evenals vorig jaar, positief beoordeeld.

Grafiek 4.6b: Beoordeling zes aspecten dienstverlening Servicepunten (in % heeft telefonisch contact gehad)

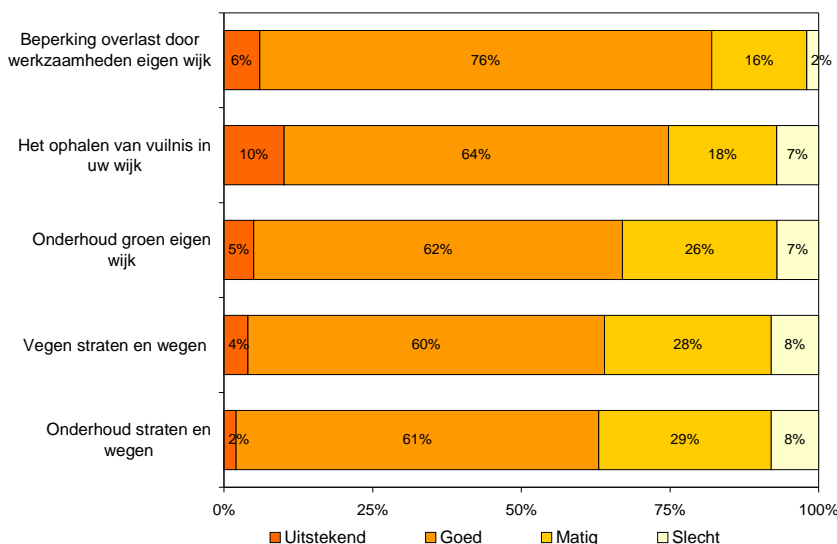

5. BEOORDELING ONDERHOUD IN EIGEN WIJK

Evenals in de voorgaande edities van de Stadsenquête zijn de Leidse burgers vijf aspecten voorgelegd die betrekking hebben op het onderhoud van de eigen wijk, met de vraag deze te beoordelen. De aspecten betreffen het onderhoud van het groen, het onderhoud en de mate van vegen van straten en wegen, de beperking van de overlast door werkzaamheden en het ophalen van vuilnis.

De beperking van overlast bij wegwerkzaamheden en de vuilnisophaaldienst worden hierbij, evenals in voorgaande jaren, het best beoordeeld.

Grafiek 5a: Beoordeling vijf aspecten onderhoud in eigen wijk

Jaarlijks worden de beoordelingen van de vijf aspecten omgerekend tot een rapportcijfer. De resultaten zijn vergelijkbaar met voorgaande jaren. Naast de jaarlijkse totaalbeoordeling voor Leiden, is in de onderstaande tabel de beoordeling van de vijf aspecten naar district weergegeven.

Tabel 5b: Beoordeling vijf onderhoudsaspecten naar district

	Beperking overlast van werkzaamheden					Het ophalen van vuilnis in uw wijk					Onderhoud groen					Vegen straten en wegen ¹				Onderhoud straten en wegen				
	'01	'02	'03	'04	'05	'01	'02	'03	'04	'05	'01	'02	'03	'04	'05	'02	'03	'04	'05	'01	'02	'03	'04	'05
Leiden totaal	7,2	7,0	7,1	7,1	7,1	6,8	7,1	7,1	7,0	6,9	6,6	6,4	6,4	6,5	6,6	6,3	6,4	6,4	6,5	6,5	6,4	6,5	6,5	6,4
Binnenstad-Zuid	7,1	6,1	6,7	7,1	6,9	7,0	7,4	7,3	7,0	6,9	6,4	6,2	6,6	6,6	6,6	6,0	6,5	6,4	6,4	6,3	6,1	6,6	6,4	6,8
Binnenstad-Noord	7,2	6,7	7,1	6,9	7,2	6,8	7,4	7,4	7,0	6,7	6,4	6,3	6,3	6,2	6,6	6,2	6,6	6,3	6,5	6,3	6,5	6,7	6,5	6,7
Leiden-Noord	7,3	6,9	6,9	7,0	7,0	6,2	6,4	6,6	6,2	6,3	6,2	5,9	6,2	6,2	6,4	5,7	6,3	5,9	6,5	6,1	6,1	6,2	6,6	6,1
Roodenburgerdistrict	7,3	7,1	7,3	7,0	7,1	6,9	7,2	7,0	7,1	7,0	6,7	6,4	6,4	6,5	6,6	6,5	6,4	6,6	6,5	6,5	6,4	6,4	6,5	6,5
Bos- en Gashuisdistrict	7,1	7,1	6,9	7,2	7,0	6,8	7,2	7,3	6,9	6,7	6,7	6,8	6,5	6,7	6,5	6,5	6,4	6,5	6,6	6,6	6,6	6,3	6,6	6,5
Morsdistrict	7,1	7,2	7,5	7,3	7,1	6,7	7,2	7,2	7,1	7,0	7,0	6,6	6,8	6,7	6,8	6,5	6,6	6,6	6,4	6,6	6,6	6,8	6,6	6,4
Merenwijkdistrict	7,4	7,1	7,2	7,3	7,2	7,0	7,2	7,5	7,3	7,4	6,7	6,4	6,6	6,5	6,7	6,3	6,6	6,5	6,7	6,5	6,4	6,7	6,5	6,2
Stevenshofdistrict	7,1	7,4	7,2	7,3	7,1	7,0	6,9	7,0	7,1	7,0	6,3	6,2	6,0	6,0	6,3	6,4	6,0	6,2	6,5	6,7	6,4	6,4	6,2	6,1

¹ Het aspect 'vegen van straten en wegen' is in 2001 niet gevraagd

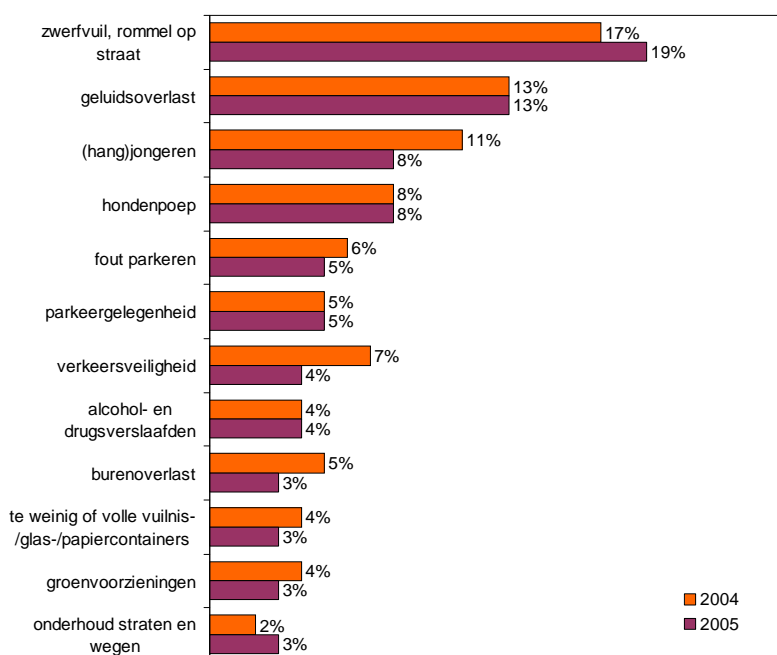
6. BEOORDELING VERLOEDERING IN EIGEN WIJK

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op het onderwerp verloedering. In de eerste paragraaf wordt gekeken naar welke vormen van overlast Leidenaren spontaan noemen. Vervolgens worden tien mogelijke vormen van overlast besproken.

6.1 Spontaan genoemde overlast

Binnen een gemeente kunnen verschillende aspecten tot kleine of grote ergernissen leiden. Evenals vorig jaar is middels een open vraag onderzocht aan welke zaken de Leidenaren zich wel eens ergeren in de eigen buurt. Tweederde van de Leidenaren noemt spontaan één of meerdere ergernissen. Zwerfvuil en geluidsoverlast worden hierbij net als in 2004 het vaakst genoemd.

Grafiek 6.1a: Overlast in eigen buurt, spontaan

In onderstaande tabel worden de resultaten naar district weergegeven. Te zien is onder andere dat men in Binnenstad-Noord en Leiden-Noord relatief vaker overlast ondervindt van zwerfvuil/ rommel op straat en alcohol- en drugverslaafden. Ook in Binnenstad-Zuid ondervinden de inwoners vaker overlast van alcohol- en drugverslaafden. Ook is in dit district de geluidsoverlast groter. In de Stevenshof valt de grotere overlast van (hang)jongeren en gebrek aan parkeergelegenheid op.

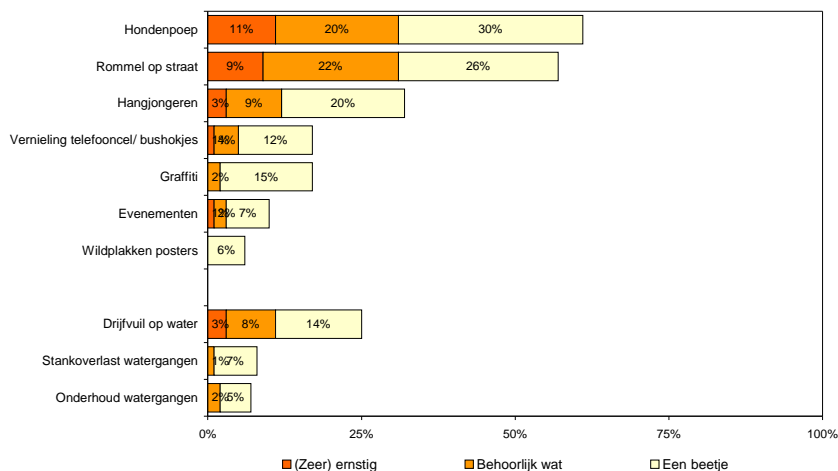
Tabel 6.1b: Overlast in eigen buurt, spontaan (naar district)

	Zwerfvuil, rommel op straat	Geluidsoverlast	(Hang)jongeren	Hondenpoep	Fout parkeren	Parkeergelegenheid	Verkeersveiligheid	Alcohol- en drugsverslaafden	Burenoverlast	Te weinig of volle vuilnis-/glas-/papiercontainers	Groenvoorzieningen	Onderhoud straten/ wegen
Totaal	19%	13%	8%	8%	5%	5%	4%	4%	3%	3%	3%	3%
Binnenstad- Zuid	22%	26%	6%	11%	3%	0%	5%	10%	2%	2%	2%	3%
Binnenstad- Noord	28%	17%	7%	9%	4%	1%	1%	13%	5%	2%	4%	0%
Leiden Noord	27%	17%	8%	8%	2%	5%	5%	9%	3%	5%	1%	2%
Roodenburgerdistrict	12%	7%	6%	7%	10%	6%	5%	3%	2%	3%	3%	2%
Bos-en Gasthuisdistrict	15%	11%	9%	6%	5%	2%	3%	0%	2%	5%	2%	2%
Morsdistrict	21%	12%	8%	9%	4%	4%	3%	2%	5%	4%	5%	2%
Merenwijdistrict	14%	12%	6%	10%	3%	5%	2%	0%	3%	5%	4%	7%
Stevenshofdistrict	24%	9%	20%	13%	7%	15%	5%	0%	2%	1%	7%	4%

6.2 Mate van overlast van tien voorvallen/activiteiten

Vervolgens zijn de burgers tien verschillende vormen van overlast voorgelegd met de vraag in hoeverre ze hier in de eigen wijk overlast van ondervinden. De meeste overlast ondervindt men van hondenpoep en rommel op straat. Van wildplakken, evenementen, en stank/onderhoud van de watergangen wordt relatief de minste overlast ervaren.

Grafiek 6.2a: Mate van overlast van zeven voorvallen in eigen wijk²

Een vergelijking met voorgaande jaren laat zien dat het percentage Leidenaren dat aangeeft (zeer) ernstige of behoorlijke overlast te ondervinden van hondenpoep dit jaar lager is dan in de afgelopen drie jaar. De overlast van graffiti en wildplakken lijken wat af te nemen, evenals de overlast van het onderhoud aan de watergangen. In onderstaande tabel worden de resultaten ook naar district uiteengezet.

Tabel: 6.2b: Perc. (zeer) ernstige/ behoorlijk wat overlast van zes voorvallen in eigen wijk, naar district

	Hondenpoep	Rommel op straat	Hangjongeren	Vernieling telefooncellen	Evenementen	Graffiti	Wildplakken van posters	Overlast drijfvuil op water	Stankoverlast van watergangen	Overlast onderhoud watergangen
Totaal 2001	28%	29%	#	#	#	#	#	#	#	#
Totaal 2002	34%	27%	#	7%	#	6%	3%	#	#	#
Totaal 2003	34%	28%	#	10%	#	8%	2%	14%	#	5%
Totaal 2004	37%	29%	#	7%	#	4%	1%	9%	2%	4%
Totaal 2005	31%	31%	12%	5%	3%	2%	0%	11%	1%	2%
Binnenstad- Zuid	31%	35%	10%	4%	11%	4%	0%	10%	2%	3%
Binnenstad- Noord	33%	44%	14%	8%	7%	3%	0%	11%	0%	1%
Leiden Noord	44%	46%	14%	9%	1%	4%	0%	10%	2%	2%
Roodenburgerdistrict	24%	18%	8%	1%	0%	2%	1%	9%	2%	1%
Bos-en Gasthuisdistrict	28%	31%	9%	5%	4%	3%	2%	15%	2%	1%
Morsdistrict	32%	27%	13%	11%	1%	3%	1%	3%	0%	2%
Merenwijkdistrict	27%	20%	11%	6%	0%	2%	1%	10%	1%	2%
Stevenshofdistrict	48%	40%	28%	7%	2%	7%	1%	13%	4%	2%

² De overlast van drijfvuil op water, onderhoud waterwegen en stankoverlast van de watergang is alleen beoordeeld door respondenten met watergangen in de eigen wijk (89%).

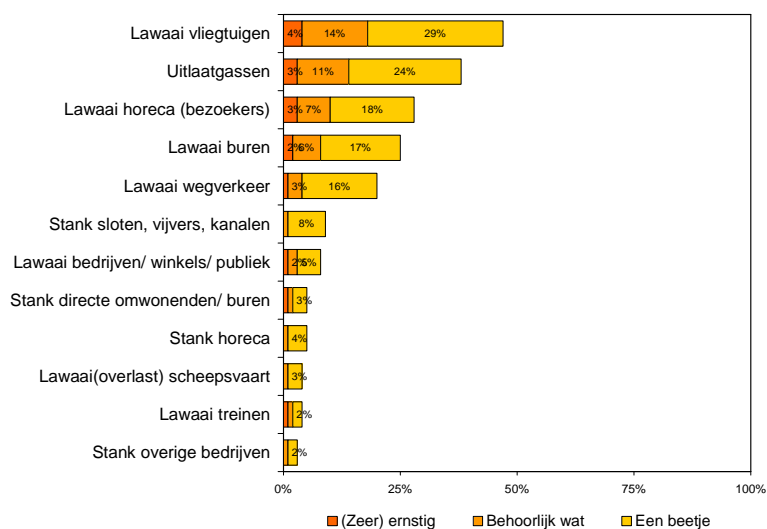
7. LAWAAI- EN STANKOVERLAST

In het vorige hoofdstuk is ingegaan op de verloedering in de eigen wijk. In dit hoofdstuk staat de lawaai- en stankoverlast in de eigen woonomgeving centraal.

7.1 Twaalf vormen van lawaai- en stankoverlast

De Leidenaren zijn twaalf vormen van lawaai- en stankoverlast voorgelegd met de vraag in hoeverre ze hier in de eigen woonomgeving overlast van ondervinden. Het lawaai van vliegtuigen, stank van uitlaatgassen en het lawaai van horeca (bezoekers), burens en wegverkeer vormen de grootste bronnen van overlast. De mate van overlast varieert, veelal van een beetje tot behoorlijk wat.

Grafiek 7.1a: Twaalf vormen van lawaai- en stankoverlast

Overlast naar district

In onderstaande tabel wordt de overlast uiteengezet naar district. Te zien is onder andere dat in de Binnenstad men vaker behoorlijke tot zeer ernstige overlast ondervindt van het lawaai van bedrijven, winkels en winkelend publiek. In de Merenwijk heeft men vaker overlast van overvliegende vliegtuigen en in het Morsdistrict van het lawaai van wegverkeer.

Tabel 7.1b: Perc. Ondervindt (zeer) ernstige tot behoorlijke overlast van ...

	Lawaai vliegtuigen	Uitlaatgassen	Lawaai horeca (bezoekers)	Lawaai burens	Lawaai wegverkeer	Stank sloten/ vijvers/ kanalen	Lawaai bedrijven/ winkels/ publiek	Stank directe omwonenden	Stank horeca	Lawaai (overlast) scheepvaart	Lawaai treinen	Stankoverlast overige bedrijven
Totaal behoorlijke overlast	18%	14%	10%	8%	4%	1%	3%	2%	1%	1%	2%	1%
Binnenstad- Zuid	19%	21%	12%	10%	3%	1%	13%	0%	2%	5%	5%	2%
Binnenstad- Noord	18%	18%	14%	11%	0%	1%	10%	1%	4%	2%	4%	4%
Leiden Noord	17%	21%	15%	5%	0%	1%	2%	1%	2%	1%	1%	2%
Roodenburgerdistrict	17%	13%	9%	5%	2%	2%	1%	3%	1%	3%	0%	0%
Bos-en Gasthuisdistrict	12%	13%	7%	7%	8%	2%	2%	3%	1%	1%	1%	1%
Morsdistrict	12%	20%	12%	7%	12%	1%	0%	6%	1%	0%	1%	0%
Merenwijkdistrict	33%	8%	2%	12%	4%	0%	0%	1%	0%	0%	1%	0%
Stevenshofdistrict	12%	9%	8%	9%	5%	1%	1%	0%	1%	1%	1%	1%

Tijdstippen lawaaioverlast

Van de twaalf besproken vormen van overlast hebben er zeven betrekking op lawaaioverlast. Onderstaande tabel laat zien dat 36% minimaal van één van deze lawaai vormen wel eens behoorlijke tot (zeer) ernstige overlast ondervindt. Van de mensen die weleens lawaaioverlast ondervinden, slaapt ruim de helft aan de geluidsbelaste kant van hun woning, iets minder dan de helft slaapt aan de geluidsluwe kant. De lawaaioverlast vindt wat vaker overdag plaats dan 's nachts.

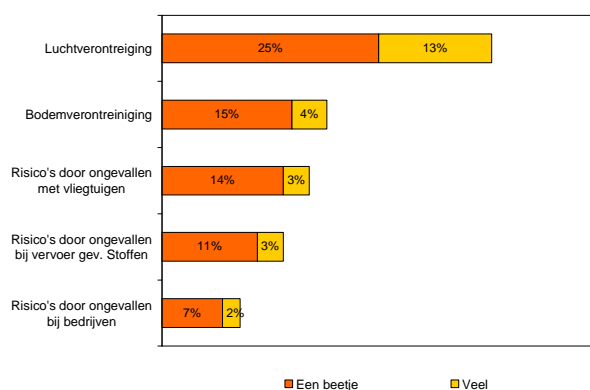
Tabel 7.1c: Ervaren behoorlijke tot (zeer) ernstige geluidsoverlast

Zowel overdag als 's nachts	17%
Alleen overdag	13%
Alleen 's nachts	6%
Wel lawaai, niet specifiek overdag of 's nachts	1%
Geen lawaaioverlast	64%
Totaal	100%

7.2 Bezorgdheid over verontreiniging en ongevallen

De Leidenaren zijn ook vijf vormen van verontreiniging en soorten ongevallen voorgelegd met de vraag of ze zich zorgen maken dat deze zich in de eigen woonomgeving zullen voordoen. De meeste zorgen maakt men zich om luchtverontreiniging, het minst om risico's door bedrijfsongevallen.

Grafiek 7.2a: Bezorgdheid voor verontreiniging en ongevallen

Bezorgdheid naar district

In onderstaande tabel worden de resultaten weer uiteen gezet naar district. Te zien is onder andere dat bewoners van de Merenwijk en het Morsdistrict zich relatief vaker een beetje of veel zorgen maken over een mogelijk vliegtuigongeval. Ook maakt men zich in het Morsdistrict vaker zorgen over een mogelijk ongeval tijdens het vervoer van gevaarlijke stoffen.

Tabel 7.2b: Perc. maakt zich een beetje/ veel zorgen om...

	Luchtveront- reiniging	Bodemveront- reiniging	Risico's door ongevallen met vliegtuigen	Risico's door ongevallen bij vervoer gev. stoffen	Risico's door ongevallen bij bedrijven
Totaal	38%	19%	16%	14%	9%
Binnenstad- Zuid	38%	19%	18%	13%	10%
Binnenstad- Noord	36%	19%	9%	7%	8%
Leiden Noord	44%	26%	11%	8%	7%
Roodenburgerdistrict	43%	18%	14%	14%	5%
Bos-en Gasthuisdistrict	35%	24%	14%	19%	8%
Morsdistrict	39%	19%	22%	23%	13%
Merenwijkdistrict	33%	18%	28%	14%	12%
Stevenshofdistrict	36%	17%	19%	13%	10%

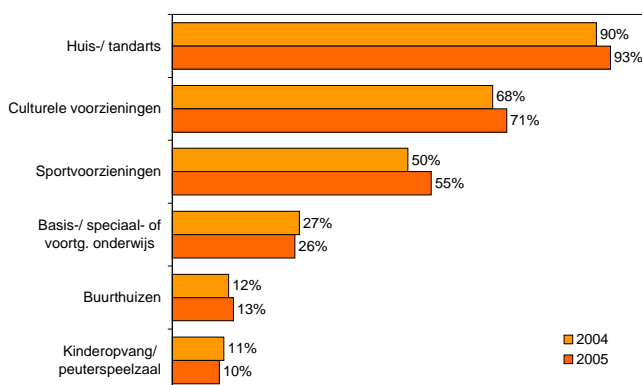
8. KWALITEIT GEBOUWEN VOORZIENINGEN

In dit hoofdstuk wordt nader ingegaan op het gebruik van zes voorzieningen en de beoordeling van de hoeveelheid en kwaliteit van de gebouwen/ accommodaties van deze voorzieningen. De voorzieningen zijn: sportvoorzieningen, onderwijs, buurthuizen, kinderopvang, huisartsen/ tandartsen en culturele voorzieningen.

8.1 Gebruik zes voorzieningen

Aan de Leidenaar is een zestal voorzieningen voorgelegd met de vraag of iemand in het huishouden daar gebruik van maakt. In bijna alle huishoudens (98%) wordt gebruik gemaakt van één of meerdere voorzieningen. Negen op de tien huishoudens maakt gebruik van een woning of groepspraktijk huisartsen/ tandartsen, circa zeven op de tien van culturele voorzieningen en ruim de helft van sportvoorzieningen. Vergeleken met vorig jaar zijn er geen significante verschillen in het gebruik van de verschillende voorzieningen.

Grafiek 8.1: Gebruik zes voorzieningen in Leiden

8.2 Beoordeling voorzieningen

Vervolgens is de respondenten die zelf of waarvan de huisgenoten gebruik maken van één of meerdere van de onderscheiden voorzieningen in Leiden, gevraagd deze te beoordelen op de hoeveelheid en de kwaliteit van de gebouwen/ accommodaties van de voorzieningen.

De culturele voorzieningen scoren op beide aspecten een 7,6 en daarmee het hoogst. Het valt op dat de Leidenaars de sportvoorzieningen, het onderwijs en de buurthuizen op hoeveelheid hoger waarderen dan op kwaliteit. Voor kinderopvang en (tand)artsen geldt juist het omgekeerde.

Vergeleken met vorig jaar valt op dat de beoordeling van de hoeveelheid en kwaliteit voor alle voorzieningen hetzelfde is gebleven of zelfs beter is geworden. De sportvoorzieningen, kinderopvang en huis-/tandarts worden dit jaar hoger gewaardeerd op hoeveelheid voorzieningen en het onderwijs wordt dit jaar hoger gewaardeerd op kwaliteit van de gebouwen.

Tabel 8.2: Beoordeling hoeveelheid en kwaliteit gebouwen van de voorzieningen (gemiddeld cijfer)

	Hoeveelheid		Kwaliteit	
	2004	2005	2004	2005
Sportvoorzieningen	7,1	7,3	6,9	7,0
Basis-/ speciaal- of voortgezet onderwijs	7,4	7,4	6,7	6,9
Buurthuizen	7,0	7,0	6,7	6,8
Kinderopvang/ peuterspeelzaal	6,7	6,9	7,2	7,3
Huis-/ tandarts	6,8	7,1	7,3	7,3
Culturele voorzieningen	7,5	7,6	7,5	7,6

8.3 Verbeterpunten

Tot slot hebben de gebruikers die een mindere beoordeling aan de gebruikte voorzieningen hebben gegeven, de mogelijkheid gekregen om verbetertips te geven. Er wordt een scala aan antwoorden genoemd. Onderstaand een overzicht van de meest genoemde verbeterpunten per voorziening.

Tabel 8.3: Verbeter tips voorzieningen

Sportvoorzieningen	Basis-/ speciaal of voortgezet onderwijs	Culturele voorzieningen
1. Te weinig sportvoorzieningen (7x) 2. Beter sportvoorzieningen (7x) 3. Onderhoud moet beter/ is achterstallig (7x) 4. Betaalbaar/ meer subsidie (5x) 5. Meer sportaanbod (4x) 6. Opknappen 5 mei hal/ zwembad (4x)	1. Oud gebouw/ opknappen (12x) 2. Beter schoonmaken (4x) 3. Meer ruimte in de scholen (4x) 4. Meer investeren in onderwijs (3x)	1. Meer muziek/ podia/ concerten (22x) 2. Beter filmtheater/ bioscoop (8x) 3. Stadsgehoorzaal opknappen (8x) 4. Bereikbaarheid (4x) 5. Parkeergelegenheid (4x)
Kinderopvang/ peuterspeelzaal	Huisartsen/ tandartsen	Buurthuizen
1. Te lange wachtlijsten (2x) Verder o.a. genoemd: kosten en gemeente kan er meer aandacht aan geven.	1. Te weinig tandartsen, wachtlijsten (20x) 2. Te weinig huisartsen, wachtlijsten (18x) 3. Praktijk saai/ opknappen (6x) 4. Beter parkeergelegenheid (5x) 5. Beter toegankelijkheid met de rolstoel (3x) 6. Meer groepspraktijken (2x)	1. Oud gebouw/ opknappen (6x) 2. Onderhoud (4x)

9. GROEN EN WATER

In de gemeente Leiden en omgeving liggen diverse groen- en watergebieden. Onderscheiden worden het kleinere wijkgroen, het grotere stadsgroen en de groengebieden in de regio, zoals de duinen, de plassen en de landgoederen. Al deze gebieden zijn belangrijk voor ontspanning maar ook voor de natuur in en rond de stad. In dit hoofdstuk wordt gekeken naar de beoordeling en waardering van het groen en water in Leiden met de intentie om het beheer beter af te stemmen op het gebruik. Ook wordt gevraagd naar het bezoek van de diverse gebieden en wat voor activiteit(en) men daar onderneemt.

9.1 Beoordeling groen en water in Leiden

Allereerst hebben de Leidenaren, middels een rapportcijfer, een algemeen oordeel gegeven over de hoeveelheid en de kwaliteit van het groen en water in Leiden. Beide cijfers liggen eentiendepunt hoger dan in 2004 op 6,8. Later in paragraaf 9.4 is te zien dat de individuele stukken groengebied elk hoger worden beoordeeld.

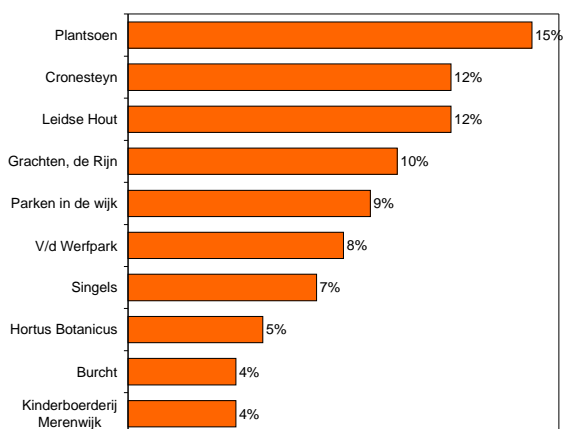
Tabel 9.1: Beoordeling groen/ water in Leiden

	Gemiddeld 2004	Gemiddeld 2005	6 of lager	7	8 of hoger	Totaal
Hoeveelheid	6,7	6,8	31%	44%	25%	100%
Kwaliteit	6,7	6,8	31%	46%	23%	100%

9.2 Meest waardevolle stuk groen en/ of water

Aan de Leidenaren is gevraagd welk stuk groen en/ of water in Leiden voor hen het meest waardevol is. Er worden veel verschillende groen- en watergebieden genoemd. Het Plantsoen, Cronesteyn en de Leidse Hout zijn de meest genoemde gebieden.

Grafiek 9.2a: Meest waardevol stuk groen/ water in Leiden

Belangrijkste aspect waarop men groen-/ watergebied binnen Leiden kiest

Over het algemeen kiezen de meeste Leidenaren hun groen- en watergebied op de rust en ruimte en de mooie natuur. Dit is vergelijkbaar met vorig jaar.

Tabel 9.2b: Belangrijkste aspect waarop men groen-/ watergebied gebied kiest (excl. kan geen aspect noemen)

	2004	2005
Rust en ruimte	33%	32%
Mooie natuur	23%	26%
Goede bereikbaarheid	14%	10%
Aantrekkelijk voor kinderen	9%	6%
Schoon (geen hondenpoep)	8%	9%
Sportvoorzieningen	2%	1%
Anders	8%	11%
Recreëer (bijna) nooit buiten	2%	4%
Totaal	100%	100%

9.3 Bezoek groen- en watergebieden

Aan de Leidenaren is gevraagd welk stuk groen-/ watergebied binnen de stadsgrenzen van Leiden, men in het afgelopen jaar meerdere malen heeft bezocht. Het wijkgroen als groep scoort daarbij het hoogst. Van het stadsgroen wordt de Leidse Hout door de Leidenaren het meest genoemd, gevolgd door Cronesteyn en het Plantsoen.

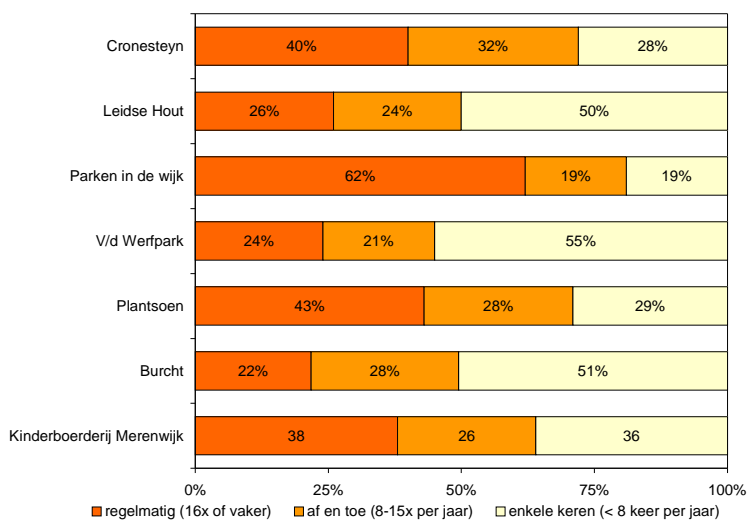
Tabel 9.3a: Bezoek groen-/ watergebieden in Leiden in afgelopen jaar (meerdere antwoorden mogelijk)

Leidse Hout	21%
Cronesteyn	18%
Plantsoen	16%
V/d Werfpark	12%
Parken in de wijk	9%
Kinderboerderij	6%
Burcht	6%
Grachten, de Rijn	2%
Ander groen/ water binnen Leiden	24%
Bezoekt geen groen/ water binnen Leiden	20%

Overig binnen Leiden o.a.: alles binnen de singels, Kooipark, Stevnhof, Noorderpark, volkstuinten, Merenwijk, de Zijl, Ankerpark, Bos van Bosman, etc.

De genoemde groen- en watergebieden worden veelal enkele keren per jaar of af en toe bezocht. Wijkparken, die veelal dichterbij liggen, worden relatief vaker regelmatig of vaak bezocht.

Grafiek 9.3b: Bezoekfrequentie van meest bezochte groen-/ watergebieden

Belangrijkste reden bezoek

De belangrijkste reden voor een bezoek aan een groen-/ watergebied is de rust en ruimte, gevolgd door de mooie natuur, de recreatiemogelijkheden, bereikbaarheid en de speelmogelijkheden voor kinderen. In onderstaande tabel worden de bezoekmotieven per groengebied weergegeven.

Tabel 9.3c: Belangrijkste reden bezoek van meest bezochte groen-/ watergebieden

<u>Cronesteyn</u>	<u>Leidse Hout</u>	<u>Burcht</u>	<u>Plantsoen</u>
Rust en ruimte (60x) Dichtbij huis (59x) Wandelen (27x) Mooi/ schoonheid (27x) Natuur (25x) Fietsmogelijkheden (22x) Leuk voor kinderen (14x) Recreatie (10x) Hond uitlaten (9x) Grootte (9x) Hardlopen (8x) Eigen tuintje (7x) Schoonheid/netheid (6x)	Rust en ruimte (43x) Leuk voor kinderen (35x) Wandelen (33x) Dichtbij huis (30x) Mooi/ schoonheid (27x) Groen/natuur (20x) Theehuis/koffiehuus (16x) Gezelligheid/sfeer (13x) Dieren kijken (11x) Hond uitlaten vriendelijk (11x) Grootte (9x) Goede bereikbaarheid (8x) Activiteiten (7x)	Mooi uitzicht (16x) Rust en ruimte (13x) Historische waarde (10x) Mooie omgeving (6x) Leuk voor kinderen (5x) Centrale ligging (4x) Gezelligheid/sfeer (4x) Wandelen (4x)	Mooi groen (26x) Rust en ruimte (22x) Wandelen (21x) Dichtbij (18x) Voliere/vogels (12x) Ligt op de route (12x) Leuk voor kinderen (8x) Hond uitlaten (6x) Recreatie (6x)
<u>V/d Werfpark</u>	<u>Kinderboerderij Merenwijk</u>	<u>Parken in de wijk</u>	<u>Hortus</u>
Mooie omgeving (19x) Wandelen (19x) Rust en ruimte (14x) Op de route (13x) Dichtbij (9x) Centraal gelegen (8x) Leuk voor kinderen (5x) Gezelligheid/sfeer (5x)	Leuk voor kinderen (28x) Dichtbij (21x) Dieren (7x) Mooie omgeving (7x) <u>Grachten, de Rijn</u> Dichtbij (6x) Mooie omgeving/natuur (5x) Gezelligheid/sfeer (5x)	Mooie natuur/ groen (11x) Hond uitlaten (11x) Rustig (11x) Leuk voor kinderen (9x) Dichtbij (8x) Wandelen (8x) Op de route (5x)	Mooie natuur (20x) Diversiteit begroeiing (10x) Rustig (9x) Schoon (4x)

Meest ondernomen activiteit

Wandelen is de belangrijkste activiteit waarvoor mensen groen-/ watergebieden bezoeken. Andere activiteiten die worden ondernomen zijn zonnen en niets doen, recreatief fietsen, spelen met de kinderen of om er te genieten van de rust en de ruimte. Per gebied zijn er beperkte verschillen, die veelal logisch verklaarbaar zijn. Zo zonnen mensen vaker bij de Burcht, wordt in Cronesteyn vaker gefietst en bij de Kinderboerderij relatief vaak gespeeld met kinderen.

Tabel 9.3d: Meest ondernomen activiteiten in meest bezochte groen-/ watergebieden (meerdere antwoorden mogelijk)

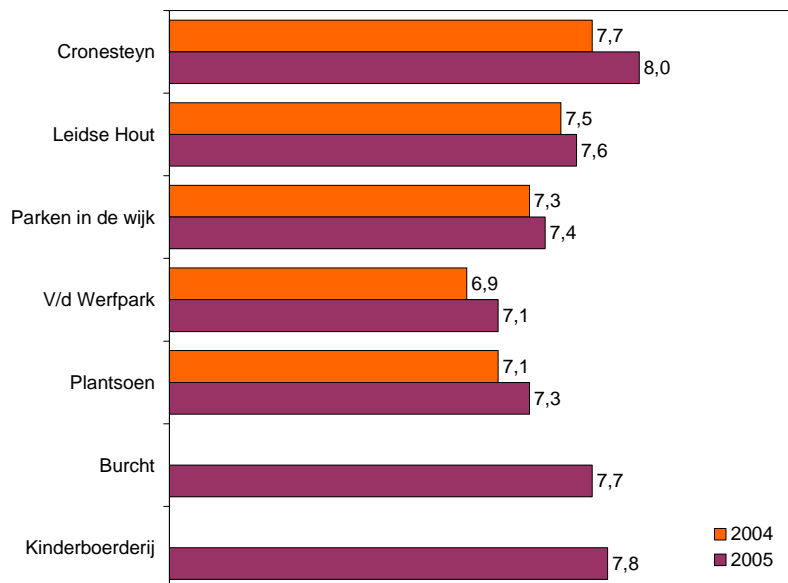
	Wandelen	Zitten, zonnen, niets doen	Recreatief fietsen	Spelen met kinderen	Sporten/ trimmen	Hond uitlaten	Genieten van rust en stilte
Gemiddeld per gebied binnen Leiden 2004 *1)	74%	19%	19%	15%	9%	6%	10%
Gemiddeld per gebied binnen Leiden 2005	70%	21%	16%	15%	7%	7%	6%
Cronesteyn	68%	11%	40%	12%	14%	7%	5%
Leidse Hout	80%	22%	10%	21%	7%	9%	5%
Parken in de wijk	82%	22%	9%	14%	5%	13%	4%
V/d Werfpark	71%	31%	6%	5%	3%	3%	10%
Plantsoen	73%	18%	14%	15%	6%	5%	5%
Burcht	55%	54%	5%	8%	0%	0%	17%
Kinderboerderij Merenwijk	62%	12%	12%	42%	5%	3%	0%

*1) let op: in het rapport 2004 werd een gemiddelde voor binnen én buiten Leiden gepresenteerd.

9.4 Beoordeling meest bezochte groen- en watergebieden

Aan de bezoekers van de groen- en/ of watergebieden is gevraagd een rapportcijfer te geven aan de door hen meest bezochte gebieden. Gemiddeld genomen scoren alle groen- en watergebieden ruim voldoende. Van de grotere groengebieden scoort Cronesteyn met een 8,0 het hoogst en het v/d Werfpark met een 7,1 het laagst.

Grafiek 9.4: Beoordeling meest bezochte groen-/ watergebied

Tot slot is aan de bezoekers gevraagd of ze nog een verbeterpunt hebben voor het door hen meest bezochte groengebied. In het tabellenboek is een overzicht opgenomen van alle ideeën en suggesties. Veel van de tips hebben betrekking op het schoonhouden van de groen- en watergebieden, maar ook op het voorkomen van overlast van honden(poep), de hoeveelheid en diversiteit van het groen, onderhoud paden en het plaatsen van bankjes en speelgelegenheden.

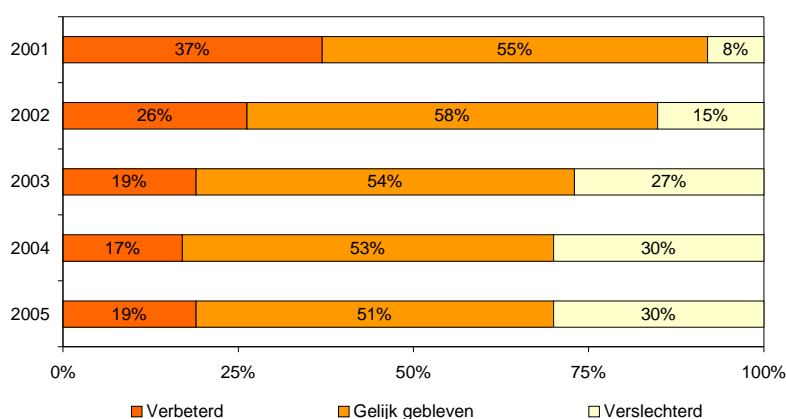
10. TRENDVRAGEN FINANCIËLE SITUATIE

Dit hoofdstuk gaat in op de financiële positie van de Leidse burgers in het algemeen. Behandeld worden de verandering van de financiële positie in het afgelopen jaar, de noodzaak tot bezuinigingen op primaire levensbehoeften en de schuldsituatie. In hoofdstuk 11 zal meer uitgebreid worden ingegaan op de financiële situatie.

10.1 Verandering financiële situatie in afgelopen jaar

De inwoners van Leiden is gevraagd of zij vinden dat de eigen financiële situatie het afgelopen jaar is verbeterd of verslechterd. De helft ziet geen verandering, 19% vindt deze verbeterd en drie op de tien vindt dat de inkomenspositie is verslechterd. Per saldo ziet men evenals in 2003 en 2004 een achteruitgang van de financiële situatie, wel lijkt de neerwaartse trend gebroken. Een volgende Stadsenquête zal hier meer inzicht in geven.

Grafiek 10.1a: Verandering financiële situatie

De afgelopen jaren is duidelijk geworden dat er grote verschillen zijn naar inkomen en leeftijd. Met name de lagere inkomensgroepen en 35-plussers geven per saldo vaker aan dat hun inkomenspositie is verslechterd.

Tabel 10.1b: Verandering financiële situatie Leidenaar naar inkomens- en leeftijdsgroep (25+ huishoudens)

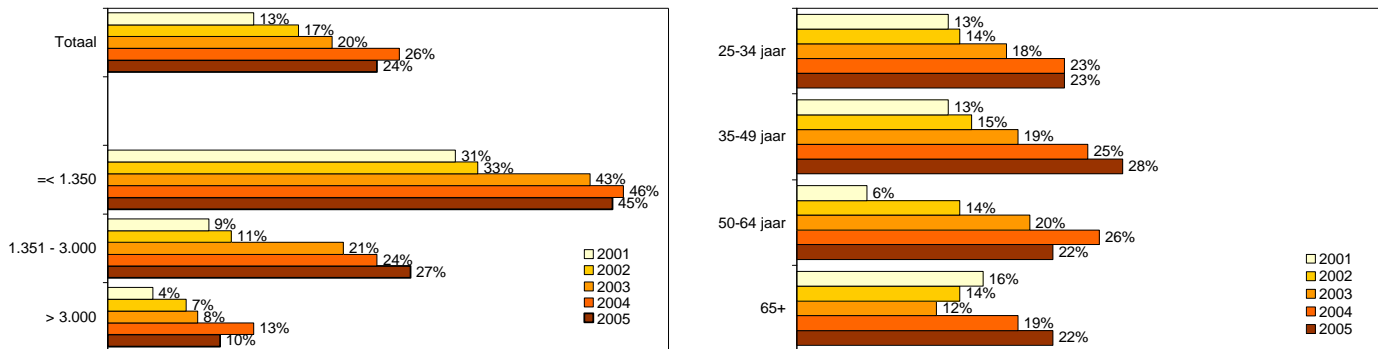
		Indicator = % verbeterd - % verslechterd				
		2001	2002	2003	2004	2005
Netto huishoudinkomen ³	Totaal	+29	+11	-8	-13	-11
	≤ 1.350	+10	-13	-20	-27	-35
	1.351 – 3.000	+36	+15	-13	-18	-15
	> 3.000	+55	+33	+13	+12	+8
Leeftijd	25-34 jaar	+53	+29	+14	+7	+10
	35-49 jaar	+30	+13	-15	-18	-19
	50+	+4	-11	-23	-26	-29

³ De verdeling naar netto huishoudinkomens wijkt licht af van 2001. Toen was de verdeling als volgt: ≤ 1.400 Euro, 1.401-3000 Euro > 3000 Euro.

10.2 Noodzaak van bezuinigingen op primaire levensbehoeften

Van alle Leidenaren heeft een kwart in het afgelopen jaar door een tekort aan financiële middelen wel eens moeten bezuinigen op primaire levensbehoeften, zoals eten en kleding of door wachten met het betalen van de telefoon- of energierekening. Evenals eerdere jaren geldt dit met name voor mensen met een lager inkomen. Dit jaar is het aantal mensen dat heeft moeten bezuinigen op primaire levensbehoeften voor het eerst in jaren niet verder toegenomen.

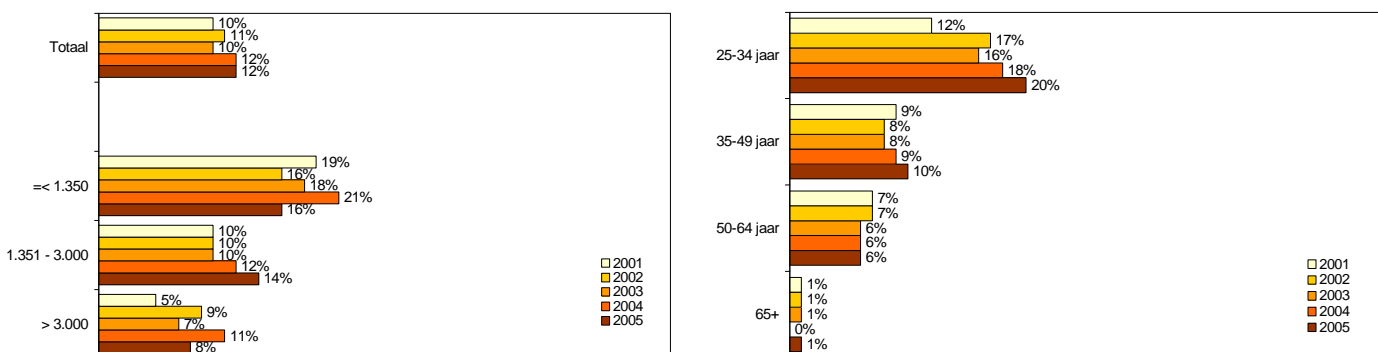
Grafiek 10.2: Noodzaak tot bezuinigen per inkomens- en leeftijdsgroep (huishoudens 25+)

10.3 Schuldsituatie

Van alle inwoners van Leiden zegt 12% schulden te hebben (exclusief hypotheek en studieschuld). Dit is vergelijkbaar met voorgaande jaren. Evenals in eerdere jaren geven Leidenaren tot 35 jaar en de lagere inkomensgroepen vaker aan schulden te hebben. Ten opzichte van de vorige meting valt op dat de laagste inkomensgroepen iets minder vaak aangeven schulden te hebben.

Grafiek 10.3: Percentage mensen met schulden per inkomens- en leeftijdsgroep (huishoudens 25+)

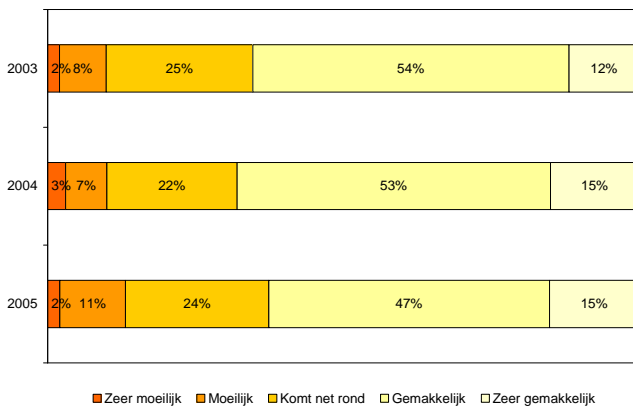
11. FINANCIËLE SITUATIE

Aan de hand van een drietal trendvragen is in hoofdstuk 10 kort ingegaan op de financiële situatie van de Leidenaar. Dit hoofdstuk gaat verder in op de financiële positie van de inwoners van Leiden. Achtereenvolgens komen aan bod: de mate waarin men kan rondkomen, het afsluiten van leningen en betalingsachterstanden.

11.1 Rondkomen met het huishoudinkomen

Van de Leidenaren geeft 62% aan gemakkelijk rond te komen met het totale huishoudinkomen, 24% komt net rond en 13% kan moeilijk rondkomen. Vergeleken met de twee voorgaande jaren komt men gemiddeld iets minder gemakkelijk rond. Logischerwijs geven de lagere inkomensgroepen relatief vaker aan moeilijk te kunnen rondkomen.

Grafiek 11.1: Rondkomen met huishoudinkomen

11.2 Afsluiten van leningen

Vier op de tien Leidenaren had in de afgelopen 12 maanden een lening (hypotheek buiten beschouwing gelaten). Dit geldt relatief vaker voor 35-minners en de lagere inkomensgroepen. De meest gebruikte vorm van geld lenen is rood staan bij de bank of giro, gevolgd door een persoonlijke lening of doorlopend krediet. Het aantal mensen met een lening laat de afgelopen jaren een stijgende lijn zien, met name in de vorm van rood staan.

Tabel 11.2: Gebruik vormen van geld lenen (meerdere mogelijk)

	2003	2004	2005
Rood staan bij bank of giro	26%	28%	31%
Persoonlijke lening of doorlopend krediet	12%	13%	13%
Lening studiefinanciering	8%	8%	7%
Op afbetaling bij postorderbedrijf, winkel	4%	5%	5%
Lening bij vrienden en familie	6%	6%	4%
Andere lening (geen hypotheek)	2%	3%	2%
Geen lening	65%	62%	60%

11.3 Betalingsachterstand

In de afgelopen 12 maanden heeft 5% van de Leidenaren te maken gekregen met een betalingsachterstand op hun vaste lasten (4%) of op een andere schuld (1%). Dit is vergelijkbaar met voorgaande jaren. Respondenten uit de lagere inkomensgroepen hebben relatief vaker te maken gekregen met een betalingsachterstand.

Tabel 11.3a: Betalingsachterstand op schulden/ vaste lasten

	2003	2004	2005
In dit jaar betalingsachterstand	5%	6%	5%
Wel leningen, geen betalingsachterstand	30%	32%	36%
Geen leningen	65%	62%	60%
Totaal	100%	100%	100%

De betalingsachterstanden bij de vaste lasten hebben vooral betrekking op de energie- en waterrekening en de huur. De achterstanden bij leningen betreffen met name het rood staan, leningen bij vrienden of familie en afbetalingen bij postorderbedrijven of winkels.

Wanneer betalingsachterstand ontstaan

Voor zes op de tien respondenten die in de afgelopen 12 maanden te maken hebben gehad met een betalingsachterstand, geldt dat deze ook in deze periode is begonnen. Bij vier op de tien is de achterstand al eerder ontstaan.

Tabel 11.3b: Wanneer betalingsachterstand begonnen (in % afgelopen jaar betalingsachterstand)

	2003	2004	2005
In de afgelopen 6 maanden	29%	39%	39%
6-12 maanden geleden	32%	36%	23%
1-2 jaar geleden	23%	17%	20%
2-5 jaar geleden	13%	8%	16%
Meer dan 5 jaar geleden	3%	1%	2%
Totaal	100%	100%	100%

Circa een kwart van de Leidenaren die in het afgelopen jaar te maken hebben gehad met een betalingsachterstand geeft aan door hun schulden in de problemen te zijn gekomen. 7% heeft in verband met de betalingsachterstand ook hulp gezocht bij een hulpverlenende instantie, met name bij de Sociale Dienst.

12. FINANCIËLE DIENSTVERLENING

Het nu volgende hoofdstuk behandelt de bekendheid en het gebruik van vijf inkomensondersteunende maatregelen onder huishoudens met een wat lager inkomen, te weten: Kwijtschelding gemeentelijke belastingen, Bijzondere bijstand, AV-gemeente Standaard/ Top (=Collectieve aanvullende ziektekostenverzekering voor mensen met een minimuminkomen), Declaratieregeling en de Langdurigheidstoelag. Daarnaast wordt ingegaan op de bekendheid en het gebruik van de Stadsbank.

12.1 Bekendheid regelingen

Aan Leidse burgers met een netto huishoudinkomen van 1350 euro of minder, die zelf verantwoordelijk zijn voor de financiële zaken in het huishouden, zijn vijf inkomensondersteunde regelingen voorgelegd. Ruim driekwart geeft aan bekend te zijn met één of meerdere van de onderscheiden regelingen, 23% kent geen enkele regeling.

De regeling Kwijtschelding gemeentelijke belastingen is het best bekend, gevolgd door de Bijzondere bijstand. Vergeleken met vorige jaren is te zien dat minder mensen aangeven de AV-gemeente Standaard/ Top en de Langdurigheidstoelag te kennen. Mogelijk speelt bij eerstgenoemde regeling de naamsverandering hierbij een rol. De langdurigheidstoelag is een landelijke regeling die pas in 2004 is ingevoerd, als onderdeel van de Wet werk en bijstand.

Een uitsplitsing van de resultaten naar inkomen laat zien dat respondenten uit de laagste inkomensgroep relatief vaker bekend zijn met de verschillende regelingen.

Tabel 12.1: Percentage bekend met regeling (in % hh inkomen $\leq$ 1350 euro en regelt financiële zaken zelf)

	Totaal			2005	
	2003	2004	2005	$\leq$ 1130	1131-1350
Kwijtschelding gemeentelijke belastingen	63%	67%	67%	73%	58%
Bijzondere bijstand	55%	58%	56%	58%	51%
AV-gemeente Standaard/ Top	41%	45%	35%	38%	29%
Declaratieregeling	39%	37%	35%	42%	23%
Langdurigheidstoelag	#	24%	14%	18%	8%
Geen van allen bekend	23%	18%	23%	18%	33%

in 2003 nog niet ingevoerd

12.2 Gebruik regelingen

Drie op de tien respondenten maakt gebruik van één of meer van de onderscheiden regelingen. De regelingen AV-gemeente Standaard/ Top en Kwijtschelding gemeentelijke belastingen worden het meest gebruikt. Dit jaar lijken wat meer mensen aan te geven van geen enkele regeling gebruik te maken.

Mensen met een inkomen van 1130 euro of minder maken relatief vaker gebruik van één of meer van de regelingen.

Tabel 12.2a: Percentage gebruik regeling (in % hh inkomen $\leq$ 1350 euro en regelt financiële zaken zelf)

	Totaal			2005	
	2003	2004	2005	$\leq$ 1130	1131-1350
AV-gemeente Standaard/ Top	23%	23%	22%	26%	16%
Kwijtschelding gemeentelijke belastingen	19%	20%	21%	27%	8%
Declaratieregeling	12%	7%	10%	15%	2%
Bijzondere bijstand	8%	9%	9%	12%	3%
Langdurigheidstoelag	#	5%	1%	1%	1%
Geen van allen gebruikt	63%	64%	69%	61%	85%

in 2003 nog niet ingevoerd

Redenen geen gebruik regelingen

Onderstaande tabel vat het gebruik samen en geeft aan wat de belangrijkste reden van niet-gebruikers is om geen gebruik te maken van de regelingen. De resultaten zijn vergelijkbaar met de voorgaande jaren, ofschoon zoals op de vorige pagina al te zien was het gebruik iets lager lijkt.

Tabel 12.2b: Wel/geen gebruik maatregel, incl. motief

	Totaal			2005	
	2003	2004	2005	≤ 1130	1131-1350
Maakt van 1 of meerdere regelingen gebruik	37%	36%	31%	39%	15%
Ken geen van de regelingen	23%	18%	23%	18%	33%
Ik kom hier niet voor in aanmerking	24%	32%	33%	32%	32%
Ik weet niet hoe ik dit moet aanvragen	4%	2%	2%	2%	3%
Teveel moeite om aan te vragen	4%	3%	1%	1%	-
Niet nodig	5%	6%	5%	4%	10%
Niet over nagedacht, anders	2%	3%	5%	4%	7%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%

Potentiële extra interesse in regelingen door toelichting tijdens enquête

Tijdens het afnemen van de enquête zijn de inkomensondersteunende regelingen kort toegelicht. Na de vijf regelingen te hebben behandeld, is de respondent gevraagd of hij/zij nieuwe informatie heeft gehoord waardoor men mogelijk bij de gemeente gaat informeren naar één of meer regelingen. Het aantal geïnteresseerden is met 20% vergelijkbaar met vorig jaar (23%) en hoger dan in 2003 (13%).

12.3 Bekendheid en gebruik Stadsbank

Bij de Stadsbank kunnen inwoners van Leiden terecht voor leningen, financieel advies en voor hulp bij het oplossen van schulden en budgetbeheer. Zes op de tien Leidenaren kent de Stadsbank van naam en 6% heeft al eens van haar diensten gebruik gemaakt. Dit is vergelijkbaar met vorig jaar. Lager opgeleiden en huishoudens met een inkomen tot 3000 euro hebben relatief vaker wel eens van de Stadsbank gebruik gemaakt. De bekendheid en het gebruik liggen het laagst onder jongeren.

Tabel 12.3a: Bekendheid en gebruik Stadsbank

	% Bekend			% Gebruikt	
	Bekend	Gebruikt		Bekend	Gebruikt
Totaal 2003	56%	5%	<i>Opleiding</i>		
Totaal 2004	58%	6%	Lager	59%	11%
Totaal 2005	59%	6%	Middelbaar	61%	6%
			Hoger	58%	3%
<i>Sekse</i>					
Man	63%	7%	<i>Netto huishoudinkomen</i>		
Vrouw	55%	5%	≤ 1350	61%	10%
			1351-2000	64%	7%
<i>Leeftijd</i>			2001-3000	62%	9%
18-24 jaar	35%	0%	>3000	59%	2%
25-34 jaar	52%	3%			
35-49 jaar	68%	8%			
50-64 jaar	66%	9%			
65+	64%	6%			

Van de Leidenaren die wel eens gebruik hebben gemaakt van de Stadsbank is negen op de tien daarover tevreden. Dit is vergelijkbaar met voorgaande jaren.

Bekendheid met diensten Stadsbank

De mensen die de Stadsbank van naam kennen, noemen met name het lenen van geld en schuldbemiddeling als diensten van de Stadsbank. De bekendheid met de dienstverlening lijkt wat te zijn toegenomen; 27% weet geen dienst van de Stadsbank te noemen. Leidse burgers tot 35 jaar zijn relatief minder goed bekend met de mogelijkheden van de Stadsbank.

Tabel 12.3b: Bekendheid met diensten Stadsbank (in % bekend met Stadsbank)

	2003	2004	2005
Geld lenen, doorlopend krediet	46%	40%	45%
Schuldbemiddeling	34%	34%	40%
Goedkoper/flexibeler dan andere banken	3%	4%	3%
Voor lagere inkomens	3%	6%	2%
Anders	1%	3%	3%
Onbekend met diensten	34%	32%	27%

Toekomstig gebruik

Van de Leidenaren die nog nooit van de diensten van de Stadsbank gebruik hebben gemaakt, denkt een op de tien dit in de toekomst (misschien) wel te gaan doen. Dit is vergelijkbaar met eerdere jaren.

Tabel 12.3c: Denkt in toekomst misschien gebruik te maken van Stadsbank (in % Stadsbank nooit gebruikt)

	2003	2004	2005
Ja, zeker	1%	2%	1%
Ja, misschien	12%	9%	8%
Nee	87%	89%	91%
Totaal	100%	100%	100%

13. ARBEIDSMARKT

In dit hoofdstuk wordt nader ingegaan op de arbeidsmarkt in Leiden. De resultaten worden waar mogelijk getoetst aan CBS-cijfers. Er wordt gekeken naar de verdeling van de beroepsbevolking. Vervolgens worden de groepen werkenden en niet-werkenden apart behandeld. Bij de werkenden wordt ingegaan op het dienstverband, de werklocatie en de vrees om dit jaar hun baan te verliezen. In paragraaf 13.3 wordt een schatting gemaakt van het aantal niet-werkende Leidenaren en wordt vanuit dit gegeven de feitelijke arbeidsmarktreserve berekend. Ook wordt gekeken naar wat voor soort baan werkzoekenden op zoek zijn en welke problemen zij hierbij tegenkomen.

13.1 Beroepsbevolking

De bevolking van 15-64 jaar wordt ook wel de potentiële beroepsbevolking genoemd. De potentiële beroepsbevolking bestaat uit ruim 86.000 Leidenaren.

In de Stadsenquête worden alleen Leidenaren van 18 jaar en ouder ondervraagd, dus voor een vergelijking is een lichte correctie nodig. De netto participatiegraad geeft het percentage van de beroepsbevolking dat minimaal 12 uur per week betaald werk verricht. In onderstaande tabel is te zien dat deze voor de Leidse beroepsbevolking van 18-64 jaar op circa 72%-74% ligt. De participatiegraad verschilt per leeftijdscategorie. Bij jongeren tot 25 jaar en 55-plussers ligt de participatiegraad op circa 50%, bij mensen van middelbare leeftijd rond de 85%.

Tabel 13.1: Netto participatiegraad Leidse beroepsbevolking 18-64 jaar (driejaarlijks gemiddelde)

	Berekend CBS-Leiden 1999-2001	Stadsenquête Leiden 2002-2004	Stadsenquête Leiden 2005
Betaald werk, minstens 12 uur per week	72%	74%	73%
Geen betaald werk of minder dan 12 uur per week	28%	26%	27%
Totaal	100%	100%	100%

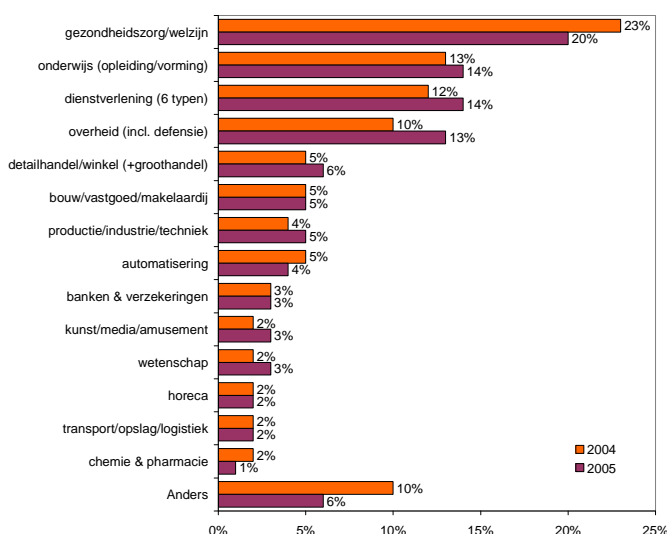
Bron: CBS-statline en Stadsenquête

13.2 Werkenden

Van de mensen met betaald werk voor minstens 12 uur per week, heeft negen op de tien een vast dienstverband en één op de tien een tijdelijk dienstverband. Dit komt precies overeen met de resultaten van eerdere jaren en nagenoeg met het landelijke CBS-cijfer. Jongere werkenden hebben relatief vaker een tijdelijk dienstverband.

De meeste Leidse werkenden zijn werkzaam in de gezondheidszorg. Hoger opgeleiden blijken vaker te werken in het onderwijs, lager opgeleiden in de bouw en de detailhandel. In het bijgeleverde tabelboek worden de sectoren verder onderverdeeld.

Grafiek 13.2a: Sector waarin werkenden werkzaam zijn (in % werkenden 18-64 jaar)

Bang om in komende jaar baan te verliezen

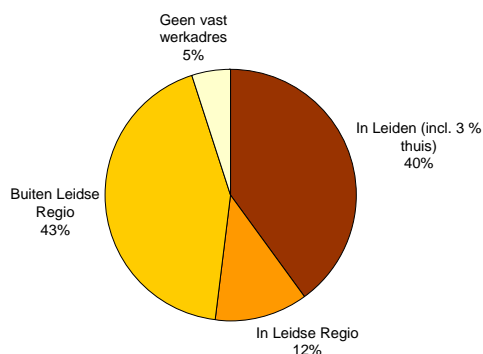
De laatste tijd gaat het minder goed met de Nederlandse economie en de werkgelegenheid. Als de werkenden wordt gevraagd of ze bang zijn om in het komende jaar hun baan te verliezen, dan antwoordt 12% hierop bevestigend. In 2003 lag dit percentage op 10%. Werkenden met een tijdelijk contract en werkenden met een lager inkomen zijn relatief vaker bang om hun baan te verliezen.

Tabel 13.2b: Perc. werknemers dat bang is baan te verliezen (in % werkenden 18-64 jaar)

Totaal 2003	10%
Totaal 2004	12%
Totaal 2005	12%
Dienstverband	
Vast	10%
Tijdelijk	25%
Netto huishoudinkomen	
≤ 1600	17%
1601-3000	13%
> 3000	8%

Circa vier op de tien werkende Leidenaren is werkzaam in Leiden zelf, 12% werkt in de Leidse regio en 43% werkt buiten de Leidse regio. Het overige deel heeft geen vast werkadres.

Grafiek 13.2c: Perc. waar werkzaam (in % werkenden 18-64 jaar)

Onderstaande tabel geeft een verdeling van de locaties waar gewerkt wordt.

Tabel 13.2d: Perc. waar werkzaam, naar plaats (in % werkenden 18-64 jaar)

In Leiden	40%	Buiten Leidse Regio (43%)	
In Leidse Regio (12%)		Den Haag	13%
Leiderdorp	4%	Amsterdam	7%
Oegstgeest	3%	Regio Haaglanden (excl. Den Haag)	3%
Voorschoten	3%	Duin & Bollenstreek	3%
Zoeterwoude	2%	Rotterdam (incl. Vlaard./Schiedam)	3%
		Utrecht	2%
		Hoofddorp/Schiphol	2%
		Haarlem e.o.	1%
Geen vast werkadres	5%	Overig Nederland	8%

Aan de Leidenaren die buiten de Leidse regio werken is gevraagd of, indien de mogelijkheid zich zou voordoen, ze liever binnen de regio zouden werken. De helft van deze groep Leidenaren blijkt liever binnen de regio werken. De meerderheid van hen onderneemt hier echter (nog) geen pogingen voor.

Tabel 13.2e: Voorkeur voor werken binnen Leidse regio (in % werkenden 18-64 jaar, werkt buiten Leidse regio)

	2003	2004	2005
Ja, en doe daar pogingen voor	17%	15%	16%
Ja, maar onderneem niets	29%	33%	35%
Nee	34%	37%	33%
Maakt niet uit	19%	15%	16%
Totaal	100%	100%	100%

13.3 Niet-werkenden

In paragraaf 13.1 kwam naar voren dat ruim een kwart van de potentiële beroepsbevolking van 18-64 jaar op dit moment geen betaald werk heeft voor minstens 12 uur per week. Dit aantal is in 2003 geschat op ruim 15.000 Leidenaren⁴. Jongeren van 15-24 zijn in deze schatting buiten beschouwing gelaten. Veel van hen studeren nog of zitten op school. Anderen hebben, zoals in paragraaf 13.2 te zien is, wel een baan.

De niet-werkenden zijn relatief wat ouder, vaker vrouw en aanzienlijk vaker lager opgeleid. Van hen ontvangen er ruim 5.000 binnen hun huishouden een uitkering, meestal AAW/WAO en in iets mindere mate een WWB, WW of een andere uitkering, ca. 2.000 mensen ontvangen een VUT/ pre-pensioen. Circa 8.000 van de niet-werkenden ontvangen in hun huishouden geen uitkering, meestal omdat hun partner werkt.

Tabel 13.3a: Perc. niet-werkenden met uitkering (in % niet-werkenden van 18-64 jaar)

	2003	2004	2005
AAW/WAO/WWB/WW	28%	26%	30%
VUT/Pre-pensioen	10%	11%	12%
Overige uitkeringen	9%	8%	3%
Geen uitkering	53%	54%	54%
Totaal	100%	100%	100%

Van de niet-werkenden hebben er evenals vorig jaar ruim 2.000 (14%) in het verleden nog nooit een baan gehad voor minstens 12 uur. Ook is gevraagd (niet in tabel) of men in de afgelopen 12 maanden een opleiding heeft afgerond. Evenals in 2003 geeft 7% van de niet-werkenden dit aan.

Tabel 13.3b: Hoe lang niet meer werkzaam voor minstens 12 uur per week (in % niet-werkenden van 18-64 jaar)

	2003	2004	2005			
			Totaal	18-34	35-54	55-64
Korter dan 6 maanden	6%	7%	6%	14%	5%	3%
6-12 maanden	9%	8%	5%	7%	5%	4%
1-2 jaar	12%	10%	13%	14%	11%	15%
Langer dan 2 jaar	58%	58%	62%	40%	69%	63%
Nooit gewerkt	15%	16%	14%	26%	9%	15%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%

⁴ Schatting staat beschreven in rapportage Stadsenquête 2003.

Van de niet-werkenden onderneemt 19% pogingen om weer te werken, een kwart zou wel iets willen doen, maar onderneemt om diverse redenen geen stappen, en ruim de helft wil dit ook niet. De respondenten die op zich wel willen, maar hiertoe nog geen pogingen hebben ondernomen, noemen hiervoor onder andere ziekte, invaliditeit en kinderen als reden.

Tabel 13.3c: (Weer) willen werken en ondernemen pogingen daartoe (in % niet-werkenden van 18-64 jaar)

	2003	2004	2005
Ja, onderneemt pogingen om te werken	20%	17%	19%
Ja, maar doet geen pogingen, vanwege ziekte/invaliditeit	7%	10%	12%
Ja, maar doet geen pogingen, vanwege kinderen	5%	6%	5%
Ja, maar doet geen pogingen, pas na studie/cursus	2%	3%	4%
Ja, maar doet geen pogingen, geen tijd, genoeg te doen	3%	2%	3%
Ja, maar doet geen pogingen, vanwege andere reden	5%	5%	3%
Nee, wil niet (meer) werken	58%	57%	54%
Totaal	100%	100%	100%

De feitelijke arbeidsreserve 25-64 jarigen

Op basis van het voorgaande kan de feitelijke arbeidsreserve berekend worden. Deze bestaat uit de beroepsbevolking die voldoet aan de volgende voorwaarden:

- niet of minder dan 12 uur per week werkzaam
- volgt geen dagstudie met studiefinanciering
- wil zelf in de toekomst (meer) werken.

Tabel 13.3d berekent de feitelijke arbeidsreserve op circa 2.700. Zoals te verwachten valt, ondernemen jongere niet-werkenden meer pogingen om een baan te krijgen dan 55-plussers. Indien de bevolkingsgroep 15-24 jaar wordt meegerekend zal de feitelijke arbeidsreserve wat hoger zijn.

Tabel 13.3d: Schatting feitelijke arbeidsreserve van mensen van 25-64 jaar (2003-2005)

	Absoluut aantal niet werkenden (= schatting 2003/2004)	2003		2004		2005	
		% dat pogingen doet om (meer) te werken	Absoluut aantal	% dat pogingen doet om (meer) te werken	Absoluut aantal	% dat pogingen doet om (meer) te werken	Absoluut aantal
25-34	2.800	33%	± 900	26%	± 730	33%	± 900
35-54	6.200	29%	± 1.800	24%	± 1.490	24%	± 1.490
55-64	6.200	9%	± 550	11%	± 680	4%	± 250
Totaal	15.200		3.250		2.900		2.640

De respondenten die pogingen ondernemen om (weer) te gaan werken ondervinden hierbij verschillende problemen. Het meest genoemd worden:

Tabel 13.3e: Wat zijn de belangrijkste obstakels voor mensen die pogingen ondernemen om (weer) te gaan werken

1. Economische situatie/er zijn geen banen (op mijn vakgebied) /weinig vacatures	39%
2. Leeftijd, te oud	23%
3. Ziekte/handicap	12%
4. Combinatie met opvoeden kinderen	7%
5. Nederlandse taal	6%
6. Krijgt geen hulp van instanties	4%
7. Geen werkervaring	2%
8. Ontbreken juiste kinderopvang	2%

Ook is gevraagd naar wat voor soort banen men zoekt. Sommige werkzoekenden kunnen een specifieke omschrijving geven, anderen geven uitleg in algemene termen of hebben nog nauwelijks een idee.

Tabel 13.3f: Wat zoeken mensen die pogingen ondernemen om (weer) te gaan werken

1. Administratief/kantoorbaan	12%
2. Gezondheidszorg/verzorging/welzijn	10%
3. Als het maar part-time is, iets wat combineerbaar is met opvoeding kinderen	6%
4. Detailhandel/winkel/verkoper/-ster	5%
5. Secretaresse/receptioniste	4%
6. IT/computers	3%
7. Onderwijs	2%
Overig (o.a.): advocatuur, archeologie, bij een bank, beveiliging, bouw, culturele sector, horeca, logistiek, personeel, fotografie, iets technisch, vrachtwagenchauffeur, wetenschappelijk onderzoek.	47%

Ruim eenderde van de feitelijke arbeidsreserve (circa 900 Leidenaren) geeft aan graag extra hulp te krijgen bij het zoeken naar werk. Ze denken hierbij aan:

- algemene ondersteuning (27%);
- contact met uitzendbureau (22%);
- reïntegratiebureau (21%);
- hulp bij verwerven vacatures (15%);
- cursus solliciteren (7%);
- helpen bij krijgen netwerk (4%);
- contact leggen met bedrijven (4%).

14. GEMEENTELIJKE INFORMATIEVOORZIENING

De gemeente Leiden communiceert op een groot aantal verschillende manieren met haar inwoners. Van telefonische contacten tot een gemeentelijke website tot inspraakavonden en spreekuren van wethouders. In dit hoofdstuk staat de beoordeling van de gemeentelijke informatievoorziening centraal. Hierbij wordt naast de beoordeling van de informatievoorziening als geheel, meer uitgebreid ingegaan op twee communicatie-instrumenten van de gemeente, namelijk de Stadskrant en het Burgerjaarverslag.

14.1 Beoordeling gemeentelijke informatievoorziening

De Leidenaren is gevraagd de gemeentelijke informatievoorziening te beoordelen. Bijna acht op de tien vindt dat de gemeente hen voldoende op de hoogte houdt van gemeentelijk nieuws. Dit is vergelijkbaar met voorgaande jaren.

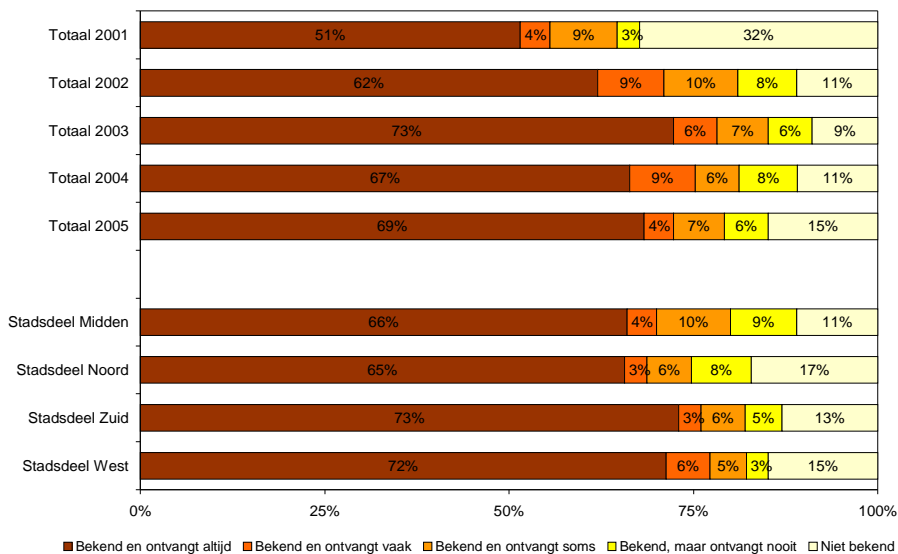
Tabel 14.1: Percentage bewoners voldoende op hoogte van gemeentelijk nieuws

2001	73%
2002	77%
2003	82%
2004	81%
2005	78%

14.2 Stadskrant

Van de Leidenaren kent 85% de Stadskrant en bijna driekwart ontvangt deze regelmatig. De ontvangst is vergelijkbaar met vorig jaar. De ontvangst in Noord en Midden lijkt wat achter te lopen op de ontvangst in Zuid en West.

Grafiek 14.2a: Bekendheid en ontvangst van de Stadskrant

Lezen Stadskrant

Van de mensen die aangeven de Stadskrant wel eens te ontvangen, leest 85% de krant. In vergelijking met voorgaande jaren is het percentage lezers licht afgenomen. De gemiddelde leestijd schommelt de afgelopen jaren tussen de 12 en 14 minuten per keer. Oudere lezers, lager opgeleide lezers en lezers uit de lagere inkomensklassen lezen de Stadskrant gemiddeld langer.

Tabel 14.2b: Percentage lezers Stadskrant (in % ontvangers) en gemiddelde leestijd lezers

	% lezers	Gem. leestijd		% lezers	Gem. leestijd
Totaal 2001	93%	12 min.	<i>Opleiding</i> Lager Middelbaar Hoger	90%	13 min.
Totaal 2002	89%	14 min.		82%	11 min.
Totaal 2003	94%	14 min.		86%	11 min.
Totaal 2004	87%	13 min.			
Totaal 2005	85%	12 min.			
			<i>Huishoudinkomen</i> ≤ 1600 1601-3000 > 3000	83%	14 min.
<i>Sekse</i> Man	82%	11 min.		84%	11 min.
Vrouw	86%	12 min.		88%	11 min.
<i>Leeftijd</i> 18-34	77%	11 min.			
35-54	85%	11 min.			
55+	92%	13 min.			

Beoordeling Stadskrant op drie aspecten

Om meer inzicht te krijgen in de tevredenheid van de lezers met de Stadskrant is hen gevraagd een drietal aspecten te beoordelen. Evenals in voorgaande jaren zijn de lezers het meest tevreden over de leesbaarheid van de artikelen. De inhoud en de vormgeving worden met een 6,8 beide wat lager beoordeeld.

Tabel 14.2c: Beoordeling drie aspecten Stadskrant (in % lezers Stadskrant)

	Gemiddelde rapportcijfers			2005			Totaal
	2003	2004	2005	≤ 6	7	≥ 8	
Leesbaarheid artikelen	7,0	7,0	7,1	21%	49%	30%	100%
Interessantheid inhoud	6,8	6,7	6,8	31%	54%	16%	100%
Lay-out / vormgeving	6,7	6,7	6,8	32%	51%	17%	100%

Gemeenteberichten in Stadskrant

Een vaste rubriek in de Stadskrant is Gemeenteberichten. Van de lezers van de Stadskrant is 86% bekend met de rubriek en 45% gebruikt de informatie uit de rubriek ook. Vergeleken met voorgaande jaren is met name het gebruik, maar ook de bekendheid toegenomen.

Tabel 14.2d: Bekendheid en gebruik rubriek Gemeenteberichten (in % lezers Stadskrant)

	2003	2004	2005
Bekend en gebruikt informatie (wel eens)	23%	22%	45%
Bekend, maar gebruikt informatie niet	43%	57%	41%
Onbekend met rubriek	34%	21%	14%
Totaal	100%	100%	100%

De rubriek Gemeenteberichten wordt onder andere gebruikt voor informatie over bouwvergunningen, wegwerkzaamheden/ omleidingen en activiteiten/ evenementen.

Tabel 14.2e: Waarvoor Gemeenteberichten (spontaan, aantal keer genoemd)

Bouwvergunningen	32x
Wegwerkzaamheden/ omleidingen	26x
Activiteiten/ evenementen	21x
Chemokar (tijden)	16x
Informatie over eigen wijk	16x
Vuilnisophaal(tijden)	15x
Bestemmingsplannen	13x
Gemeentelijke besluitvorming/ plannen	9x
Op de hoogte blijven van ontwikkelingen	7x
Boomkapvergunningen	6x
Inspraakavonden/ procedures	3x

14.3 Burgerjaarverslag

De gemeente publiceert jaarlijks een Burgerjaarverslag, waarin de kwaliteit van de gemeentelijke dienstverlening wordt geëvalueerd. Dit jaar is het Burgerjaarverslag voor het eerst als bijlage bij de Stadskrant verspreid.

Binnen een maand na verspreiding kan circa één op de tien Leidenaren zich herinneren het Burgerjaarverslag te hebben ontvangen, 6% heeft deze ook gelezen of bekeken. De ontvangstherinnering is voor alle groepen vergelijkbaar, alleen voor de lagere inkomensgroepen ligt deze wat lager. Jongeren en Leidenaren uit de lagere inkomensgroepen hebben het Burgerjaarverslag relatief minder vaak bekeken/ gelezen.

Tabel 14.3: Herinneren ontvangst en lezen Burgerjaarverslag

Burgerjaarverslag gelezen	2%
Burgerjaarverslag bekeken	4%
Nog van plan Burgerjaarverslag te bekijken	1%
Niet van plan Burgerjaarverslag te bekijken	3%
Kan zich ontvangst Burgerjaarverslag niet herinneren	89%
Totaal	100%

Evenals de Stadskrant is ook het Burgerjaarverslag door de lezers op drie aspecten beoordeeld. De vormgeving/ lay-out wordt met een 6,9 het best beoordeeld. De hoeveelheid en interessantheid van de informatie en de duidelijkheid/ leesbaarheid krijgen resp. een 6,5 en een 6,6.

Ruim negen op de tien lezers (92%) zou het prettig vinden het Burgerjaarverslag volgend jaar weer als bijlage bij de Stadskrant te ontvangen. Bijna twee op de tien lezers geeft aan wel nog informatie gemist te hebben. Men denkt hierbij onder andere aan meer uitgebreide gemeentelijke begrotingen, informatie over de wijk zelf, aanvulling met een sociaal jaarverslag en verantwoording van het gevoerde beleid op verschillende terreinen.

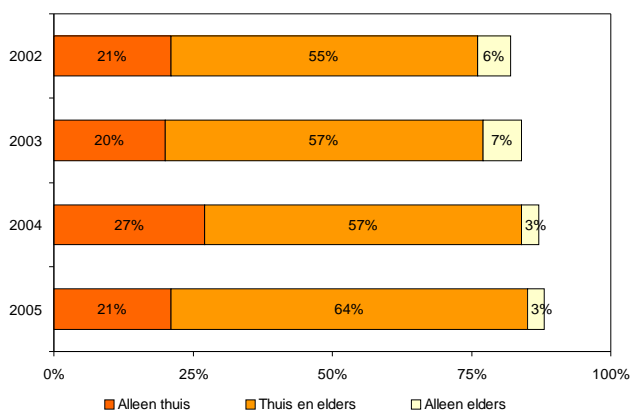
15. GEMEENTELIJKE WEBSITE

De gemeentelijke website speelt een belangrijke rol in de communicatie en de dienstverlening van de gemeente naar de burgers toe. In dit hoofdstuk wordt eerst gekeken naar de beschikbaarheid en het gebruik van internet. Vervolgens wordt ingegaan op de bekendheid, het bezoek en de beoordeling van de gemeentelijke website.

15.1 Beschikking internet

Van de Leidenaren geeft 88% aan over internet te beschikken. Dit is vergelijkbaar met vorig jaar. De beschikbaarheid over internet lijkt zich te stabiliseren. Leiden scoort hoog op het percentage huishoudens met internet. Dit hangt mede samen met het hoge opleidingsniveau van de stad en het feit dat Leiden een Universiteitsstad is.

Grafiek 15.1a: Beschikking internet (thuis of elders)

De beschikbaarheid over internet is voor de meeste doelgroepen vergelijkbaar met de afgelopen jaren. Wel blijven er aanzienlijke verschillen bestaan tussen groepen onderling. Ouderen, lager opgeleiden en de lagere inkomensgroepen beschikken nog steeds relatief minder vaak over internet.

Tabel 15.1b: Beschikking over internet naar doelgroep (thuis of elders)

	2002	2003	2004	2005		2002	2003	2004	2005
Totaal	81%	84%	87%	88%					
<i>Leeftijd</i>					<i>Opleiding</i>				
18-34	91%	94%	96%	96%	Lager	56%	57%	71%	65%
35-54	87%	87%	91%	94%	Middelbaar	85%	86%	89%	91%
55+	53%	61%	66%	63%	Hoger	95%	97%	96%	96%
<i>Sekse</i>					<i>Huishoudinkomen¹</i>				
Man	84%	86%	87%	90%	≤ 1600	59%	67%	75%	66%
Vrouw	79%	81%	87%	86%	1601 - 3000	84%	90%	93%	90%
					> 3000	97%	97%	96%	99%

¹in 2002: grens 1400 euro

15.2 Gebruik internet en email

Vergelijkbaar met vorig jaar maakt zeven op de tien Leidenaren die over internet beschikken hier ook dagelijks gebruik van, en nog eens 14% doet dit meerdere malen per week. Mannen, 35-minners, hoger opgeleiden en Leidenaren uit de hoogste inkomensklassen maken frequenter gebruik van internet.

Tabel 15.2a: Frequentie internet- en emailgebruik (in % resp. die beschikken over internet)

	2002	2003	2004	2005
(Vrijwel) dagelijks	62%	66%	71%	71%
Enkele malen per week	17%	14%	13%	14%
Af en toe (ca. wekelijks)	12%	9%	5%	5%
Incidenteel (ca. enkele malen per jaar)	3%	8%	7%	4%
Nooit	6%	4%	5%	6%
Totaal	100%	100%	100%	100%

Internet wordt met name thuis en op het werk gebruikt, en in mindere mate op school of in de bibliotheek. Andere locaties die worden genoemd zijn onder meer het buurthuis, bij vrienden/ familie en internetcafés.

Tabel 15.2b: Plaats internetgebruik (in % internetgebruikers, meerdere antw. mogelijk)

	2002	2003	2004	2005
Thuis	92%	91%	96%	98%
Op het werk	63%	71%	61%	65%
Op school/universiteit	18%	14%	15%	15%
In de bibliotheek	4%	8%	8%	7%
Ergens anders	5%	5%	4%	7%

Internet wordt vooral gebruikt om informatie te zoeken en voor email. Ruim de helft koopt wel eens producten via internet en 27% doet aan chatten. Andere gebruiksmogelijkheden die worden genoemd zijn onder andere: downloaden, boeken van vakanties, spelletjes en bankzaken. Vergeleken met voorgaande jaren maken internetgebruikers relatief vaker gebruik van de mogelijkheid om via internet producten te kopen.

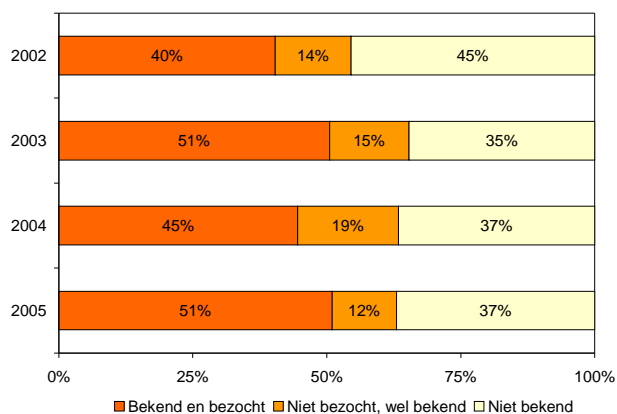
Tabel 15.2c: Gebruik van de mogelijkheid om via internet ... (in % internetgebruikers, meerdere antw. mogelijk)

	2002	2003	2004	2005
Informatie te zoeken op websites	95%	98%	97%	98%
Emailen	98%	96%	96%	97%
Bestellen/kopen van producten	38%	38%	49%	56%
Chatten	21%	18%	25%	27%

15.3 Bekendheid en bezoek gemeentelijke website

Ruim zes op de tien internetgebruikers is bekend met de gemeentelijke website www.leiden.nl, en de helft heeft de website ook wel eens bezocht (=42% van alle Leidenaren). Onder ouderen, lager opgeleiden en Leidenaren uit de lagere inkomensklassen liggen de bekendheid en het bezoek lager.

Grafiek 15.3a: Bekendheid en bezoek gemeentelijke site (in % internetgebruikers)

Een kwart van de bezoekers heeft de gemeentelijke website in de afgelopen 12 maanden één keer bezocht, 47% bezocht de website twee tot vier keer en ruim een kwart deed dit vijf keer of vaker.

Tabel 15.3b: Frequentie bezoek afgelopen 12 maanden (in % bezoekers website)

	2002	2003	2004	2005
1 keer	35%	30%	24%	26%
2 keer	21%	25%	20%	22%
3-4 keer	19%	26%	25%	25%
5 keer of vaker	25%	19%	31%	27%
Totaal	100%	100%	100%	100%

16. BEKENDHEID WERKZAAMHEDEN GEMEENTE IN WIJK

In dit hoofdstuk wordt nader ingegaan op de gemeentelijke informatievoorziening rondom werkzaamheden in de wijk. Gekeken wordt naar de algemene tevredenheid met de informatievoorziening en welke informatiebronnen Leidenaren gebruiken om van gemeentelijke werkzaamheden en plannen op de hoogte te blijven. Daarnaast is gevraagd of men het afgelopen jaar zelf contact met de gemeente hebben opgenomen over het onderhoud in de eigen wijk.

16.1 Tevredenheid informatievoorziening

Van de Leidenaren vindt 83% dat zij voldoende op de hoogte wordt gehouden van gemeentelijke werkzaamheden in de wijk, 14% is het hiermee oneens. Dit is vergelijkbaar met vorig jaar toen het percentage ontevreden mensen op 12% lag. Inwoners van de Merenwijk en de Stevenshof geven relatief vaker aan onvoldoende op de hoogte te worden gehouden (resp. 26% en 20%).

Tabel 16.1a: Voldoende op de hoogte gehouden over werkzaamheden in eigen wijk

	2004	2005
Voldoende	86%	83%
Onvoldoende	12%	14%
Weet niet/ nvt	2%	3%
Totaal	100%	100%

De werkzaamheden waarbij men zegt informatie te missen, betreffen veelal wegwerkzaamheden en opbrekingen. Men heeft hierbij met name behoefte aan informatie over wat er precies gaat gebeuren, de startdatum en duur van de werkzaamheden en de eventuele omleidingen die deze met zich meebrengen.

Gebruikte informatiebronnen

Negen op de tien Leidenaren maakt gebruik van één of meerdere informatiebronnen om op de hoogte te blijven van de werkzaamheden en plannen van de gemeente. De meest gebruikte informatiebronnen zijn bewonersbrieven, de Stadskrant en huis-aan-huis folders. Jongeren tot 25 jaar en inwoners uit de Stevenshof geven relatief vaker aan geen enkele informatiebron te gebruiken (resp. 23% en 16%).

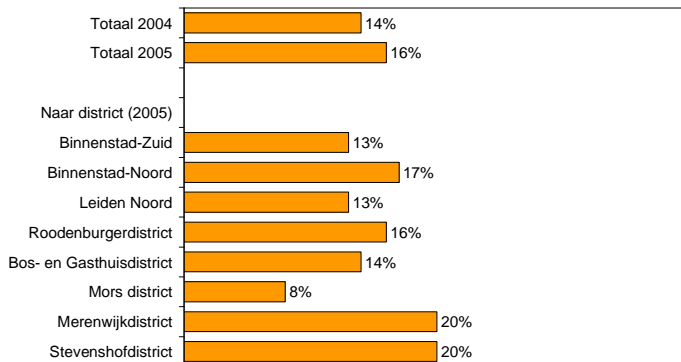
Tabel 16.1b: Meest gebruikte informatiebronnen voor werkzaamheden gemeente (meerdere mogelijk)

	2004	2005
Bewonersbrieven	42%	49%
Stadskrant	36%	39%
Huis-aan-huis folders	26%	18%
Internet	2%	9%
Buren/ buurtbewoners	2%	2%
Leids dagblad/ Nieuwsblad	-	2%
Wijk informatie avonden	-	2%
Geen enkele	10%	10%

16.2 Contact over onderhoud wijk

Van de ondervraagde Leidenaren heeft 16% in de afgelopen 12 maanden de gemeente benaderd, omdat zij vonden dat er iets aan het onderhoud in hun wijk gedaan moest worden. Inwoners uit het Morsdistrict deden dit relatief minder vaak, inwoners uit de Merenwijk en de Stevenshof relatief wat vaker. De inwoners van deze laatste twee districten zijn ook relatief minder tevreden met de gemeentelijke informatievoorziening over de werkzaamheden in de wijk (zie vorige paragraaf).

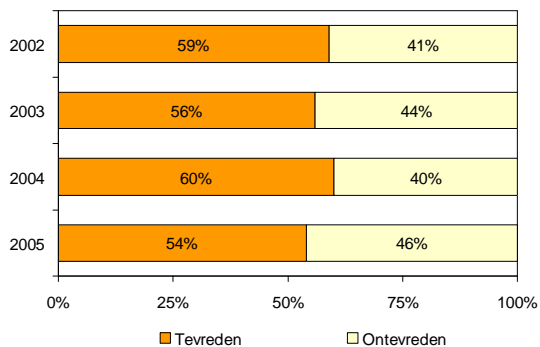
Grafiek 16.2a: Percentage contact gehad over onderhoud wijk

Onderwerp contact en tevredenheid

De onderwerpen waarover men contact heeft gehad, hebben met name betrekking op het onderhoud aan de groenvoorzieningen, de bestrating, zwerfvuil en rommel op straat, de openbare verlichting en wateroverlast (overlopende kolken/ putten/ riool). Ruim vijf op de tien mensen die contact hebben gehad, is naar tevredenheid geholpen.

Grafiek 16.2b: Percentage naar tevredenheid geholpen (in % contact gehad over onderhoud eigen wijk)

Redenen om tevreden te zijn, zijn met name dat het probleem is verholpen en de snelheid van handelen. Ontevreden mensen geven vaak aan dat er (nog) niets gedaan is. Bij de niet naar tevredenheid afgehandelde klachten dienen twee nuanceringen te worden geplaatst: ten eerste valt een deel van de genoemde klachten niet onder de verantwoordelijkheid van de gemeente, ten tweede kunnen niet alle klachten worden verholpen binnen het vastgestelde beleidskader van de gemeente.

17. AFVAL EN MILIEU

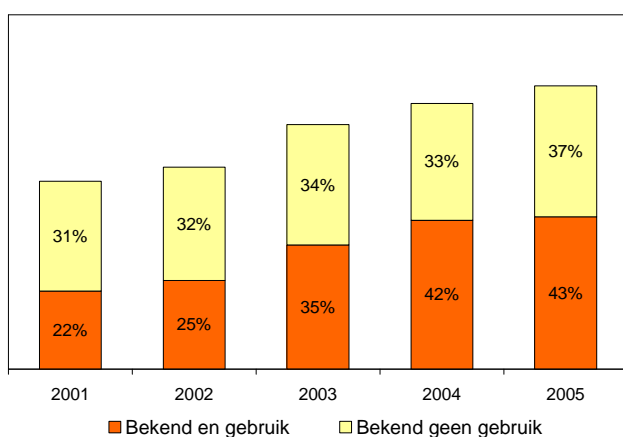
Om het scheiden en hergebruik van huishoudelijk restafval te stimuleren, wordt regelmatig onderzocht hoe de bewoners van Leiden met hun afval omgaan. De Stadsenquête geeft antwoord op hoe men over afval en afvalscheiding denkt en hoe bekend de verschillende voorzieningen zijn waar men afval kan inleveren. Door middel van sorteeroproeven wordt onderzocht hoe goed men het afval daadwerkelijk scheidt. De informatie wordt gebruikt om het bestaande beleid te evalueren, de bestaande systemen (voor de inzameling van papier, glas, restafval, GFT en Klein Gevaarlijk Afval (KGA) te optimaliseren en om nieuwe initiatieven te ontwikkelen. Het doel hiervan is om doelstellingen voor afvalscheiding die in 2002 door het Landelijk Afval Beheersplan (LAP) aan Leiden worden gesteld te halen. Zo nodig worden lopende projecten aangepast of nieuwe initiatieven ontwikkeld. Evenals in voorgaande jaren komen in de Stadsenquête van dit jaar al deze onderwerpen aan de orde.

17.1 Milieustraat

De Milieustraat, aan de J.C. Rijpstraat, is een voorziening waar inwoners van Leiden op vertoon van een legitimatie hun grof huishoudelijk afval kunnen brengen. Daarnaast kan er ook bijna al het overige afval worden ingeleverd. Acht op de tien Leidenaren is bekend met de Milieustraat en 43% heeft er in de afgelopen 12 maanden gebruik van gemaakt. Vergeleken met voorgaande jaren is de bekendheid verder toegenomen, het gebruik is vergelijkbaar met vorig jaar.

Leidenaren uit stadsdeel Midden, de lagere inkomensgroepen, 35-minners en lager opgeleiden maken relatief minder vaak gebruik van de Milieustraat.

Grafiek 17.1a: Bekendheid en (potentieel) gebruik Milieustraat, 2001-2005

Redenen geen gebruik Milieustraat

Bijna vier op de tien Leidenaren (37%) is wel bekend met de Milieustraat, maar heeft er het afgelopen jaar geen gebruik van gemaakt. De belangrijkste reden hiervoor is dat men geen afval had voor de Milieustraat.

Tabel 17.1b: Waarom geen gebruik Milieustraat (in % bekend, maar geen gebruik, meerdere antw. mogelijk)

Heb geen afval voor Milieustraat	66%
Vindt de Milieustraat te ver weg/ geen vervoer	5%
Weet niet precies wat wel/ niet kan	4%
Weet niet waar Milieustraat is	3%
Anders	26%

Gebruikers Milieustraat

Leidenaren die in de afgelopen 12 maanden gebruik hebben gemaakt van de Milieustraat, zijn hier meestal één of enkele keren geweest. Ze komen met name voor het inleveren van grof huishoudelijk afval en bouw- en sloopafval.

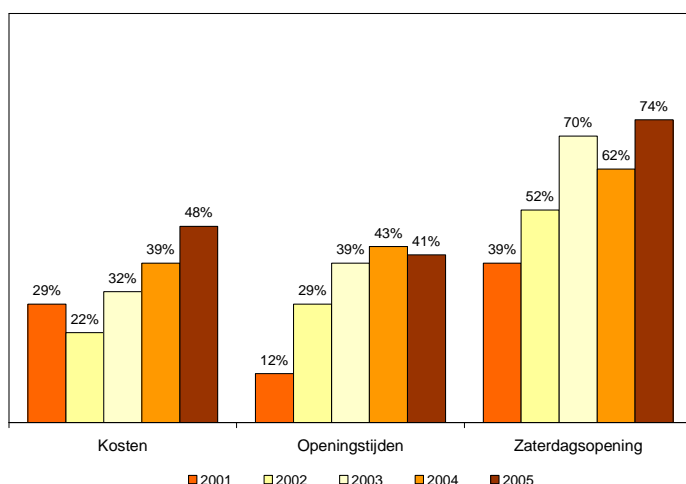
Tabel 17.1c: Afval waarvoor men naar Milieustraat gaat (in % Milieustraat bezocht, meerdere antw. mogelijk)

	2001	2002	2003	2004	2005
Grof huishoudelijk afval	36%	45%	40%	33%	50%
Bouw- en sloopafval	38%	33%	38%	40%	33%
Hout	9%	17%	18%	16%	20%
Klein gevaarlijk afval	22%	23%	19%	18%	15%
Kleine elektrische apparaten	16%	24%	14%	13%	14%
Grof groenafval	6%	8%	11%	15%	13%
Metalen/aluminium	8%	10%	9%	3%	6%
Papier, karton	8%	4%	4%	5%	4%
Vloerbedekking	5%	5%	7%	6%	3%
Glas	7%	1%	3%	4%	3%
Kleding	4%	2%	2%	1%	1%

Kosten en openingstijden

De Milieustraat is op werkdagen geopend van 8.00-16.00 uur en op zaterdag van 8.00-16.00 uur. Het gebruik van de Milieustraat is voor inwoners van Leiden gratis. Alleen voor bouw- en sloopafval geldt voor particulieren een limiet. Van de Leidenaren die bekend zijn met de Milieustraat, weet circa de helft dat het gebruik veelal gratis is en vier op de tien zegt bekend te zijn met de openingstijden. Driekwart denkt dat de Milieustraat op zaterdag open is.

Grafiek 17.1d: Bekendheid kosten, openingstijden en zaterdagsopening Milieustraat (in % bekend met Milieustraat)

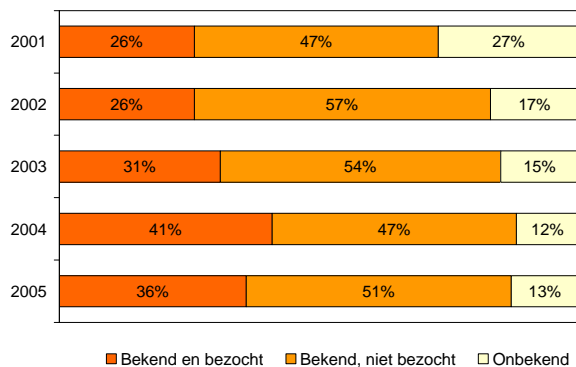

17.2 Kringloopwinkel

Tegenover de Milieustraat ligt de kringloopwinkel 'Het Warenhuis'. Bijna negen op de tien Leidenaren kent de kringloopwinkel en 36% heeft de winkel in het afgelopen jaar bezocht. Het bezoekpercentage ligt wat lager dan in 2004, maar hoger dan in de jaren daarvoor.

Grafiek 17.2a: Bekendheid en bezoek kringloopwinkel 'Het Warenhuis'

Veelal heeft men de kringloopwinkel het afgelopen jaar één keer of enkele malen bezocht. Bijna zeven op de tien bezocht de kringloopwinkel om er rond te kijken of iets te kopen, zeven op de tien om er spullen in te leveren.

Tabel 17.2b: Percentage kringloopwinkel bezocht om... (in % kringloopwinkel bezocht)

	2001	2002	2003	2004	2005
... rond te kijken/iets te kopen	77%	69%	71%	68%	68%
... om spullen in te leveren	47%	65%	62%	62%	70%

Doelen Kringloopwinkel (spontaan genoemd)

De mensen die bekend zijn met de kringloopwinkel is gevraagd of ze ook bekend zijn met de doelen van de winkel. Circa acht op de tien kan één of meerdere van de doelen noemen. De winkel is het best bekend vanwege de inzameling van herbruikbare goederen, gevolgd door het opknappen en verkopen van 2e hands goederen.

Tabel 17.2c: Bekendheid doelen kringloopwinkel (in % bekend met kringloopwinkel, meerdere antw. mogelijk)

	2001	2002	2003	2004	2005
Inzameling herbruikbare goederen	68%	50%	67%	54%	58%
Opknappen/verkopen 2 ^e hands goederen	42%	47%	44%	34%	40%
Inzameling groot wit-/bruingoed	7%	5%	6%	8%	4%
Anders	6%	9%	12%	23%	15%
Niet bekend mee	13%	20%	15%	22%	18%

17.3 Scheiden van GFT-afval, papier en KGA

Leidenaren is gevraagd of zij groente-, fruit- en tuinafval (GFT), papier en klein gevaarlijk afval (KGA) gescheiden inleveren. Zeven op de tien Leidenaren scheidt hun GFT-afval en ruim negen op de tien levert hun papier en KGA gescheiden in. De resultaten zijn vergelijkbaar met voorgaande jaren. Naar doelgroep zijn de verschillen over het algemeen beperkt. Wel valt op dat inwoners uit stadsdeel Midden relatief minder vaak hun GFT scheiden. Mogelijke oorzaken hiervoor kunnen zijn het wel/niet hebben van een tuin (er zijn minder tuinen in de binnenstad zijn waardoor zij minder GFT aan te bieden hebben), de mogelijkheden om GFT te scheiden (inwoners uit stadsdeel Midden zijn voor de inzameling van het GFT aangewezen op de GFT-zuiltjes) en het type bewoners (relatief vaker studenten/kamerbewoners).

Tabel 17.3a: Perc. Leidenaren dat...

	2001	2002	2003	2004	2005
...GFT-afval gescheiden inlevert	-	69%	70%	70%	70%
...Papier gescheiden inlevert	88%	87%	88%	90%	91%
...KGA gescheiden inlevert	89%	92%	93%	92%	94%

In onderstaande tabel worden de meest gebruikte manieren genoemd voor het scheiden van GFT-afval, papier en KGA.

Tabel 17.3b: Meest gebruikte manieren gescheiden inleveren GFT afval, papier en KGA (meerdere mogelijk)

	2002	2003	2004	2005
GFT-afval				
1. Eigen minicontainer	76%	72%	72%	77%
2. Wijkcontainer	20%	21%	18%	16%
3. Compostvat	2%	5%	2%	4%
Anders	<u>2%</u>	<u>2%</u>	<u>8%</u>	<u>4%</u>
	100%	100%	100%	100%
Papier				
1. Papierbak	81%	83%	88%	79%
2. Wordt huis-aan-huis opgehaald	8%	7%	4%	9%
3. Via vereniging	6%	5%	4%	6%
4. School	2%	3%	1%	4%
Anders	<u>3%</u>	<u>2%</u>	<u>3%</u>	<u>3%</u>
	100%	100%	100%	100%
KGA				
1. Chemokar die elk kwartaal in de straat rijdt	52%	43%	39%	36%
2. Bij verschillende winkeliers	19%	19%	18%	24%
3. Standplaatsen van chemokar	18%	23%	24%	18%
4. Bij Milieustraat	7%	10%	13%	14%
Anders	<u>4%</u>	<u>5%</u>	<u>6%</u>	<u>8%</u>
	100%	100%	100%	100%

Redenen niet scheiden

De Leidenaren die hun GFT-afval, papier of KGA niet gescheiden inleveren is gevraagd naar de belangrijkste reden hiervoor. Voor het niet scheiden van papier en KGA springt er steeds één reden duidelijk uit. Voor papier is dit gemakzucht en voor KGA het niet of nauwelijks hebben hiervan.

Tabel 17.3c: Redenen niet gescheiden inleveren afval (in % scheidt geen GFT afval, papier, KGA)*

	GFT afval	Papier	KGA
Geen eigen (mini)container	25%	-	-
Gemakzucht	18%	58%	21%
Heb heel weinig/ niet de moeite waard	17%	17%	53%
Afstand naar inleverpunt te groot	5%	8%	6%
Container vaak te vol	5%	5%	-
Anders	30%	13%	20%
Totaal	100%	100%	100%

* excl. geen antwoord

Een meerderheid van de respondenten geeft aan dat ze mogelijk wel hun afval zouden scheiden als er iets zou veranderen aan de huidige situatie. Hierbij wordt gesuggereerd: het verkleinen van de afstand naar inleverpunten, het vaker legen van containers en meer specifiek voor KGA, het vaker laten rijden van de centrale Chemokar.

18. BEZOEK BURGERZAKEN

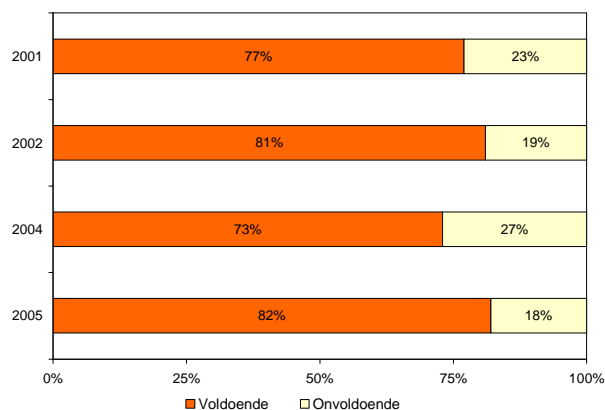
De afgelopen jaren heeft de afdeling Burgerzaken gewerkt aan een veranderingstraject. Zo zijn in 2002 onder andere de openingstijden verruimd. In dit hoofdstuk wordt gekeken in hoeverre de openingstijden aansluiten op de wensen van de burger. Om de dienstverlening van de afdeling verder te optimaliseren is in de Stadsenquête daarnaast ook ingegaan op de wachttijden en de interesse in het vooraf maken van een afspraak om deze wachttijden te verminderen. Tot slot wordt gekeken naar de interesse van de Leidenaren om enkele diensten via internet te kunnen aanvragen.

18.1 Openingstijden

De afdeling Burgerzaken is dagelijks open tot 16.00 uur en donderdag doorlopend van 8.30 tot 20.00 uur. Van de Leidenaren is driekwart bekend met deze openingstijden. Dit is een toename ten opzichte van vorig jaar toen dit percentage op 61% lag.

Ruim acht op de tien Leidenaren (82%) vindt dat de huidige openingstijden voldoende gelegenheid bieden om hun zaken bij de afdeling Burgerzaken te regelen. Dit is hoger dan vorig jaar. 35-minners vinden de openingstijden relatief wat minder vaak voldoende (76%) ten opzichte van het totaal.

Grafiek 18.1: Percentage huidige openingstijden bieden voldoende mogelijkheden

18.2 Bezoek Burgerzaken

Van de Leidenaren zegt 36% het afgelopen jaar Burgerzaken te hebben bezocht. Volwassenen tot 35 jaar, hoger opgeleiden en Leidenaren uit de hogere inkomensgroepen bezoeken Burgerzaken relatief vaker dan andere groepen Leidenaren.

Tabel 18.2a: Percentage afgelopen jaar afdeling Burgerzaken bezocht

Totaal 2005	36%	<i>Opleiding</i>	
		Lager	26%
		Middelbaar	30%
		Hoger	44%
		<i>Netto Huishoudinkomen</i>	
		≤ 1.600	33%
		1.601-3.000	32%
		> 3.000	43%
<i>Leeftijd</i>			
18-34 jaar	43%		
35-54 jaar	34%		
55+	29%		
<i>Sekse</i>			
Man	36%		
Vrouw	36%		

Circa zes op de tien bezoekers komt voor de aanvraag van een rijbewijs, paspoort of ander reisdocument. Anderen komen voor zaken als: uittreksel burgerlijke stand/ bevolkingsregister, adreswijziging, geboorte/ huwelijk/ ondertrouw of een verklaring omtrent gedrag.

Wachttijd laatste bezoek

Bezoekers van Burgerzaken geven aan gemiddeld 21 minuten te moeten wachten voordat ze werden geholpen. Dit is een verbetering ten opzichte van de afgelopen twee jaren. De maximaal acceptabele wachttijd ligt gemiddeld rond de 21 minuten en is daarmee gelijk aan de opgegeven feitelijke gemiddelde wachttijd.

Tabel 18.2b: Gemiddelde feitelijke en acceptabele wachttijd bij bezoek Burgerzaken

	Feitelijke wachttijd	Acceptabele wachttijd
2001	21 minuten	17 minuten
2003	26 minuten	24 minuten
2004	25 minuten	22 minuten
2005	21 minuten	21 minuten
Geen wachttijd	7%	0%
binnen 5 minuten	19%	3%
binnen 10 minuten	16%	19%
binnen 15 minuten	15%	34%
binnen 20 minuten	10%	12%
binnen 30 minuten	14%	24%
binnen 60 minuten	20%	8%
	100%	100%

18.3 Voorkeur voor langsgaan Burgerzaken met of zonder afspraak

Om de wachttijden te verminderen is het mogelijk om vooraf telefonisch een afspraak te maken via de Servicelijn. Dit kan onder andere voor reisdocumenten en een rijbewijs. Circa vier op de tien Leidenaren is hiermee bekend en twee op de tien heeft er ook al eens gebruik van gemaakt.

Van de mensen die wel op de hoogte zijn van de mogelijkheid om een afspraak te maken maar dat nog niet hebben gedaan, zegt bijna 90% dat dit nog niet aan de orde is geweest, 4% vindt het te veel moeite, 4% wil dat niet en 4% vindt het niet nodig.

Tabel 18.3a: Bekendheid en gebruik telefonische Servicelijn voor vooraf maken afspraak

Mee bekend, en gebruik van gemaakt	20%
Mee bekend, nog geen gebruik van gemaakt	21%
Niet mee bekend	58%
Totaal	100%

Burgerzaken denkt erover om burgers ook via de gemeentelijke website de mogelijkheid te bieden om vooraf een afspraak te maken. Indien dit mogelijk wordt, dan zegt vier op de tien hier de voorkeur aan te geven, ruim een kwart maakt liever een afspraak via de Servicelijn en twee op de tien gaat liever langs zonder afspraak.

Leidenaren tot 55 jaar geven relatief vaker de voorkeur aan het vooraf maken van een afspraak via internet, 55-plussers doen dit liever via de Servicelijn of geven er de voorkeur aan om zonder afspraak langs te gaan. Dezelfde voorkeursverschillen zijn te zien tussen hoger opgeleiden versus lager opgeleiden en de hogere inkomensgroepen versus de lagere inkomensgroepen.

Tabel 18.3b: Voorkeur voor vooraf afspraak maken via Servicelijn of internet of zonder afspraak langsgaan

		Belangrijkste redenen van keuze
Zonder afspraak langsgaan	19%	gemakkelijker/ handiger/ wanneer ik wil/ vrijer, wachten niet erg, wachttijd valt meestal wel mee, afspraak gedoe/ omslachtig
Vooraf afspraak maken via Servicelijn	27%	persoonlijker/ overleg/ direct antwoord, gemakkelijkst/ handigst, betrouwbaarder dan internet (bevestiging), geen PC/ internet, hoeft dan niet te wachten, gaat sneller, is gemakkelijker/ sneller dan via internet en/of kan niet goed met internet overweg/ gebruikt het niet
Vooraf afspraak maken via website	40%	makkelijk(er)/ handig, sneller dan telefoon, niet wachten, kan ook buiten kantoor tijden, gaat 't snelst, geen wachttijden, zit toch vaak op internet
Geen voorkeur/ weet niet	14%	wil wel afspraak maken, maar hoe maakt niet uit, wachten valt best mee/ heb alle tijd, hangt af van moment/ situatie, komt er nooit/ weinig, maakt allemaal niet zo uit (o.a. geen verschil in wachten)
Totaal	100%	

18.4 Gebruik website voor uittreksel/ verhuizing

Vanaf komend jaar wordt het mogelijk om via de website van de gemeente Leiden een uittreksel aan te vragen of een verhuizing binnen de gemeente door te geven. Als mensen hiermee te maken zouden krijgen en van deze mogelijkheid wisten dan denkt driekwart hier gebruik van te maken. De Leidenaren die aangeven hier geen gebruik van te maken terwijl ze wel internet hebben, gaan liever gewoon langs of vinden internet voor deze toepassing nog niet veilig genoeg. Ter vergelijking: van alle Leidenaren van 18-75 jaar heeft 88% de beschikking over internet (vorig jaar 87%) en heeft 49% al eens iets besteld/gekocht via internet (43% in 2004) (zie hoofdstuk 15).

Tabel 18.4: Gebruik website voor uittreksel/ verhuizing

Ja, zeker	66%
Ja, misschien	10%
Nee	6%
Heeft geen internet	17%
Totaal	100%

18.5 Verbetertips voor gemeentelijke dienstverlening middels internet

Als de Leidenaren wordt gevraagd of ze nog tips hebben om de gemeentelijke dienstverlening via internet te verbeteren, dan noemt twee op de tien respondenten één of meerdere verbetertips. Onderstaande tabel geeft de meest genoemde opmerkingen.

Tabel 18.5: Verbetertips

Gewoon alles wat mogelijk is/ meer via internet (19x)
Site vergemakkelijken/ overzichtelijk/ vindbaar (16x)
Meer bekendheid aan geven (website + mogelijkheden) (15x)
Voor klachten/ vragen/ ideeën/ opmerkingen (10x)
Gebruiken voor grof vuil (7x)
Overige informatie (o.a. OV/ dossiers/ programma buurthuis/ openingstijden) (7x)
Vorbereiding ID/ paspoort/ rijbewijs (7x)
(Bouw)vergunningen (6x)
Informatie afvaldienst/ milieubeheer (o.a. vuilnisophaalschema) (6x)
Checklist ("wat mee te nemen", bv. soort pasfoto) (5x)

Een deel van de respondenten noemt spontaan één of meerdere producten die de gemeente via internet zou kunnen aanbieden: afspraak maken voor id/ paspoort/ rijbewijs (10x), afspraak maken voor vuilnisophaal/ grofvuil/ de milieustraat (6x), aanvraag (parkeer)vergunningen (6x), en dienstverlening rondom gemeentelijke belastingen (3x) en voorzieningen voor gehandicapten (3x). Ook genoemd worden: klachtenpagina voor bv. speelplaatsen, melden van gaten in wegdek, het kadaster, raadsverslagen, opmerkingen v/d gemeente, vooraankondigingen wegopbrekingen en aangeven alternatieven, gemeentelijke wijzigingen op internet, etc.

19. VRIJWILLIGERSWERK (EN MANTELZORG)

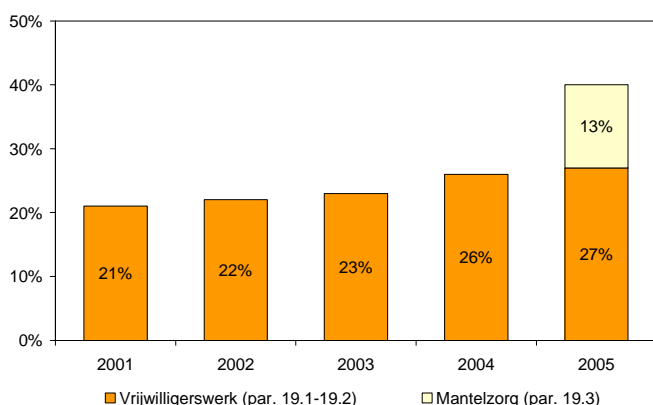
Ook dit jaar is in de Stadsenquête van de gemeente Leiden weer een vragenblok over vrijwilligerswerk opgenomen. Ten opzichte van de voorgaande jaren is daarnaast ook extra gekeken naar de mantelzorgers. Dit zijn mensen die niet via een organisatie of instelling vrijwilligerswerk verrichten, maar specifieke zorg bieden aan familie, gezinsleden, kennissen of buren die dat door beperkingen nodig hebben.

In het nu volgende hoofdstuk wordt onder meer gekeken naar het aantal Leidenaren dat vrijwilligerswerk doet en bij wat voor organisaties zij werkzaam zijn.

19.1 Aantal vrijwilligers en aantal mantelzorgers

Ruim een kwart van de Leidenaren verricht op dit moment vrijwilligerswerk. Dit is vergelijkbaar met 2004 en wat hoger dan in voorgaande jaren.

Grafiek 19.1a: Percentage Leidenaren dat vrijwilligerswerk en mantelzorg doet

Onderstaande tabel geeft een overzicht van het percentage vrijwilligers in enge en brede zin naar enkele segmenten. Vrijwilligerswerk wordt wat vaker gedaan door 35-64 jarigen, inwoners uit stadsdeel Noord en hoger opgeleiden. Vrouwen, 50-plussers en wederom hoger opgeleiden doen relatief wat vaker mantelzorg.

Tabel 19.1b: Verrichten vrijwilligerswerk en/of mantelzorg

	Vrijw. werk + mantelzorg			Vrijw. werk + mantelzorg	
Totaal	27%	13%	<i>Stadsdeel</i>		
			Midden	27%	9%
Man	27%	11%	Noord	32%	14%
Vrouw	26%	16%	Zuid	23%	14%
			West	24%	17%
18-24	18%	11%	<i>Opleiding</i>		
25-34	24%	6%	Lager	19%	13%
35-49	31%	14%	Middelbaar	24%	11%
50-64	28%	21%	Hoger	32%	18%
65+	23%	16%			

19.2 Beschrijving omvang en type vrijwilligerswerk

Frequentie vrijwilligerswerk

Driekwart van de vrijwilligers besteedt per week tot 5 uur aan vrijwilligerswerk. Vergeleken met voorgaande jaren is te zien dat dit jaar het percentage vrijwilligers dat wekelijks minder dan twee uur vrijwilligerswerk verricht is toegenomen.

Tabel 19.2a: Aantal uur per week besteed aan vrijwilligerswerk (in % vrijw.)

	2002	2003	2004	2005
Minder dan 2 uur	29%	31%	27%	37%
2-5 uur	47%	43%	45%	37%
6-10 uur	14%	15%	18%	16%
10-20 uur	7%	9%	7%	7%
21 uur of meer	2%	2%	3%	2%
Totaal	100%	100%	100%	100%

Waar vrijwilligerswerk

De meeste vrijwilligers zijn werkzaam binnen de gemeentegrenzen van Leiden, toch verricht eenderde (ook) vrijwilligerswerk buiten Leiden.

Tabel 19.2b: Plaats vrijwilligerswerk (in % vrijw.)

	2002	2003	2004	2005
Binnen gemeente Leiden	75%	72%	69%	67%
Buiten de gemeente Leiden	17%	18%	19%	20%
Beide	9%	10%	12%	13%
Totaal	100%	100%	100%	100%

De meeste vrijwilligers zijn actief bij een sportvereniging. Overige organisaties waarin men veelal actief is, zijn het onderwijs, kerkelijke of levensbeschouwende organisaties en de zorg- en dienstverlening. Over het algemeen zijn de resultaten vergelijkbaar met voorgaande jaren.

Mannen zijn vaker actief bij sportverenigingen en vrouwen binnen het onderwijs. 55-plussers verrichten wat vaker vrijwilligerswerk voor ouderenorganisaties en in de mantelzorg, terwijl 35-minners weer vaker actief zijn voor jongerenorganisaties.

Tabel 19.2c: Meest genoemde sectoren huidig vrijwilligerswerk door vrijwilligers (in % vrijw., meerdere mogelijk)

	2002	2003	2004	2005
Sportvereniging	25%	20%	29%	26%
School, onderwijs	15%	13%	13%	15%
Kerkelijke, levensbeschouwelijke organisatie	14%	14%	12%	14%
Zorg en dienstverlening	13%	10%	12%	14%
Kunst en cultuur	9%	11%	8%	6%
Bewonerscommissie, buurtvereniging	8%	7%	4%	6%
Actiegroep/belangenorganisatie	6%	5%	4%	5%
Politieke en/of campagneorganisatie	3%	2%	3%	5%
Hobby/club	2%	9%	2%	5%
Jongerenorganisatie	5%	4%	6%	4%
Ouderenorganisatie	3%	7%	5%	3%
Club-en buurthuiswerk	4%	3%	4%	3%
Mantelzorg	3%	4%	3%	3%

Ruim acht op de tien vrijwilligers verricht uitvoerende taken, 35% doet bestuurlijke werkzaamheden en 23% houdt zich bezig met coördinerende of leidinggevende activiteiten. Hoger opgeleiden nemen vaker plaats in het bestuur en verrichten samen met middelbaar opgeleiden vaker leidinggevende of coördinerende werkzaamheden.

19.3 Mantelzorg

Dit jaar is meer uitgebreid ingegaan op een specifieke vorm van vrijwilligerswerk, namelijk de mantelzorg. Van de Leidenaren zegt 16% in de mantelzorg actief te zijn. Van de Leidenaren geeft 3% aan dit als vrijwilligerswerk te zien (zie paragraaf 19.2). Als Leidenaren wordt uitgelegd wat precies onder mantelzorg wordt verstaan, dan geeft nog eens 13% aan in de afgelopen 12 maanden mantelzorg te hebben verricht.

Mantelzorg wordt met name verricht voor ouders of andere familieleden en in veel mindere mate voor burens of vrienden. Gemiddeld genomen heeft de helft van de mantelzorgers hier meer dan 96 uur aan besteed in de afgelopen 12 maanden. De bezigheden bestaan met name uit boodschappen doen, huishoudelijke hulp en de (dagelijkse) verzorging.

Van de mantelzorgers heeft 16%, vanwege de fysieke en emotionele belasting van het mantelzorgen, problemen met de gezondheid gekregen, 4% heeft hierdoor problemen op financieel gebied en 6% heeft problemen op het werk, bijvoorbeeld over de werktijden of in de relatie met de werkgever.

Tabel 19.3: Mantelzorg

<i>Voor wie (meerdere antwoorden mogelijk)</i>	
Ouders	54%
Overige familie	26%
Buren/ straatbewoners	14%
Vrienden/ kennissen	10%
Gehandicapte/ chronisch zieke kinderen	3%
<i>Aantal uur in afgelopen 12 maanden</i>	
1-48 uur	30%
49-96 uur	23%
>96 uur	47%
	100%
<i>Bezigheden</i>	
Boodschappen	92x
Huishoudelijke hulp	59x
(Dagelijkse) verzorging	54x
Begeleiden/ ondersteunen/ geestelijke verzorging	23x
Financiële zaken/ administratie	23x
Socialiseren	18x
Vervoer	18x
Wandelen	12x
Alles	9x
<i>Door mantelzorg problemen op gebied van ...</i>	
Financieel	4%
Eigen gezondheid	16%
Werk(tijden)	6%

19.4 Bekendheid en gebruik Steunpunt Vrijwilligerswerk

Het vrijwilligerswerk in Leiden wordt gecoördineerd door het Steunpunt Vrijwilligerswerk/ WAVEs, voorheen ook wel bekend als de Vrijwilligerscentrale. Ruim vier op de tien Leidenaren geeft aan wel eens van de organisatie te hebben gehoord. Dit is vergelijkbaar met voorgaande jaren. Vrouwen en 35-64 jarigen zijn relatief vaker met het Steunpunt bekend.

Tabel 19.4: Bekendheid Steunpunt Vrijwilligerswerk/ WAVEs

	2002	2003	2005
Steunpunt Vrijwilligerswerk/ WAVEs bekend	39%	37%	41%
Steunpunt onbekend, naam Vrijwilligerscentrale wel	9%	8%	5%
Beide onbekend	52%	56%	54%
Totaal	100%	100%	100%

Van de Leidenaren heeft 4% wel eens gebruik gemaakt van de diensten van het Steunpunt.

20. SPORT

Dit hoofdstuk gaat nader in op de sportdeelname van de Leidenaren. Dit is gedaan aan de hand van RSO (Richtlijn Sportdeelname Onderzoek), een landelijk standaardmodel voor onderzoek naar sportdeelname met als doel om gemeentelijk onderzoek naar sportdeelname te standaardiseren. Door dit standaardmodel kunnen onderzoeksresultaten tussen gemeenten onderling beter vergelijkbaar worden. In dit hoofdstuk wordt allereerst ingegaan op de sportbeoefening in het algemeen en per doelgroep en inzicht gegeven waarom mensen niet sporten. Vervolgens wordt gekeken welke sporten worden beoefend en naar de populariteit van de verschillende sporten per doelgroep. Daarna wordt voor de meest beoefende sporten gekeken naar de sportfrequentie, of de sport in verenigingsverband wordt beoefend of ongeorganiseerd en naar de tevredenheid van de ongeorganiseerde sportmogelijkheden.

20.1 Sportbeoefening in het algemeen

Van alle respondenten zegt tweederde in de afgelopen 12 maanden te hebben gesport. Een kwart van de Leidenaren noemt één sport, eenderde twee of drie sporten en 6% zegt zelfs vier of meer sporten te beoefenen. Ruim vier op de tien Leidenaren geeft aan zeker wekelijks (vaker dan 60x per jaar) een sport te beoefenen. Het landelijke standaardmodel definieert het percentage sporters als iedereen die jaarlijks 12x of vaker sport. Dit is dus 65% van alle Leidenaren.

Tabel 20.1a: Aantal beoefende sporten (in % van alle Leidenaren)

Geen enkele	32%	Nooit	32%
1 sport	27%	Incidenteel (1-11x per jaar)	3%
2 à 3 sporten	35%	Onregelmatig (12-59x per jaar)	24%
4 tot 7 sporten	6%	Regelmatig (60-119x per jaar)	19%
		Intensief (120x of vaker per jaar)	23%
Totaal	100%	Totaal	100%

De mensen die niet sporten geven hiervoor met name als reden dat ze hiervoor geen tijd of interesse hebben (jongeren) of dit vanwege hun gezondheid of leeftijd (ouderen) niet meer kunnen.

Tabel 20.1b: Belangrijkste redenen om niet te sporten

Geen tijd	35%
Om gezondheidsredenen/ te oud	30%
Geen interesse	23%
Actief in andere beweging, bijv. de tuin	5%
Te lui	3%
Zwangerschap	2%
Lidmaatschap te duur	2%
Heb niemand om mee te sporten	1%
Te ver weg	1%
Totaal	100%

20.2 Sportbeoefening naar doelgroep

Jongeren tot 35 jaar, hoger opgeleiden en mensen met een hoger huishoudinkomen doen relatief meer aan sport. Overigens staat een aantal van deze variabelen in relatie met elkaar. Zo hebben bijvoorbeeld ouderen relatief vaker een lagere opleiding en een lager inkomen.

Tabel 20.2: Percentage Leidenaren dat meer dan 12 x per jaar aan sport doet

Totaal	65%	<i>Geslacht</i>		<i>Inkomen</i>	
		Man	66%	≤1350	44%
		Vrouw	64%	1351-2000	62%
<i>Leeftijd</i>				2001-3000	70%
18-24	76%	<i>Opleiding</i>		>3000	77%
25-34	75%	Lager	44%		
35-49	65%	Middelbaar	69%		
50-64	59%	Hoger	74%		
65+	41%				

20.3 Meest beoefende sporten naar doelgroep

De sporten die het meest worden beoefend, zijn respectievelijk fitness/conditie, hardlopen, zwemsport, fitness/kracht en wielersport.

Tabel 20.3a: Beoefende sporten (in % alle Leidenaren)

Fitness/ conditie	21%	Hockey	2%	Schaken	1%
Hardlopen/ joggen/ trimmen	14%	Roeien	2%	Zaalvoetbal	1%
Zwemsport	12%	Skiën/ langlaufen/ snowb.	2%	Boksen	<0,5%
Fitness/ kracht	11%	Vecht-/ verdedigingsspor- ten	2%	Bowling	<0,5%
Wielrennen/ mountainbike/ toerf.	11%	Volleybal	2%	Dammen	<0,5%
Tennis	9%	Atletiek	1%	Darts	<0,5%
Wandelsport	6%	Basketbal	1%	Handbal	<0,5%
Aerobics/ steps	5%	Biljart/ poolbiljart/ snooker	1%	Honkbal/ softbal	<0,5%
Squash	4%	Bridge	1%	Jeu de boules	<0,5%
Veldvoetbal	4%	Duiksport	1%	Klimsport/ bergwandelen	<0,5%
Danssport	3%	Gymnastiek/ turnen	1%	Motorsport	<0,5%
Skeelers/ skaten	3%	Kano	1%	Schietsport	<0,5%
Watersport/ zeilen/ surfen	3%	Korfbal	1%	Tafeltennis	<0,5%
Badminton	2%	Paardensport	1%	Andere sport	1%
Golf	2%	Schaatsen	1%		

Naar doelgroep

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de populariteit van de verschillende sporten naar doelgroep. In het algemeen is weer te zien dat jongeren, hoger opgeleiden en de hogere inkomensgroepen relatief meer sporten en ouderen en lager opgeleiden minder.

Meer specifiek is te zien dat vrouwen relatief vaker aan fitness/conditie en aerobics doen, mannen vaker aan voetbal en wielrennen. Jongeren tot 24 jaar doen relatief vaker aan voetbal en dansen, 25-34 jarigen aan squash, fitness/conditie en hardlopen, 50-64 jarigen fietsen en wandelen vaker en 65-plussers doen vaker aan jeu de boules. Bij de hogere inkomensgroepen valt op dat zij vaker wielrennen, tennissen en aan hockey, golf e.d. doen.

Tabel 20.3b: Meest beoefende sporten naar doelgroepen (in % alle Leidenaren)*

	Totaal	Geslacht		Leeftijd					Opleiding			Inkomen			
		Man	Vrouw	18-24	25-34	35-49	50-64	65+	lager	middel	hoger	≤ 1.350	1.351-2.000	2.001-3.000	> 3.000
1. Fitness/ conditie	21%	--	++	+	++	--	----	---		+	---				+
2. Hardlopen/ joggen/ trimmen	14%				++	--	---	---		+					+
3. Zwemsport	12%			-				-							
4. Fitness/ kracht	11%			+	+	--	---	---							
5. Wielrennen/ mountainbike/ toerf.	11%	+		--		+++	-	-		+					++
6. Tennis	9%			-		+	-	---		+					++
7. Wandelsport	6%			---	-	+	++	-		+					+
8. Aerobics/ steps	5%	-	+		+		-			+				+	-
9. Squash	4%				+++	-	-	---	---		+			++	
10. Veldvoetbal	4%	+	-	+++		-	---	---		+				-	
11. Danssport	3%			++			-								
12. Skeelers/ skaten	3%	-		+			-								
13. Watersport/ zeilen/ surfen	3%				+	-	-	-		+					
14. Badminton	2%						-								
15. Golf	2%														+
16. Hockey	2%			+											+
17. Roeien	2%														
18. Skien/ langlaufen/ snowb.	2%				+										+
19. Vecht-/ verdedigingssporten	2%				+		-	-						+	
20. Volleybal	2%							-							
22. Basketbal	1%			+											
24. Bridge	1%														++
26. Gymnastiek/ turnen	1%														+
29. Paardensport	1%			+											
30. Schaatsen	1%														+
32. Zaalvoetbal	1%			++											
36. Darts	0%			+											
39. Jeu de boules	0%														+

* De tabel presenteert alleen de sporten die significante verschillen tussen de onderscheiden doelgroepen laten zien. Hierbij geven de plussen en minnen een indicatie van de verschillen tussen de doelgroepen. Indien het totaalpercentage meer dan 7% bedraagt, betekent een '+/-' bij de doelgroepen een afwijking van 3%. Als het totaalpercentage 6% of minder bedraagt, betekent een '+/-' een afwijking van 2%. Dit alles bij een betrouwbaarheidsmarge van 95%. Twee voorbeelden:

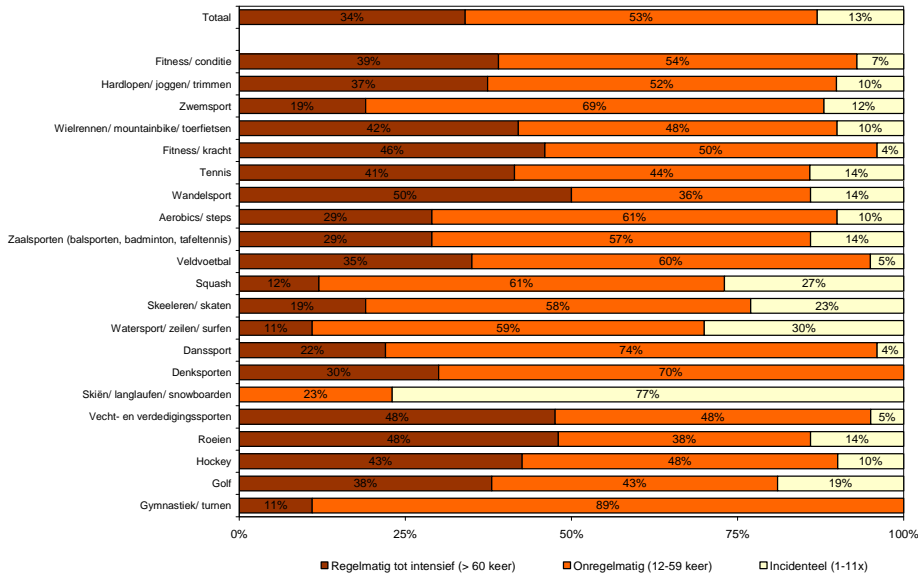
Voorbeeld 1: Van alle vier leeftijdsgroepen zegt tussen de 9 en 15% dat ze de zwemsport beoefenen.

Voorbeeld 2: Van de 18-24 jarigen basketbalt tussen de 1 en 5%.

20.4 Sportfrequentie meest beoefende sport

Allereerst is gevraagd hoe vaak de meest beoefende sport wordt beoefend per jaar. Wandelaars, beoefenaars van fitness/krachtsport of vecht/verdedigingsporten en roeiers beoefenen hun sport het meest regelmatig, terwijl skiën/langlaufen het minst regelmatig wordt beoefend.

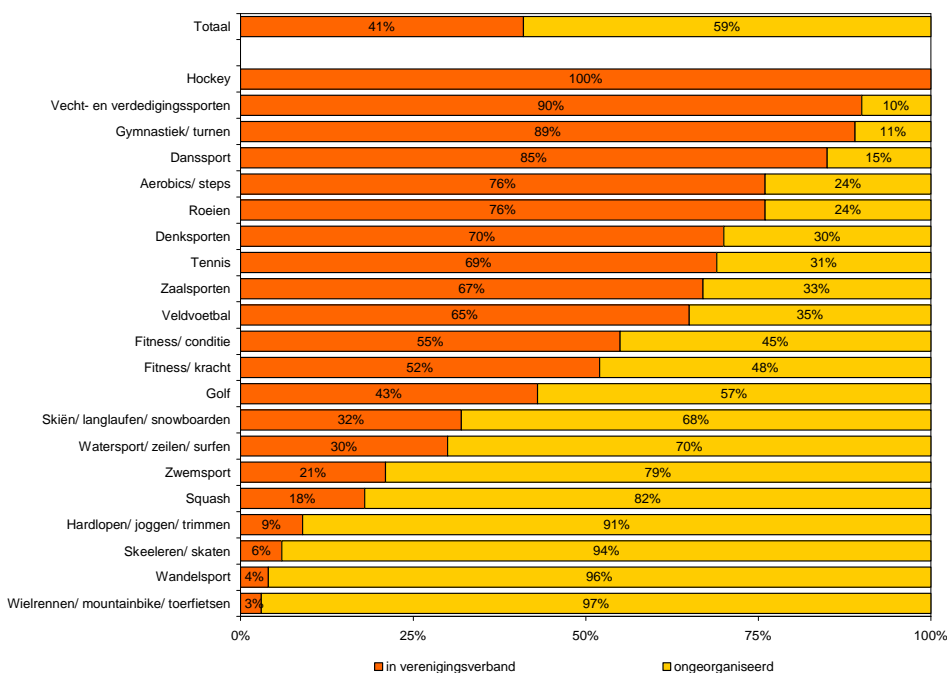
Grafiek 20.4: Frequentie sportbeoefening per sport (in % van sportbeoefenaars, in volgorde omvang sport, zaal- en denksporten samengenomen)

20.5 Organisatorisch verband meest beoefende sport

Vier op de tien beoefende sporten vindt plaats in verenigingsverband, zes op de tien ongeorganiseerd (alleen of met vrienden). Hockey, vecht- en verdedigingsporten en gymnastiek/turnen worden vrijwel uitsluitend in verenigingsverband beoefend, wandelen, wielrennen, skaten en hardlopen voornamelijk ongeorganiseerd.

Grafiek 20.5: Vorm van sportbeoefening per sport (in volgorde van mate beoefening in verenigingsverband)

20.6 Tevredenheid sportmogelijkheden ongeorganiseerd verband

Van de mensen die hun meest beoefende sport in ongeorganiseerd verband beoefenen is bijna negen op de tien tevreden over de mogelijkheden om hun sport te beoefenen. Als gekeken wordt naar de tien meest beoefende sporten in ongeorganiseerd verband, dan zijn fitness-beoefenaars, hardlopers, wielrenners en zwemmers het meest tevreden over de sportmogelijkheden en skeeleraars/skaters en watersporters het minst tevreden. Toch is ook hier gemiddeld driekwart wel tevreden over.

Tabel 20.6a: Tevredenheid met sportmogelijkheden van de 10 meest beoefende sporten in ongeorganiseerd verband

	Tevreden	Ontevreden	Totaal
Totaal	88%	12%	100%
Hardlopen/ joggen/ trimmen	93%	7%	100%
Wielrennen/ mountainbike/ toerfietsen	90%	10%	100%
Zwemsport	92%	8%	100%
Fitness/ conditie	96%	4%	100%
Wandelsport	79%	21%	100%
Fitness/ kracht	98%	2%	100%
Tennis	88%	12%	100%
Skeelers/ skaten	70%	30%	100%
Squash	79%	21%	100%
Watersport/ zeilen/ surfen	74%	26%	100%

De mensen die ontevreden zijn met de sportmogelijkheden, noemen met name het gebrek aan geschikte loop-/fiets- en skatepaden en te weinig zaal-/veldruimte.

Tabel 20.6b: Redenen ontevredenheid met ongeorganiseerde sportmogelijkheden (in % mensen die ontevreden zijn)

Te weinig geschikte loop-/ fiets-/ skatepaden	28%
Te weinig zaal-/ veldruimte	22%
Geen mogelijkheden	8%
Te weinig groengebied	6%
Geen ski- of golfbaan	5%
Zaal/ veldruimte te duur	5%
Druk verkeer	4%
Te weinig parkeerplaatsen	4%
Geldgebrek	3%
Zaal/ veldruimte te ver	3%
Rommelig/ niet netjes	2%
Onhandige openingstijden	2%

21. CULTUUR

In dit hoofdstuk wordt nader ingegaan op de bekendheid en het gebruik van de diverse culturele voorzieningen, instellingen, plekken en festivals. Daarnaast wordt gekeken naar de mate waarin de Leidenaren zelf culturele activiteiten ondernemen en naar het belang van cultuureducatie in het voortgezet onderwijs.

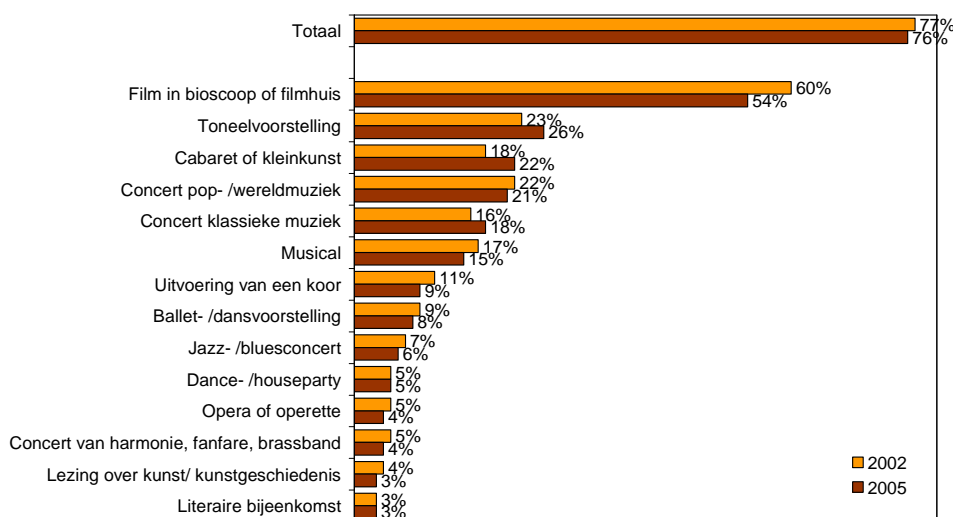
De vragen in dit hoofdstuk zijn grotendeels gebaseerd op de landelijke standaardvragenlijst, genaamd Richtlijn Cultuurparticipatie Onderzoek (RCO).

21.1 Culturele voorstellingen en voorzieningen

Evenals in 2002, heeft driekwart van de Leidenaren in de afgelopen 12 maanden één of meer culturele voorstellingen of voorzieningen bezocht. De bioscoop is veruit het meest populair, ruim de helft van de Leidenaren is in het afgelopen jaar naar de film geweest.

Vergeleken met drie jaar geleden lijkt het bezoek aan de bioscoop afgenomen en het bezoek van een toneelvoorstelling of cabaret licht toegenomen.

Grafiek 21.1a: Bezoek culturele voorstellingen en voorzieningen (% bezocht in afgelopen 12 maanden)

De gemiddelde Leidenaar bezoekt het afgelopen jaar acht keer een culturele voorstelling, waarvan bijna zes keer in Leiden. De bioscoop kent hierbij niet alleen de grootste groep bezoekers maar wordt tevens het meest frequent bezocht. De bioscoop, literaire bijeenkomsten en concerten van de fanfare/harmonie worden relatief vaak in Leiden bezocht, musicals, opera's en ballet- / dansvoorstellingen vaak buiten Leiden.

Tabel 21.1b: Bezoek culturele voorstellingen

	bezoek-frequentie per bezoeker p.j.		Bezoek-frequentie per Leidenaar p.j.		% in Leiden bezocht	
	2002	2005	2002	2005	2002	2005
Gemiddelde culturele voorstelling bezoekers	12x	11x	9,0	8,2	67%	67%
Film in bioscoop of filmhuis	7x	6x	4,1	3,2	81%	82%
Toneelvoorstelling	4x	4x	0,9	0,9	67%	68%
Cabaret of kleinkunst	3x	3x	0,5	0,7	71%	71%
Concert pop- /wereldmuziek	4x	3x	0,8	0,7	46%	45%
Concert klassieke muziek	4x	4x	0,6	0,8	48%	47%
Musical	2x	2x	0,3	0,2	20%	24%
Uitvoering van een koor	3x	3x	0,3	0,3	79%	70%
Ballet- /dansvoorstelling	2x	2x	0,2	0,5	46%	35%
Jazz- /bluesconcert	4x	3x	0,3	0,2	70%	67%
Dance- /houseparty	7x	6x	0,4	0,3	39%	64%
Opera of operette	2x	2x	0,1	0,1	19%	32%
Concert van harmonie, fanfare, brassband	6x	3x	0,2	0,1	72%	85%
Lezing over kunst/ kunstgeschiedenis	4x	6x	0,1	0,1	84%	71%
Literaire bijeenkomst	3x	2x	0,1	0,2	65%	87%

* voor de minder bezochte voorstellingen is het perc. bezoek in Leiden en de gemiddelde bezoekfreq, iets indicatiever

Frequentie en bezoek naar doelgroep

Onderstaande tabel gaat nader in op het bezoek aan culturele voorstellingen per doelgroep. Te zien is dat jongeren, hoger opgeleiden en Leidenaren uit de hoogste inkomensklasse relatief vaker een culturele voorstelling bezoeken. De bezoekfrequentie is het grootst onder jongeren tot 25 jaar.

Jongeren gaan relatief vaker naar de film, een popconcert, dance-/ houseparty of cabaret voorstelling, 50-64 jarigen naar een concert klassieke muziek en 65-plussers naar een literaire bijeenkomst. Vrouwen gaan vaker naar een musical dan mannen.

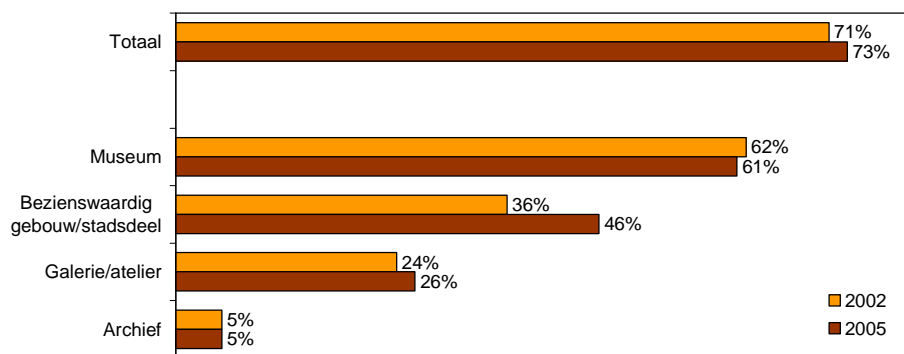
Tabel 21.1c: Frequentie en bezoek culturele voorstellingen naar leeftijd, opleiding, huishoudinkomen en sekse

	Totaal	18-24	25-34	35-49	50-64	65+	Lager	Middelbaar	Hoger	< 1.350	1.351- 2000	2.001- 3000	> 3.000	Man	Vrouw
Perc. bezoek één of meerdere voorstell.	76%	88%	85%	77%	71%	43%	55%	76%	87%	59%	70%	76%	88%	75%	78%
Frequentie bezoek door bezoekers	11x	15x	11x	9x	11x	7x	8x	12x	11x	11x	11x	11x	11x	12x	10x
<i>Bezoek per voorstelling:</i>															
Film in bioscoop of filmhuis	54%	76%	71%	54%	34%	19%	31%	57%	63%	38%	50%	52%	64%	55%	53%
Toneelvoorstelling	26%	32%	24%	28%	28%	14%	11%	22%	36%	15%	20%	23%	39%	24%	29%
Cabaret of kleinkunst	22%	32%	31%	18%	18%	10%	9%	24%	28%	17%	16%	25%	27%	19%	25%
Concert pop/Wereldmuziek	21%	33%	27%	19%	17%	5%	18%	20%	23%	20%	23%	21%	21%	21%	21%
Concert klassieke muziek	18%	15%	17%	16%	24%	15%	7%	13%	26%	11%	15%	17%	26%	18%	17%
Musical	15%	11%	17%	14%	15%	8%	11%	13%	18%	9%	11%	15%	17%	9%	20%
Uitvoering van een koor	9%	4%	7%	9%	12%	11%	4%	7%	12%	6%	6%	10%	11%	8%	10%
Ballet-/Dansvoorstelling	8%	9%	7%	9%	7%	3%	3%	7%	10%	5%	2%	9%	9%	6%	9%
Jazz -/Bluesconcert	6%	4%	5%	8%	6%	3%	4%	5%	7%	4%	6%	6%	7%	7%	6%
Dance-/Houseparty	5%	19%	6%	3%	0%	0%	4%	10%	3%	5%	4%	5%	3%	5%	4%
Opera of operette	4%	2%	5%	3%	6%	4%	2%	2%	7%	3%	3%	3%	7%	4%	5%
Conc. Harmonie, fanfare, Brassband	4%	2%	4%	4%	4%	6%	3%	4%	4%	2%	5%	3%	5%	4%	4%
Literaire bijeenkomst	3%	1%	3%	3%	2%	6%	1%	2%	4%	3%	1%	4%	3%	3%	3%
Lezing over Kunst/Kunstgeschiedenis.	3%	3%	2%	3%	3%	3%	1%	1%	5%	1%	2%	3%	3%	3%	2%

21.2 Cultureel erfgoed

Ook voor vier culturele plekken is ingegaan op het bezoek: musea, bezienswaardige gebouwen/stadsdelen, galerieën en archieven. Zeven op de tien Leidenaren heeft het afgelopen jaar één of meerdere van deze plekken bezocht. Musea worden het vaakst bezocht, archieven het minst vaak. Vergeleken met drie jaar geleden valt vooral op dat de bezienswaardige gebouwen, dorpen of stadsdelen vaker zijn bezocht.

Grafiek 21.2a: Bezoek cultureel erfgoed (% bezocht in afgelopen 12 maanden)

Frequentie bezoek

Van de vier onderscheiden culturele plekken wordt het museum door de grootste groep mensen bezocht, echter bezienswaardige gebouwen, dorpen of stadsdelen het meest frequent. Een archief voor stamboomonderzoek of streekgeschiedenis wordt relatief vaker binnen Leiden bezocht.

Tabel 21.2b: Bezoek cultureel erfgoed

	bezoek-frequentie per bezoeker p.j.		bezoek-frequentie per Leidenaar p.j.		% in Leiden bezocht	
	2002	2005	2002	2005	2002	2005
Totaal	9x	11x	6,2	8,0	61%	61%
Museum	4x	5x	2,7	2,9	65%	62%
Bezienswaardige gebouwen, dorpen, stadsdelen	6x	8x	2,3	3,7	51%	55%
Galerie/atelier	4x	5x	0,9	1,2	63%	64%
Archief (voor stamboomonderzoek of streekgesch.)	6x	5x	0,3	0,25	86%	74%

Frequentie en bezoek naar doelgroep

Hoger opgeleiden, Leidenaren uit de hoogste inkomensklasse en 25-64 jarigen bezoeken relatief vaker één of meerdere van de onderzochte culturele plekken. De bezoekfrequentie is het hoogst onder 50-64 jarigen.

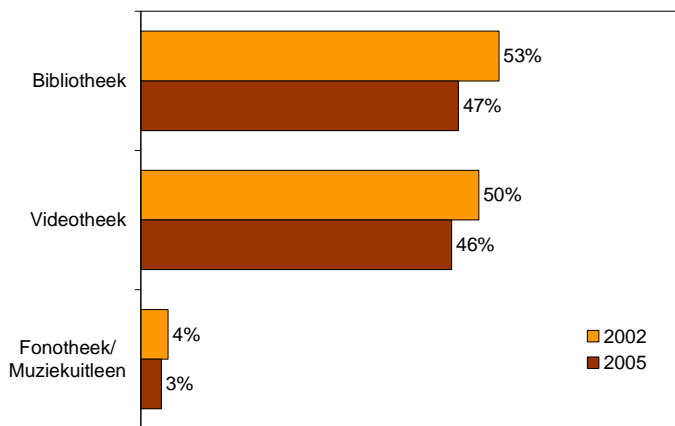
Tabel 21.2c: Frequentie en bezoek cultureel erfgoed naar leeftijd, opleiding, huishoudinkomen en sekse

	Totaal	18-24	25-34	35-49	50-64	65+	Lager	Middelbaar	Hoger	1.350 v.l.	1.351- 2000	2.001- 3000	> 3.000	Man	Vrouw
Perc. bezoek één of meerdere cult. plekken	73%	64%	75%	75%	75%	60%	49%	70%	87%	50%	69%	73%	86%	71%	74%
Frequentie bezoek door bezoekers	11x	8x	10x	10x	15x	11x	8x	9x	13x	11x	9x	13x	12x	12x	10x
<i>Bezoek per culturele plek:</i>															
Museum	61%	49%	62%	65%	63%	52%	37%	56%	76%	35%	57%	63%	77%	59%	63%
Bezienswaardige gebouwen, dorpen, stadsd.	46%	35%	50%	44%	54%	33%	27%	42%	58%	32%	40%	48%	59%	45%	48%
Galerie/atelier	26%	18%	22%	29%	33%	17%	12%	20%	36%	16%	24%	23%	33%	25%	27%
Archief	5%	6%	4%	5%	7%	1%	3%	5%	6%	5%	3%	6%	5%	6%	4%

21.3 Uitleenvoorzieningen

Vervolgens is de Leidenaren gevraagd of ze in het afgelopen jaar gebruik hebben gemaakt van een bibliotheek, videotheek en fonotheek/ muziekuitleen. Zeven op de tien Leidenaren heeft in de afgelopen 12 maanden één of meer van deze uitleenvoorzieningen bezocht. De bibliotheek en videotheek worden het meest bezocht.

Grafiek 21.3a: Bezoek drie uitleenvoorzieningen

Frequentie bezoek

De bibliotheek wordt het meest frequent bezocht, kort gevolgd door de videotheek. De bezoekfrequentie van de fonotheek ligt aanzienlijk lager.

Tabel 21.3b: Frequentie en bezoek uitleenvoorzieningen

	bezoek-frequentie per bezoeker p.j.		bezoek-frequentie per Leidenaar p.j.	
	2002	2005	2002	2005
Frequentie bezoek alle Leidenaren	23x	21x	17x	14x
Bibliotheek	16x	16x	8,7	7,6
Videotheek	16x	14x	7,8	6,6
Fonotheek/ Muziekuitleen	9x	5x	0,3	0,2

Frequentie en bezoek naar doelgroep

Jongeren bezoeken relatief vaker één van de drie uitleenvoorzieningen, met name de videotheek en in minder mate ook de bibliotheek. Onder 65-plussers ligt het bezoek het laagst, de bezoekfrequentie onder oudere bezoekers is daarentegen het grootst.

Tabel 21.3c: Frequentie en bezoek culturele uitleenvoorzieningen naar leeftijd, opleiding, huishoudinkomen en sekse

	Totaal	18-24	25-34	35-49	50-64	65+	Lager	Middelbaar	Hoger	≤ 1.350	1.351- 2000	2.001- 3000	> 3.000	Man	Vrouw
Perc. bezoek één of meerdere voorzieningen	70%	92%	79%	72%	54%	42%	49%	74%	78%	54%	60%	70%	81%	67%	72%
Frequentie bezoek door bezoekers	21x	23x	19x	21x	19x	28x	23x	21x	20x	23x	22x	21x	18x	21x	20x
<i>Bezoekers per voorziening</i>															
Bibliotheek	47%	56%	38%	56%	45%	40%	33%	46%	55%	36%	42%	48%	55%	41%	54%
Videotheek	46%	81%	68%	44%	21%	7%	27%	53%	52%	34%	40%	46%	55%	45%	47%
Fonotheek/ Muziekuitleen	3%	2%	2%	5%	4%	*	1%	2%	5%	*	2%	3%	5%	3%	3%

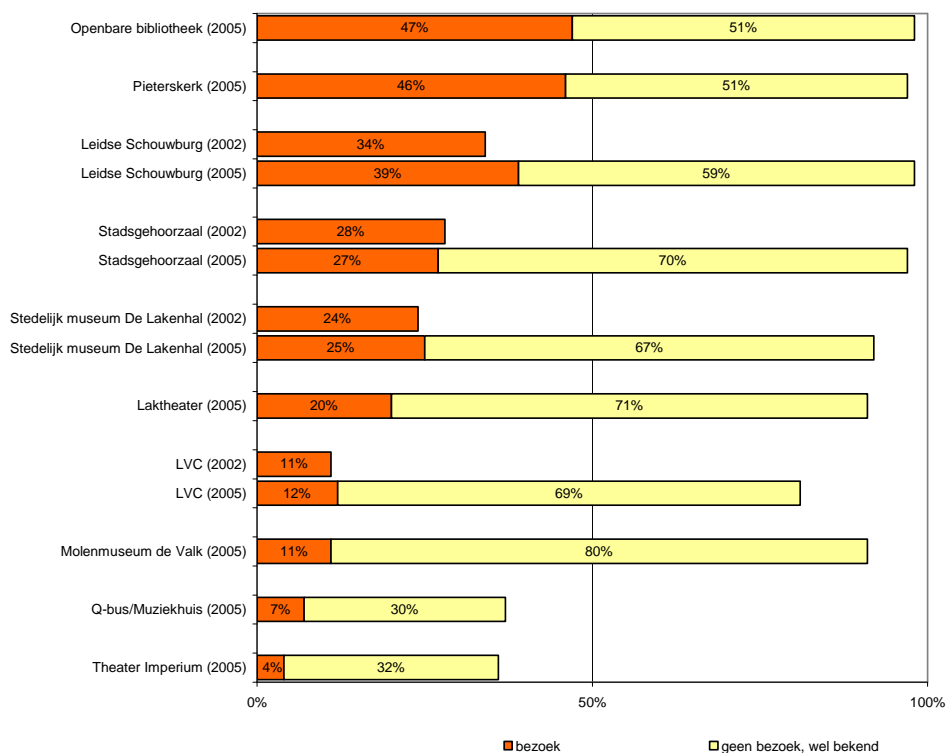
* < 1%

21.4 Culturele instellingen/plekken

Leiden kent een grote diversiteit aan culturele instellingen. Voor tien van deze instellingen is ingegaan op de bekendheid en het bezoek in de afgelopen 12 maanden. Op de Q-bus en het Theater Imperium na kennen bijna alle Leidenaren de instellingen. De openbare bibliotheek en de Pieterskerk worden het meest bezocht, bijna de helft van de Leidenaren is hier in de afgelopen 12 maanden één of meerdere keren geweest.

Tabel 21.4a: Bekendheid en bezoek tien culturele instellingen/plekken

Bezoek naar doelgroep

Hoger opgeleiden en Leidenaren uit de hogere inkomensklassen bezoeken relatief vaker één of meerdere van de culturele instellingen, 65+plussers, lager opgeleiden en Leidenaren uit de lagere inkomensklassen minder vaak. Verder is in onderstaande tabel onder andere te zien dat jongeren vaker het LVC, de Q-bus en de bibliotheek bezoeken. Ook 35-49 jarigen gaan vaker de bibliotheek. 50-plussers bezoeken vaker de Pieterskerk en het stedelijk museum De Lakenhal.

Tabel 21.4b: Bezoek culturele instellingen/plekken naar leeftijd, opleiding, huishoudinkomen en sekse

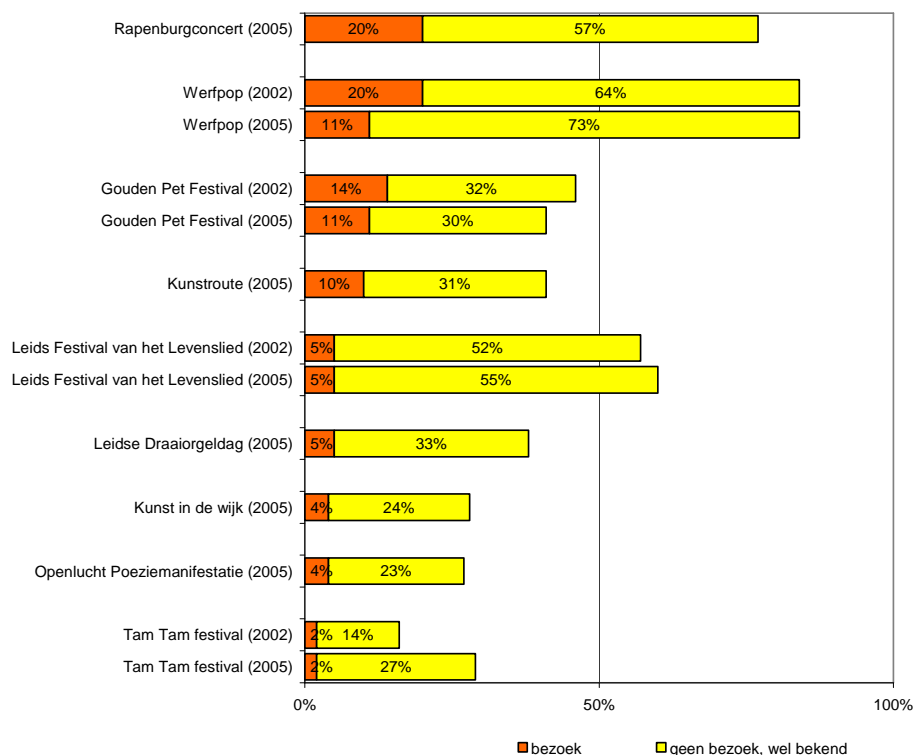
	Totaal	18-24	25-34	35-49	50-64	65+	Lager	Middelbaar	Hoger	< 1.350	1.351 - 2000	2.001 - 3000	> 3.000	Man	Vrouw	
Perc. bezoek één of meerdere instell.	82%	82%	83%	81%	84%	72%	67%	81%	90%	71%	80%	81%	89%	80%	83%	
<i>Bezoekers per instelling</i>																
Openbare bibliotheek	47%	56%	38%	56%	45%	40%	33%	46%	55%	36%	42%	48%	55%	41%	54%	
Pieterskerk	46%	35%	43%	43%	56%	57%	37%	44%	52%	43%	45%	45%	52%	47%	45%	
Leidse Schouwburg	39%	37%	45%	36%	37%	34%	24%	32%	50%	21%	35%	39%	50%	38%	39%	
Stadsgehoorzaal	27%	16%	27%	24%	37%	25%	22%	23%	32%	25%	27%	28%	29%	27%	27%	
Stedelijk museum De Lakenhal	25%	18%	17%	23%	36%	38%	19%	23%	29%	19%	25%	26%	30%	25%	26%	
Laktheater	20%	27%	18%	21%	21%	12%	11%	20%	25%	20%	19%	22%	23%	18%	23%	
LVC	12%	33%	17%	9%	5%	0%	10%	15%	12%	15%	12%	12%	11%	15%	10%	
Molenmuseum de Valk	11%	3%	8%	12%	15%	15%	10%	9%	13%	6%	11%	9%	14%	12%	10%	
Q-bus/Muziekhuis	7%	14%	7%	7%	6%	3%	5%	9%	8%	5%	9%	9%	6%	9%	6%	
Theater Imperium	4%	7%	5%	4%	4%	3%	1%	6%	5%	2%	6%	2%	5%	4%	5%	

21.5 Culturele festivals

Ook kent Leiden een aantal culturele festivals. Leidenaren is voor negen van deze festivals gevraagd naar de bekendheid en het bezoek. Ruim vier op de tien Leidenaren is naar één of meerdere van deze festivals geweest. Werfpop is het best bekend, gevolgd door het Rapenburgconcert en het Leidse Festival van het Levenslied. Het Rapenburgconcert is het best bezocht, twee op de tien Leidenaren is hier het afgelopen jaar geweest.

Vier van de negen festivals zijn ook in 2002 onderzocht. Vergelijken met drie jaar geleden is de bekendheid van het Tam Tam festival toegenomen en het bezoek van Werfpop afgenomen.

Tabel 21.5a: Bekendheid en bezoek negen culturele festivals

Bezoek naar doelgroep

50-64 jarigen bezoeken relatief het vaakst één of meerdere van de onderscheiden culturele festivals, jongeren tot 25 jaar het minst vaak. Verder is in onderstaande tabel onder andere te zien dat 50-minners vaker Werfpop bezoeken, 50-64 jarigen vaker het Rapenburgconcert en de Openlucht Poëzie manifestatie en hoger opgeleiden de Kunstroute en Kunst in de wijk.

Tabel 21.5b: Bezoek negen culturele festivals naar leeftijd, opleiding, huishoudinkomen en sekse

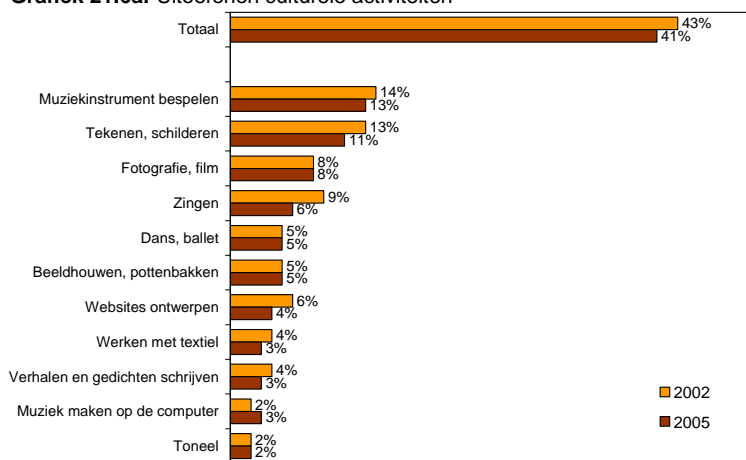
	Totaal	18-24	25-34	35-49	50-64	65+	Lager	Middelbaar	Hoger	≤ 1.350	1.351 - 2000	2.001 - 3000	> 3.000	Man	Vrouw	
Perc. bezoek één of meerdere festiv.	42%	33%	37%	43%	51%	37%	38%	39%	45%	39%	39%	43%	44%	41%	43%	
<i>Bezoek per festival</i>																
Rapenburgconcert	20%	15%	14%	20%	28%	24%	18%	18%	22%	18%	20%	21%	21%	20%	20%	
Werfpop	11%	15%	13%	12%	6%	6%	9%	10%	12%	10%	11%	11%	10%	11%	10%	
Gouden Pet Festival	11%	2%	7%	14%	18%	11%	13%	13%	10%	8%	13%	13%	10%	10%	13%	
Kunstroute	10%	2%	9%	10%	14%	6%	5%	7%	13%	4%	8%	9%	12%	9%	10%	
Leids Festival van het Levenslied	5%	4%	4%	5%	6%	12%	6%	7%	4%	5%	7%	5%	5%	5%	5%	
Leidse Draaiorgeldag	5%	3%	4%	6%	4%	4%	4%	6%	4%	3%	3%	5%	4%	5%	4%	
Kunst in de wijk	4%	2%	3%	5%	6%	4%	2%	3%	6%	3%	2%	6%	5%	4%	4%	
Openlucht Poëziefest	4%	1%	*	4%	10%	6%	4%	3%	5%	4%	2%	5%	5%	5%	4%	
Tam Tam festival	2%	*	1%	2%	4%	2%	1%	3%	2%	2%	3%	3%	1%	2%	2%	

* < 1%

21.6 Culturele activiteiten

Vier op de tien Leidenaren beoefent zelf een culturele activiteit. Muziek maken (instrument bespelen of zingen) en tekenen/schilderen zijn het meest populair. De mate van uitoefening en de top-10 meest beoefende hobby's zijn vergelijkbaar met drie jaar geleden.

Grafiek 21.6a: Uitoefenen culturele activiteiten

Sommige culturele activiteiten vinden veelal in georganiseerd verband plaats (toneel en dans) andere veelal individueel (verhalen en gedichten schrijven, fotografie en film).

Er is ook een zekere diversiteit in frequentie van uitoefening. De mensen die een instrument bespelen doen dit het vaakst.

Tabel 21.6b: Frequentie van beoefenen en plaats van uitoefenen

	Incidenteel (1-11x)	Onregelmatig (12-60x)	Regelmatig (61-120x)	Intensief (> 121 x)	Totaal	Plaats van uitoefening			Totaal
						Zowel georganiseerd als individueel	Alleen georganiseerd	Alleen individueel	
Muziekinstrument bespelen	9%	49%	13%	28%	100%	14%	20%	66%	100%
Tekenen, schilderen	29%	50%	7%	15%	100%	8%	23%	69%	100%
Fotografie, film	31%	49%	13%	6%	100%	5%	2%	93%	100%
Zingen	21%	58%	6%	15%	100%	19%	60%	21%	100%
Beeldhouwen, pottenbakken	42%	44%	2%	12%	100%	7%	38%	55%	100%
Dans, ballet	25%	55%	9%	9%	100%	11%	75%	15%	100%
Websites ontwerpen	58%	19%	7%	16%	100%	2%	21%	77%	100%
Werken met textiel	42%	32%	8%	18%	100%	3%	18%	79%	100%
Verhalen en gedichten schrijven	47%	37%	3%	13%	100%	7%	*	93%	100%
Muziek maken op de computer	57%	36%	4%	4%	100%	4%	7%	89%	100%
Toneel	24%	57%	10%	10%	100%	5%	90%	5%	100%

* < 1%

Culturele activiteiten kunnen zowel in verenigingsverband, bij een instelling of daarbuiten worden uitgeoefend. Van alle culturele-activiteit-beoefenaars zegt 16% ingeschreven te staan bij een instelling voor kunstzinnige vorming en is 15% lid van een vereniging, club of gezelschap, meestal in Leiden. Gecombineerd met het gegeven dat 41% van de Leidenaren een culturele activiteit beoefent, betekent dit dat van alle Leidenaren circa 13% is aangesloten bij een instelling of vereniging. Het gevonden percentage ligt iets lager in vergelijking met 2002.

Tabel 21.6c: Waar worden culturele activiteiten uitgeoefend

	In % alle Leidenaren	% alle beoefen. culturele activ.	In % alle Leidenaren
	2002	2005	2005
Bij instelling kunstzinnige vorming of vereniging club in Leiden	17%	24%	10%
Wel ingeschreven maar alleen buiten Leiden		8%	3%
Nergens ingeschreven	26%	68%	28%
Doet geen culturele activiteit	57%	-	59%
Totaal	100%	100%	100%

Culturele activiteiten naar doelgroep

Leidenaren tot 35 jaar en hoger opgeleiden beoefenen relatief vaker zelf een culturele activiteit, 50-plussers en lager opgeleiden relatief het minst vaak. Muziek en tekenen en schilderen worden door vrijwel alle leeftijdsgroepen bij de top drie genoemd.

Tabel 21.6d: Uitoefenen culturele activiteiten naar leeftijd, opleiding, huishoudinkomen en sekse

	Totaal	18-24	25-34	35-49	50-64	65+	Lager	Middelbaar	Hoger	≤ 1.350	1.351 - 2000	2.001 - 3000	> 3.000	Man	Vrouw
Perc. beoefent één of meerdere act.	41%	50%	48%	38%	34%	34%	27%	42%	46%	40%	39%	41%	42%	42%	40%
Beoefenaars per activiteit															
Muziekinstrument bespelen	13%	15%	16%	12%	13%	7%	6%	14%	17%	13%	12%	14%	17%	16%	11%
Tekenen, schilderen	11%	10%	10%	11%	11%	11%	9%	10%	12%	13%	11%	11%	7%	8%	13%
Fotografie, film	8%	5%	11%	7%	6%	4%	4%	7%	10%	7%	5%	9%	11%	11%	5%
Zingen	6%	4%	7%	6%	7%	5%	3%	5%	9%	4%	8%	6%	7%	4%	8%
Beeldhouwen, pottenbakken	5%	7%	5%	4%	4%	4%	4%	6%	5%	5%	6%	5%	3%	3%	6%
Dans, ballet	5%	9%	7%	4%	2%	3%	2%	8%	5%	8%	6%	1%	4%	2%	8%
Websites ontwerpen	4%	7%	7%	4%	1%	*	2%	7%	4%	2%	3%	7%	4%	6%	3%
Werken met textiel	3%	3%	4%	2%	3%	6%	4%	3%	3%	6%	2%	4%	2%	2%	4%
Verhalen en gedichten schrijven	3%	4%	3%	3%	2%	2%	2%	2%	4%	2%	3%	3%	3%	3%	2%
Muziek maken op de computer	3%	6%	4%	3%	1%	*	2%	4%	3%	3%	3%	4%	2%	5%	1%
Toneel	2%	2%	2%	3%	1%	1%	1%	1%	3%	1%	4%	0%	2%	1%	2%

* < 1%

21.7 Cultuureducatie

Het voortgezet onderwijs heeft een breed scala aan onderwijsvakken. Een van de onderdelen is cultuureducatie. Aan ouders met kinderen in de laatste twee klassen van de basisschool en/of op het voortgezet onderwijs is gevraagd of zij het van belang vinden dat er cultuureducatie plaatsvindt op het voortgezet onderwijs. Bijna alle ouders (94%) vinden dit belangrijk en eenderde geeft aan dat de aandacht voor cultuureducatie op school meespeelt bij de schoolkeuze.

Tabel 21.7a: Rol cultuureducatie bij schoolkeuze (in % kinderen in laatste twee klassen basisschool of op voortgezet onderwijs)

Cultuureducatie van belang	94%
- speelt mee bij schoolkeuze (34%)	
- speel niet mee bij schoolkeuze (60%)	
Cultuureducatie niet van belang	6%
Totaal	100%

Aan de ouders is gevraagd aan welke voorbeelden van cultuureducatie zij denken. Onderstaande tabel geeft een overzicht.

Tabel 21.7b: Voorbeelden van cultuureducatie

Bezoek aan musea	27x
Bezoek aan voorstellingen, theater	26x
Muziek (spelen, zingen, klassieke muziek)	25x
Kunst(geschiedenis)	16x
Drama-/toneellessen op school, cabaret	14x
Architectuur, bekijken (historische) gebouwen	5x
Tekenen	4x
Handarbeid/ beeldhouwen	4x
Brede algemene (culturele) ontwikkeling	3x
Bezoeken van culturele activiteiten	3x
Leren dichten/dichtavonden	3x

22. OPENBARE BIBLIOTHEEK

In dit hoofdstuk staat de Openbare Bibliotheek centraal. Achtereenvolgens worden behandeld: het aantal lenerspassen in Leiden, percentage bibliotheekbezoekers, enkele aspecten over het bezoekgedrag en de beoordeling van een aantal dienstverleningsaspecten van de bibliotheek.

22.1 Lenerspassen

In 45% van de ondervraagde⁵ Leidse huishoudens is minimaal één lenerspas van de bibliotheek voor iemand van 16 jaar en ouder aanwezig. Meestal gaat het om één lenerspas per huishouden. Huishoudens met een lager inkomen en lager opgeleiden zijn relatief minder vaak lid van de bibliotheek. De resultaten zijn vergelijkbaar met 2001 en 2003.

Tabel 22.1 : Aantal bibliotheeklenerspassen voor 16 jaar en ouder per huishouden

	2001	2003	2005
Geen	57%	55%	55%
Een persoon	31%	31%	31%
Twee personen	9%	9%	9%
Drie personen	2%	3%	3%
Vier personen of meer	0%	3%	2%
Totaal	100%	100%	100%

22.2 Bezoek bibliotheek

Ruim vier op de tien respondenten bezoekt zelf wel eens een vestiging van de Leidse Openbare bibliotheek, 32% geeft aan ook bij de bibliotheek te lenen. De meeste van hen geven aan over een eigen lidmaatschapspas te beschikken.

Tabel 22.2a: Bibliotheekbezoek en lenen

	2001	2003	2005
Bezoek, leen met eigen kaart	22%	26%	24%
Bezoek, leen op kaart huisgenoot	7%	10%	7%
Bezoek, leen op kaart iemand anders	1%	1%	0%
Bezoek, leen op andere manier	1%	0%	0%
Bezoek, maar leen er nooit	11%	8%	11%
Nee, ik bezoek nooit een bibliotheek	57%	55%	57%
Totaal	100%	100%	100%

Vrouwen, 35-54 jarigen, hoger opgeleiden en Leidenaren uit de hogere inkomensgroepen bezoeken de bibliotheek relatief vaker.

Tabel 22.2b: Percentage bibliotheekbezoekers naar doelgroep

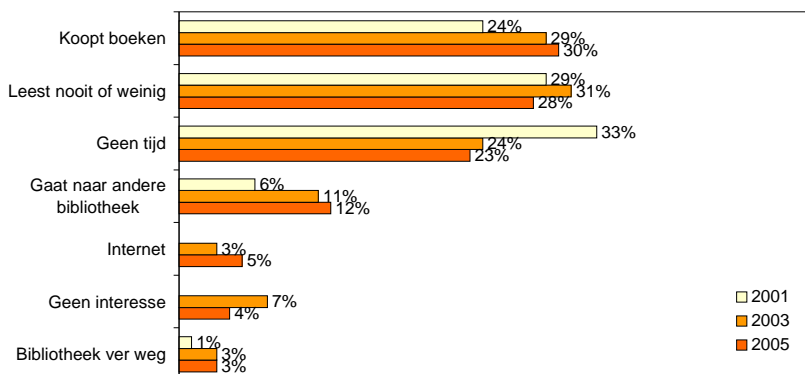
Totaal	43%	<i>Opleiding</i>	
		Lager	30%
		Middelbaar	41%
		Hoger	50%
		<i>Huishoudinkomen</i>	
		≤ 1600	38%
		1601-3000	40%
		> 3000	48%
<i>Sekse</i>			
Man	37%		
Vrouw	48%		
<i>Leeftijd</i>			
18-34	35%		
35-54	53%		
55+	37%		

⁵ In Stadsenquêtes kan het aantal lenerspassen per huishouden licht overschat worden. Dit komt omdat er een significant verband bestaat tussen de non-response (mensen die zich minder betrokken voelen bij communicatie en informatie) en bibliotheekbezoek (mensen die zich wel betrokken voelen bij communicatie en informatie).

Redenen om de bibliotheek niet te bezoeken

Leidenaren die nooit naar de bibliotheek gaan noemen hiervoor uiteenlopende redenen. Evenals in voorgaande jaren hebben de meeste redenen weinig met de bibliotheek te maken, maar betreft het veelal persoonlijke interesses en omstandigheden. Lager opgeleiden noemen relatief vaker als reden dat ze nauwelijks boeken lezen, hoger opgeleiden geven vaker aan boeken te kopen in plaats van te lenen.

Grafiek 22.2c: Redenen om bibliotheek niet te bezoeken (in % niet-bezoekers, meerdere mogelijk)

22.3 Bezoekgedrag bibliotheekbezoekers

De meeste bibliotheekbezoekers bezoeken wel eens de Centrale bibliotheek, ruim eenderde bezoekt (ook) wel eens één of meerdere van de overige filialen. Van de bezoekers uit de districten Stevenshof en Merenwijk heeft het merendeel het filiaal in het eigen district wel eens bezocht. Vergeleken met voorgaande jaren is het percentage bibliotheekbezoekers dat één of meerdere filialen heeft bezocht verder toegenomen.

Tabel 22.3a: Bezochte vestigingen (in % bibliotheekbezoekers, meerdere antw. mogelijk)

	2001	2003	2005
Centrale bibliotheek	87%	87%	86%
Één of meerdere filialen	26%	32%	35%

Circa zeven op de tien bibliotheekbezoekers gaat één keer per maand of minder vaak naar de bibliotheek, drie op de tien bezoekt de bibliotheek vaker.

Tabel 22.3b: Bezoekfrequentie (in % bibliotheekbezoekers)

	2001	2003	2005
Eén keer per maand of minder	66%	65%	69%
Twee à drie keer per maand	20%	25%	22%
Eens per week of vaker	14%	9%	9%
Totaal	100%	100%	100%

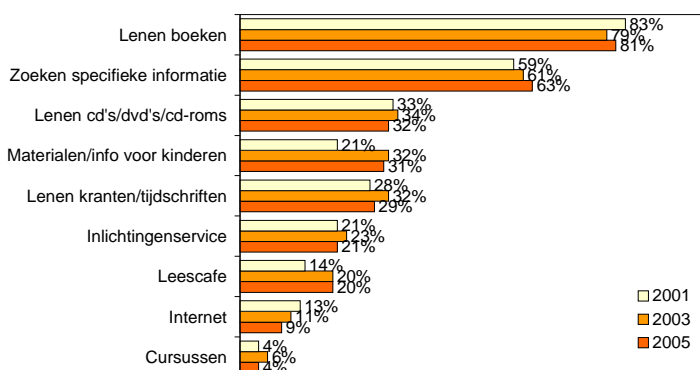
De voornaamste reden om de bibliotheek te bezoeken, is 'ontspanning/hobby', op afstand gevolgd door algemene ontwikkeling en studie.

Tabel 22.3c: Belangrijkste bezoekmotief (in % bibliotheekbezoekers)

	2001	2003	2005
Ontspanning en hobby	65%	64%	61%
Algemene ontwikkeling	19%	17%	14%
Studie	14%	15%	13%
Werk	1%	3%	4%
Anders	-	-	7%
Totaal	100%	100%	100%

De bibliotheek biedt verschillende diensten. Bezoekers komen met name voor het lenen van boeken, het zoeken naar specifieke informatie, het lenen van audiovisueel materiaal (cd, video/dvd en cd-rom) en materialen of informatie voor kinderen.

Grafiek 22.3d: Gebruikte diensten door bibliotheekbezoekers (meerdere antw. mogelijk)⁶

22.4 Beoordeling dienstverlening bibliotheek

Om inzicht te krijgen in wat bezoekers nu belangrijk vinden aan een bibliotheek, is hen zeven aspecten voorgelegd. In onderstaande tabel worden de aspecten op volgorde van belangrijkheid gepresenteerd. De aanwezigheid van een compleet assortiment en een overzichtelijke indeling worden over het algemeen het belangrijkste gevonden door de bezoekers.

Tabel 22.4a: Rangvolgorde belang aspecten

	2001	2003	2005
Overzichtelijke indeling	2	1	1
Aanwezigheid compleet assortiment	1	2	2
Goede service	4	5	3
Juiste openingstijden	3	3	4
Goede bereikbaarheid	5	4	5
Digitale informatie	-	-	6
Activiteiten	-	-	7

De bezoekers zijn over het algemeen tevreden over de dienstverlening van de bibliotheek. Als gekeken wordt naar de beoordelingsverschillen tussen de Centrale Bibliotheek en de overige filialen, dan is te zien dat de Centrale Bibliotheek, logischerwijs, beter beoordeeld wordt op assortiment en de filialen beter op bereikbaarheid. Als gekeken wordt naar de beoordelingen sinds 2001, zijn er enkele verschillen:

- In 2003 leek het assortiment in wijkvestigingen wat beter beoordeeld te worden. Zo iets kan overigens worden beïnvloed als er op dat moment iets binnen een bibliotheek is veranderd, bijvoorbeeld een boekentafel, etc.
- Zichtbaar is dat de verminderde openstelling van de Centrale als gevolg van de gemeentelijke bezuinigingen zijn weerslag heeft op de verminderde waardering door de klanten.

Tabel 22.4b: Rapportcijfers van respondenten per aspect voor hun meest bezochte vestiging

	2001	Totaal		Centrale Bibliotheek			Wijkvestigingen		
		2003	2005	2001	2003	2005	2001	2003	2005
Overzichtelijke indeling	7,2	7,4	7,3	7,2	7,4	7,3	7,3	7,5	7,5
Aanwezigheid compleet assortiment	7,2	7,5	7,3	7,3	7,5	7,5	6,8	7,2	6,9
Goede service	7,5	7,5	7,6	7,5	7,5	7,5	7,6	7,5	7,7
Juiste openingstijden	7,0	7,4	7,1	7,1	7,5	7,0	6,8	7,1	7,3
Goede bereikbaarheid	7,5	7,5	7,5	7,4	7,3	7,4	8,0	8,0	7,7
Prijzen	-	-	7,1	-	-	7,1	-	-	7,2

Tot slot heeft een aantal bezoekers nog ideeën of opmerkingen om de dienstverlening van de bibliotheek te verbeteren. Deze hebben veelal betrekking op de openingstijden: 's avonds open (16x), openingstijden veranderen (9x), zondags open (6x), 's morgens eerder open (6x). Ook wordt een aantal keer genoemd dat het lidmaatschap goedkoper zou kunnen (14x).

⁶ Omdat alleen volwassenen worden geraadpleegd in dit onderzoek is het genoemde gebruik van 'materialen voor kinderen' lager dan in de praktijk wordt ervaren

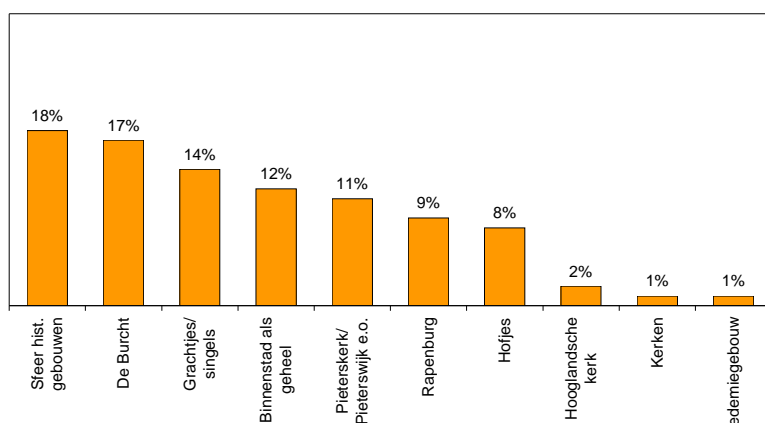
23. STADSBEZOEK

Dit hoofdstuk behandelt een drietal zaken die een belangrijke rol spelen bij een bezoek aan het centrum van Leiden. Dit zijn achtereenvolgens de historische kern, het gebruik van de horecagelegenheden en de musea. Tot slot wordt gekeken naar de bekendheid van Leidse schilders, en dan met name de bekendheid van Rembrandt en zijn aanstaande vierhonderdste verjaardag.

23.1 Historische kern Leiden

De stad Leiden is onlosmakelijk verbonden met zijn historische kern. Bijna zeven op de tien Leidenaren loopt hier wel eens rond om van de historie te genieten. Zij vinden de historische kern met name aantrekkelijk vanwege de sfeer van de verschillende historische gebouwen, grachten en hofjes.

Grafiek 23.1a: Top 10 aantrekkelijke aangezichten historische kern (in % wandelt om van hist. kern Leiden te genieten)

De historische kern van Leiden wordt wel eens vergeleken met andere historische steden zoals Haarlem, Delft en Dordrecht. Driekwart van de Leidenaren is wel eens in Haarlem geweest en evenzoveel in Delft. Dordrecht wordt met ruim vier op de tien Leidenaren beduidend minder bezocht.

De bezoekers van deze steden is gevraagd de historische kern ervan te beoordelen middels een rapportcijfer. Leiden en Delft worden gemiddeld het best beoordeeld, Dordrecht scoort met een 7,0 het laagst. De beoordelingen zijn vergelijkbaar met voorgaande jaren.

Tabel 23.1b: Beoordeling historische kern van Leiden en drie andere steden (in % van bezoekers betreffende stad)

	2002	2004	2005
Leiden	7,6	7,7	7,8
Delft	7,6	7,7	7,7
Haarlem	7,4	7,4	7,5
Dordrecht	6,9	7,0	7,0

Vervolgens hebben de Leidenaren de door hen bezochte steden vergeleken met Leiden zelf. De historische kern van Leiden wordt over het algemeen mooier gevonden dan de kernen van de drie andere steden.

Tabel 23.1c: Vergelijking historische kern Leiden met drie andere steden (in % van bezoekers betreffende stad)

	Indicator (A-C)	Leiden mooier (A)	Beide steden even mooi (B)	Andere stad mooier (C)	Totaal
Delft	+12%	37%	37%	25%	100%
Haarlem	+28%	49%	31%	21%	100%
Dordrecht	+58%	68%	23%	10%	100%

23.2 Horeca Leiden

De binnenstad van Leiden kent veel horecagelegenheden. Negen op de tien Leidenaren heeft hier in het afgelopen jaar wel eens wat gegeten of gedronken. Het vaakst betreft het een warme maaltijd of een drankje op een terras. Het bezoek en de bezoekfrequentie lijkt de laatste twee jaar vrij stabiel.

Ouderen en Leidenaren uit de lagere inkomensgroepen bezoeken relatief minder vaak een horecagelegenheid om er wat te eten of te drinken, 35-minners en Leidenaren uit de hogere inkomensgroepen doen dit daarentegen vaker.

Tabel 23.2: Horecagebruik in Leiden naar type horeca

	Bezoekt in afgelopen jaar (in % alle Leidenaren)			Jaarlijkse bezoek freq. (in % alle bezoekers)		
	2002	2004	2005	2002	2004	2005
Warm eten in een restaurant	84%	84%	80%	11x	9x	10x
Iets drinken op een terras	74%	80%	75%	13x	14x	15x
Lunchen/broodje eten	62%	73%	67%	8x	11x	11x
Iets drinken in een café	60%	66%	63%	12x	15x	15x

23.3 Bezoek musea

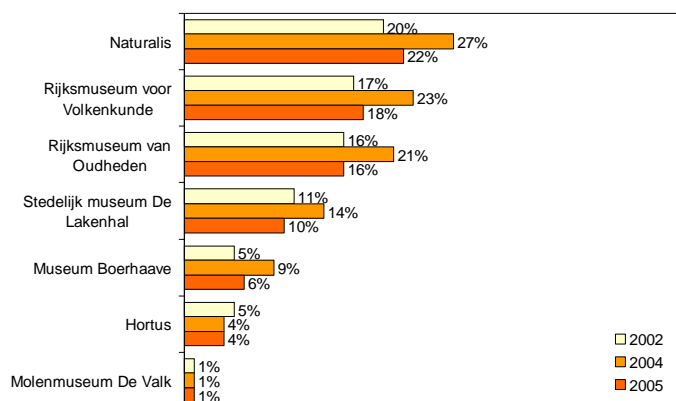
Ook kent Leiden een grote verscheidenheid aan musea. Ruim vier op de tien Leidenaren bezoekt in de afgelopen 12 maanden één of meerdere Leidse musea. 35-54 jarigen, hoger opgeleiden en Leidenaren uit de hogere inkomensklasse bezoeken relatief vaker een museum. Het museumbezoek ligt lager dan in 2004, maar is gelijk aan 2002.

Tabel 23.3a: Museumbezoek per doelgroep

	2002	2004	2005		2002	2004	2005
Totaal	43%	51%	43%	<i>Opleiding</i>			
<i>Leeftijd</i>				Lager	21%	30%	19%
18-34	41%	43%	39%	Middelbaar	40%	43%	38%
35-54	47%	60%	50%	Hoger	60%	69%	60%
55+	36%	50%	36%	<i>Netto huishoudinkomen</i>			
<i>Sekse</i>				≤ 1600	28%	40%	31%
Man	42%	49%	42%	1601 - 3000	43%	47%	39%
Vrouw	43%	54%	44%	> 3000	61%	71%	55%

De geringe terugloop in het aantal Leidse bezoekers geldt voor vrijwel alle (grote) musea. De top drie van bezochte Leidse musea bestaat ook dit jaar uit Naturalis, het Rijksmuseum voor Volkenkunde en het Rijksmuseum van Oudheden.

Grafiek 23.3b: Bezochte Leidse musea door Leidenaren (spontaan genoemd, meerdere antw. mogelijk)

23.4 Rembrandt en andere schilders

In 2006 is het precies 400 jaar geleden dat Rembrandt van Rijn in Leiden werd geboren. Zijn eerste 25 levensjaren bracht hij wonend en werkend door in deze stad. Daarna vertrok hij naar Amsterdam. Zijn eerste experimenten, vooral zijn later wereldberoemde licht- en donker in zijn schilderijen, voerde hij echter in Leiden uit. In 2006 gaat Leiden daarom zijn geboortjaar uitgebreid in de stad vieren. Ook de jaren erna zullen bewoners en bezoekers Rembrandt's tijd in Leiden kunnen blijven beleven.

Bekendheid Leidse schilders

Naast Rembrandt hebben in Leiden vele andere bekende schilders gewoond. Veruit de bekendste blijft echter Rembrandt zelf. Vergeleken met voorgaande jaren is de bekendheid van het feit dat Rembrandt in Leiden heeft gewoond verder toegenomen.

De spontane bekendheid van Rembrandt als Leidse schilder verschilt, evenals in eerdere jaren, nauwelijks per doelgroep. Wel zijn 35-minners (72%) iets minder goed op de hoogte, in vergelijking met 35-54 jarigen (92%) en 55-plussers (93%).

Tabel 23.4a: Spontane bekendheid Leidse schilders (meerdere mogelijk)

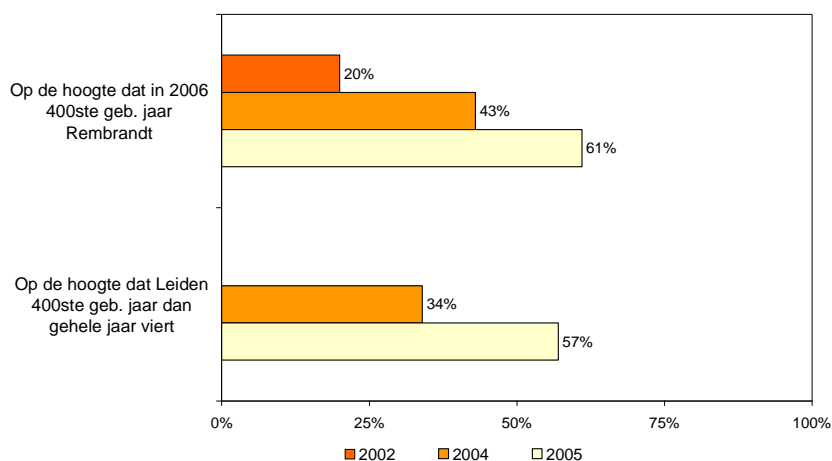
	2002	2004	2005
Rembrandt	77%	81%	85%
Jan Steen	10%	14%	14%
Jan van Goyen	5%	3%	4%
Gerrit Dou	1%	1%	4%
Jan Lievens	2%	1%	3%
Lucas van Leijden	4%	5%	3%
Weet er geen te noemen	21%	17%	12%

Als de mensen die Rembrandt niet uit zichzelf hebben genoemd vervolgens wordt gevraagd of ze weten dat hij in Leiden heeft gewoond, dan blijkt in totaal 94% van de Leidenaren dit te weten. Tweederde weet ook dat Rembrandt tot zijn 25ste in Leiden gewoond en gewerkt heeft.

Vierhonderdste geboortjaar Rembrandt

Zes op de tien Leidenaren geeft aan ervan op de hoogte te zijn dat het in 2006 precies vierhonderd jaar geleden is dat Rembrandt in Leiden is geboren. Dit is een verdere toename vergeleken met 2002 en 2004. Ook het percentage Leidenaren dat weet dat Leiden dan zijn geboortjaar het hele jaar gaat vieren is toegenomen.

Grafiek 23.4b: Perc. bekend met in 2006 400ste geb. jaar Rembrandt en dat gemeente dat het gehele jaar gaat vieren

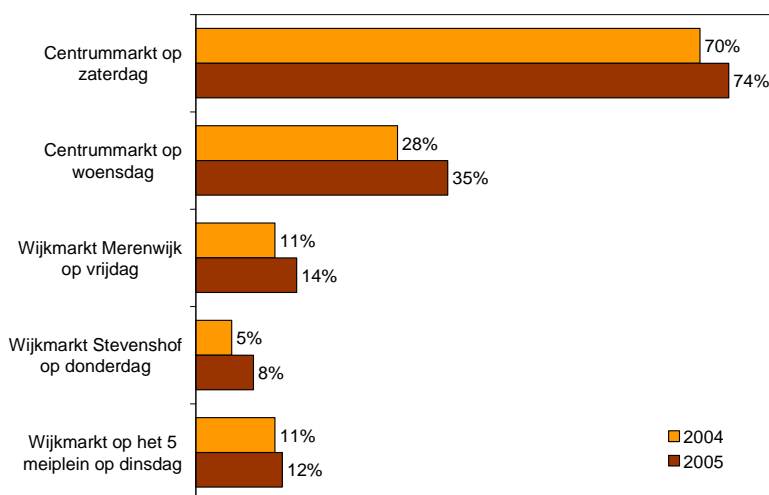
24. WARENMARKTEN

Leiden kent twee Centrummarkten en drie wijkmarkten. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op het bezoek van deze markten door de Leidenaar. Er wordt gekeken naar de frequentie van het bezoek, de aankoop en het aanbod van de verschillende producten op deze markten en de beoordeling van een aantal aspecten. Ook wordt gekeken naar de eventuele behoefte aan een nieuwe markt in Leiden.

24.1 Bezoek markten in Leiden

Acht op de tien Leidenaren bezoekt wel eens een markt in Leiden. De Centrummarkt op zaterdag wordt het best bezocht en ook het vaakst. Driekwart van de Leidenaren gaat wel eens naar de markt op zaterdag: een kwart van de Leidenaren komt hier iedere week, bijna vier op tien 1-3 keer per maand en ruim een op de tien enkele keren per jaar.

Grafiek 24.1a: Bezoek markt(en) in Leiden (in % ja, meerdere mogelijk)

Vrouwen en bewoners van Binnenstad-Zuid, Binnenstad-Noord en het Roodenburgerdistrict geven relatief vaker aan een markt te bezoeken. Mannen en 65-plussers bezoeken het minst vaak een markt in Leiden. Vergeleken met vorig jaar lijkt het bezoek aan de markten in Leiden gemiddeld iets toegenomen.

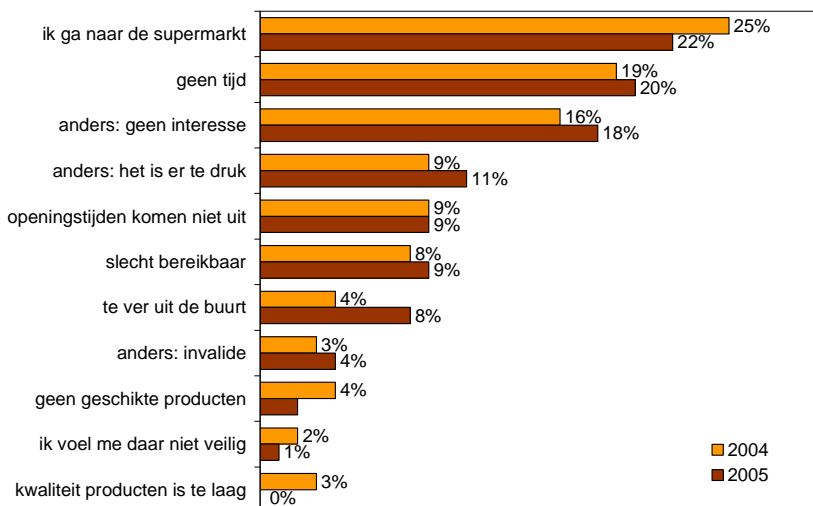
Tabel 24.1b: Perc. Leidenaren dat minimaal 1 markt bezoekt

Totaal 2004	77%	<i>Opleiding</i>		<i>District</i>	
Totaal 2005	81%	Lager	79%	Binnenstad-Zuid	85%
		Middelbaar	84%	Binnenstad-Noord	88%
<i>Leeftijd</i>		Hoger	80%	Leiden Noord	78%
18-24	75%	<i>Netto huishoudinkomen</i>		Roodenburgerdistrict	86%
25-34	82%	≤ 1.350	84%	Bos- en Gasthuisdistrict	76%
35-49	83%	1.351 - 2.000	76%	Morsdistrict	75%
50-64	82%	2.001 - 3.000	80%	Merenwijkdistrict	76%
65+	76%	> 3.000	84%	Stevenshofdistrict	79%
<i>Sekse</i>					
Man	75%				
Vrouw	87%				

Redenen niet bezoeken markt

Van de Leidenaren die hebben aangegeven geen markt in Leiden te bezoeken, geeft de meerderheid aan dit te doen omdat ze er geen behoefte aan hebben. Ze bezoeken liever een supermarkt, hebben geen interesse of geen tijd (er voor over). Een kleiner deel noemt meer inhoudelijke redenen.

Grafiek 24.1c: Waarom geen bezoek markt in Leiden (in % niet-bezoekers)

Wanneer gevraagd wordt wat een markt voor hen wel aantrekkelijk zou maken, geeft een deel van de niet-bezoekers antwoord. De meeste niet-bezoekers geven aan er niet zo'n behoefte aan te hebben. De mensen die mogelijk wel geïnteresseerd zijn denken dan aan een ruimere opzet van de markt, gemakkelijker parkeren en/of uitgebreidere openingstijden.

Tabel 24.1d: Kan markt iets verbeteren om het interessanter te maken voor niet-bezoekers

Niets ("al maken ze het nog zo mooi, ik kom er toch niet") (60x);
Als het rustiger zou zijn, ruimer van opzet, meer loopruimte, minder benauwd (26x);
Meer (gratis) parkeerplaatsen in de buurt (12x);
Andere openingstijden, langer, op zondag/maandag, 's avonds (12x);
Uitgebreider assortiment (6x);
Sfeer, gezelliger (5x);
Als het in mijn buurt zou liggen (5x);
Betere bereikbaarheid/verbindingen (4x);
Betere kwaliteit (3x);
Als het wat schoner was (3x)

24.2 Meest gebruikte vervoermiddel naar bezochte markt

De meeste Leidenaren die een markt bezoeken, gaan op de fiets. Eenderde gaat lopend naar de markt. De bezoekers van de wijkmarkten gaan relatief vaker met de auto.

Tabel 24.2: Meest gebruikte vervoermiddel (in % bezoekers)

	Totaal		Centrummarkt op zaterdag		Centrummarkt op woensdag		Wijkmarkt Merenwijk op vrijdag		Wijkmarkt Stevenshof op donderdag		Wijkmarkt op het 5 meiplein op dinsdag	
	2004	2005	2004	2005	2004	2005	2004	2005	2004	2005	2004	2005
Per fiets	52%	53%	53%	56%	55%	59%	47%	44%	49%	42%	49%	50%
Lopend	33%	31%	34%	30%	37%	33%	27%	31%	30%	44%	28%	24%
Auto	9%	11%	7%	7%	3%	4%	21%	21%	19%	10%	20%	21%
Openbaar vervoer	3%	3%	5%	5%	3%	3%	1%	1%	2%	-	1%	1%
Anders	2%	2%	2%	1%	2%	1%	3%	2%	-	4%	2%	3%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

24.3 Meest gekochte producten

Aan de bezoekers van de Leidse markten is gevraagd welke producten zij daar meestal kopen. In onderstaande tabel is te zien dat groente en fruit op iedere markt het meest wordt gekocht. Vis en kaas/ zuivel komen gemiddeld op een tweede en derde plaats. Vis wordt relatief minder gekocht op de wijkmarkt op dinsdag en donderdag. Naast de top 6 aan op de markt gekochte artikelen noemt men verschillende andere artikelen, zoals specifiek buitenlandse voedingsmiddelen, noten/olijven, parfumerie-artikelen, diervoeding, boeken, biologische artikelen, versiering (potten en beeldjes), snoep, etc.

Tabel 24.3: Top 6 van meest gekochte producten op de Leidse markten (in % bezoekers)

	Totaal		Centrummarkt op zaterdag		Centrummarkt op woensdag		Wijkmarkt Merenwijk op vrijdag		Wijkmarkt Stevenshof op donderdag		Wijkmarkt op het 5 meiplein op dinsdag	
	2004	2005	2004	2005	2004	2005	2004	2005	2004	2005	2004	2005
1. Groente/ fruit	70%	64%	72%	68%	75%	71%	66%	68%	67%	48%	59%	54%
2. Vis	41%	35%	45%	35%	39%	37%	52%	58%	14%	17%	27%	24%
3. Kaas/ zuivel	31%	34%	26%	25%	34%	28%	47%	50%	44%	55%	29%	32%
4. Bloemen/ planten	22%	21%	28%	26%	16%	17%	10%	13%	33%	30%	11%	18%
5. Brood/ banket	15%	15%	13%	13%	10%	8%	20%	18%	33%	33%	21%	16%
6. Kleding/ stoffen/etc.	15%	12%	14%	10%	14%	13%	9%	7%	21%	9%	23%	21%
Andere artikelen	23%	21%	27%	25%	26%	19%	20%	12%	13%	16%	28%	32%

* anders: buitenlandse voedingsmiddelen, noten, drop/snoep, kruiden, drogisterijartikelen, beeldjes, prullaria, vazen, van alles en nog wat, poelier, ansichtkaarten, diervoeding, schoenen, boeken.

Van de marktbezoekers zegt 83% (vorig jaar 85%) geen producten te missen. De bezoekers die aangeven wel producten te missen, noemen met name kleding/ stoffen/ handwerkspullen en bloemen/ planten. Daarnaast worden er vele losse ideeën gegeven, waarvan biologische producten, "multiculturele" producten, boerenproducten en vlees nog het vaakst genoemd worden.

24.4 Behoeftte aan nieuwe markt in Leiden

De gemeente inventariseert of er onder de Leidenaren behoefte is aan andere/ nieuwe markten. Dit kunnen ook markten zijn die zich richten op bepaalde producten. Van de Leidenaren zegt 22% behoefte te hebben aan een nieuwe markt. Aan hen is gevraagd wat voor soort markt zij zouden willen. In het tabellenboek is het complete overzicht van de antwoorden te vinden. Meest genoemd worden:

- Grotere/vaker stoffenmarkt (43x);
- Biologische markt (36x);
- Rommelmarkt/vlooiemarkt (34x);
- Bloemen en plantenmarkt (14x);
- Antiekmarkt (13x);
- Kledingmarkt (13x);
- Boekenmarkt (11x);
- Oosterse markt (10x).

Als specifiek gevraagd wordt naar de behoefte aan een Kerstmarkt, dan geeft 58% aan dit op prijs te stellen. Jongeren tot 25 jaar en lager opgeleiden lijken iets meer geïnteresseerd.

Tabel 24.4: Interesse in Kerstmarkt

Totaal	58%	Leeftijd		Opleiding	
		18-24	69%	Lager	70%
Sekse		25-34	59%	Middelbaar	58%
Man	53%	35-49	56%	Hoger	52%
Vrouw	62%	50-64	57%		
		65+	49%		

Op of bij de markt staan vaak kraampjes met etenswaren, zoals een loempiakraam of visboer. Slechts 5% van alle Leidenaren vindt deze kraampjes hinderlijk, zes op de tien Leidenaren vindt ze prettig en eenderde maakt het niets uit.

25. PARKEREN

In dit hoofdstuk staat het parkeren in Leiden centraal. Achtereenvolgens wordt ingegaan op het parkeren bij huis voor bewoners zelf en voor bezoekers en op de bereikbaarheid van en de parkeermogelijkheden in het Centrum. Hierbij wordt apart aandacht besteed aan het gebruik van de parkeerterreinen, parkeergarages en de shuttlebus.

25.1 Parkeren bij huis

De enquête kan een bruikbaar inzicht geven in de verhoudingen van de auto- en parkeerdruk over de stad en de beoordeling van bepaalde situaties door autobezitters. Het gemiddeld aantal auto's per huishouden laat zich door Stadsenquêtes minder goed inschatten. Dit resultaat wordt in Stadsenquêtes veelal (licht) overschat, omdat bijvoorbeeld veel alleenstaande huishoudens (studentenhuishoudens en huishoudens in verpleegtehuizen) ondervertegenwoordigd zijn omdat zij minder vaak een eigen vaste telefoonaansluiting hebben. Het precieze cijfer kan veelal uit landelijke bronnen gehaald of middels de betaalde wegenbelasting.

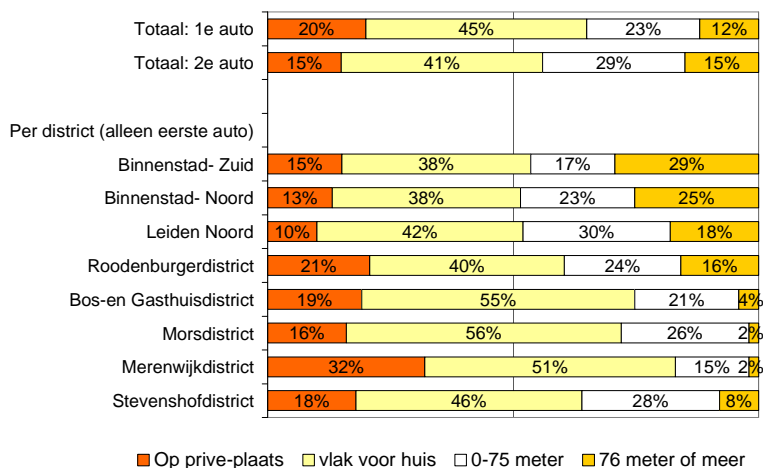
Onderstaande tabel maakt duidelijk dat in de Binnenstad (jongeren, studenten, stapelbouw) relatief minder huishoudens beschikking hebben over een auto. Ook is te zien dat alleenstaanden en huishoudens met een lager inkomen minder vaak over een auto beschikken.

Tabel 25.1a: Schatting aantal huishouden met minimaal 1 auto

Leiden	79%	<i>Huishoudensamenstelling</i>	
		Alleenstaand (18-40 jaar)	45%
<i>District</i>		Twee personen (18-40 jaar)	80%
Binnenstad- Zuid	64%	Gezinshuishouden	90%
Binnenstad- Noord	62%	Twee personen (> 41 jaar)	85%
Leiden Noord	76%	Alleenstaand (> 40 jaar)	51%
Roodenburgerdistrict	87%		
Bos-en Gasthuisdistrict	80%	<i>Huishoudinkomen</i>	
Morsdistrict	79%	≤ 1.350	39%
Merenwijkdistrict	88%	1.351-2000	74%
Stevenshofdistrict	89%	2.001-3000	88%
		> 3001	92%

Circa twee op de tien auto's kan thuis op een privé-plaats worden geparkeerd, acht op de tien op een openbare plek op straat en 1% van de auto's wordt geparkeerd in een openbare garage. Bijna negen op de tien autobezitters kan veelal parkeren binnen 75 meter van eigen huis. In de Binnenstad is het percentage autobezitters dat meestal meer dan 75 meter moet lopen het grootst.

Tabel 25.1b: Afstand parkeerplaats naar huis

25.2 Beoordeling eigen parkeermogelijkheden bij huis en voor bezoekers

Van de Leidenaren met een auto geeft 15% aan dat zij een parkeervergunning hebben. Dit zijn vrijwel allemaal inwoners van stadsdeel Midden: 67% van de huishoudens in het Centrum met auto heeft een vergunning. Alleen in het Stadsdeel Zuid heeft ook 5% van de bewoners een vergunning, dit betreft huishoudens uit de buurt Vreewijk in het Bos- en Gasthuisdistrict.

Aan de autobezitters die niet beschikken over een privé parkeerplaats is gevraagd de parkeer- mogelijkheden bij huis te beoordelen. Tweederde is hier (redelijk) tevreden over, de rest vindt deze matig tot slecht. De bewoners beoordelen de parkeermogelijkheden in hun buurt voor bezoekers minder positief dan voor henzelf. De belangrijkste oorzaak voor de parkeerproblemen is een gebrek aan parkeer- plaatsen (o.a. door bewoners met meerdere auto's, hoeveelheid bezoekers en aanwezigheid bedrijven).

Tabel 25.2a: Beoordeling eigen parkeermogelijkheden voor zichzelf en voor bezoekers

	Voor zichzelf als men geen privéplek heeft	Bezoekers Door alle autobezitters
Goed	48%	33%
Voldoende	20%	23%
Matig	18%	24%
Slecht	14%	19%
Totaal	100%	100%

Van alle Leidenaren met een auto zegt drie op de tien vaak of regelmatig problemen te hebben met het parkeren rond het eigen huis. Een kwart heeft soms problemen. De mensen die problemen ondervinden bij het parkeren hebben hier met name rond het avondeten of later op de avond last van, en dan zowel door de week als zaterdag.

Tabel 25.2b: Levert parkeren wel eens problemen op? (in % Leidenaren met een auto zonder privéparkeerplek)

(Bijna) altijd	9%
Regelmatig	21%
Soms	26%
Zelden	21%
Nooit	24%
Totaal	100%

Naar district valt op dat inwoners van de Stevenshof relatief vaker ontevreden zijn over de mogelijkheden om hun auto dichtbij huis te parkeren en hier ook vaker problemen bij ondervinden. Dit is opvallend omdat tweederde van hen tevens aangeeft hun auto vlakbij huis of op een privé-plaats te kunnen parkeren. Waarschijnlijk is er een samenhang tussen de relatief slechte beoordeling van de parkeermogelijkheden en het feit dat een afgebakend deel van de wijkbewoners regelmatig problemen heeft met het vinden van een parkeerplek.

Inwoners uit de Binnenstad moeten hun auto gemiddeld het verst van huis parkeren, maar beoordelen hun parkeermogelijkheden toch vrijwel gemiddeld. Mogelijk stellen zij, door de beperktere uitbreidingsmogelijkheden in de Binnenstad, wat minder hoge eisen aan het parkeren bij huis, dan inwoners van de andere districten.

Tabel 25.2c: Vier aspecten over parkeren naar district

	Gemiddelde afstand tussen huis en parkeerplek ¹	Percentage slechte beoordeling eigen parkeren ¹⁾	Percentage slechte beoordeling parkeren voor bezoekers ²⁾	Zelf regelmatig problemen met vinden plek ¹⁾
Totaal	40 meter	14%	19%	30%
District				
Binnenstad- Zuid	70 meter	6%	24%	33%
Binnenstad- Noord	60 meter	12%	30%	37%
Leiden Noord	45 meter	10%	18%	31%
Roodenburgerdistrict	45 meter	14%	15%	27%
Bos-en Gasthuisdistrict	25 meter	13%	13%	24%
Morsdistrict	25 meter	10%	13%	18%
Merenwijkdistrict	20 meter	11%	15%	17%
Stevenshofdistrict	35 meter	38%	31%	57%

1) aan alle autobezitters die in de openbare ruimte parkeren 2) aan alle autobezitters

Een aantal bewoners heeft ideeën om de parkeerdruk in de eigen buurt te verminderen. Men denkt hierbij met name aan: het uitbreiden van het aantal parkeerplaatsen (46x), invoeren van betaald parkeren (20x), invoeren van een vergunningstelsel (14x), verbod om bedrijfsauto's/busjes in straat te parkeren (13x), het toestaan van één auto per gezin (8x) en het bouwen van (ondergrondse) garages voor bewoners (7x).

25.3 Vervoer naar het Centrum

Bijna alle Leidenaren bezoeken wel eens het Centrum van de stad. Zes op de tien gaat hier meestal met de fiets naar toe, een kwart lopend en één op de tien met de auto. Inwoners uit de binnenstad gaan, logischerwijs, vaker lopend naar het Centrum, inwoners uit Merenwijkdistrict en het Stevenshof-district gaan vaker met de auto.

De belangrijkste redenen om te kiezen voor een ander vervoermiddel dan de auto zijn: parkeerproblemen/ geen plek (141x), woont dichtbij (116x), Te duur (52x), gaat gewoon liever met de fiets (34x) en niet nodig om met de auto te gaan (18x).

Tabel 25.3: Belangrijkste vervoermiddel naar het Centrum

	Totaal	Midden	Noord	Zuid	West
Fiets	59%	32%	67%	71%	62%
Lopend	23%	62%	11%	14%	4%
Auto	10%	3%	13%	8%	20%
Openbaar vervoer	5%	1%	4%	5%	8%
Brommer/scooter	2%	1%	3%	1%	4%
Overig	1%	1%	2%	1%	2%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%

25.4 Parkeren in het Centrum

Drie op de tien Leidenaren gaat wel eens naar het Centrum met de auto. Van hen parkeert tweederde wel eens in een parkeergarage in het Centrum en zes op de tien op één van de parkeerterreinen net buiten het Centrum. In onderstaande tabel worden de parkeergarages en parkeerterreinen weergegeven waar de Leidenaren meestal hun auto parkeren.

Tabel 25.4a: Waar meestal parkeren in het Centrum

Parkeergarage: Breestraat	17%
Parkeerterrein: Haagweg	12%
Parkeergarage: alle 3 even vaak	10%
Parkeerterrein: Garenmarkt	9%
Parkeerterrein: Kaasmarkt	8%
Parkeergarage: Langegracht	7%
Parkeergarage: Haarlemmerstraat	5%
Parkeerterrein: Molen De Valk	5%
Anders	27%

De mensen die hun auto nooit op een parkeerterrein of in een parkeergarage parkeren, noemen hiervoor verschillende redenen.

Tabel 25.4b: Redenen geen gebruik parkeerterreinen en parkeergarages in Centrum

Redenen geen gebruik parkeerterrein		Redenen geen gebruik parkeergarage	
Te ver van het Centrum	16x	Houdt niet van parkeergarages (klein/laag/smal)	17x
Niet nodig, genoeg plek ergens anders	15x	Niet nodig, genoeg plek ergens anders	12x
Woont dichtbij Centrum	9x	Ligt niet op de route/ komt er niet in de buurt	7x
Te duur	7x	Te duur	5x
Gaat meestal met ander vervoermiddel	6x	Kent eigen gratis plek	5x
Komt daar nooit in de buurt	5x	Gaat meestal met een ander vervoermiddel	4x
Kent eigen gratis plek	4x	Slechte bereikbaarheid	3x
Heeft invalidenkaart	3x	Heeft invalidenkaart	3x

Van de autobezitters beoordeelt vier op de tien de bereikbaarheid van het Centrum met de auto als matig tot slecht. Zij noemen hiervoor met name de parkeerproblemen als reden, maar ook dat het er te druk is, het eenrichtingsverkeer en de wegwerkzaamheden en opbrekingen.

Daarnaast is de helft negatief over de parkeermogelijkheden in het Centrum. Zij vinden vooral dat er te weinig parkeerplaatsen zijn en dat deze te duur zijn.

Tabel 25.4c: Beoordeling Centrum op bereikbaarheid met auto en parkeermogelijkheden

Bereikbaarheid Centrum met auto		Parkeermogelijkheden in Centrum	
% Matig/slecht	39%	% Matig/slecht	49%
Redenen matig/slecht:		Redenen matig/slecht:	
Parkeerproblemen	31x	Te weinig parkeerplaatsen	36x
Te druk	19x	Parkeren te duur	30x
Parkeren te duur	17x	Moelijk een plek te vinden	14x
Eenrichtingsverkeer	12x	Te vol	12x
Wegwerkzaamheden	9x	Te druk	12x
Files	6x	Te veel vergunninghouders	7x

25.5 Bekendheid en gebruik shuttlebus

Voor mensen die problemen ondervinden met het parkeren in het Centrum is het mogelijk om vanuit het parkeerterrein aan de Haagweg betaald te parkeren met van daaruit iedere 2/3 minuten gratis vervoer per shuttlebus naar het Centrum. Op zaterdag is dit ook mogelijk vanaf het ROC terrein aan de Lammenschansweg. Ruim acht op de tien Leidse autobezitters geeft aan hiervan op de hoogte te zijn en vier op de tien heeft er ook wel eens gebruik van gemaakt. De autobezitters die hier geen gebruik van maken vinden het veelal te ver weg of hebben om andere redenen geen belangstelling.

Tabel 25.5: Bekendheid en gebruik shuttlebus

Bekend en gebruikt	39%
Bekend, nooit gebruikt	47%
Niet bekend, misschien interessant	3%
Niet bekend, geen interesse	11%
Totaal	100%

26. FIETSGEBRUIK

De afdeling Vervoer en Verkeer is geïnteresseerd in de mening van de fietser over de infrastructuur: waar liggen de grootste ergernissen. Bij het inrichten van de fietsroutes kan hiermee rekening worden gehouden. In dit hoofdstuk wordt naast het fietsgebruik dan ook gekeken naar de factoren die hierop van invloed zijn en de belangrijkste fietsergernissen.

26.1 Frequentie en doel

Van de Leidenaren van 18-75 jaar geeft 93% aan over een fiets te beschikken en 88% fietst wel eens, waarvan het merendeel wekelijks of vaker. Het percentage fietsers fluctueert jaarlijks wat, met 2003 als uitschieter.

Tabel 26.1a: Frequentie fietsgebruik

	2002	2003	2004	2005
% fietst wel eens	87%	92%	86%	88%
(Vrijwel) dagelijks	57%	63%	60%	60%
Wekelijks	21%	20%	17%	20%
Eens per maand	4%	4%	4%	5%
Enkele malen per jaar	5%	4%	5%	3%
Nooit, heb wel een fiets	6%	3%	6%	5%
Nooit, heb geen fiets	7%	5%	8%	7%
Totaal	100%	100%	100%	100%

De fiets wordt met name gebruikt voor het doen van boodschappen (winkelen) of als vervoermiddel naar het werk, school, binnenstad of het station. Naar doelgroep zijn er, logische, verschillen. Zo gebruiken 35-plussers de fiets relatief vaker om boodschappen te doen, 55-minners om naar het werk of school te gaan en 55-plussers om tochtjes te maken.

Tabel 26.1b: Belangrijkste doelen fietsgebruik (in % fietsers, meerdere antw. mogelijk)

	2003	2004	2005
Boodschappen doen/winkelen	59%	58%	58%
Naar werk/ school	41%	35%	41%
Naar binnenstad, station	33%	28%	36%
Om tochtjes te maken	15%	20%	18%
Naar familie/ vrienden/ bezoek	14%	16%	17%
Voor alles	13%	22%	14%
Naar hobby/ cursus/ uitgaan	12%	16%	12%
Kinderen naar school	5%	6%	5%

26.2 Motivatie keuze fiets

Aan de fietsgebruikers is gevraagd wat bij normale weersomstandigheden de redenen zijn om voor sommige ritten binnen Leiden voor de fiets te kiezen en voor andere ritten juist niet. Vergeleken met eerdere jaren valt op dat het moeilijk kunnen parkeren van de auto op de plaats van bestemming wat minder vaak wordt genoemd als reden om met de fiets te gaan.

Tabel 26.2a: Redenen om bij normaal weer binnen Leiden wel/niet voor de fiets te kiezen (in % fietsers, meerdere antw. mog.)

Wel met fiets	2003	2004	2005	Niet met fiets	2003	2004	2005
Ga altijd op fiets	26%	33%	35%	Hoeveelheid boodschappen	30%	33%	41%
Sneller	32%	30%	30%	Afstand (te ver/ dichtbij)	25%	33%	31%
Parkeerprobleem bestemming	28%	26%	18%	Luiheid, gemakzucht	7%	3%	8%
Gemakkelijk	17%	15%	15%	Haast, moet er snel zijn	4%	5%	7%
Gezondheid, beweging	16%	11%	10%	Met kinderen, meerdere personen	3%	2%	5%
Kosten	3%	4%	4%	Stallingsmogelijkheden	4%	1%	5%

Invloed afstand en route

Aansluitend is gevraagd of voor ritten binnen Leiden afstand en route meespelen indien men twijfelt of men wel of niet de fiets zal nemen. Drie op de tien fietsers geeft aan dat de afstand een rol speelt, voor 22% speelt de route een rol.

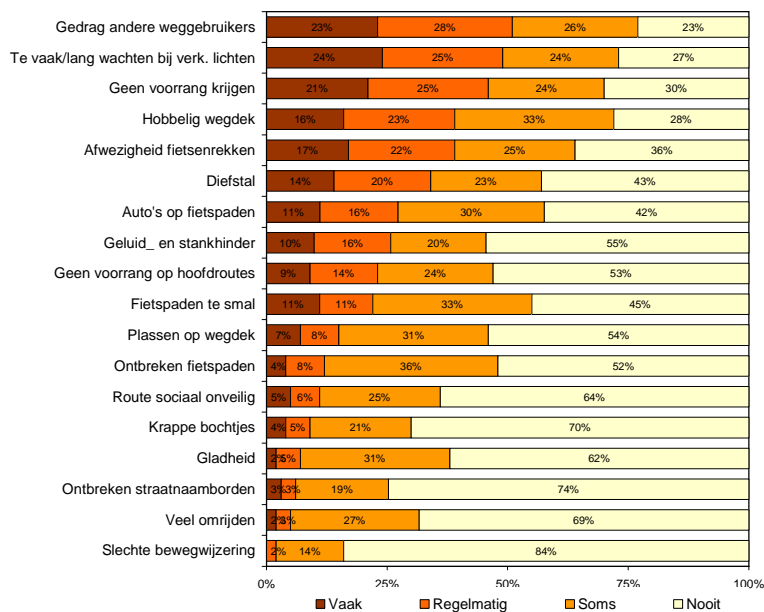
Tabel 26.2b: Percentage fietsers dat aangeeft dat afstand of route rol speelt bij twijfel wel/ niet met fiets

	2002	2003	2004	2005
Afstand speelt een rol	34%	30%	38%	30%
Route speelt een rol	10%	16%	20%	22%

26.3 Fietsergernissen

De fietsgebruikers is een aantal mogelijke ergernissen voorgelegd die ze onderweg kunnen tegenkomen. De meeste fietsers ergeren zich regelmatig of vaak aan het gedrag van andere weggebruikers, het te vaak/ lang moeten wachten bij verkeerslichten, het niet krijgen van voorrang, een hobbelig wegdek en het ontbreken van fietsenrekken.

Grafiek 26.3a: Fietsergernissen (in % fietsers)

In onderstaande tabel wordt het percentage fietsers weergegeven dat aangeeft regelmatig of vaak overlast te ondervinden van een aspect. Te zien is onder andere dat fietsers zich dit jaar vaker regelmatig of vaak ergeren aan het te vaak/ lang moeten wachten bij stoplichten en geluid- en stankhinder.

Tabel 26.3b: Percentage ergert zich vaak/ regelmatig aan aspect (in % fietsers)

	2002	2003	2004	2005
Gedrag andere weggebruikers	49%	47%	46%	51%
Te vaak/lang wachten bij stoplichten	38%	37%	40%	49%
Geen voorrang krijgen	50%	34%	40%	46%
Afwezigheid fietsenrekken	40%	33%	39%	39%
Hobbelig wegdek	36%	29%	36%	39%
Diefstal fiets	37%	31%	35%	34%
Auto's op fietspaden	29%	25%	29%	27%
Geluid- en stankhinder	23%	15%	16%	26%
Geen voorrang op hoofdroutes	28%	21%	21%	23%
Fietspaden te smal	25%	18%	21%	22%
Plassen op het wegdek	21%	18%	16%	15%
Ontbreken fietspaden	15%	9%	14%	12%
Route sociaal onveilig	17%	17%	12%	11%
Krappe bochtjes	10%	11%	8%	9%
Gladheid	10%	9%	8%	7%
Ontbreken straatnaamborden	10%	6%	8%	6%
Veel omrijden	10%	6%	6%	5%
Slechte bewegwijzering	5%	5%	5%	2%

27. RIJNGOUWELIJN

De RijnGouweLijn is de toekomstige light-railverbinding die Leiden, Gouda en de kust van Noordwijk en Katwijk met elkaar verbindt. In 2010 zal het eerste deel van het tracé in gebruik worden genomen. In dit hoofdstuk wordt gekeken naar de bekendheid van de RijnGouweLijn, de houding van de Leidenaren en mogelijk gebruik.

27.1 Bekendheid RijnGouweLijn

Van de Leidenaren weet ruim acht op de tien dat er een nieuwe light-railverbinding komt die Leiden, Gouda en de kust bij Katwijk en Noordwijk met elkaar verbindt; 76% is hiermee direct bekend, 7% na een korte toelichting. Dit betekent een toename ten opzichte van 2002 toen 66% bekend was met de light-railverbinding. Van de Leidenaren die ermee bekend zijn, kan ruim de helft desgevraagd ook de naam van verbinding "RijnGouweLijn" noemen.

Tabel 27.1a: Bekendheid RijnGouweLijn

Ja en kan zelf naam RijnGouweLijn noemen	44%
Ja, maar kan zelf niet op naam komen	39%
Nee	17%
Totaal	100%

Inwoners uit Binnenstad-Zuid en het Roodenburgerdistrict, mannen, 50-plussers en hoger opgeleiden zijn relatief wat vaker bekend met de light-railverbinding. Jongeren zijn hiermee het minst vaak bekend.

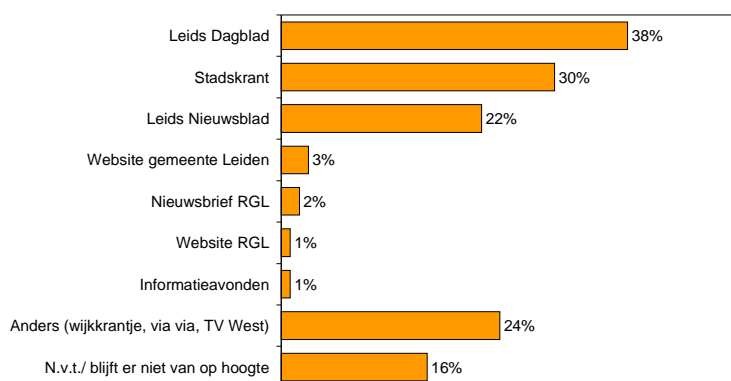
Tabel 27.1b: Perc. Leidenaren dat bekend is met komst light-railverbinding tussen Leiden, Gouda en kust bij Katwijk/Noordwijk

Totaal 2002	66%	<i>District</i>		<i>Sekse</i>	
Totaal 2005	83%	Binnenstad-Zuid	91%	Man	88%
		Binnenstad-Noord	77%	Vrouw	78%
Leeftijd		Leiden-Noord	74%	<i>Opleiding</i>	
18-24	66%	Roodenburgerdistrict	92%	Lager	76%
25-34	80%	Bos- en Gasthuisdistrict	82%	Middelbaar	81%
35-49	85%	Morsdistrict	87%	Hoger	88%
50-64	90%	Merenwijkdistrict	83%		
65+	89%	Stevenshofdistrict	82%		

Hoe geïnformeerd over de RijnGouweLijn

Leidenaren die bekend zijn met de light-railverbinding houden zich met name op de hoogte van de RijnGouweLijn via het Leids Dagblad, het Leids Nieuwsblad en de Stadskrant. Volwassenen tot 35 jaar lijken wat minder geïnteresseerd in informatie.

Grafiek 27.1c: Hoe op de hoogte blijven van RijnGouweLijn (in % bekend met RGL, meerdere mogelijk)

27.2 Houding ten opzichte van de RijnGouweLijn

Om meer inzicht te krijgen in de houding van de Leidenaren ten opzichte van de RijnGouweLijn is de respondenten die bekend zijn met de light-railverbinding 20 stellingen voorgelegd met de vraag in hoeverre men het met de stellingen eens is. De stellingen kunnen ruwweg onderverdeeld worden in vijf categorieën, te weten: algemeen, veiligheid, overig OV, leefbaarheid en regionaal.

Positief

De beoordeling van de aspecten wordt in onderstaande tabel weergegeven. Te zien is onder andere dat de RijnGouweLijn over het algemeen gunstig wordt beoordeeld ten opzichte van de bus. Ook denkt een meerderheid (55%) dat de RijnGouweLijn goed is voor de (Leidse) economie.

Minder positief

Op een aantal aspecten wordt de light-railverbinding minder positief beoordeeld. Zo is de helft van de respondenten het oneens met de stelling dat de lightrailverbinding het parkeerprobleem in de stad zal oplossen en denkt 46% niet dat de nieuwe verbinding de huidige situatie met veel bussen in de Breestraat zal verbeteren. Ook is 44% het oneens met de stelling dat de RijnGouweLijn de binnenstad beter bereikbaar zal maken voor het OV.

Tabel 27.2: 20 stellingen over RijnGouweLijn (in % bekend met RGL, excl. weet niet)

Categorie	Stelling	(Helemaal) eens	Noch eens/ oneens	(Helemaal) oneens	Totaal
Leefbaarheid	beter voor milieu en heeft minder uitlaatgassen dan de bus	83%	9%	7%	100%
Algemeen	een modernere vorm van openbaar vervoer dan de bus	73%	7%	20%	100%
Regionaal	belangrijk dat RGL bereikbaar. van woon/ werkloc. verbetert	73%	5%	23%	100%
Algemeen	comfortabeler dan de bus	72%	14%	14%	100%
Algemeen	stiller dan de bus	70%	14%	16%	100%
Regionaal	belangrijk dat RGL zorgt voor goede mobiliteit in regio	70%	13%	18%	100%
Regionaal	belangrijk dat RGL het Groene Hart open houdt	64%	14%	21%	100%
Algemeen	toegankelijker voor invaliden en senioren dan de bus	62%	21%	18%	100%
Veiligheid	zorgt voor minder files/ drukte in spits dan de bus	62%	16%	22%	100%
Leefbaarheid	is goed voor de (Leidse) economie	55%	17%	28%	100%
Algemeen	een vervoermiddel dat vaker rijdt dan de bus	48%	26%	26%	100%
Algemeen	betrouwbaarder wat betreft vertrek en aankomsttijden dan bus	48%	30%	21%	100%
overig OV	zal de binnenstad beter bereikbaar maken voor OV	44%	12%	44%	100%
Veiligheid	veiliger wat betreft verkeersveiligheid dan de bus	43%	21%	35%	100%
Leefbaarheid	zorgt voor minder verkeersdrukke in binnenstad	42%	16%	42%	100%
Veiligheid	een veiliger vervoermiddel dan de bus	40%	27%	33%	100%
overig OV	zal huidige situatie met veel bussen in Breestraat verbeteren	38%	16%	46%	100%
overig OV	zal beter op andere vormen van OV aansluiten dan bussen nu	37%	30%	34%	100%
Veiligheid	een sociaal veiliger vervoermiddel dan de bus	36%	28%	37%	100%
Leefbaarheid	helpt parkeerprobleem in binnenstad op te lossen	36%	15%	49%	100%

27.3 Mogelijk gebruik RijnGouweLijn

Als de Leidenaren die bekend zijn met de RijnGouweLijn een situatie wordt voorgelegd waarin de nieuwe verbinding 8 keer per uur zal gaan rijden, dan kan circa zes op de tien respondenten één of meerdere reisdoelen noemen, waarvoor ze het gebruik van de RijnGouweLijn zouden overwegen⁷. Men blijkt de RijnGouweLijn vooral te zien als een mogelijk vervoermiddel naar het strand, Katwijk en Noordwijk.

Tabel 27.3a: Wanneer RGL mogelijk een optie (in % bekend met RGL, meerdere mogelijk)

	Totaal	Districten die RGL kruist (0,1,2,4)	Overige districten
Zou RGL niet overwegen	38%	36%	39%
Naar het strand	33%	35%	31%
Naar Katwijk/ Noordwijk	20%	20%	20%
Naar Alphen en Gouda	9%	10%	8%
Winkelen in het centrum	6%	5%	7%
Ligt eraan waar RGL precies gaat rijden	5%	4%	6%
Naar het station (Lammerschans, CS)	3%	6%	1%
Naar familie/ vrienden	2%	3%	2%
Naar werk/ school	2%	3%	1%
Uitgaan	1%	1%	0%
Anders	3%	3%	4%

De mensen die aangeven dat het vervoermiddel geen optie is, doen dit omdat de tram niet de gewenste bestemming aandoet of dat men al, naar tevredenheid, gebruik maakt van een ander vervoermiddel (m.n. auto en fiets).

Tabel 27.3b: Belangrijkste reden waarom RGL geen optie (in % zou RGL niet overwegen)

Gaat niet naar gewenste bestemming	32%
Doet (vrijwel) alles met fiets/brommer	19%
Doet (vrijwel) alles met auto	14%
Houdt niet van OVV	13%
Houdt niet van RGL	7%
Anders	14%
Noemt geen reden	2%
Totaal	100%

⁷ Er is jaren studie gedaan naar de betrouwbaarheid van onderzoeksresultaten met betrekking tot de verhouding van de mensen die zeggen iets te zullen doen en die het ook daadwerkelijk zullen doen. Percentages in onderzoeken worden nog al eens overschat omdat mensen soms antwoord geven uit sociale wenselijkheid of onwetendheid. Yankelovich International, een gerenommeerd Amerikaans onderzoeksbureau heeft in 1993 alle onderzoeken die ze in de afgelopen 25 jaar hebben uitgevoerd naast elkaar gelegd en waar mogelijk vergeleken met de werkelijke gedragingen nadien. Dit resulteerde in: Als alle mensen zeggen iets te doen mag worden geschat dat $\pm 80\%$ dit daadwerkelijk gaat doen. Als 80% van de mensen zegt iets te doen mag worden geschat dat $\pm 45-50\%$ dit daadwerkelijk gaat doen. Als de helft van de mensen zegt iets te doen mag worden geschat dat $\pm 20-25\%$ dit daadwerkelijk gaat doen. Als een kwart van de mensen zegt iets te doen mag worden geschat dat $\pm 5-10\%$ dit daadwerkelijk gaat doen. Als één op de tien mensen zegt iets te doen mag worden geschat dat $\pm 2\%$ dit daadwerkelijk gaat doen.

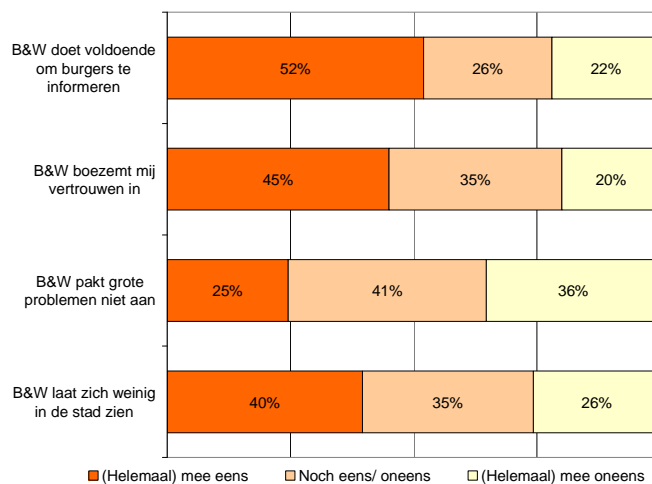
28. FUNCTIONEREN B&W EN DE GEMEENTERAAD

De gemeente Leiden wordt bestuurd door het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad. In dit hoofdstuk wordt gekeken hoe de Leidenaren het functioneren van beide beoordelen.

28.1 Functioneren van het college van burgemeester en wethouders

De Leidenaren zijn vier stellingen voorgelegd over het functioneren van het college van burgemeester en wethouders. Het meest positief zijn de Leidenaren over de inspanningen van het college om de burgers te informeren en het vertrouwen dat B&W inboezemt. Minder positief is men over de mate waarin B&W zich in de stad laat zien en de aanpak van grote problemen door B&W.

Tabel 28.1: Beoordeling vier stellingen m.b.t. functioneren B&W (excl. geen mening)

28.2 Bekendheid taken en beoordeling functioneren gemeenteraad

Van de Leidenaren geeft 55% aan bekend te zijn met de taken van de gemeenteraad. In 2003 en 2002 lag dit percentage op respectievelijk 53% en 50%. Mannen, 55-plussers, hoger opgeleiden en respondenten uit de hogere inkomensklassen geven relatief vaker aan met deze taken bekend te zijn.

Evenals vorig jaar is het controleren van B&W voor de meeste inwoners de belangrijkste taak van de gemeenteraad, op afstand gevolgd door het besturen van de stad, het behartigen van de belangen van de burgers en het stellen van kaders en randvoorwaarden.

Tabel 28.2a: Belangrijkste taken gemeenteraad (in % bekend met taken, meerdere antw. mogelijk)

	2002	2003	2005
Controle B&W	35%	40%	38%
Besturen stad	25%	22%	22%
Behartigen belangen burgers	12%	14%	16%
Kaders/randvoorwaarden stellen	17%	17%	13%
Handhaven leefbaarh., orde en veiligheid	9%	7%	6%
Vaststellen begroting	5%	2%	6%
Beleidsondersteuning	3%	3%	4%
Adviseren B&W	2%	2%	2%

Vertrouwen in functioneren gemeenteraad

Van de Leidenaren die bekend zijn met de taken van de gemeenteraad heeft driekwart redelijk tot veel vertrouwen in de gemeenteraad, 19% heeft weinig vertrouwen in de raad en 4% helemaal geen. De Leidenaren die weinig tot geen vertrouwen in de raad hebben, vinden onder andere dat de leden er teveel alleen voor zichzelf zitten (6x), de raad te weinig beslissingen neemt (6x), de kwaliteit/ deskundigheid van de leden niet altijd voldoende is (6x) of dat er teveel mis gaat (6x).

Tabel 28.2b: Vertrouwen in gemeenteraad (in % bekend met taken gemeenteraad, excl. geen mening)

Veel	13%
Redelijk wat	63%
Weinig	19%
Geen	4%
Totaal	100%

Beoordeling functioneren gemeenteraad

Circa driekwart van de mensen die bekend zijn met de taken van de gemeenteraad vindt dat de raad redelijk tot goed functioneert, 24% beoordeelt het functioneren matig tot slecht. 55-plussers tonen zich kritischer over het functioneren van de raad (38% matig/slecht). Vergeleken met voorgaande jaren stijgt het percentage respondenten dat vindt dat de gemeenteraad goed tot redelijk functioneert.

Tabel 28.2c: Beoordeling functioneren gemeenteraad volgens burgers (in % bekend met gemeenteraad, excl. geen mening)

	2002	2003	2005
Goed	18%	27%	22%
Redelijk	42%	36%	54%
Matig	29%	24%	17%
Slecht	10%	13%	7%
Totaal	100%	100%	100%

De Leidenaren die vinden dat de gemeenteraad niet goed functioneert, noemen hiervoor verschillende redenen. Opgemerkt wordt ondermeer dat er geen besluiten worden genomen of dat dit te langzaam gaat (13x), de raadsleden teveel langs elkaar heen praten of ruziën (7x), de raad onvoldoende luistert naar de burgers (5x), de noodzakelijke kennis/ deskundigheid wel eens ontbreekt (5x) en dat er teveel wisselingen zijn/ continuïteit moet meer gewaarborgd worden (3x).

29. DISTRICTSRADEN

De gemeente Leiden kent diverse vormen van belangenbehartiging van de bewoners in de verschillende buurten. In dit hoofdstuk wordt eerst meer in het algemeen ingegaan op de bekendheid en het contact met dit soort verenigingen in het algemeen en vervolgens meer specifiek op de bekendheid en taken van de districtsraden.

Belangenbehartiging buurtbewoners

Tweederde van de Leidenaren weet dat er in hun buurt, wijk of district een vereniging is die de belangen behartigt van de buurtbewoners. Als voorbeeld denkt men hierbij veelal aan de wijkorganisaties (78%). Straatvertegenwoordiger en districtsraden worden door respectievelijk 3% en 2% genoemd. Het overige deel noemt weliswaar iets anders, maar lijkt vaak één van eerder genoemde belangenbehartigers te bedoelen: buurtbelangen, straatcoördinator, huurdersbelangen, etc.

Van de Leidenaren heeft 16% in het afgelopen jaar contact gehad met één van de genoemde belangenbehartigers, 5% is zelf lid/ betrokken bij de buurtvereniging. De overige contacten betreffen veeleer het bezoek van een vergadering of activiteit van een vereniging of het persoonlijk contact met een bestuurslid.

Tabel 29a: Bekendheid vereniging voor belangenbehartiging buurtbewoners

Zelf lid van een buurtvereniging	5%
Geen lid, wel contact gehad	11%
Bekend, geen contact	51%
Denkt dat er geen belangenbehartigers in buurt zijn	4%
Weet niet of ze er zijn	29%
Totaal	100%

Ouderen en hoger opgeleiden hebben vaker contacten met de organisaties/ personen die de belangen van de buurtbewoners behartigen dan jongeren en lager opgeleiden. De contacten tussen bewoners en belangenbehartigers lijkt in twee districten minder groot, te weten de Merenwijk en Leiden Noord.

Tabel 29b: Perc. bewoners dat contact heeft/bekend is met vereniging voor belangenbehartiging buurtbewoners

	Contact	Bekend		Contact	Bekend
Totaal	16%	67%	<i>Leeftijd</i>		
			18-24	4%	41%
<i>District</i>			25-34	12%	65%
Binnenstad Zuid	17%	66%	35-49	19%	71%
Binnenstad Noord	18%	69%	50-64	20%	74%
Leiden Noord	9%	71%	65+	25%	73%
Roodenburgerdistrict	19%	76%	<i>Opleiding</i>		
Bos- en Gasthuisdistrict	17%	69%	Lager	8%	65%
Morsdistrict	20%	77%	Middelbaar	16%	66%
Merenwijkdistrict	9%	40%	Hoger	21%	70%
Stevenshofdistrict	13%	70%	<i>Inkomen</i>		
<i>Geslacht</i>			≤1350	11%	62%
Man	19%	69%	1351-2000	13%	72%
Vrouw	14%	66%	2001-3000	18%	72%
			>3000	20%	72%

Van de mensen die bekend zijn met de belangenbehartigers denkt ruim negen op de tien (93%) in de afgelopen 12 maanden wel eens informatie van hen te hebben gekregen, zoals een wijkkrant of een brief.

Districtsraden

Per 1 januari 2005 wordt er in de tien districten van Leiden gewerkt met zogenoemde districtsraden. Hierin overleggen bewonersverenigingen met de gemeente over de leefbaarheid en veiligheid in de buurt. Bijna een kwart van de Leidenaren weet van het bestaan van de districtsraden, 12% zeg tevens te weten hoe ze hiermee in contact moeten komen. Wederom geldt dat jongeren duidelijk minder goed bekend zijn met deze vorm van belangenbehartiging.

Tabel 29c: Bekendheid bestaan districtsraden naar doelgroepen

Totaal	23%	<i>Leeftijd</i>	
		18-24	6%
<i>District</i>		25-34	18%
Binnenstad Zuid	20%	35-49	23%
Binnenstad Noord	25%	50-64	35%
Leiden Noord	30%	65+	36%
Roodenburgerdistrict	23%		
Bos- en Gasthuisdistrict	24%	<i>Opleiding</i>	
Morsdistrict	29%	Lager	31%
Merenwijkdistrict	17%	Middelbaar	24%
Stevenshofdistrict	32%	Hoger	21%
<i>Geslacht</i>		<i>Inkomen</i>	
Man	24%	≤1350	22%
Vrouw	23%	1351-2000	26%
		2001-3000	27%
		>3000	23%

Voor elk district is er een budget beschikbaar waaruit bepaalde zaken en activiteiten op het gebied van leefbaarheid en veiligheid in de buurt betaald kunnen worden. Het kan dan bijvoorbeeld gaan om het plaatsen van zitbankjes in de buurt of om een actie van bewoners om de buurt schoon te houden. Bewoners moeten dan wel zelf met ideeën komen.

Van alle Leidenaren vindt 95% het positief dat bewoners kunnen meepraten over de besteding van dit budget. De mensen die dit geen goed idee vinden, noemen hiervoor met name als reden dat dit een taak van de gemeente is en dat dit te lange discussies oplevert.

Eenderde denkt dat er in het komend jaar een onderwerp zou kunnen zijn waarmee ze (mogelijk) contact zouden kunnen opnemen met de districtsraad. Onderzoekservaring leert dat de drempel om daadwerkelijk contact op te nemen vrij groot is. Als 33% zegt iets te gaan doen, mag verwacht worden dat bij optimale bekendheid en communicatie circa 10%⁸ van alle Leidenaren het ook daadwerkelijk gaat doen.

Tabel 29d: Top 17 aan onderwerpen die mensen zouden willen aandragen aan districtsraden

Parkeerprobleem/betaald parkeren in de straat (54x)
Groenvoorziening , onderhoud, wel/niet kappen, onkruid (meer groen) (35x)
Zwerf- en straatvuil in buurt/schoonhouden/ophalen, prullenbakken, rond containers, extra containers (34x)
Veiligheid in de buurt, politie, coffeeshop, drugs (27x)
Hondenbeleid en hondenpoep en uitlaatplaatsen, aanlijnen (26x)
Inrichting van de wijk/buurt, bestemmingsplan, bebouwing, grond/bedrijf nabij eigen huis (24x)
Speelvoorzieningen, speeltoestellen, ondergrond, hek maken, nieuw gras, etc. (21x)
Verkeersveiligheid in de buurt, 30-km zone, te hard rijden (21x)
Hangjongeren (bij serviceflat , plein, school), creëren voorzieningen, buurthuis, veldje (19x)
Opvang voor dak- en thuislozen, zwervers (11x)
Geluidsoverlast (7x)
Meeuwenoverlast (5x)
Onderhoud bestrating, stoepen te hoog (5x)
Straatverlichting (5x)
Straatfeest, buurtbarbeque (4x)
RijnGouweLijn (4x)
Bankjes, buitenbanken (4x)

⁸ Yankelovich, zie ook voetnoot hoofdstuk 27

30. KWALITEIT INSPRAAK

In Leiden bestaat de mogelijkheid tot het geven van inspraak op veel gemeentelijke beleidsvoorstellen. Dit is geregeld in de Inspraakverordening. Ook bestaat de mogelijkheid voor burgers een klacht in te dienen over een gevoerde inspraakprocedure. In dit hoofdstuk wordt gekeken naar de bekendheid van de mogelijkheid om in te spreken en de eventuele deelname aan een inspraakprocedure. Vervolgens wordt nader ingegaan op de tevredenheid met de daadwerkelijk geboden inspraakmogelijkheden.

30.1 Bekendheid en deelname aan inspraak

Ruim eenderde van de Leidenaren is bekend met de mogelijkheid van inspraak op plannen van de gemeente, 2% heeft in het afgelopen jaar deelgenomen aan een inspraakprocedure en 9% heeft het overwogen. Vergeleken met 2004 is de bekendheid licht toegenomen. De bekendheid is relatief minder groot onder 35-minners en vrouwen.

Tabel 30.1a: Bekendheid en deelname aan inspraakprocedure

	2004	2005
Bekend, en deelgenomen aan inspraakprocedure	2%	2%
Bekend, niet deelgenomen, wel overwogen	6%	9%
Bekend, niet deelgenomen, ook niet overwogen	24%	24%
Onbekend mee	68%	64%
Totaal	100%	100%

De onderwerpen die respondenten aanleiding gaven om deel te nemen aan een inspraakprocedure of om deelname te overwegen betreffen in volgorde van "belangrijkheid": bouwplannen/ bestemmingsplannen, parkeerbeleid, verkeersbeleid, de RijnGouweLijn, een slaaphuis voor daklozen en verslaafden en de uitbreiding van de basisschool.

Deelname overwogen

Leidenaren die deelname wel eens hebben overwogen, maar dit niet hebben gedaan, noemen hiervoor met name als reden dat het te veel tijd kost, dat de noodzaak niet groot genoeg is of dat ze er weinig vertrouwen in hebben. Ook geldt voor een deel van de mensen dat buurtgenoten of andere commissies "het probleem" al aanhangig hebben gemaakt.

Tabel 30.1b: Reden geen deelname inspraakprocedure (in % wel bekend, wel overwogen, geen deelname)

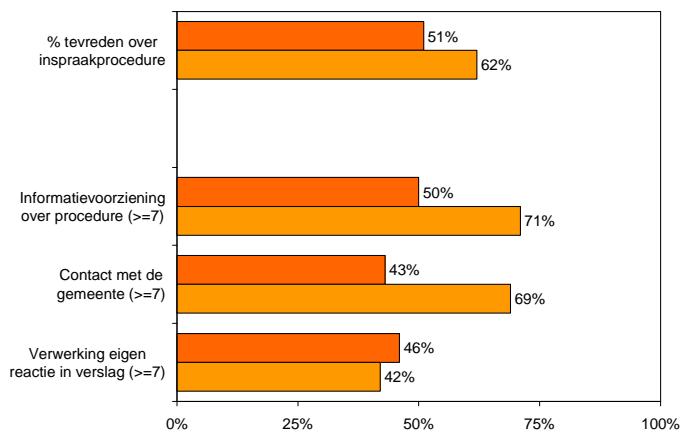
Kost te veel tijd	21%
Noodzaak (nog) niet groot genoeg/ weinig betrokkenheid/ geen belang/ luiheid	15%
Weinig vertrouwen in	14%
Anderen deden het al/ buurtgenoten, buurtvereniging of instanties (woningbouw)	13%
Lukte niet op tijd	12%
Was al opgelost, was er op dat moment niet	4%
Wist niet hoe deel te nemen	4%
Anders: op andere manier gedaan, ben er nog mee bezig, had het al eens eerder gedaan	13%
Noemt geen reden	3%
Totaal	100%

30.2 Tevredenheid met inspraakprocedure

Van de respondenten die in de afgelopen 12 maanden hebben deelgenomen aan een inspraakprocedure kan negen op de tien een beoordeling geven. Van hen is 62% tevreden over het verloop van de procedure. Dit is een stijging ten opzichte van 2004, toen de helft tevreden was. De mensen die tevreden zijn geven aan dat ze resultaat hebben geboekt, er geluisterd is, ze correct zijn geholpen of dat ze goed zijn geïnformeerd. De mensen die ontevreden zijn, geven aan dat er niets mee gebeurt/ de gemeente toch haar eigen zin doet of dat er niet goed wordt geluisterd.

Ook zijn drie deelaspecten beoordeeld. Ook hiervan worden twee van de drie beter beoordeeld dan in 2004. De informatievoorziening over de procedure en het contact met de gemeente worden door circa zeven op de tien met een 7 of hoger beoordeeld.

Grafiek: 30.2: Beoordeling drie aspecten inspraakprocedure met rapportcijfer (in % deelgenomen aan procedure, n=34)

31. BEKENDHEID TWEE INSTELLINGEN

In dit hoofdstuk wordt nader ingegaan op de bekendheid van twee instellingen, en het mogelijk gebruik hiervan. De twee instellingen zijn het Advies- en Steunpunt Huiselijk Geweld en het Meldpunt en Advies Vangnet.

31.1 Advies- en Steunpunt Huiselijk Geweld

Sinds 25 november 2004 bestaat er een Advies- en Steunpunt Huiselijk Geweld. Dit is bedoeld voor mensen die, op wat voor manier dan ook, te maken hebben gekregen met huiselijk geweld. Van alle Leidenaren geeft ruim vier op de tien aan dit Steunpunt van naam te kennen. Vrouwen, 35-plussers en lager opgeleiden zijn het best bekend met dit Steunpunt.

Tabel 31.1a: Bekendheid Advies- en Steunpunt Huiselijk Geweld naar doelgroep

Totaal	43%	<i>Opleiding</i>	
		Lager	50%
		Middelbaar	39%
<i>Sekse</i>		Hoger	44%
Man	38%		
Vrouw	48%	<i>Huishoudinkomen</i>	
		≤1600	42%
<i>Leeftijd</i>		1601-3000	45%
18-34	39%	>3000	40%
35-54	45%		
55+	46%		

De mensen die het Steunpunt kennen, zijn hiervan met name op de hoogte gekomen via de krant.

Tabel 31.1b: Hoe op de hoogte van Steunpunt? (% mensen dat Steunpunt kent van naam)

Krant	53%
Poster in bus-/ tramhokje	13%
Via vrienden/kennissen/familie	10%
Televisie	6%
Anders (oa. werk zelf in zorg, wijkagent, folder bij arts, etc)	18%
Totaal	100%

Aanwezigheid huiselijk geweld

Bij het Advies- en Steunpunt Huiselijk Geweld kunnen situaties worden gemeld die te maken hebben met huishoudelijk geweld. Van alle Leidenaren kent 5% één of meerdere personen in hun buurt die hier mee te maken hebben. In de meeste gevallen gaat het om 1 persoon, in 1% van de gevallen om meerdere personen of situaties.

Tabel 31.1c: % Leidenaren dat mensen in buurt kent die te maken hebben met huiselijk geweld

Totaal	5%	<i>Opleiding</i>	
		Lager	7%
		Middelbaar	5%
<i>Sekse</i>		Hoger	5%
Man	6%		
Vrouw	4%	<i>Huishoudinkomen</i>	
		≤1600	2%
<i>Leeftijd</i>		1601-3000	8%
18-34	4%	>3000	5%
35-54	6%		
55+	5%		

Als deze persoon om raad zou vragen, dan geeft driekwart van de respondenten aan dat zij, indien de situatie daarom vraagt, de persoon mogelijk zouden adviseren eens contact op te nemen met dit meldpunt, circa een kwart zou dit niet doen. Of mensen dit daadwerkelijk zullen gaan doen, hangt van meerdere zaken af (zie voetnoot Yankelovich in hoofdstuk 27). De mensen die het meldpunt niet zouden aanraden, geven verschillende redenen zoals: wil me niet met anderen bemoeien, zou zelf proberen te praten, zou naar de politie gaan, wil eerst meer weten van het Steunpunt.

Als verbetertips voor de dienstverlening van het Advies- en Steunpunt noemen enkele Leidenaren meer publiciteit om zowel de naams- als de inhoudelijke bekendheid te verbeteren. Ook wordt gedacht aan samenwerking met de politie en veel aandacht voor slachtofferbegeleiding.

31.2 Meldpunt Vangnet en Advies

Een andere instelling is het Meldpunt Vangnet en Advies van de GGD Zuid-Holland Noord. Hier kunnen mensen situaties melden waarover men zich ernstige zorgen maakt of waarvan men overlast ondervindt. Gedacht kan worden aan bijvoorbeeld stankoverlast bij een ernstig vervuilde woning of zorgen om een verwarde of verslaafde buurtbewoner. Van alle Leidenaren geeft 14% aan dit Meldpunt van naam te kennen. Vrouwen, lager opgeleiden en mensen met een inkomen tot 3000 euro zijn het best op de hoogte van dit Meldpunt.

Tabel 31.2a: Bekendheid Meldpunt Vangnet en Advies naar doelgroep

Totaal	14%	<i>Opleiding</i>	
		Lager	17%
<i>Sekse</i>		Middelbaar	11%
Man	11%	Hoger	14%
Vrouw	17%	<i>Huishoudinkomen</i>	
<i>Leeftijd</i>		≤1600	17%
18-34	12%	1601-3000	19%
35-54	15%	>3000	12%
55+	15%		

De mensen die het Meldpunt kennen, zijn hiervan met name op de hoogte gekomen via krant (41%), via via (15%), omdat ze zelf in de zorg-/welzijnssector werken, op een poster/folder bij de huisarts of incidenteel via een krantje van de SP of via gemeentelijke uitgaven.

Aanwezigheid zorgwekkende situaties

Bij het Meldpunt Vangnet en Advies kunnen situaties worden gemeld waarover men zich ernstige zorgen maakt of waarvan men overlast ondervindt. Van alle Leidenaren kent 7% één of meerdere personen in hun buurt die hier mee te maken hebben. In ruim de helft van de gevallen gaat het om 1 persoon, in de overige gevallen om meerdere personen of situaties. Mensen met een lager inkomen kennen vaker van dit soort zorgelijke situaties.

Tabel 31.2c: % Leidenaren die in hun buurt te maken hebben met zorgwekkende situaties

Totaal	7%	<i>Opleiding</i>	
		Lager	6%
<i>Sekse</i>		Middelbaar	7%
Man	8%	Hoger	7%
Vrouw	6%	<i>Huishoudinkomen</i>	
<i>Leeftijd</i>		≤1600	13%
18-34	8%	1601-3000	6%
35-54	8%	>3000	6%
55+	4%		

Van degenen die op de hoogte zijn van zorgelijke situaties bij hen in de buurt, geeft 54% aan dat zij hierover, indien de situatie erom vraagt, mogelijk contact zouden opnemen met het Meldpunt, de resterende 46% zou dit niet doen. Of ze dit daadwerkelijk zullen gaan doen hangt van verschillende zaken af (zie voetnoot Yankelovich in hoofdstuk 27). De mensen die het Meldpunt niet zouden aanraden, noemen hiervoor een grote diversiteit aan redenen waaronder: de situatie is niet erg genoeg, wil zich niet met anderen bemoeien, al bekend bij politie, ga naar raad en daadwinkel, probeer zelf te helpen, wordt al iets gedaan, weet niet goed hoe meldpunt te bereiken.

Tot slot hebben nog enkele respondenten een verbeterpunt gegeven voor de dienstverlening van het Meldpunt Vangnet en Advies. Genoemd worden: meer publiciteit om de bekendheid te vergroten, ervoor zorg dragen dat er daadwerkelijk iets gebeurt, meer politietoezicht als preventie, duidelijk communiceren dat de naam van de melder niet zo maar wordt doorgegeven aan de veroorzaker.

32. HUISARTS EN TANDARTS

Dit hoofdstuk gaat nader in op de mate waarin Leidenaren staan ingeschreven bij een huisarts en tandarts, en in welke mate Leiden hiervoor voldoende mogelijkheden biedt.

32.1 Ingeschreven bij huis- en tandarts

Bijna alle Leidenaren staan ingeschreven bij een huisarts; 92% heeft een huisarts in Leiden, 7% buiten Leiden. Dit is iets beter dan twee jaar geleden.

Negen op de tien Leidenaren staat ingeschreven bij een tandarts; tweederde heeft een tandarts in Leiden, een kwart buiten Leiden. De resterende 10% heeft geen tandarts, 3% zou echter wel een tandarts willen hebben.

Tabel 32.1: Ingeschreven bij arts in Leiden

	Huisarts		Tandarts
	2003	2005	2005
Heeft arts in Leiden	91%	92%	64%
Heeft arts buiten Leiden	6%	7%	26%
Geen arts, wel actief op zoek	1%	0%	1%
Geen arts, niet actief op zoek, zou wel willen	1%	0%	2%
Geen arts, niet actief op zoek	1%	1%	7%
Totaal	100%	100%	100%

32.2 Wie zijn er niet ingeschreven bij huis- en tandarts

35-minners, de laagste inkomensklassen en inwoners uit de districten in de Binnenstad staan relatief wat minder vaak ingeschreven bij een huisarts, zij geven dan ook relatief vaker aan wel een huisarts in Leiden te willen.

De laagste inkomensklassen en ouderen hebben relatief minder vaak een tandarts. Zij hebben hier echter meestal ook geen behoefte aan. Degenen die hier wel behoefte aan hebben (en momenteel geen tandarts hebben) zijn relatief vaker inwoners van de Binnenstad en jongeren tot 35 jaar.

Tabel 32.2: Percentage Leidenaren zonder huis- en/of tandarts

	Huisarts	Tandarts		Huisarts	Tandarts
Totaal	1%	10%	<i>Netto Huishoudinkomen</i>		
			≤ 1350	3%	20%
<i>District</i>			1351-2000	0%	11%
Binnenstad-Zuid	5%	10%	2001-3000	1%	8%
Binnenstad-Noord	3%	11%	> 3000	2%	5%
Leiden Noord	0%	14%			
Roodenburgerdistrict	0%	7%			
Bos- en Gasthuisdistrict	2%	10%	<i>Leeftijd</i>		
Morsdistrict	2%	10%	18-24 jaar	4%	6%
Merenwijkdistrict	1%	8%	25-34 jaar	2%	7%
Stevenshofdistrict	0%	11%	35-49 jaar	1%	6%
			50-64 jaar	1%	13%
<i>Opleiding</i>			65+	0%	27%
Lager	1%	20%			
Middelbaar	1%	7%			
Hoger	1%	5%			

33. OVERLAST DRUGS- EN ALCOHOLVERSLAAFDEN EN DAK- EN THUISLOZEN

Het gemeentelijk beleid is er op gericht de overlast door alcohol- en drugsverslaafden en dak- en thuislozen beperkt te houden en goede opvang en zorg voor hen te realiseren. Om inzicht te krijgen in de mate van overlast die burgers ondervinden van deze groepen, is hiertoe voor het vierde opeenvolgende jaar een vraag opgenomen in de Stadsenquête.

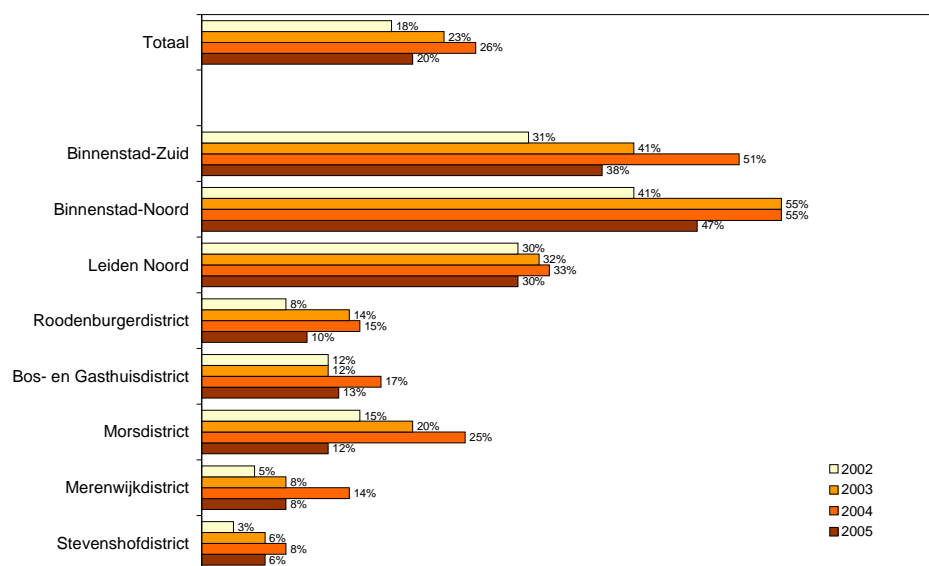
Twee op de tien Leidenaren ondervindt in meer of mindere mate overlast van alcohol- en drugsverslaafden en/of dak- en thuislozen. Hiermee is de overlast voor het eerst sinds drie jaar weer afgenomen.

Tabel 33a: Mate van overlast van alcohol- en drugsverslaafden en/of dak- en thuislozen

	2002	2003	2004	2005
Zeer ernstige overlast	1%	2%	1%	1%
Ernstige overlast	2%	3%	4%	2%
Behoorlijk wat overlast	5%	7%	7%	5%
Een beetje overlast	11%	11%	14%	12%
Geen overlast	82%	77%	73%	80%
Totaal	100%	100%	100%	100%

De overlast verschilt sterk per district. Inwoners van Binnenstad-Noord, Binnenstad-Zuid en Leiden Noord ondervinden relatief vaker (enige) overlast van alcohol- en drugsverslaafden en/of dak- en thuislozen. De overlast is in alle districten (licht) afgenomen. De afname is het grootst in Binnenstad-Zuid en het Morsdistrict.

Grafiek 33b: Percentage ervaart (een beetje) overlast van alcohol- en drugsverslaafden en/of dak- en thuislozen

34. ONDERZOEKSVERANTWOORDING

In dit hoofdstuk wordt de onderzoeksopzet en de verantwoording van de uitvoering besproken.

34.1 Vaststellen vragenlijst

Nadat de deelnemende diensten/afdelingen onderwerpen hebben aangedragen heeft het onderzoeksbureau WBK Marktonderzoek ruim 250 vragen samengesteld. De vragen zijn onderverdeeld in a) trend- en beoordelingsvragen, die inzicht geven in het effect van het gemeentelijk beleid en de beoordeling van de dienstverlening, b) beleidsvragen met veelal een eenmalig karakter en c) vragen waarbij inzicht wordt gewenst tussen verschillende bevolkingsgroepen. Bij het maken van de vragenlijsten is rekening gehouden met het feit dat deze zeker niet te lang mogen zijn, om irritatie bij de respondent te voorkomen. Daarom zijn de vragen gesplitst over vier vragenlijsten, die ter aanvulling en goedkeuring zijn voorgelegd aan de betreffende opdrachtgevers. Vervolgens is in samenspraak met de betrokkenen de definitieve vragenlijst vastgesteld.

34.2 Methodologie

Voor de Stadsenquête is gekozen voor telefonisch onderzoek. De voordelen van telefonisch boven schriftelijk en internet onderzoek zijn een hogere en representatievere response en lagere kosten. Nadeel is echter dat mensen met een geheim nummer en alleen een mobiel nummer op deze wijze niet worden benaderd. Bij de keuze voor telefonisch onderzoek hebben de volgende argumenten de doorslag gegeven:

- De response bij schriftelijk onderzoek is relatief laag (in grotere steden circa 30%) in vergelijking met een response van 70-75% bij de mensen die telefonisch bereikt worden;
- Schriftelijk onderzoek levert een scheve responseverdeling op omdat met name hoger opgeleiden meedoen. Bij telefonisch onderzoek speelt dit aanzienlijk minder;
- Een deel van de vragen heeft betrekking op deelgroepen, die zorgen dat een schriftelijke vragenlijst in omvang erg veel pagina's zou omvatten. Dit werkt veelal "drempelverhogend" en dus "responseverlagend". Dit terwijl voor veel mensen een groot deel van deze vragen niet van toepassing is en overgeslagen zou kunnen worden;
- Internet-onderzoek kent zowel een relatief lage response (circa 20%) als een selectievere response van mensen die vaker gebruik maken van en handiger zijn met internet. Dit zijn veelal jongeren en hoger opgeleide mensen;
- Bij telefonisch onderzoek kan uitleg worden gegeven bij vragen van de respondent.

34.3 Steekproeftrekking

De doelstelling is per soort vraag verschillend. Er wordt onderscheid gemaakt in:

- Trend- en beoordelingsvragen. Deze worden aan 1.250 inwoners van Leiden van 18 tot 75 jaar voorgelegd. Hiervoor is gekozen om resultaten uit te kunnen splitsen naar de belangrijkste districten en andere doelgroepen;
- Beleidsvragen: hierbij konden de diensten kiezen tussen 1.250 of 625 inwoners, afhankelijk van of uitspraken op districtniveau gewenst zijn of dat een betrouwbaar beeld voor geheel Leiden voldoende is (zie paragraaf 34.6 voor de betrouwbaarheidsmarges);
- Vragen voor de rapportage van Veelkleurig Leiden worden aan minimaal 100 Leidenaren per bevolkingsgroep (Suriname, Antillen en Aruba, Marokko en Turkije) voorgelegd en circa 350 van de overige Leidenaren waardoor ook, na herweging, betrouwbare resultaten voor geheel Leiden gegeven kunnen worden. Dit betekent gezamenlijk circa 750 respondenten.

Vanwege het grote aantal onderwerpen zijn de vragen verdeeld over meerdere deelenquêtes. In totaal waren ruim vierduizend vraaggesprekken nodig om alle vragen te kunnen stellen, waarbij als randvoorwaarde gold dat een gesprek zeker niet langer mag duren van 15 minuten. Hiervoor is een steekproef getrokken op persoonsniveau uit het bevolkingsbestand van de gemeente Leiden. Dit bestand is door KPN verrijkt met telefoonnummers met vaste aansluitingen. Van 62% van alle geselecteerde Leidse adressen is het telefoonnummer bij de persoon gevonden. De overige personen hebben geen vaste telefoonaansluiting (bijv. alleen een gsm) of een geheim nummer.

De mensen in de steekproef hebben allen voorafgaand aan de telefonische enquête een brief van de gemeente toegezonden gekregen. Deze brief geeft informatie over de Stadsenquête en kondigt aan dat men in de komende weken gebeld kan worden. Bij de brief was een bijlage gevoegd met alvast een aantal vragen met antwoordcategorieën om het telefonisch interview makkelijker te laten verlopen. Deze brieven zijn gefaseerd verstuurd om de tijd tussen het verkrijgen van de brief en de telefonische enquête zo kort mogelijk te houden. Het veldwerk van de Stadsenquête is in de periode van begin mei tot eind juni 2005 uitgevoerd.

34.4 Responseverantwoording

Uiteindelijk zijn er voor de Stadsenquête 2005 4.392 volledige interviews afgenomen. De response van het telefonisch onderzoek is vergelijkbaar met voorgaande jaren. Van de mensen die telefonisch zijn bereikt, werkt 73% mee. Leidenaren van allochtone afkomst hebben de mogelijkheid gekregen het interview telefonisch te doen in het Turks, Arabisch/Berbers of Engels. Deze interviews zijn uitgevoerd door tweetalige interviewers.

Een deel van de mensen kon na minimaal drie keer bellen niet worden bereikt, omdat de betreffende persoon niet thuis was of omdat de telefoon niet werd opgenomen. De mensen die niet mee wilden doen gaven meestal aan geen zin of geen interesse te hebben in deelname of vonden zichzelf te oud.

Tabel 34.4: Response telefonisch onderzoek

	Absoluut	Response 2005	Response 2004	Response 2003	Response 2002	Response 2001
Totaal aantal nummers	9.371					
Niet gebeld omdat onderzoek ten einde was	1.152					
Niet bereikt (minimaal 3 keer niet thuis)	1.984					
Fout nummer/woont er niet meer	227					
Netto bestand	6.008		100%	100%	100%	100%
Doet mee						
- bruikbare enquête	4.392	73,1%	72,6%	73,3%	75,8%	75,3%
- niet bruikbare enquête	36	0,6%	0,8%	0,7%	0,6%	0,8%
Doet niet mee	1.580	26,3%	26,5%	26,0%	23,6%	23,9%

Evaluatie na afloop leert dat zowel de respondenten als de interviewers in de meeste gevallen een prettig gevoel hebben overgehouden aan het gesprek. De belangrijkste redenen voor het goede verloop van het onderzoek zijn de niet al te lange vragenlijst (circa 15 minuten), de aankondigingsbrief en een vraagstelling die niet "bedreigend" overkomt.

34.5 Representativiteit

Om uitspraken te doen over de gehele doelpopulatie dient de steekproef qua opbouw zo veel mogelijk gelijk te zijn aan de werkelijke doelpopulatie. Om dit te bereiken zijn de steekproeven van de verschillende deelenquêtes herwogen op een aantal 'sleutel'-variabelen. Om de resultaten zo representatief mogelijk te laten zijn, zijn de onderscheiden doelgroep-enquêtes als volgt herwogen:

Tabel 34.5: Steekproefomvang en herweging

	Steekproef	Herweging
Resultaten hfst. 2	4.392	herwogen op stadsdeel, leeftijd en sekse
Resultaten hfst. 13/32	2.500	herwogen op stadsdeel, leeftijd en sekse
Resultaten hfst. 3/4/5/6/7/9/10/11/16/19/20/21/24/25/27/30/33	1.250	herwogen op stadsdeel, leeftijd en sekse
Resultaten hfst. 8/12/14/15/17/18/22/23/26/28/29/31	625	herwogen op leeftijd en sekse
Resultaten Veelkleurig Leiden	777	herwogen op etniciteit en sekse

In dit rapport zijn uitsluitend de resultaten na weging opgenomen. Door de herweging zijn de resultaten representatief voor de betreffende variabelen. Hierbij moet worden opgemerkt dat een volledig representatieve steekproef een 'illusie' is, omdat een steekproef dan op alle denkbare variabelen gelijk moet zijn aan de populatie, en veel variabelen zijn moeilijk 'beïnvloedbaar'/controleerbaar'. Op de volgende pagina worden enkele voorbeelden gegeven van mensen die in een enquête ook na herweging onder- of oververtegenwoordigd zullen zijn:

- mensen die zich betrokken voelen bij de stad zullen eerder aan een stadsenquête deelnemen;
- mensen die geïnteresseerd zijn in informatie zullen eerder meedoen aan een stadsenquête, en dus in een steekproef oververtegenwoordigd zijn;
- er blijven altijd mensen - relatief vaak met een lagere opleiding - die moeilijk te benaderen zijn bij een enquête.

34.6 Betrouwbaarheid en nauwkeurigheidsmarges

Door per onderscheiden doelgroep een steekproef te nemen, kunnen niet alleen uitspraken worden gedaan over degenen die geënkquêteerd zijn, maar (evt. na herweging) ook over de hele populatie waaruit die steekproef is getrokken.

Voor een steekproef geldt wel een betrouwbaarheidsmarge, die onder andere afhankelijk is van de steekproefgrootte en het gevonden percentage. Dit betekent dat het resultaat dat gegeven wordt bijvoorbeeld 2, 3 of 4% kan afwijken. Binnen deze zogenaamde nauwkeurigheidsmarge valt de werkelijke waarde voor de totale populatie.

De mate van nauwkeurigheid neemt af naarmate het aantal respondenten kleiner is. Eén en ander is met name van belang wanneer de vraag slechts door een beperkt aantal respondenten is beantwoord of wanneer de resultaten worden uitgesplitst naar een aantal variabelen (bijv. stadsdeel of leeftijd), waardoor er per onderverdeling slechts een gering aantal respondenten resteert.

Doorgaans wordt bij het berekenen van deze marges uitgegaan van 95% betrouwbaarheid. Dit betekent dat als het onderzoek 100 maal herhaald zou worden, 95 keer een waarde wordt gevonden die in het berekende interval valt. Onderstaande tabel geeft een beeld van de betrouwbaarheidsmarges bij verschillende steekproefgroottes.

Tabel 34.6a: Betrouwbaarheidsmarges bij verschillende steekproefgroottes

Steekproefgrootte	Marge
1.250	1 - 2%
625	3 - 4%
250	4 - 7%
125	5 - 10%
50	8 - 14%

Voorbeeld: Uit de analyse blijkt dat 60% van alle inwoners van Leiden (n=1.250) (een beetje) overlast ervaart van hondenpoep.

Dit betekent: Tussen de 58% en 62% van de inwoners van Leiden ergert zich aan hondenpoep.

Onderstaande tabel laat zien dat de resultaten van jongeren en inwoners van district Midden, die in de steekproef ondervertegenwoordigd zijn, door herweging wat zwaarder meegeteld worden om de juiste totaalwaarneming te krijgen.

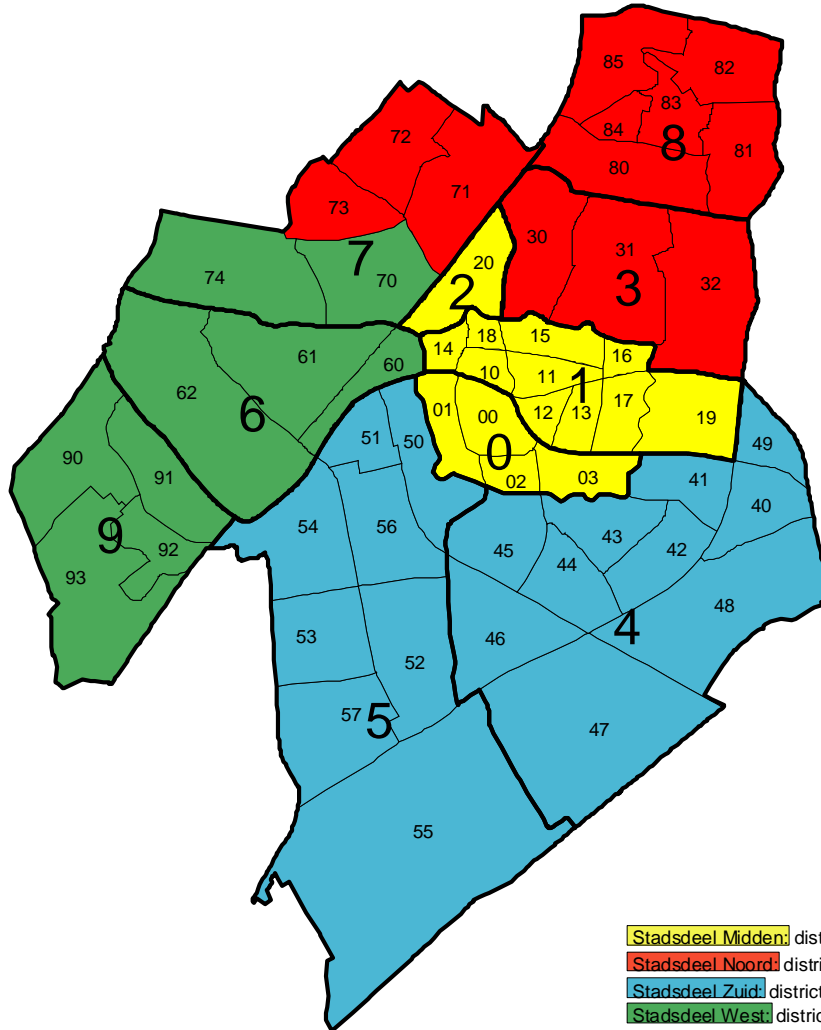
Tabel 34.6b: De steekproefaantallen voor de variabelen waarop herweging heeft plaatsgevonden

	Steekproef	Herwegingsfactor *)	Bevolkings-verdeling
TOTAAL	4.392 (100%)	x 1	100%
<i>Sekse</i>			
Man	1.877 (43%)	x 49/43	49%
Vrouw	2.515 (57%)	x 51/57	51%
			100%
<i>Leeftijd</i>			
18-24	358 (8%)	x 16/8	16%
25-34	871 (20%)	x 25/20	25%
35-49	1.543 (35%)	x 30/35	30%
50-64	1.188 (27%)	x 21/27	21%
65+	432 (10%)	x 8/10	8%
			100%
<i>Stadsdelen</i>			
Midden	791 (18%)	x 32/18	32%
Noord	1.202 (27%)	x 23/27	23%
Zuid	1.421 (32%)	x 26/32	26%
West	978 (22%)	x 19/22	19%
			100%

*) De herwegingsfactoren die hier genoemd zijn, zijn in werkelijkheid iets anders. Deze tabel is opgenomen om het principe van herweging duidelijk te maken.

Indeling van Leiden naar stadsdeel, district en buurt

Stadsdeel Midden district 0, 1, en 2
Stadsdeel Noord district 3, 8 en buurt 71, 72 en 73
Stadsdeel Zuid district 4 en 5
Stadsdeel West district 6, 9 en buurt 70 en 74

0 Binnenstad-Zuid

- 00 Pieterswijk
- 01 Academiewijk
- 02 Levendaal-west
- 03 Levendaal-oost

1 Binnenstad-Noord

- 10 De Camp
- 11 Marewijk
- 12 Pancras-west
- 13 Pancras-oost
- 14 D'Oude Morsch
- 15 Noordvest
- 16 Havenwijk-noord
- 17 Havenwijk-zuid
- 18 Molenbuurt
- 19 De Waard

2 Stationsdistrict

- 20 Stationskwartier

3 Leiden Noord

- 30 Groenoord
- 31 Noorderkwartier
- 32 De Kooi

4 Roodenburgerdistrict

- 40 Meerburg
- 41 Rijndijkbuurt
- 42 Professorenwijk-oost
- 43 Burgemeesterswijk
- 44 Professorenwijk-west
- 45 Tuinstadwijk
- 46 Cronestein
- 47 Klein Cronestein
- 48 Roomburg
- 49 Waardeiland

5 Bos- en Gasthuisdistrict

- 50 Vreewijk
- 51 Haagweg-noord
- 52 Gasthuiswijk
- 53 Fortuinwijk-noord
- 54 Boshuizen
- 55 Oostvliet
- 56 Haagweg-zuid
- 57 Fortuinwijk-zuid

6 Morsdistrict

- 60 Transvaalbuurt
- 61 Lage Mors
- 62 Hoge Mors

7 Boerhaavedistrict

- 70 Pesthuiswijk
- 71 Houtkwartier
- 72 Raadsherenbuurt
- 73 Vogelwijk
- 74 Leeuwenhoek

8 Merenwijkdistrict

- 80 Slaaghwijk
- 81 Zijlwijk-zuid
- 82 Zijlwijk-noord
- 83 Merenwijk-centrum
- 84 Leedewijk-zuid
- 85 Leedewijk-noord

9 Stevenshofdistrict

- 90 Schenkwijk
- 91 Kloosterhof
- 92 Dobbewijk-noord
- 93 Dobbewijk-zuid

Vastgoed Informatiecentrum
 Stadsbouwhuis, Langegracht 7
 Postbus 9100, 2300 PC Leider

BIJLAGE B: VRAGENLIJSTEN STADSENQUÊTE LEIDEN 2005**INHOUD:**

AA (1)	Beoordeling diensten
AA (2)	Trendvragen
BB	Beoordeling onderhoud
CC	Beoordeling verloedering
DD	Groen en Water
FF	Overlast door alcohol- en drugsverslaafden
GG	Fietsgebruik
KK	Kwaliteit inspraak
MM	Burgerzaken
NN	Kwaliteit voorzieningen
OO	Vrijwilligerswerk
PP	Milieu
QQ	Bekendheid werkzaamheden in de wijk
SS	Stadskrant en Burgerjaarverslag
UU	Markten
VV	Stadsbezoek
XX	Internet en websitegebruik
YY	Arbeidsmarktbeleid
ZZ	Financiële situatie
B	Sportdeelname
C	Bibliotheekbezoek
D	Milieudienst
E	Huisarts/tandarts
F	Parkeren
G	Districtsraden
H	RijnGouweLijn
I	Gemeenteraad en burgerparticipatie
K	Bekendheid 2 instellingen
R	Cultuur

AA1: BEOORDELING DIENSTEN: VRAGENLIJST (Vr. 1 is gesteld in deeleng.1, vr. 2-6 in deeleng. 2)

1. De gemeente Leiden heeft enige jaren geleden servicepunten opgezet waar mensen telefonisch terecht kunnen met vragen over 'Burgerzaken en Belastingen', de 'Woonomgeving', 'Bouwen en Wonen' en 'Parkeren'. Wist u van het bestaan van deze (telefonische) servicepunten?

- ja, alle vier bekend
- ja, enkele bekend
- nee →

1a. Heeft u al eens gebeld met een servicepunt?

- ja → Met welk servicepunt (of onderwerp)?
  - Burgerzaken en Belastingen
  - Woonomgeving
  - Bouwen en Wonen
  - Parkeren

Bent u toen direct geholpen of doorverbonden?

- direct geholpen (aspecten a,b,c,e,f)
- doorverbonden (aspecten a,b,c,d,e,f)

Hoe beoordeelde de volgende aspecten van het servicepunt?>

	Uitstekend	Goed	Matig	Slecht
a. Snelheid opnemen	☐	☐	☐	☐
b. Wachtijd aan telefoon	☐	☐	☐	☐
c. Behulpzaamheid personeel	☐	☐	☐	☐
d. Correctheid doorverbinden	☐	☐	☐	☐
e. Juistheid afhandeling	☐	☐	☐	☐
f. Mate waarin vraag/ melding is afgehandeld	☐	☐	☐	☐

Toelichting indien spontaan gemaakt: _____

- nee → vraag 2

2. Bij de aankondigingsbrief heeft u een lijst gekregen met onderwerpen waarvoor u contact kunt hebben gehad met de gemeente of een gemeentelijke instelling. Kunt u een of meerdere onderwerpen aangeven waarover de afgelopen drie maanden persoonlijk, telefonisch, schriftelijk of per email contact heeft gehad? En indien u contact heeft gehad, heeft u het contact als uitstekend, goed, matig of slecht ervaren?

Onderwerp	Type contact	Beoordeling	Toelichting indien (matig/slecht)
_____	☐ bezoek ☐ telefonisch ☐ schriftelijk ☐ email	☐ uitstekend ☐ goed ☐ matig → ☐ slecht →	_____
_____	☐ bezoek ☐ telefonisch ☐ schriftelijk ☐ email	☐ uitstekend ☐ goed ☐ matig → ☐ slecht →	_____

Indien in het afgelopen jaar geen enkel contact met gemeente → volgend onderwerp

3. Over welk gemeentelijk onderwerp heeft u het laatst contact gehad?

4. Was dit laatste contact:
- persoonlijk
  - telefonisch
  - schriftelijk
  - email

5. Kon u bij het laatste contact gemakkelijk de juiste contactpersoon of afdeling vinden?

- ging goed/snel/makkelijk
- ging redelijk/even doorvragen, maar lukte wel
- moeilijk/ van kastje naar muur gestuurd, maar wel gevonden
- niet gevonden/lukte niet

6. Kunt u aangeven of u de volgende aspecten van [noemen laatste contact] als uitstekend, goed, matig of slecht beoordeelt?

	Uitstekend	Goed	Matig	Slecht
Behulpzaamheid personeel	☐	☐	☐	☐
Vriendelijkheid personeel	☐	☐	☐	☐
Correctheid afhandeling van vragen	☐	☐	☐	☐
Tempo afhandeling van vragen	☐	☐	☐	☐
Wachttijden	☐	☐	☐	☐
Mate waarin vraag/melding is afgehandeld	☐	☐	☐	☐

Toelichting indien spontaan gemaakt: _____

BLOK AA7-10: TRENDVRAGEN: VRAGENLIJST

Nu volgen drie vragen over uw financiële situatie. Deze vragen worden elk jaar gesteld om te kijken of er verschuivingen optreden in de financiële situatie van de Leidenaars. Dit is van belang voor het bijstandsbeleid van de gemeente. We willen nogmaals benadrukken dat deze enquête anoniem is.

7. **Is de financiële situatie van het huishouden waarin u woont in de afgelopen twaalf maanden verbeterd, gelijk gebleven of verslechterd?**
- Verbeterd
 Gelijk gebleven
 Verslechterd
8. **Moet u door een tekort aan financiële middelen wel eens bezuinigen op eten, kleding of wachten met het betalen van de telefoonrekening of de rekening van het elektriciteitsbedrijf?**
- Ja
 Nee
9. **Heeft u schulden? (Hiermee bedoelen we geen hypotheek of korte termijn betalingsachterstanden)**
- Ja
 Nee
10. **[DEZE WORDT ALS LAATSTE VRAAG GESTELD] Voordat we u nog een aantal korte algemene vragen stellen wil ik u vragen of u de dienstverlening van de gemeente, alles overziend, in het afgelopen jaar beter vindt geworden, gelijk vindt gebleven of juist minder vindt geworden?**
- Beter, omdat _____
 Gelijk
 Minder, omdat _____
 Weet niet

VRAGENLIJST: BLOK BB: BEOORDELING ONDERHOUD

1. **Nu volgen enkele vragen over het onderhoud van een aantal gemeentelijke voorzieningen in uw eigen wijk. Wilt u de inspanningen van de gemeente wat betreft deze voorzieningen beoordelen met uitstekend, goed, matig of slecht?**

	Uitstekend	Goed	Matig	Slecht
A. Onderhoud groen <u>in uw wijk</u>	☐	☐	☐	☐
B. Vegen van straten en wegen <u>in uw wijk</u>	☐	☐	☐	☐
C. Onderhoud straten en wegen <u>in uw wijk</u>	☐	☐	☐	☐
D. Beperking overlast door werkzaamheden <u>in uw wijk</u>	☐	☐	☐	☐
E. Ophalen van vuilnis <u>in uw wijk</u>	☐	☐	☐	☐

VRAGENLIJST CC: BEOORDELING VERLOEDERING

1. **De volgende vraag gaat over mogelijke vormen van overlast in uw eigen buurt. Zijn er zaken waar u zich wel eens aan ergert in uw eigen buurt?**

1.....

2.....

3.....

2. **In hoeverre heeft u in uw wijk overlast van de volgende voorvallen? U kunt antwoorden met helemaal niet, een beetje, behoorlijk wat, ernstig of zeer ernstig.**

	Helemaal niet	Een beetje	Behoorlijk wat	Ernstig	Zeer ernstig
A. Vernieling van telefooncellen en bushokjes <u>in uw wijk</u>	☐	☐	☐	☐	☐
B. Graffiti <u>in uw wijk</u>	☐	☐	☐	☐	☐
C. Wildplakken van posters of pamfletten <u>in uw wijk</u>	☐	☐	☐	☐	☐
D. Hondenpoep <u>in uw wijk</u>	☐	☐	☐	☐	☐
E. Rommel op straat <u>in uw wijk</u>	☐	☐	☐	☐	☐
F. Hangjongeren <u>in uw wijk</u>	☐	☐	☐	☐	☐
G. Evenementen <u>in uw wijk</u>	☐	☐	☐	☐	☐

3. **Zijn er in uw wijk watergangen, zoals sloten, vijvers, grachten, singels of andere waterpartijen in de openbare ruimte?**

- ja → vraag 4
 nee → volgend blok

4. **In hoeverre heeft u in uw wijk overlast van ...**

	Helemaal niet	Een beetje	Behoorlijk Wat	Ernstig	Zeer ernstig
H. Drijfvuil op water <u>in uw wijk</u>	☐	☐	☐	☐	☐
I. Onderhoud watergangen (vijvers, grachten, singels)	☐	☐	☐	☐	☐
J. Stankoverlast van watergangen	☐	☐	☐	☐	☐

VRAGENLIJST: BLOK DD: GROEN EN WATER

In de gemeente Leiden en de omgeving liggen diverse groen- en watergebieden. We onderscheiden het kleinere wijkgroen, het grotere stadsgroen en de groengebieden in de regio, zoals de duinen de plassen en de landgoederen. Al deze gebieden zijn belangrijk voor ontspanning maar ook voor de natuur in en rond de stad. De volgende vragen gaan over uw de Groen- en Watergebieden in Leiden. U heeft bij de aankondigingsbrief een bijlage gekregen waar de meeste gebieden opstaan.

Bijlage: (Groen is ook water)

Wijkgroen en Stadsgroen	Activiteiten
1 Cronesteyn	A Wandelen
2 Leidse Hout	B recreatief fietsen
3 Burcht	C sporten (skeeleren, trimmen,
4 Kinderboerderij Merenwijk	D Varen
5 Parken in de wijk	E Zitten, zonnen, lekker niets doen
6 waterspeelplaatsen	F Genieten van rust en stilte
7 V.d. Werfpark	G Activiteiten zoals picknicken
8 Plantsoen	H Spelen met kinderen
10 Grachten, de Rijn	I Observeren natuur en vogels
11 Wijksloten	J hond uitlaten
12 Dierenweiden	K Bezoek evenementen, nl.....
14 Speeltuinen	L Bezoeken attractie, zoals.....
18 Speelplekken	M Anders, nl _____

- Kunt u de volgende twee aspecten omtrent "Groen en Water" beoordelen met een rapportcijfer:**
- de hoeveelheid Groen en Water binnen de stadsgrenzen van Leiden
- de kwaliteit van het Groen en Water binnen de stadsgrenzen van Leiden
..
- Welk stuk Groen- en/of Water binnen de stadsgrenzen van Leiden is voor u het meest waardevol? __ (nummer bijlage)**
- Als u binnen Leiden naar een groengebied, park of water gaat, wat is dan het belangrijkste aspect waarop u een bepaald groengebied kiest?**
 goede bereikbaarheid
 mooie landschap en natuur
 rust en ruimte
 sportvoorzieningen
 aantrekkelijk voor kinderen
 andere reden, nl _____
 niet van toepassing: ik recreër (bijna) nooit in de buitenlucht

Voor vraag 4 kunt u de bijlage gebruiken die u toegestuurd hebt gekregen.

- Welke twee stukken wijk- of stadsgroen binnen de stadsgrenzen van Leiden heeft u in het afgelopen jaar meerdere malen bezocht? Gebieden die u toevallig één keer heeft bezocht tellen niet mee. En voor elk gebied:**
  - Hoe vaak bezoekt u dit jaarlijks?
  - Wat is de belangrijkste reden om juist dit gebied te bezoeken?
  - Welke activiteiten u in dit wijk/stadsgroen doet?
  - Kunt u met een rapportcijfer aangeven hoe tevreden u bent met dit wijk/stadsgroen?
  - Heeft u verbeterwensen voor dit (wijk/stads)groen?

Bezocht groengebied (cijfer noteren)	Hoe vaak in 't afgel.jaar	Wat is de belangrijkste reden om dit gebied te bezoeken	Welke activiteit doet het meest/ en welke nog meer u in dit gebied?	Kunt u met een rapportcijfer aangeven hoe u dit groengebied beoordeelt?
1 ^e : ____		Zie codes vraag 3	Het meest: ____ Nog meer: ____, __	
2 ^e : ____		Zie codes vraag 3	Het meest: ____ Nog meer: ____, __	

- Wilt u nog iets toevoegen aan dit onderwerp? _____**

VRAGENLIJST: BLOK FF: OVERLAST DOOR ALCOHOL- EN DRUGSVERSLAAFDEN

- Ervaart u in uw wijk overlast van alcohol- en drugsverslaafden of dak- en thuislozen? U kunt antwoorden met helemaal niet, een beetje, behoorlijk wat, ernstig of zeer ernstig.**
  - ja, zeer ernstig
  - ja, ernstig
  - ja, behoorlijk wat
  - ja, een beetje
  - nee, helemaal niet

VRAGENLIJST: BLOK GG: FIETSGEBRUIK

De volgende vragen gaan over het gebruik van vervoermiddelen binnen Leiden.

1. Hoe vaak maakt u gebruik van de fiets?

- nooit, ik heb geen fiets → volgend blok
 nooit, ik heb wel een fiets → volgend blok
 enkele malen per jaar
 eens per maand
 wekelijks
 (vrijwel) dagelijks
 anders, te weten .....

2. Met welk doel gebruikt u de fiets met name, en waarvoor nog meer? (meer mogelijkheden, niet helpen)

	met name	nog meer
naar werk/school	☐	☐
boodschappen doen/winkelen	☐	☐
naar hobby/cursus/uitgaan	☐	☐
naar familie/vrienden	☐	☐
om tochtjes te maken	☐	☐
anders, te weten	☐	☐

3. Wat zijn bij normale weersomstandigheden redenen om voor sommige ritten binnen Leiden wel voor de fiets te kiezen en voor andere ritten juist niet?

a. Wel voor fiets (niet helpen) ☐ gezondheid/ beweging ☐ parkeerproblemen bestemming ☐ sneller ☐ mooie route ☐ milieuoverwegingen ☐ geen alternatief (heeft geen auto of slechte verbinding OV) ☐ kosten ☐ mooi weer ☐ anders, nl _____	b. Niet voor fiets (niet helpen) ☐ hoeveelheid boodschappen/bagage ☐ afstand ☐ onveiligheid route ☐ haast, moet er snel zijn ☐ slecht weer ☐ anders, nl _____
--	--

4. Spelen voor ritten binnen Leiden de afstand en de route mee indien u twijfelt of u wel of niet de fiets zal nemen?

- a. afstand ja/nee
 b. route die u binnen Leiden aflegt ja/nee

5. Ik ga u een aantal mogelijke ergernissen opnoemen die u kunt tegenkomen bij het gebruik van de fiets. Ik vraag u of u deze ergernissen als fietser in Leiden vaak, regelmatig, soms of eigenlijk nooit tegenkomt.

ERGERNISSEN	vaak	regelmatig	soms	nooit
a. veel omrijden	☐	☐	☐	☐
b. slechte bewegwijzering	☐	☐	☐	☐
c. ontbreken straatnaamborden	☐	☐	☐	☐
d. gedrag van andere weggebruikers	☐	☐	☐	☐
e. hobbelig wegdek	☐	☐	☐	☐
f. krappe bochtjes	☐	☐	☐	☐
g. te vaak en te lang wachten bij verkeerslichten	☐	☐	☐	☐
h. geen voorrang krijgen als je het wel hebt	☐	☐	☐	☐
i. geen voorrang op hoofdroutes	☐	☐	☐	☐
j. Fietspaden ontbreken	☐	☐	☐	☐
k. fietspaden of stroken te smal	☐	☐	☐	☐
l. auto's op fietspaden of stroken	☐	☐	☐	☐
m. plassen op het wegdek	☐	☐	☐	☐
n. gladheid [bestrijding, eerst de rijbaan, dan het fietspad]	☐	☐	☐	☐
o. diefstal	☐	☐	☐	☐
p. afwezigheid van fietsenrekken	☐	☐	☐	☐
q. geluid- en stankhinder	☐	☐	☐	☐
r. route sociaal onveilig	☐	☐	☐	☐

VRAGENLIJST BLOK KK: KWALITEIT INSpraak

1. In Leiden bestaat een inspraakcommissie. Dit is een commissie waar burgers een klacht kunnen indienen over een gevoerde inspraakprocedure. Wist u van het bestaan van de inspraakcommissie?
- Ja
 Nee
2. Heeft u de afgelopen 12 maanden deelgenomen aan een inspraakprocedure?
- Ja → Wat voor onderwerp betrof dit? _____
Bent u over 't algemeen tevreden of ontevreden over de het proces van inspraak?
- Tevreden
 Ontevreden
- Kunt u dit antwoord toelichten: _____
- Wilt u rapportcijfers geven voor drie aspecten aangaande het gehele proces rond de inspraak:*
- a) informatievoorziening over de procedure _____
b) contact met de gemeente _____
c) verwerking van uw reactie in het verslag _____
- Nee → Heeft er wel eens een situatie gespeeld dat u er over nagedacht heeft?
- Ja → Wat voor onderwerp betrof dit? _____
- Waarom heeft u niet deelgenomen aan een inspraakprocedure? _____
- Nee

VRAGENLIJST BLOK MM: BURGERZAKEN

De volgende vragen gaan over de afdeling Burgerzaken op het Stadhuis. U kunt hier terecht voor zaken als het aanvragen van een paspoort, een rijbewijs en bijv. voor een uittreksel uit het bevolkingsregister.

1. De afdeling Burgerzaken is dagelijks open tot 16.00 uur en donderdag doorlopend van 8.30-20.00 uur. Is dit bij u bekend?
- Ja
 Nee
2. Heeft u de afdeling Burgerzaken in de afgelopen twaalf maanden bezocht?
- Ja → Waarvoor? _____
- Vond u dat de huidige openingstijden u voldoende gelegenheid boden om uw zaken bij de afdeling Burgerzaken te regelen, toen u er de laatste keer, was?
- Ja
 Nee → Waarom niet? _____
- Hoe lang moest u de laatste keer wachten, voor u geholpen werd? ___ min.
- Vond u deze wachttijd acceptabel? Ja/nee
- Wat vindt u een (maximale) acceptabele wachttijd? ___ minuten
- Nee

3. Om uw wachttijden te verminderen, kan Burgerzaken u op afspraak helpen, onder andere voor reisdocumenten en een rijbewijs. Hiervoor moet u dan wel van tevoren bellen met de servicelijn om een afspraak te maken. Wist u dit?
- ja → Heeft u hier ook al eens gebruik van gemaakt?
- ja
 nee, is me te veel moeite om een afspraak te maken
 nee, is nog nooit aan de orde geweest
 nee, om een andere reden _____
- nee
4. Burgerzaken denkt erover om burgers de mogelijkheid te bieden om via de website www.leiden.nl zelf een afspraak te kunnen maken. Waar gaat uw voorkeur naar uit: zonder afspraak langs gaan, bellen via de servicelijn of een afspraak maken via de website?
- Vooraf afspraak te maken door te bellen
 Via internet afspraak maken
 Geen afspraak maken
 Geen voorkeur/weet niet
- Wilt u dit toelichten? _____
5. Vanaf komend jaar wordt het mogelijk om via de website van de gemeente Leiden een uittreksel (uit de registers van de burgerlijke stand) aan te vragen of een verhuizing door te geven. Stel dat u hier mee te maken zou krijgen en u was bekend met deze mogelijkheid, denkt u hier dan zeker, misschien of geen gebruik van te maken?
- Ja, zeker
 Ja, misschien → Waar hangt dit van af? _____
 Nee → Waarom niet?
- Heb geen beschikking over internet
 Ga liever gewoon langs
 Andere reden, namelijk: _____

6. Heeft u nog verdere tips om de gemeentelijke dienstverlening voor wat betreft diensten en producten via internet te vergemakkelijken?
- Ja → namelijk: _____
- Heeft u nog een specifiek voorbeeld van een dienst of product?
- _____
- Nee

VRAGENLIJST BLOK NN: KWALITEIT VOORZIENINGEN

Nu noemen we een zestal voorzieningen in Leiden. Kunt u aangeven of u of iemand in uw huishouden van deze voorzieningen gebruik maakt en kunt u middels twee rapportcijfers de hoeveelheid en de kwaliteit van de voorzieningen in Leiden beoordelen. Als u uw antwoord wil toelichten is hier de mogelijkheid voor.

	Maakt iemand in uw huishouden er gebruik van?	Kunt u middels twee rapportcijfers de hoeveelheid en de kwaliteit van de voorzieningen in Leiden beoordelen:
Sportvoorzieningen in Leiden	☐ ja → ☐ nee	Hoeveelheid sportvoorz. ____ Kwaliteit gebouwen ____
Basis-/speciaal- of voortgezet Onderwijs in Leiden	☐ ja → ☐ nee	Hoeveelheid scholen ____ Kwaliteit gebouwen ____
Buurthuizen in Leiden	☐ ja → ☐ nee	Hoeveelheid buurthuizen ____ Kwaliteit gebouwen ____
Kinderopvang/peuter Speelzaal/buitenschoolse opvang in Leiden	☐ ja → ☐ nee	Hoeveelheid kinderopvang ____ Kwaliteit gebouwen ____
Woning of groepspraktijk Huisartsen/tandartsen in Leiden	☐ ja → ☐ nee	Hoeveelheid huis-/tandartsen ____ Kwaliteit gebouwen ____
Culturele voorzieningen, als musea/theaters/concertzalen in Leiden	☐ ja → ☐ nee	Hoeveelheid culturele voorz. ____ Kwaliteit gebouwen ____

VRAGENLIJST BLOK OO: VRIJWILLIGERSWERK

De volgende vragen gaan over vrijwilligerswerk. U heeft hierover in de bijlage van de aankondiging kunnen lezen. Daarin staat o.a. een opsomming van organisaties waar mensen vrijwilligerswerk kunnen doen.

- Vrijwilligerswerk gaat niet alleen om zorg of dienstverlening, maar ook om bijvoorbeeld bardiensten bij een vereniging, schrijven voor een clubkrantje, lid zijn van een bestuur, hulp op school of activiteiten voor een kerk. Doet u aan vrijwilligerswerk?**
 ja → Bij wat voor type organisatie(s)? (Zie lijst) nr: ____ nr: ____ nr: ____ nr: ____
 nee → vraag 5
- Bent u in deze organisatie(s) meer bestuurlijk, coördinerend of uitvoerend bezig? (meer antw. mog.)**
 bestuurlijke taken
 coördinerende/ leidinggevende taken
 uitvoerende taken
- Hoeveel uur per week besteedt u hier in totaal gemiddeld aan? _____**
- Verricht u het vrijwilligerswerk in of buiten de gemeente Leiden?**
 in de gemeente
 buiten de gemeente
 in en buiten de gemeente
- Kent u het Steunpunt Vrijwilligerswerk/WAVEs - voorheen de Vrijwilligerscentrale genoemd - en heeft u wel eens gebruik gemaakt van haar diensten?**
 Steunpunt Vrijwilligerswerk bekend
 Steunpunt Vrijwilligerswerk niet bekend, Vrijwilligerscentrale wel
 geen van beide bekend

Indien bekend: Gebruik: ja/nee

De volgende vraag gaat over mantelzorg.

Met mantelzorg bedoelen we: zorg voor familie, gezinsleden, kennissen of buren die dat door (al dan niet tijdelijke) lichamelijke of functionele beperkingen nodig hebben. Het kan gaan om boodschappen doen voor de buurman die ziek op bed ligt of de zorg voor een zieke moeder. Zorg voor eigen kinderen valt hier niet onder tenzij deze gehandicapt of chronisch ziek zijn.

- Als mantelzorg op deze manier wordt gedefinieerd, heeft u dan in de afgelopen 12 maanden aan mantelzorg gedaan?**

ja → Voor wie heeft u mantelzorg verricht? (maximaal 2)

Wat voor soort zorg heeft u verleend? _____

Hoeveel tijd heeft u hieraan in totaal besteed in de afgelopen 12 maanden?

Heeft de mantelzorg, die u in de afgelopen 12 maanden heeft verricht, voor u persoonlijk problemen opgeleverd op ....:

- financieel gebied
 op het gebied van werk, zoals werktijden en relatie met de werkgever
 uw eigen gezondheid, vanwege fysieke en emotionele belasting

Evt. toelichting: _____

nee

VRAGENLIJST BLOK PP: MILIEU

De volgende vragen gaan over de gescheiden inzameling van huishoudelijk afval en over recycling van goederen.

1. Heeft u wel eens van de Milieustraat gehoord?

- Ja → vraag 2
 Nee → **De Milieustraat, aan de J.C. Rijpstraat, is een voorziening waar inwoners van Leiden op vertoon van een legitimatie hun grof huishoudelijk afval kunnen brengen. Daarnaast kan er ook bijna al het andere afval worden ingeleverd. Nu u dit weet, denkt u er in de toekomst gebruik van te gaan maken?**
 Ja → vraag 6
 Nee → vraag 6

2. Heeft u de afgelopen twaalf maanden wel eens een bezoek aan de Milieustraat gebracht?

- Ja, ___ keer → **Kunt u de soorten afval noemen waarvoor u meestal naar de Milieustraat gaat?**
 Grof Huishoudelijk afval
 Bouw- en sloopafval
 Vloerbedekking
 Grof groenafval
 Glas
 Papier, karton
 Hout
 Metalen/aluminum
 Kleding
 Klein Gevaarlijk afval
 Kleine elektrische apparaten
 Anders, nl: _____
- Nee → **Waarom maakt u geen gebruik van de Milieustraat? (meerdere antw. mogelijk)**
 Wist niet waar de Milieustraat was
 Vindt de Milieustraat te ver weg
 Heb geen afval voor de Milieustraat
 Anders, nl: _____

3. Weet u wat de kosten zijn van het gebruik maken van de diensten van de Milieustraat?

- Nee, weet ik niet
 Ja, nl. _____
 Er zijn geen kosten aan verbonden

4. Bent u bekend met de openingstijden van de Milieustraat?

- Nee, weet ik niet
 Ja

5. Denkt u dat u er ook op zaterdag terecht kunt?

- Nee
 Ja

6. Tegenover de Milieustraat ligt de kringloopwinkel 'Het Warenhuis'. Heeft u daar wel eens van gehoord?

- Ja → **Bent u bekend met de doelen van een kringloopwinkel?**
 Ja → **Kunt u er enkele noemen?**
 inzameling herbruikbare goederen
 inzameling groot wit- en bruingoed
 opknappen en verkopen van tweedehands goederen
 Nee
- Nee → vraag 8

7. Heeft u de afgelopen twaalf maanden een bezoek gebracht aan deze kringloopwinkel?

- Ja → **Hoe vaak om er rond te snuffelen en hoe vaak om spullen in te leveren?**
 ___ keer om te snuffelen/kopen (in het afgelopen jaar)
 ___ keer om spullen in te leveren (in het afgelopen jaar)
- Nee

8. Scheidt u uw GFT van de rest van uw afval?

- Ja → **Van welke mogelijkheid maakt u hiervoor gebruik?**
 eigen minicontainer
 wijkcontainer
 inpandige laadkist
 compostvat
 anders, namelijk: _____
- Nee → **Waarom niet?**
 heb heel weinig/ moeite niet waard
 gemakzucht
 afstand naar GFT containers te groot
 container is vaak te vol
 geen eigen (mini)container
 anders, namelijk: _____

Kunt u zich voorstellen weer GFT te gaan scheiden als ...

a. er een wijkcontainer dichterbij zou zijn?

- ja
 nee

b. de container vaker geleegd wordt?

- ja
 nee

c. er iets anders verandert?

- ja, nl _____
 nee

9. Scheidt u uw papier?

 Ja →

Van welke mogelijkheid maakt u hiervoor gebruik?

- Papierbak
- Wordt huis-aan-huis opgehaald
- Via mijn vereniging (sport, muziek etc.)
- School
- Anders, nl. _____

 Nee →

Waarom niet?

- Heb heel weinig / moeite niet waard
- Gemakzucht
- Afstand naar papierbak te groot
- Papierbak is te vaak vol
- Anders, nl. _____

Kunt u zich voorstellen (weer) papier te gaan scheiden als ...

- Het papier vaker huis-aan-huis wordt ingezameld
- Er een papierbak dichterbij zou zijn
- De papierbakken vaker geleegd worden
- Anders, nl. _____

10. Scheidt u uw Klein Gevaarlijk Afval (KGA)?

 Ja →

Van welke mogelijkheid maakt u hiervoor gebruik?

- Standplaatsen van de chemokar
- Bij de chemokar die elk kwartaal door uw straat rijdt
- Bij de Milieustraat
- Bij de verschillende winkeliers
- Anders, nl. _____

 Nee →

Waarom niet?

- Heb heel weinig / moeite niet waard
- Gemakzucht
- Standplaats van de chemokar is te ver weg
- De chemokar rijdt te snel door de straat
- Anders, nl. _____

Kunt u zich voorstellen (weer) Klein Gevaarlijk Afval te gaan scheiden als er wekelijks op een centrale plaats, bijvoorbeeld bij de markt of het winkelcentrum in uw buurt, een chemokar zou staan?

- Ja
- Nee

VRAGENLIJST BLOK QQ: BEKENDHEID WERKZAAMHEDEN GEMEENTE IN DE WIJK

1. Er vinden in uw wijk geregeld gemeentelijke werkzaamheden plaats. Vindt u over het algemeen dat u voldoende op de hoogte wordt gehouden als er werkzaamheden in uw wijk plaatsvinden?

- ja
- nee → Welke werkzaamheden betrof het, waarbij u informatie miste?

_____

Wat voor soort informatie had u willen hebben?

_____

2. Van welke informatiebronnen maakt u gebruik om op de hoogte te blijven van werkzaamheden en plannen van de gemeente? (spontaan, niet helpen, meerdere antwoorden mogelijk)

- geen enkele
- stadskrant
- servicepunt woonomgeving
- gemeentewijzer
- bewonersbrieven
- huis-aan-huisfolders (bijvoorbeeld ophaalkalender)
- internet
- burens of andere buurtbewoners
- bewonersavonden
- wijkinformatiemarkten
- kabelkrant
- wijkplannen
- anders, nl...

3. Heeft u in de afgelopen 12 maanden de gemeente wel eens benaderd toen u zelf vond dat er iets aan het onderhoud in uw wijk gedaan moest worden?

- ja → Wat was de reden? _____
- Bent u naar tevredenheid geholpen?
  - ja, omdat _____
  - nee, omdat _____
- nee

VRAGENLIJST BLOK SS: STADSKRANT EN BURGERJAARVERSLAG

1. **Vindt u dat u als burger voldoende op de hoogte wordt gehouden van het gemeentelijk nieuws?**
 ja
 nee

2. **Eén van de manieren waarop de gemeente de burgers informeert is de wekelijkse Stadskrant. Kent u deze en ontvangt u 'm ook iedere week?**
 bekend en ontvangt altijd
 bekend en ontvangt vaak
 bekend en ontvangt soms
 bekend, maar ontvangt nooit → EINDE BLOK
 onbekend → EINDE BLOK

3. **Leest u de Stadskrant?**
 ja → **Hoeveel minuten besteedt u gemiddeld aan het lezen van één Stadskrant (als u 'm leest)?** __ min
 nee

4. **Kent u de rubriek 'Gemeenteberichten' in de Stadskrant?**
 ja → **Gebruikt u de informatie uit de Gemeenteberichten wel eens?**
 ja → **Waarvoor?** _____
 nee
 nee

5. **Mist u informatie in de Stadskrant (inclusief vaste rubrieken) of heeft u ideeën voor verbetering?**
 _____

6. **Kunt u een rapportcijfer geven aan de Stadskrant over:**
 - interessantheid van de inhoud → .....
 - lay-out/vormgeving/opmaak → .....
 - leesbaarheid van de artikelen → .....

Burgerjaarverslag

De gemeente Leiden publiceert jaarlijks een burgerjaarverslag. Hierin wordt onder andere de kwaliteit van de gemeentelijke dienstverlening beoordeeld en geëvalueerd. De beoordeling van de gemeentelijke dienstverlening is voor een belangrijk deel afkomstig uit de Stadsenquête Leiden die jaarlijks wordt gehouden en waar u nu aan meedoet. Dit jaar is dit burgerjaarverslag voor het eerst als bijlage bij de Stadskrant verspreid.

7. **Kunt u zich dit herinneren?**
 ja
 nee → STOP

8. **Heeft u het burgerjaarverslag ingekeken of gelezen?**
 ja, alleen ingekeken
 ja, gelezen
 nee, maar nog wel van plan → STOP
 nee, en ook niet van plan → STOP

9. **Wij willen u vragen de volgende drie aspecten van het burgerjaarverslag te beoordelen met een rapportcijfer**

	Rapportcijfer
a. het uiterlijk, de lay-out en de verzorgdheid van het burgerjaarverslag	—
b. de hoeveelheid en interessantheid van de informatie	—
c. de duidelijkheid en leesbaarheid	—

Toelichting: _____

10. **Zijn er onderwerpen die u heeft gemist in het burgerjaarverslag?**
 ja → **Welke?** _____
 nee

11. **Zou u het prettig vinden om volgend jaar op dezelfde manier (als bijlage bij Stadskrant) het burgerjaarverslag te ontvangen?**
 ja
 nee

VRAGENLIJST BLOK UU: WARENMARKTEN

1. Bezoekt u wel eens een markt in Leiden?

- ja → vraag 3
 nee → **Waarom niet? (meerdere antwoorden mogelijk)**
- ik ga naar de supermarkt
  - te ver uit de buurt
  - slecht bereikbaar
  - openingstijden komen niet uit
  - geen geschikte producten
  - kwaliteit producten is te laag
  - te duur
  - ik voel me daar niet veilig
  - geen tijd
  - anders, nl _____

Wat zou een markt voor u aantrekkelijk kunnen maken waardoor u er wel heen zou gaan?

_____ → vr 6

3. Hoe vaak bezoekt u de volgende markten in Leiden?

	☐ (bijna) elke week ☐ 2-3 keer per maand ☐ eens per maand ☐ enkele keren per jaar ☐ (vrijwel) nooit
a. Centrummarkt op zaterdag	
b. Centrummarkt op woensdag	
c. Wijkmarkt in Merenwijk op vrijdag	
d. Wijkmarkt Stevenshof op donderdag	
e. Wijkmarkt op 5 Meiplein op dinsdag	

4. Welke twee markten bezoekt u het vaakst (uit vraag 3)

Markt 1: _____
 Markt 2: _____

4a. Hoe gaat u meestal naar deze markt(en)?

	Markt a/b/c/d/e	Markt a/b/c/d/e
Fiets/brommer	☐	☐
Auto	☐	☐
Lopend	☐	☐
Openbaar vervoer	☐	☐
Anders, nl _____	☐	☐

4b. Welke producten koopt u meestal op deze markt/markten? (spontaan, meer antwoorden mogelijk)

	Markt a/b/c/d/e	Markt a/b/c/d/e
vis	☐	☐
groente / fruit	☐	☐
kaas / zuivel	☐	☐
brood / banket	☐	☐
buitenlandse voedingsmiddelen	☐	☐
bloemen / planten	☐	☐
kleding / stoffen / handwerkbenodigdheden	☐	☐
schoenen	☐	☐
diervoeding	☐	☐
boeken	☐	☐
anders, nl	☐	☐

4c. Welke producten mist u op deze markt(en) of waarvan zou u meer willen zien?

(spontaan, meer antwoorden mogelijk)

	Markt a/b/c/d/e	Markt a/b/c/d/e
vis	☐	☐
groente / fruit	☐	☐
kaas / zuivel	☐	☐
brood / banket	☐	☐
buitenlandse voedingsmiddelen	☐	☐
bloemen / planten	☐	☐
kleding / stoffen / handwerkbenodigdheden	☐	☐
schoenen	☐	☐
diervoeding	☐	☐
boeken	☐	☐
anders, nl	☐	☐

5. De gemeente inventariseert of er onder de Leidenaren behoefte is aan andere/ nieuwe markten, dit kunnen ook markten zijn die zich richten op bepaalde producten. Zou u het op prijs stellen als er een markt in Leiden bij komt, en zo ja, aan wat voor soort markt denkt u?

- ja, nl. _____
 nee

6. Zou u het op prijs stellen als er in Leiden in de kerstperiode een kerstmarkt zou komen?

- ja
 nee

7. In de stad zijn diverse kraampjes met etenswaren, zoals een loempiaboer of een visboer. Vindt u het prettig of hinderlijk dat deze kraampjes er zijn?

- prettig
 hinderlijk
 maakt me niets uit

VRAGENLIJST BLOK VV: STADSBEZOEK

De volgende vragen gaan over Leiden als historische stad.

1. Heeft u in de afgelopen 12 maanden een of meer Leidse musea bezocht?

- ja → **Welke?**   Rijksmuseum van Oudheden
 nee   Rijksmuseum voor Volkenkunde
                                   Naturalis
                                   Museum Boerhaave
                                   Het Koninklijk Penningkabinet
                                   Hortus Botanicus
                                   Stedelijk Museum De Lakenhal
                                   Molenmuseum De Valk
 anders, namelijk: _____

2. Leiden is een historische stad. Loopt u wel eens rond in Leiden om van de historische kern te genieten?

- ja → Wat vindt u met name aantrekkelijk? _____
 nee

3. De historische kern van Leiden wordt wel eens vergeleken met Haarlem, Delft en Dordrecht. Bent u wel eens in de binnenstad van deze steden geweest? Zo ja, welk rapportcijfer geeft u aan de historische kernen van deze steden? En wat voor cijfer geeft u aan de historische kern van Leiden?

	Bekend met historische kern?	Rapportcijfer historische kern
a. Haarlem	☐ ja → ☐ nee	.....
b. Delft	☐ ja → ☐ nee	.....
c. Dordrecht	☐ ja → ☐ nee	.....
d. Leiden	ja →	.....

4. De volgende vraag gaat over het bezoek van horecagelegenheden in Leiden. Heeft u in de afgelopen 12 maanden in Leiden wel eens .....? Zo ja, hoe vaak?

	Bezoek?	Bezoek-frequentie per jaar
a. wat gedronken op een terras	☐ ja → ☐ nee	.....
b. wat gedronken in een café (binnen)	☐ ja → ☐ nee	.....
c. gelunchd/ broodje gegeten	☐ ja → ☐ nee	.....
d. gegeten in restaurant	☐ ja → ☐ nee	.....

5. In Leiden hebben vele bekende schilders gewoond. Kunt u een of meerdere namen noemen? (spontaan)

- Rembrandt
 Jan Steen
 Lucas van Leyden
 Jan van Goyen
 Jan Lievens
 anders, namelijk: _____

als niet genoemd bij vraag 6

6. Eén van de bekendste schilders die in Leiden heeft gewoond is Rembrandt. Wist u dit?

- ja
 nee → vraag 9

7. Wist u dat de volgende feiten over Rembrandt:

- a. dat hij tot zijn 25ste in Leiden heeft gewoond en gewerkt? Ja/nee
b. dat 2006 zijn vierhonderdste geboorte jaar is? Ja/nee

8. Weet u dat de gemeente Leiden in 2006 zijn geboortjaar het gehele jaar gaat vieren?

- ja
 nee

VRAGENLIJST BLOK XX: INTERNET EN GEBRUIK WEBSITE

A15 Heeft u thuis en/of op uw werk/school de beschikking over internet?

- Thuis en werk/school
 Alleen thuis
 Alleen op werk/school
 Ergens anders
 Nee → volgende blok

1. Hoe vaak maakt u gebruik van internet en email?

- dagelijks
 enkele malen per week
 wekelijks
 enkele malen per maand
 maandelijks
 enkele malen per jaar
 nooit → volgende blok

2. Op welke plaatsen (meerdere antwoorden mogelijk) maakt u gebruik van internet?

- thuis ja/nee
 - op het werk ja/nee
 - op school/universiteit ja/nee
 - in de bibliotheek ja/nee
 - in het buurthuis ja/nee
 - ergens anders, nl: _____ ja/nee

3. Welke internetmogelijkheden gebruikt u wel eens?

- e-mail ja/nee
 - informatie zoeken op websites ja/nee
 - chatten ja/nee
 - bestellen/ kopen van producten ja/nee
 - anders, nl: _____ ja/nee

4. Kent u de gemeentelijke website www.leiden.nl?

- ja
 nee → volgende blok

5. Heeft u deze website wel eens bezocht?

- ja → Hoe vaak in de afgelopen 12 maanden? ____ keer
 nee → volgende blok

VRAGENLIJST BLOK YY: ARBEIDSMARKTBELEID

1. Heeft u een baan van 12 uur of meer per week?

- Ja → vraag 2
 Nee → vraag 5

Werkenden

2. Heeft u een vast of tijdelijk dienstverband?

- vast dienstverband, contract voor onbepaalde tijd
 tijdelijk dienstverband
 baan via een uitzendbureau

3. In welke bedrijfssector werkt u?

- Automatisering
 Banken & verzekeringen
 Bouw/vastgoed/architectuur/makelaardij
 Chemie & farmacie
 Detailhandel
 Dienstverlening
 financieel/administratief (account./belasting/secretarieel)
 arbeidsbemiddeling, P&O
 beveiliging
 commercieel/verkoop/inkoop
 juridisch
 reclame/marketing/PR
 Gezondheidszorg/welzijn
 Groothandel
 Horeca
 Kunst/media/amusement
 Landbouw, bosbouw en visserij
 Non-profit
 Onderwijs (opleiding/vorming/training)
 Overheid (incl. defensie)
 Persoonlijke verzorging
 Productie/industrie/techniek
 Sport & recreatie
 Telecommunicatie
 Toerisme
 Transport/opslag/logistiek
 Wetenschap
 Anders, nl: _____

4. Waar werkt u?

- thuis
 elders in Leiden
 in Leidse regio
 buiten Leidse regio
- nl in gemeente: _____
 → nl in gemeente: _____
 → Zou u liever in de Leidse regio willen werken?
 ja → Doet u daar ook pogingen voor?
 nee ja
 maakt niet uit nee
- geen vast werkadres

5. Het afgelopen jaar gaat het minder goed met de economie in Nederland en daarmee met de werkgelegenheid.

Bent u bang in het komende jaar uw baan te verliezen?

- ja
 nee
→ volgend blok

Niet-werkenden

6. U heeft aangegeven geen betaalde baan te hebben. Heeft u zelf een uitkering (dus niet via partner)?

- ja, bijstandsuitkering (ABW, Sociale Dienst)
 ja, WW (werkloosheid)
 ja, AAW/WAO (arbeidsongeschiktheid)
 ja, VUT/pre-pensioen e.d.
 ja, studiefinanciering
 nee

7. Heeft u in het verleden een baan gehad van meer dan 12 uur per week?

- ja → Hoe lang werkt u niet meer? < ½ jaar ½ - 1 jaar > 1 jaar > 2 jaar
 nee

8. Zou u wel (weer) willen werken?

ja →

Doet u hier ook pogingen voor?

ja → Wat zijn de hobbels? _____

Wat voor soort werk zoekt u? _____

Hebt u daarbij hulp nodig?

- ja, Aan welke hulp denkt u? _____
 nee

nee → Waarom niet? _____

nee

9. Heeft u in de afgelopen 12 maanden een opleiding afgerond of beëindigd?

- ja
 nee

VRAGENLIJST BLOK ZZ: FINANCIËLE DIENSTVERLENING

De volgende vragen gaan over de financiële positie van de burgers van Leiden. De resultaten hiervan zijn van belang voor de gemeente om de juiste beleidsbeslissingen te kunnen nemen en daarmee de burgers die dat nodig hebben financieel te kunnen ondersteunen. We wijzen u er nogmaals op dat de door u gegeven antwoorden anoniem zijn.

1. We willen graag weten hoe moeilijk of gemakkelijk uw huishouden kan rondkomen met het totale huishoudinkomen?

- zeer moeilijk
 moeilijk
 komt net rond
 gemakkelijk
 zeer gemakkelijk

2. Het komt vaak voor dat mensen geld lenen voor bepaalde uitgaven. Ik noem hierna een aantal vormen van geld lenen. Wilt u aangeven of u daar in de afgelopen 12 maanden gebruik van heeft gemaakt? (meerdere antwoorden mogelijk)

- op afbetaling gekocht bij postorderbedrijf of winkels
 rood staan bij bank of giro
 persoonlijke lening of doorlopend krediet
 lening bij vrienden of familie
 lening in het kader van de studiefinanciering
 andere lening (geen hypotheek voor huis)

3. Is bij de betaling van de aflossing van één of meer van deze schulden OF bij de betaling van uw vaste lasten in de laatste 12 maanden een achterstand ontstaan?

- ja, zowel bij schulden als vaste lasten
 ja, alleen bij schulden
 ja, alleen bij vaste lasten
 nee → ga verder bij vraag 9

4. Zo ja: om welke schulden ging het (meerdere antwoorden mogelijk)

- op afbetaling gekocht bij postorderbedrijf of winkels
 rood staan bij bank of giro
 persoonlijke lening of doorlopend krediet
 lening bij vrienden of familie
 lening in het kader van de studiefinanciering
 andere lening (geen hypotheek voor huis)

... of om welke vaste lasten ging het (meerdere antwoorden mogelijk)

- huur
 hypotheek
 energie en waterbedrijf
 belastingen
 verzekeringen
 andere betalingsachterstanden

5. **Wanneer heeft uw huishouden voor het eerst te maken gekregen met deze betalingsachterstanden?**
- in de afgelopen 6 maanden
- 6-12 maanden geleden
- 1-2 jaar geleden
- 2-5 jaar geleden
- >=5 jaar geleden
6. **Zijn uw schulden zodanig, dat u in de problemen bent gekomen of zult komen?**
- ja
- nee
7. **Heeft uw huishouden in verband met een betalingsachterstand hulp gezocht bij hulpverlenende instanties? (bijvoorbeeld de Sociale Dienst, het Maatschappelijk Werk, of de Kredietbank Stadsbank)**
- ja → namelijk bij _____ (naam organisatie)
- Bent u daar geholpen met uw financiële problemen?**
- ja, goed
- ja, matig/gaat wel, **wat kon beter?** _____
- nee, **waarom niet** _____
- nee → **Denkt u dat wel te gaan doen?**
- ja
- nee → **Waarom niet?**
- omdat ik niet precies weet welke instantie mij kan helpen
- omdat ik zelf al een oplossing heb gevonden
- anders, nl _____
8. **Heeft uw huishouden OP DIT MOMENT te maken met betalingsachterstanden?**
- ja → **Denkt u dat uw huishouden zonder hulp van andere personen of instellingen deze betalingsachterstand(en) kan oplossen?**
- ja, binnen 3 maanden
- ja, dat duurt 3 tot 6 maanden
- ja, dat duurt 6 tot 12 maanden
- ja, dat duurt meer dan een jaar
- nee, mijn huishouden kan dat niet zonder hulp oplossen
- weet niet
- nee

De volgende vragen gaan over de Stadsbank Leiden, gevestigd aan de Breestraat.

9. **Kent u de Stadsbank van naam?**
- ja → **Weet u waarvoor u bij de Stadsbank terecht kunt? (meer antw. mogelijk)**
- schuldbemiddeling/schuldsanering/budgetbeheer
- geld lenen/doorlopend krediet
- goedkoper/flexibeler dan andere banken
- voor lagere inkomens
- anders, nl: _____
- nee, weet het niet
- Heeft u er wel eens gebruik van gemaakt?**
- ja → **Was u tevreden met de dienstverlening?**
- nee ja
- nee, omdat: _____

Mensen die nog nooit gebruik hebben gemaakt van de Stadsbank:

10. **Bij de Stadsbank kunt u terecht voor financieel advies, leningen en voor hulp bij het oplossen van schulden en budgetbeheer. Nu u dit weet, denkt u hier in de toekomst gebruik van te gaan maken?**
- ja, zeker
- ja, misschien
- nee
11. **Kunt u aangeven of u de volgende inkomensondersteunende regelingen kent en hier het afgelopen jaar een beroep op heeft gedaan? Zo nee: Waarom maakt u hier geen gebruik van?**
- KWIJTSCHELDING GEMEENTELIJKE BELASTINGEN
- BIJZONDERE BIJSTAND
- DECLARATIEREGELING OF EENMALIGE UITKERING
- COLLECTIEVE AANVULLENDE ZIEKTEKOSTENVERZEKERING
- LANGDURIGHEIDSTOESLAG
12. **Indien wel 1 of meer regelingen bekend, maar geen gebruik: Waarom maakt u geen gebruik van de regelingen?**
- ik kom hier niet voor in aanmerking
- ik weet niet hoe ik dit moet aanvragen
- te veel moeite om aan te vragen
- ik wil dit niet aanvragen
- anders, nl: _____
13. **Heeft u zojuist informatie gehoord over bovenstaande regelingen, waardoor u mogelijk bij de gemeente informatie gaat inwinnen over deze inkomensondersteunende regelingen?**
- ja → namelijk: _____
- nee

VRAGENLIJST BLOK B: SPORTDEELNAME

BIJLAGE: Sportdeelname

Bij dit onderwerp wordt gevraagd welke sporten u in de afgelopen 12 maanden heeft beoefend. Hierbij gaat het om activiteiten die u in de afgelopen 12 maanden heeft verricht volgens gebruiken en regels uit de sportwereld. U moet dus denken aan bijvoorbeeld badminton, fitness, toerfietsen en schaken, maar niet aan yoga, puzzelen of fietsen naar de bakker. Sporten die u tijdens vakanties heeft beoefend tellen wel mee; sporten tijdens lessen lichamelijke opvoeding op school niet.

1 Aerobics/steps	18 Hardlopen/joggen	35 Skiën/langl./snowboarden
2 Atletiek	19 Hockey	36 Squash
3 Badminton	20 Honkbal/softbal	37 Tafeltennis
4 Basketbal	21 Jeu de boules	38 Tennis
5 Biljart/poolbiljart/snooker	22 Kaatsen	39 Vecht- en verdedigingssp.
6 Boksen	23 Kano	40 Vliegen/hanggl./parachutes.
7 Bowling	24 Karting	41 Veldvoetbal
8 Bridge	25 Klimsport/bergwandelen	42 Volleybal
9 Dammen	26 Korfbal	43 Wandelsport
10 Danssport	27 Midgetgolf	44 Watersport/zeilen/surfen
11 Darts	28 Motorsport	45 Wielr./moutainbike/toerfietsen
12 Duiksport	29 Paardensport	46 Zwemsport
13 Fitness/conditie	30 Roeien	47 Zaalvoetbal
14 Fitness/kracht	31 Schaatsen	48 Andere sport, namelijk ____
15 Golf	32 Schaken	
16 Gymnastiek/turnen	33 Schietsport	49 Geen enkele sport → vraag 4
17 Handbal	34 Skeeleren/skaten	

De volgende vragen gaan over sporten. Hierbij gaat het om activiteiten die u in de afgelopen 12 maanden heeft verricht volgens gebruiken en regels uit de sportwereld. U moet dus denken aan bijvoorbeeld: badminton, fitness, toerfietsen en schaken, maar niet aan yoga, tuinieren, puzzelen of fietsen naar de bakker. Sporten die u tijdens de vakanties heeft beoefend tellen wel mee; sporten tijdens lessen lichamelijke opvoeding op school niet.

1. **Welke sport of sporten heeft u in de afgelopen 12 maanden beoefend?** *(meerdere antw.mogelijk)*

A: ____
B: ____
C: ____
D: ____
E: ____
F: ____
H: ____
I: ____

als geen → vr4

2. **Hoeveel keer heeft u in totaal in de afgelopen 12 maanden gesport?** ____ keer

3. **Nu noem ik de door u genoemde sporten nogmaals op. Kunt u per sport aangeven:**
- Hoe vaak u deze heeft beoefend in de afgelopen 12 maanden?**
  - Of u deze in verenigingsverband of alleen ongeorganiseerd beoefent**
  - Indien ongeorganiseerd: Bent u tevreden over de mogelijkheden in Leiden om deze ongeorganiseerd te beoefenen?**
  - Indien nee: Welke belemmeringen ondervindt u hierbij?**

Genoem de sporten	Aantal keer beoefend in afg. 12 mnd	Ongeorganiseerd of binnen een vereniging?	Tevreden over mogelijkheden?	Belemmeringen? <i>(meerdere antw. mogelijk)</i>
				☐ Zaal-/veldruimte te duur ☐ Te weinig zaal/veldruimte ☐ Zaal-/veldruimte te ver weg ☐ Onhandige openingstijden zaal-/veldruimte ☐ Te weinig geschikte loop/fiets/skate-paden ☐ Het vinden van medespelers ☐ Geldgebrek ☐ Anders, namelijk: _____
A: ____	____ keer	☐ ongeorganiseerd → ☐ vereniging	☐ ja ☐ nee →	
B: ____	____ keer	☐ ongeorganiseerd → ☐ vereniging	☐ ja ☐ nee →	
C: ____	____ keer	☐ ongeorganiseerd → ☐ vereniging	☐ ja ☐ nee →	
D: ____	____ keer	☐ ongeorganiseerd → ☐ vereniging	☐ ja ☐ nee →	
E: ____	____ keer	☐ ongeorganiseerd → ☐ vereniging	☐ ja ☐ nee →	

Als geen enkele sport wordt beoefend:

4. **Wat is de belangrijkste reden dat u niet aan sport doet?**
- lidmaatschap te duur
  - geen tijd
  - geen interesse
  - gezondheidsredenen of te oud
  - heb niemand om mee te sporten
  - anders, namelijk: _____

VRAGENLIJST BLOK C: BIBLIOTHEEK

De volgende vragen gaan over de Openbare Bibliotheek in Leiden.

1. Hoeveel leden van uw huishouden van 16 jaar of ouder, inclusief uzelf, hebben een lenerspas van de bibliotheek?

- Geen
 1 persoon
 2 personen
 3 personen
 4 personen of meer
 Weet ik niet

2. Bezoekt u zelf wel eens een vestiging van de Leidse Openbare Bibliotheek?

- Ja → Leent u ook wel eens materialen? Zo ja, op wiens kaart?
 Ja, op mijn eigen kaart
 Ja, op kaart van een huisgenoot
 Ja, en ik leen op kaart van iemand anders dan huisgenoot
 Ja, anders nl. _____
 Nee, maar ik leen er nooit
- Nee, nooit → Waarom bezoekt u de bibliotheek nooit?
 Collectie onvoldoende
 Openingstijden zijn onvoldoende
 Bibliotheek ver weg
 Geen tijd
 Onbekend met bibliotheek
 Ik lees nooit of weinig
 Ga naar andere bibliotheek
 Ik koop boeken
 Andere reden, nl _____

→ Volgende blok

3. Welke vestiging bezoekt u het meest, en welke nog meer?

	Meest bezocht	Ook genoemd
1. Centrale Bibliotheek, Nieuwstraat 4	☐	☐
2. Filiaal Stevenshof, T. Terwindstraat 6	☐	☐
3. Filiaal Merenwijk, Rosmolen 4	☐	☐
4. Filiaal 't Spoortje, Bernhardkade 38	☐	☐
5. Uitleenpost Lorentzhof, Lorentzhof 1	☐	☐
6. Uitleenpost Haagwijk, Beethovenlaan 2	☐	☐
7. Uitleenpost Zorgcentrum Robijnhof, Robijnhof 1	☐	☐
8. Uitleenpost Zorgc. Rijn en Vliet, A. Nrdwierln. 1	☐	☐
9. Uitleenpost Zijloever, Lage Rijndijk 129	☐	☐
10. Jeugdbus (diverse standplaatsen in Leiden)	☐	☐

4. Hoe vaak bezoekt u 1 of meer vestigingen van de Openbare Bibliotheek in Leiden?

- Eens per week of vaker
 Minder dan eens per week maar vaker dan 1x per maand
 1x per maand of minder

5. Is de belangrijkste reden voor uw bezoek uw studie, werk, ontspanning, algemene ontwikkeling, het ontmoeten van mensen, het Digitaal Lokaal (voor computercursussen en workshops) of het bezoeken van activiteiten?

- Studie
 Werk
 Ontspanning
 Algemene ontwikkeling
 Ontmoeten van mensen
 Digitaal lokaal (computercursussen en workshops)
 Bezoeken activiteiten

6. Maakt u gebruik van de volgende diensten van de bibliotheek?

	Ja	Nee
Lenen boeken	☐	☐
Lenen cd's, video's, cd-rom	☐	☐
Lezen kranten/ tijdschriften	☐	☐
Zoeken naar specifieke informatie	☐	☐
Internet	☐	☐
Inlichtingservice	☐	☐
Materialen, informatie voor kinderen	☐	☐
Leescafé	☐	☐
Cursussen	☐	☐

7. Er zijn verschillende redenen om de bibliotheek te bezoeken. Kunt u aangeven of u de volgende aspecten erg belangrijk, gewoon belangrijk of niet zo belangrijk vindt?

	Erg belangrijk	Gewoon belangrijk	Niet zo belangrijk	Weet niet
Aanwezigheid compleet assortiment	☐	☐	☐	☐
Een overzichtelijke inrichting	☐	☐	☐	☐
Een goede bereikbaarheid	☐	☐	☐	☐
De (juiste) openingstijden	☐	☐	☐	☐
Een goede service	☐	☐	☐	☐
Digitale informatie	☐	☐	☐	☐
Activiteiten	☐	☐	☐	☐

8. Kunt u de vestiging die u het meest bezoekt met een rapportcijfer beoordelen op de volgende aspecten.

Aanwezigheid compleet assortiment	—
Een overzichtelijke inrichting	—
Een goede bereikbaarheid	—
De openingstijden	—
Een goede service	—
Prijzen	—

9. Wilt u een van deze punten toelichten of een andere opmerking maken over de bibliotheek?

VRAGENLIJST BLOK D: MILIEUDIENST

1. Ik noem u een aantal vormen van mogelijke geluid- en stankoverlast op. Kunt u aangeven of u daarmee te maken heeft in uw woonomgeving? U kunt antwoorden met: helemaal niet, een beetje, behoorlijk wat, ernstig of zeer ernstig.

	Helemaal niet	Een Beetje	Behoorlijk wat	Ernstig	Zeer Ernstig
a. Lawaai van wegverkeer (auto's, bussen, vrachtw, motoren, bromfietsen, scooters)	☐	☐	☐	☐	☐
b. Uitlaatgassen	☐	☐	☐	☐	☐
c. Lawaai van horeca (bezoekers)	☐	☐	☐	☐	☐
d. Lawaai van bedrijven/ winkels/ winkelend publiek	☐	☐	☐	☐	☐
e. Stank van horeca	☐	☐	☐	☐	☐
f. Stank van overige bedrijven	☐	☐	☐	☐	☐
g. Lawaai van treinen	☐	☐	☐	☐	☐
h. Stank sloten, vijvers of kanalen	☐	☐	☐	☐	☐
i. Lawaai (overlast) van de scheepvaart	☐	☐	☐	☐	☐
j. Lawaai van burelen	☐	☐	☐	☐	☐
k. Lawaai van vliegtuigen	☐	☐	☐	☐	☐
l. Stank van directe omwonenden/ burelen	☐	☐	☐	☐	☐

Indien overlast van lawaai (zie 1)

2. *Ervaart u deze overlast ook wel eens.....*

a...overdag thuis

- ja
 nee

b... 's nachts thuis

- ja
 nee

c. Slaapt u aan de geluidsbelaste of geluidsluwe zijde van uw huis?

- geluidsbelaste
 geluidsluwe

3. Maakt u zich helemaal niet, een beetje of veel zorgen om de volgende zaken in uw woonomgeving:

	helemaal niet	een beetje	veel
a. luchtverontreiniging	☐	☐	☐
b. bodemverontreiniging	☐	☐	☐
c. risico's door ongevallen bij bedrijven	☐	☐	☐
d. risico's door ongevallen bij het vervoer van gevaarlijke stoffen (weg, rail)	☐	☐	☐
e. risico's door ongevallen met vliegtuigen	☐	☐	☐

VRAGENLIJST BLOK E: 1^E LIJN GEZONDHEIDSZORG

1. Bent u als patiënt ingeschreven bij een huisarts in Leiden?

- Ja
 Nee → Bent u actief op zoek naar een huisarts in Leiden?

- ja
 nee, heb huisarts buiten Leiden
 nee, niet actief op zoek, maar zou wel een huisarts in Leiden willen
 nee, heeft geen eigen huisarts maar ook niet op zoek

2. Bent u als patiënt ingeschreven bij een tandarts in Leiden?

- Ja
 Nee → Bent u actief op zoek naar een tandarts in Leiden?

- ja
 nee, heb tandarts buiten Leiden
 nee, niet actief op zoek, maar zou wel een tandarts in Leiden willen
 nee, heeft geen eigen tandarts maar ook niet op zoek

VRAGENLIJST BLOK F: PARKEREN

De volgende vragen betreffen het onderwerp parkeren.

1. Beschikt u of uw huishouden over één of meer personenauto's? (Opm: inclusief lease-auto's)

- Ja, één personenauto
 Ja, meer personenauto's
 Nee → vraag 10

2. Waar staat uw auto meestal geparkeerd, als u thuis bent? (voor 1° auto vragen)

- Priveterrein: op eigen terrein bij huis (garage/ oprit) → vraag 3
 Priveterrein: elders, nl: _____
 Priveplek op openbare weg: door gemeente toegewezen
 Openbare garage, niet bij huis
 Openbare plek: op straat
 Anders, nl: _____

2a. Op hoeveel meter van uw huis kunt u uw auto, gemiddeld genomen, meestal parkeren?

- < 15 meter (vlak bij het huis)
 15-75 meter (niet zo ver weg in de straat)
 75-150 meter (10-20 huizen verderop)
 > 150 meter (behoorlijk eind van het huis)
 weet niet

Indien meerdere auto's

3. Waar staat uw tweede auto meestal geparkeerd, als u thuis bent?

- Priveterrein: op eigen terrein bij huis (garage/ oprit) → vraag 3
 Priveterrein: elders, nl: _____
 Priveplek op openbare weg: door gemeente toegewezen
 Openbare garage, niet bij huis
 Openbare plek: op straat
 Anders, nl: _____

3a. Op hoeveel meter van uw huis kunt u uw tweede auto, gemiddeld genomen, meestal parkeren?

- < 15 meter (vlak bij het huis)
 15-75 meter (niet zo ver weg in de straat)
 75-150 meter (10-20 huizen verderop)
 > 150 meter (behoorlijk eind van het huis)
 weet niet

Indien auto of 1 van de auto's op openbare terrein

4. Beoordeelt u de mogelijkheden om in de nabijheid van uw huis te parkeren voor uzelf als goed, voldoende, matig of slecht?

- goed
 voldoende
 matig
 slecht
 weet niet

5. Ondervindt u (bijna) altijd, regelmatig, soms, zelden of nooit problemen om bij uw huis te parkeren?

- (bijna) altijd
 regelmatig
 soms
 zelden → vraag 7
 nooit → vraag 7

6. Zijn er momenten of situaties in de week dat u meer problemen heeft met parkeren bij uw huis?

☐ ja →	met name: uren	dagen
☐	ochtend	☐ door de week
☐	lunchtijd (12-14 uur)	☐ zaterdag
☐	middag (14-17 uur)	☐ zondag
☐	rond avondeten (17-19 uur)	☐ koopavond
☐	later op avond/ 's nachts	
☐	anders, nl: _____	
☐	nee, altijd zelfde	

7. Beoordeelt u de mogelijkheden voor bezoekers om met de auto in de nabijheid van uw huis te parkeren als goed, voldoende, matig of slecht?

- goed
 voldoende
 matig
 slecht
 weet niet

Indien vraag 4 of 7 is matig/slecht

8. Is er een specifieke reden voor de parkeerdruk bij u in de straat? (meerdere antwoorden mogelijk)

- ja, veel bewoners met meerdere auto's
 ja, veel bezoekers
 ja, veel bedrijven
 ja, anders, nl: _____
 nee, geen specifieke reden

9. Heeft u ideeën om de parkeerdruk in uw buurt te verminderen?

_____

10. Bezoekt u wel eens het Centrum van Leiden?

- Ja
 Nee → STOP

11. Met welk vervoermiddel gaat u meestal naar het Centrum?

- auto
 fiets →
 openbaar vervoer → **Gaat u ook wel eens met de auto? ja/nee**
 lopend →
 brommer/ scooter →

als geen auto → STOP

VRAGENLIJST BLOK G: DISTRICTSRADEN

De volgende vragen gaan over de belangenbehartiging van de bewoners in uw buurt.

1. Weet u of er in uw buurt, wijk of district een vereniging is die de belangen behartigt van de buurtbewoners?

- Ja → namelijk: wijkorganisatie
 Nee → vraag 4 districtsraad
 straatvertegenwoordiger
 anders, namelijk: _____

2. Heeft u in de afgelopen 12 maanden op één of andere manier contact gehad met zo'n organisatie?

- Ja → **Op welke manier?** is lid van bewonersvereniging
 Nee naar vergadering geweest
 naar 1 of meerdere activiteiten van bewonersvereniging geweest
 persoonlijk contact met bestuurslid
 telefonisch contact/ brief geschreven
 anders, nl: _____

3. Heeft u de afgelopen 12 maanden informatie gekregen van één of meerdere van deze organisaties, bijvoorbeeld een wijkkrant of een brief?

- ja
 nee

Per 1 januari 2005 wordt er in de 10 districten van Leiden gewerkt met zogenoemde districtsraden. Hierin overleggen bewonersverenigingen met de gemeente over de leefbaarheid en veiligheid in de buurt.

4. Wist u van het bestaan van de districtsraden?

- Ja → **Weet u hoe u hiermee in contact moet komen?** Ja
 Nee Nee

Voor elk district is er een budget beschikbaar waaruit bepaalde zaken en activiteiten op het gebied van leefbaarheid en veiligheid in de buurt betaald kunnen worden. Het kan dan bijv. gaan om het plaatsen van zitbankjes in de buurt of om een actie van bewoners om de buurt schoon te houden. Bewoners moeten dan wel zelf met ideeën komen.

5. Vindt u het goed dat bewoners kunnen meepraten over de besteding van dat budget?

- Ja
 Nee → **Waarom niet?** _____

6. Denkt u dat er in het komend jaar een onderwerp zou kunnen zijn waarmee u contact zult opnemen met de districtsraad?

- Ja, namelijk: _____
 Nee

VRAGENLIJST BLOK H: RIJNGOUWELIJN

1. Er komt een nieuwe light-railverbinding die Leiden, Gouda en de kust bij Katwijk en Noordwijk met elkaar verbindt. Wist u dit?

- ja
 nee → Light-rail is een nieuwe vorm van openbaar vervoer. Het rijdt op het **bestaande treinspoor met de snelheid van een trein en in de binnenstad van Leiden stapvoets, als een tram. Light-rail rijdt zowel binnen als buiten de stad met een hoge frequentie en stopt bij veel haltes.**
 Zegt het u nu wat?
 ja
 nee → einde blok

2. Weet u ook wat de naam is van deze nieuwe railverbinding? [niet helpen]

- ja, RijnGouweLijn
 ja, anders, nl. _____
 nee

Indien geen RijnGouweLijn genoemd

De naam van de nieuwe railverbinding is de RijnGouweLijn

3. Op welke manieren blijft u op de hoogte van de RijnGouweLijn? (niet oplezen, max. 3)

- het Leids Dagblad
 het Leids Nieuwsblad
 de Stadskrant
 de website van het project RijnGouweLijn
 de website van de gemeente Leiden
 de nieuwsbrief van de RGL (op naam verstuurd)
 informatieavonden (eventueel ook van andere projecten/stadsontwikkelingen)
 anders, nl. _____

Houding t.a.v. RGL

4. Nu volgt een aantal stellingen over de toekomstige RijnGouweLijn. Kunt u steeds aangeven of u het met de stelling helemaal mee eens, eens, noch mee eens noch mee oneens, oneens of helemaal mee oneens bent?

Let op: vanwege de grote hoeveelheid stellingen, wordt elke respondent 7 of 8 stellingen voorgelegd. De stellingen zullen hierbij gerandomiseerd worden.

	Helemaal eens	Mee eens	Eens noch oneens	On-eens	Helemaal oneens	Geen mening
<i>Algemeen</i>						
Vergeleken met de bus is de RGL straks ...						
...een modernere vorm van OVV	0	0	0	0	0	0
...een vervoermiddel dat vaker rijdt	0	0	0	0	0	0
...comfortabeler	0	0	0	0	0	0
...toegankelijker voor invaliden en senioren	0	0	0	0	0	0
...stilller	0	0	0	0	0	0
...betrouwbaarder wat betreft vertrek- en aankomsttijden	0	0	0	0	0	0

	Hele- maal eens	Mee eens	Eens noch oneens	On- eens	Hele- maal oneens	Geen me- ning
Veiligheid						
<u>Vergeleken met de bus is de RGL straks</u>						
...een veiliger vervoermiddel	0	0	0	0	0	0
...veiliger wat betreft de verkeersveiligheid	0	0	0	0	0	0
...een sociaal veiliger vervoermiddel	0	0	0	0	0	0
...zorgt voor minder files en drukte in de spits	0	0	0	0	0	0
Overig OV						
<u>De RGL zal straks</u>						
...het OV in Leiden verbeteren t.o.v. de huidige situatie met de grote hoeveelheid bussen in de Breestraat	0	0	0	0	0	0
...de binnenstad beter bereikbaar maken voor het Openbaar Vervoer dan nu	0	0	0	0	0	0
...beter dan de huidige bussen aansluiten op ander Openbaar Vervoer (bussen en treinen)	0	0	0	0	0	0
Leefbaarheid						
<u>De RGL</u>						
... is goed voor de (Leidse) economie	0	0	0	0	0	0
... is beter voor het milieu en heeft minder uitlaatgassen dan de bus	0	0	0	0	0	0
... zorgt voor minder verkeersdruk in de binnenstad	0	0	0	0	0	0
... helpt het parkeerprobleem in de binnenstad op te lossen	0	0	0	0	0	0
Regionaal						
<u>Ik vind het belangrijk dat de RGL straks</u>						
... het groene hart open houdt doordat met name gebouwd wordt bij haltes	0	0	0	0	0	0
...de bereikbaarheid van woon- en werklocaties verbetert	0	0	0	0	0	0
... zorgt voor een goede mobiliteit in de regio	0	0	0	0	0	0

5. **Stel dat de RijnGouweLijn er is, en hij rijdt 8 keer per uur, kunt u dan een aantal reisdoelen noemen waarvoor u gebruik van de RijnGouweLijn zou overwegen?** (ENQ: spontaan dus NIET helpen, meerdere antwoorden mogelijk dus doorvragen)
- winkelen in het Centrum
  - naar familie/vrienden
  - naar werk/school
  - naar hobby/cursus
  - uitgaan
  - naar het station (station Lammenschans of Centraal)
  - voor vervoer naar Alphen en Gouda
  - voor vervoer naar het strand
  - anders, namelijk: _____
  - nee, geen enkele → **Waarom niet?**
    - houdt niet van Openbaar Vervoer
    - houdt niet van RijnGouweLijn
    - anders, nl: _____

VRAGENLIJST BLOK I: GEMEENTERAAD EN BURGERPARTICIPATIE

De gemeente wordt bestuurd door het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad. De volgende vragen gaan over het functioneren van beide.

1. Allereerst wil ik u een paar stellingen voorleggen over het functioneren van het college van burgemeester en wethouders.

Het college van B&W ...	hele- maal eens	eens	niet eens/ niet oneens	oneens	hele- maal oneens	geen mening
... doet voldoende om burgers te informeren	☐	☐	☐	☐	☐	☐
... boezemt mij vertrouwen in	☐	☐	☐	☐	☐	☐
... pakt grote problemen niet aan	☐	☐	☐	☐	☐	☐
... laat zich weinig in de stad zien	☐	☐	☐	☐	☐	☐

2. **Bent u bekend met de taken van de gemeenteraad?**

- ja
 nee → Stop

3. **Weet u wat de belangrijkste taak is van de gemeenteraad?**

- ja, namelijk: _____
 nee

4. **Heeft u veel, redelijk wat, weinig of geen vertrouwen in de Gemeenteraad?**

- veel
 redelijk wat
 weinig → } **Waarom?** _____
 geen → }
 weet niet

5. **Vindt u dat de gemeenteraad goed, redelijk, matig of slecht functioneert?**

- goed
 redelijk
 matig → } **Waarom?** _____
 slecht → }
 weet niet

Vragenlijst Blok K: Bekendheid Twee Instellingen

Advies- en Steunpunt Huiselijk Geweld

Sinds 25 november 2004 bestaat er een Advies- en Steunpunt Huiselijk Geweld.

1. Wist u van het bestaan van dit Steunpunt?

- Ja
- Nee → Vraag 3

2. Hoe bent u van het bestaan van dit Steunpunt op de hoogte gekomen?

- poster in bus-/tranhokje
- televisie
- krant
- via vrienden/familie/kennissen
- anders, namelijk _____

Het Advies- en Steunpunt Huiselijk Geweld is bedoeld voor mensen die, op wat voor manier dan ook, te maken hebben gekregen met huiselijk geweld.

3. Kent u één of meerdere personen in uw buurt die te maken hebben met huiselijk geweld?

- Ja, meerdere personen/situaties
- Ja, één persoon
- Nee → vraag 5

4. Als deze persoon u om raad zou vragen, zou u deze persoon dan adviseren eens contact op te nemen met dit meldpunt?

- Ja
- Nee → **Waarom niet?**
  - De situatie is nog niet erg genoeg
  - Wil zich niet met het leven van anderen bemoeien
  - Angst voor plegger van huiselijk geweld
  - Weet nog te weinig over Advies- en Steunpunt
  - Weet niet hoe het Advies- en Steunpunt kan worden bereikt
  - Andere reden, nl _____

5. Heeft u nog ideeën voor een zo goed mogelijke dienstverlening van dit Advies- en Steunpunt?

_____

Meldpunt en Advies Vangnet

Een andere instelling is het Meldpunt en Advies Vangnet.

6. Heeft u hier wel eens van gehoord?

- Ja
- Nee → Vraag 8

7. Hoe bent u van het bestaan van dit Meldpunt op de hoogte gekomen?

- poster in bus-/tranhokje
- televisie
- krant
- via vrienden/familie/kennissen
- anders, namelijk _____

Bij het Meldpunt Vangnet & Advies kunt u situaties melden waarover u zich ernstige zorgen maakt of waarvan u overlast ondervindt. U kunt dan bijvoorbeeld denken aan stankoverlast bij een ernstig vervuilde woning of zorgen om een verwarde of verslaafde buurtbewoner of iemand die verkommert en verloedert zonder dat anderen naar de persoon omkijken.

8. Kent u één of meerdere personen in uw buurt die hiermee te maken hebben?

- Ja, meerdere personen/situaties
- Ja, één persoon
- Nee → vraag 10

9. Nu u weet van dit meldpunt, zou u hierover contact op nemen met dit meldpunt?

- Ja
- Nee → **Waarom niet?**
  - De situatie is nog niet erg genoeg
  - Wil zich niet met het leven van anderen bemoeien
  - Weet nog te weinig over dit Meldpunt
  - Weet niet hoe het Meldpunt kan worden bereikt
  - Andere reden, nl _____

10. Heeft u nog ideeën voor een zo goed mogelijke dienstverlening van dit Meldpunt?

_____

VRAGENLIJST BLOK R: CULTUUR

BLOK R: CULTUUR

1. In de bijlage van uw brief staat een aantal soorten voorstellingen en culturele voorzieningen. Kunt u aangeven welke u in de afgelopen 12 maanden heeft bezocht en hoe vaak? Dit kan zowel binnen als buiten Leiden zijn. Het buitenland telt echter niet mee. Allereerst vraag ik u het totaal aantal bezoeken, vervolgens hoe vaak hiervan in Leiden.

		Hoeveel keer	Waarvan in Leiden
1. toneelvoorstelling	☐ Ja → ☐ Nee	.....	.....
2. cabaret of kleinkunst	☐ Ja → ☐ Nee	.....	.....
3. concert klassieke muziek	☐ Ja → ☐ Nee	.....	.....
4. opera of operette	☐ Ja → ☐ Nee	.....	.....
5. uitvoering van een koor	☐ Ja → ☐ Nee	.....	.....
6. concert harmonie, fanfare, brassband	☐ Ja → ☐ Nee	.....	.....
7. concert pop-/ wereldmuziek	☐ Ja → ☐ Nee	.....	.....
8. jazz-/bluesconcert	☐ Ja → ☐ Nee	.....	.....
10. dance-/houseparty	☐ Ja → ☐ Nee	.....	.....
11. musical	☐ Ja → ☐ Nee	.....	.....
12. ballet-/dansvoorstelling	☐ Ja → ☐ Nee	.....	.....
13. film in bioscoop of filmhuis	☐ Ja → ☐ Nee	.....	.....
14. literaire bijeenkomst	☐ Ja → ☐ Nee	.....	.....
15. lezing over kunst/ kunstgeschiedenis	☐ Ja → ☐ Nee	.....	.....
20. Geen van deze			

2. Ik noem u nu vier culturele plekken. Bent u hier in de afgelopen 12 maanden geweest en zo ja, hoe vaak? Het gaat hier weer in eerste instantie om het totaal aantal keren in Nederland, en vervolgens hoe vaak daarvan in Leiden.

		Bezocht in afg. 12 mnd	
		totaal aantal keer	wv in Leiden
a. museum (zowel bezoeken aan vaste collecties als aan speciale tentoonstellingen)	☐ ja → ☐ nee	.....	.....
b. galerie of atelier (een plaats waar men kunstvoorwerpen kan bekijken en kopen)	☐ ja → ☐ nee	.....	.....
c. archief (bijvoorbeeld voor stamboomonderzoek of streekgeschiedenis)	☐ ja → ☐ nee	.....	.....
d. bezienswaardige gebouwen (zoals kastelen, kerken, monumenten), dorpen of stadsdelen	☐ ja → ☐ nee	.....	.....

3. Ik noem u nu een aantal voorzieningen, instellingen en plekken in Leiden. Kunt u aangeven of u hier in de afgelopen 12 maanden gebruik van heeft gemaakt en hoe vaak?

	Bezocht in afg. 12 mnd	
		totaal aantal keer
a. een bibliotheek (niet een school- of universiteitsbibliotheek)	☐ ja → ☐ nee	.....
b. een fonothek/ muziekuitleen	☐ ja → ☐ nee	.....
c. een videothek	☐ ja → ☐ nee	.....

4. Kent u de volgende Leidse instellingen van naam? Heeft u deze in de afgelopen 12 maanden ook bezocht?

	Bekend en bezocht	Bekend, niet bezocht	Onbekend
a. Stadsgehoorzaal	☐	☐	☐
b. LVC	☐	☐	☐
c. Leidse Schouwburg	☐	☐	☐
d. Molenmuseum "de Valk"	☐	☐	☐
e. LAK-Theater	☐	☐	☐
f. Stedelijk museum de Lakenhal	☐	☐	☐
g. Pieterskerk	☐	☐	☐
h. Theater Imperium	☐	☐	☐
i. Q-bus/Muziekhuis	☐	☐	☐
j. Openbare bibliotheek Leiden	☐	☐	☐

5. Kent u de volgende Leidse culturele festivals van naam? Heeft u deze in de afgelopen 12 maanden ook bezocht?

	Bekend en bezocht	Bekend, niet bezocht	Onbekend
a. Het Werfpop festival	☐	☐	☐
b. Het Tam Tam festival	☐	☐	☐
c. Kunst in de Wijk	☐	☐	☐
c. Het Gouden Pet festival	☐	☐	☐
d. Het Leids festival van het Levenslied	☐	☐	☐
e. Het Rapenburgconcert	☐	☐	☐
f. De Openlucht Poeziemanifestatie	☐	☐	☐
g. De Kunstroute	☐	☐	☐
h. De Leidse Draaiorgeldag	☐	☐	☐

6. In de bijlage staat een aantal culturele activiteiten. Kunt u aangeven welke van deze activiteiten u in de afgelopen 12 maanden in uw vrije tijd heeft beoefend, hoe vaak en of dit in georganiseerd verband of op individuele basis is?

- a. tekenen, schilderen, grafisch werk
 b. beeldhouwen, boetsen, pottenbakken, sieraden maken
 c. werken met textiel (*textiele werkvormen*), wandkleden maken, weven
 d. zingen
 e. muziekinstrument bespelen
 f. toneel, mime
 g. (volks)dans, (jazz)ballet
 h. fotografie/film/video (*geen vakantie- of familiekiekjes/ familie filmpjes*)
 i. verhalen/ gedichten schrijven
 j. muziek maken op de computer
 k. websites ontwerpen

Activiteit:	totaal aantal keer in afg. 12 maanden	georganiseerd of individueel
nr1. ____	_____	georg./indiv./beide
nr2. ____	_____	georg./indiv./beide
nr3. ____	_____	georg./indiv./beide
nr4. ____	_____	georg./indiv./beide

7. Was u in de afgelopen 12 maanden voor één of meer activiteiten ingeschreven bij een instelling voor kunstzinnige vorming (muziekschool, creativiteitscentrum, e.d.), of lid van een vereniging, club, gezelschap? Was dit in Leiden of daarbuiten?

	ja, in Leiden	ja, buiten Leiden	nee
a. bij instelling voor kunstzinnige vorming (muziekschool, balletschool, toneelschool, creativiteitscentrum, e.d.)	☐	☐	☐
b. als lid van een vereniging, club, gezelschap	☐	☐	☐
c. geen van deze instellingen	☐	XXX	XXX

8. Heeft u kinderen in groep 7 of 8 van de basisschool en/of op het voortgezet onderwijs?

- Ja → Het **voortgezet onderwijs** biedt een breed scala aan onderwijsvakken. Een van de onderdelen hierbij is cultuur-educatie. Vindt u het van belang dat er cultuureducatie plaatsvindt op het **voortgezet onderwijs**?
- Ja → Heeft u bepaalde voorbeelden van cultuureducatie waar u zelf aan denkt voor _____ de klas van uw (oudste) kind op deze school?

Nee

→ Speelt/speelde het mee bij de keuze van een school voor uw kind in hoeverre de school aandacht geeft aan cultuureducatie?

- Ja
 Nee

Nee